

Ve bi'l-cümle şadr-ı a'zam u vükelâ ve vüzerâ vü 'ulemâ zümresine pîr-i pîş-ka-dem¹ Pîrî Mehemmed Paşa-yı efham zamân-ı 'aşrda dârü'l-mülk-i İstanbul'a dâhil ve şehryâr-ı 'aşruñ 'izz-i huzûrına vâsıl [230b EH] oldılar. Aşşam zamânına dek esrâr-ı salţanata maħrem umûr-ı cülûsa² müte'al-liķ niçe mühimm ü mübhem olan sözleri söyleşdiler. İrtesi dîvân olmaķ buyuruldu. Hâzır bulunan vüzerâ vü ümerâ,³ erkân-ı devlet ve 'ulemâ-yı şerî'at yollu yollarınca dest-bûs-ı şeref-me'nûsla muġtenem kılındı. Ve yine ol gün ikindi zamânı meyyit-i pâdişâhî daħı gelüp yitdi. Ve "Bâġlarucı'na yaķlaşdı." diyü bir kâşid haber itdi. Ol şehryâr-ı sebûkvâr libâs-ı mâtemle bir raħş-ı edheme süvâr oldılar.⁴ A'yân u erkân⁵ ve sâ'ir rû-şinâsân-ı ahyâr ve fużalâ vü 'ulemâ-yı şerî'at-medâr daħı siyâh libâslar ve mîr-i zu'amâlar ile hem-râh-ı hüdâvendġâr olup meyyiti karşuladılar. Ve Bâġlarucı'ndaġı püştede cism-i bî-rûhını 'arabadañ çıkardılar. Ve ihzâr olinan tâbüta vaz'-ı mu'tâd-ı kadîm⁶ üzere kôdılar. Velvele-i şüfiyân ve zemzeme-i zâkirân ve demdeme-i mühellilân⁷ ve tañţana-i mü'ezzinân ile Sulţân Mehemmed Câmî'i'ne⁸ getürdiler. Cemâ'at-ı keşire ile namâzın edâ idüp hâliyâ câmî-i şerîfleri olan Mîrzâ Serâyı nâm maħall-i mürtefi'de defn eylediler.

Li-münşi'ihî

ġayl ü haşemle yir yüzine şıġmayan hidiv
Bir pâre hâk içinde nihân oldı gencvâr

Bârgâhını nüfûsa⁹ ziyâretġeh eyleyen
Kıldı vücûdı heykelini sâkin-i mezâr

Subhâne Hâliķan hâlaķa'l-mevte lâ-yemût
Subhâne Şâni'an hâlaķa'l-hâķa min ġubâr¹⁰

1 ka-dem: ka-dem-i şiddiķi F, R4

2 cülûsa: cülûs emvâline R4

3 vüzerâ//ümerâ: - F, EH

4 Ol//oldılar: - R4

5 A'yân u erkân: - F, EH

6 ka-dîm: - F

7 tâbüta//mühellilân: - EH

8 Câmî'i'ne: Câmî'i'nün öfñine R4

9 Bârgâhını nüfûsa: Dergâhını nüfûs ne R4

10 "Ölümü yaratan, ölmez olan Hâlık [Allah] her türlü eksiklikten münezzehtir. İnsanları topraktan yaratan Şâni' [Allah] her türlü eksiklikten münezzehtir."

Şol yokluğuñ ki gâyeti vardur ne ıztırâb
Şol varlığıñ ki âhiri yokdur ne i'tibâr

Tezyil

Pâdişâh-ı mağfuruñ maraz-ı mevteinde rivâyât ve kable'l-me'mûl intikâ-
linde ihtilâfât bi-şümârdur. Evvelâ babası Sulţân Bâyezîd Hân merhûmuñ
üzerine gelüp h'âh u nâ-h'âh tâc u taht u mülkin elinden alduğı ve teğâ'üd
tarîkıyla Dimetoka'ya giderken "Selîm Hân'um, çünki beni rencide-hâtır
itdün; Allâh'dan dilerin ki kılıcuñ keskin ola ve 'ömrüñ [215a R4] tavîl
olmaya, kütâh u şalil ola."¹ diyü bed-du'â kıldıduğıdur ki merhûmuñ Ka-
rısıdırân'da mizâc-ı şerîfleri qarışması ve kırk gün andan öte harekete kâdir
olamayup ol maħalde teslim-i rûh kılması bu rivâyetüñ şihhatine delîl ve
dâfi'-i ihtimâlât-ı kâl ü kildür.

İkinci Gümüşlioğlu Şeyh Meħemmed bin Şeyh Hüsâmü'd-dîn bin Pîr
İlyâs-ı Amâsi'dür ki mezbûr Pîr İlyâs meşâ'ih-ı Hâlvetiyye'nün büzürg ü
nâmdârı Şeyh² Yahyâ-yı Bâküiyî ile hem-pîr olmuşlardır. Ve on iki yıl eri-
ke-i kuṭbiyyete cülûsla mazhar-ı enzâr-ı ilâhî olup kerâmât-ı 'aliyye gös-
termişler idi. Fe-lâ-cerem faħru's-şâdıkîn, murtâz-ı hâlvet-nişîn Mevlânâ
Şıdkî Muşlıhu'd-dîn muvaṭṭı'î-i Dîvân-ı Hâḳânî merhûm Celâl-zâde Mîr
Muştafâ Nişânî'den rivâyet ider ki "Hâḳân-ı mesfûr, 'azîz-i mezbûra ka-
pucılar gönderüp 'Nedür ki külli cem'iyeti var imiş ve bi'l-fi'l Sulţân
Korḳud sağdur, [dir imiş]?' demiş.' Nâmı ile Amâsiyye'den İstanbul'a ge-
türüp hâtırınıñ habs ile meksûr itdükde Vezîr-i A'zam Pîri Paşa hilâf-ı vâkı'
inhâ³ itmişler. Ve müşârün ileyh haḳḳında pâdişâhı vebâle ḳoymuşlardır.
'Eger buyurılırsa ol 'azîzüñ hâline vâkıf âdem⁴ bulınsun. Ve pây-taht-ı
'aliyyeye gönderilüp şorulsun.' diyü 'arz itdükde 'Ehl-i vuḳûfdan birisini
gönderesün.' diyü emr olındı.⁵ Tâ ki ol zümreden mezbûr Celâl-zâde ki
ol târiḳde küttâb-ı dîvân⁶ ve mîr-i⁷ müşârün ileyhüñ tezkirecisi nâmına

1 kütâh//ola: - EH

2 Hüsâmü'd-Şeyh: - R4

3 inhâ: inhâ ile F

4 âdem: - F

5 emr olındı: - EH

6 dîvân: dîvâniden F

7 mîr-i: vezîr-i EH

ķābil-i ŧān olan rŭ-ŧināsāndan olmağın kendüye tenbîh olunmuş. ‘Dīvān-ı pādîŧāhî tağılduğdan ŧoñra ‘izz-i ħuzŭr-ı sulţāniye dāĥil oluñ.’ buyurulmuş. Ve ‘Yebāna gitmesün.’ diyŭ sipāriŧ kılinmış.¹ Mezbŭr kātib ol maķŭle ğazŭb u ğālib ŧehryāruñ ĥalvetine girmek ve su’āline cevāb virmek ĥātırısı ile gŭzeŧte a’māline muĥāsib ve seyyi’ātına tā’ib olduğı ĥâlde hezār ĥavf u bîm ile ĥarem-i muĥtereme girmiş. Pādîŧāhî gözinde gözligi, bir kitāb müţāla’asında görmiş. Ve ri’āyet-i ādābla topuķ [226b F] kılmış.² Ĥān Selîm-i ğazŭb ki kātib-i mezbŭrî görmüş, ‘Celālođlı Muŧţafā sen misün?’ diyŭ ŧormuş. ‘Ben ķuluñ, pādîŧāhum.’ [231a EH] diyŭ cevāb virdŭkde ‘Gŭmiŧliođlı’ nı nice bilŭrsin? Cevher ve yā meder midŭr, yoķsa ĥālîŧ³ zer midŭr, niĥe idrāk kılırsun?’ didŭkde ‘Velāyet ma’deninŭñ cevheri, riyāzet pŭtesinŭñ ĥālîŧ zeri bir ulu ķiŧi bilŭrin.’ didŭkde ‘Ol mı, ol mı, ol mı?’⁴ diyŭ ŭç kerre tekrār idŭp ĥiddet ŭ ğazāb āteŧini nev’an āŧikār itmiş. Ammā ki bu mezbŭr Celāl-zāde aŧlā celāl-i ŧehryārîden ŭŧenmez ve lisānına cārî olan kelāmından dönmez. ‘Belî pādîŧāhum, ulu ķiŧidŭr. Envā’-ı kerāmāt u mŭķāŧefāt anuñ ednā iŧidŭr.’ didŭđi gibi nev’an ğazābı gitmiş. Bir miķdār rıfķ ile tekellŭm itmiş. Meger ki kendüye pîŧe vŭ ğazāb demlerinde ĥalkı tecrîbe yŭzinden endiŧe bu imiş ki her kim ķarŧusında ŧaŧa ve ĥiţābınuñ cevābında dili ŧarmaŧursa āteŧ-i ğazābla iĥrāk bi’n-nār ve tiĥ-ı siyāsetle cismini ĥŭn-ālŭd u ĥāk-sār ider imiş. Kātib-i mesfŭrdan bu cŭr’eti ki görmüş, ‘Daĥı berŭ gel.’ diyŭ iltifāt idŭp ‘ulŭfesin ŧormuş. Ol’ ‘Ondan ne ziyādedŭr ve ne dŭndŭr. Benŭm ‘ulŭfem ancaķ ondur.’ didŭkde yine ‘On mı, on mı, on mı?’ diyŭ istiĥrāb itmiş. ‘Ben seni vezîr ideyŭm.’ diyŭ va’de-i ĥase-ne buyurup, bunca liyākattedŭr, lâkin⁶ ŧey’-i ķalîl olmasını isti’cāb idŭp; ba’de zālîk⁷ maĥbese⁸ göndermiş. ‘Var ŧeyĥe bizden selām eyle. Ĥātırını ĥoŧ tŭtsun.’ dimiş.

Anlar ki zindāna varmışlar, ŧeyĥ-i mezbŭrî kemāl-i ŧucret ŭ ıztırābda görmişler. Evvelden āŧināsı ve ķable’l-ĥabs muĥibb-i bî-riyāsı olmağla

1 Ve//kılinmış: - EH

2 topuķ kılmış: topuķlamış R4, EH

3 ve//ĥālîŧ: midŭr yoķsa R4

4 Ol//mı: Öyle mı, öyle mı, öyle mı R4, EH

5 Ol: Ol eyitdi R4

6 liyākattedŭr lâkin: liyākāt ki sendedŭr vezîr olmağa lâ’iķsŭn lâkin ‘ulŭfesini R4

7 bunca//zālîk: ba’dehu EH

8 maĥbese: meclise R4

bir miqdâr hâtır-sâzlıktan şoñra tesliyeteye başlamış. Ya'nî ki 'Pâdişâh size selâm eyledi. Her ne oldıysa a'dâ tañrîkiyle oldu.' diyü söylemiş. Ammâ şeyh-i mezbûr mest ü hayrân ve cezbe 'âleminde ser-gerdân iken keşf-i râz itmiş. Ya'nî ki 'Biz anuñ vücûdını hakk itdük.¹' diyü kerâmet evcinde pervâz eylemiş. Ba'dehu kendüye olan zulm u hayfı beyân idüp 'Bir alay bî-dîn kapucılar ellerümi muhkem bend eylediler. Ve namâz zamânı geldükçe açmayup [215b R4] şalâtumı terk itdürmekle baña gezend itdiler. Ben dañı 'âciz ü muztarib, Kâdiyyü'l-hâcât'a tazarru'-ı bî-mer kı lup elbette Selim'üñ selb-i vücûdını recâ itdüm. Ve ervâh-ı enbiyâyı şefî' tutunup mu'accelen helâk olmasını istid'â eyledüm. Hattâ derd ile münâcât idüp 'Ey Bâr-i Hudâ, bu zâlim-i bî-pervâ baña itdügi cefâ ile mu'âkab olmazsa ve varlığı yoklığa mübeddel olup² bu eñnâlarda fenâ bulmazsa Muntakim ve Ğayûr isimlerinüñ te'sîrini inkâr iderin. Ve ne Ğayûr dirin.' diyü söyledüm.³ Kemâ-yenbağî ilhâh u ibrâmla tazarru' itdüm. Anı gördüm ki Hâzret-i 'Alî *kerremâ'llâhu vecheb* zuhûra geldi. Mezbûr Sulţân Selim'üñ bögrine bir hancer urup ol bir cānibine dek deldi. Bu yakında göresün ki yanıkara çıkarsa gerekdür.⁴ Ve benüm bu sözümü tañkîka irğüresin ki ol zañm-ı mühlük bir tarafından bir tarafına varınca yarsa gerekdür.' diyüp kâtib-i nâkılı haylî ğamnâk eylemiş. Vaqtâ ki cenâb-ı pâdişâhiye gelmiş, 'Şeyh neyler?' buyurdukda 'Du'ânüza meşğüldür.' demiş. Ya'nî bed-du'aya meşğül idüğünü bu nezâketle edâ idüp şahîhîni beyân itmiş.⁵ Fî nefsi'l-emr ayına varmadın vefât itmiş. Yanıkara çıkarmasıyla ol 'azîzün müdde'asını işbât eylemiş."

Şeyh-i mezbûruñ evlâd-ı evlâdından fañru'l-kuzâti'l-müteşerri'in Mevlânâ 'Abdu'llâh bin Halîl-i Amâsî⁶ ki dâ'imâ bu hañîr ile ülfetde ve diyârlarına vâlî olduğumuz hayşiyetle gâh u bî-gâh muķârenetde idi, cedd-i bü-zürğvârları [227a F] ser-encâmından bu tarîk ile haber virdi ki kapucılar, emriyle Amâsiyye'ye gelüp şeyhün şavma'asına girdüklerinde görmemişler. Bilâ-revzen ü cām bir hücreden firâr ihtimâli muhâl olmağın defâten yine

1 itdük: - F

2 mübeddel olup: dönüp EH

3 Ve//söyledüm: diyüp EH

4 gerekdür: gerekdür diyü söylemiş R4

5 Vaqtâ//itmiş: - R4

6 Amâsî: Amâsî'dür F, EH

girmişler, yine seccâdesini hâli bulmuşlar. Üçüncide hazret-i şeyh kendülere görünmüş. Evvel izhâr-ı kerâmet bu yüzden olmuş. Ba'dehu bukağıya urup yola ki revân olmuş, ol zâvilaneyi mübârek ayağından döküldüğünü görmüşler. Bi-iẖtiyâr eline ve ayağına düşüp [231b EH] i'tizâr itmişler. Lâkin Sulţân Selim-i ğazûb havfından emn hâsil idemeyüp yine bukağıya urmuşlar.

Bu dağı anlardan menkûldür ki şeyh-i mezbûr¹ habs-ı sulţân-ı manşûr-dan halâş olduğdan soñra Amâsiyye'ye varmışlar. İki yıl miğdârı temekkün idüp ba'dehu hacc-ı şerife teveccüh kılmışlar. Ba'de edâ'i'l-hac kendülere bir maraz'arız olup gitdükçe izdiyâd ü iştidâd bulur.² Bi'l-âhire kendü kendülere söylenürler. "Meĥammed, Sulţân Selim'ün vefâtına sebep olduñ. Şimdi senün dağı bunda ħalmañ lâzım geldi. Teslim-i rûh itmege meşiy-yetu'llâh müte'alliĥ oldu." diyürek cân virürler. Ĥattâ Celâl nâm ħalifesi bir gün kendülere şormuş. "Sulţân Selim'e kıymasañuz olmaz mı idi?" diyü taĥrîr-i kelâm kılmış. Fe-ammâ³ şeyh-i büzürgvâr "Ol babasına itdüĥi-çün kışâş lâzım geldi." buyurmuş. Ya'nî ki az zamânda teslim-i rûh itmesi babasına kıyduĥına binâ'en idüğünü sâ'ile tıyurmuş.

Faşl fi Vüzerâ'ihî ve Vükelâ'ihî Ekseruhu Şehîdîn bi-Seyfi Ğazabihî ve Ķazâ'ihî

Muştafâ⁴ Paşa

Dârü'l-mülk-i İstanbul'da cāmî' ve medrese ve 'imâret ve ĥânĥâhı olup⁵ merĥûm Sulţân Bâyezîd Ĥân'ün manzûrı ve ĥarem-i muĥtereminde hâşıl olan vükelânuñ luţf-ı řab'la meşhûrıdır ki Selim Ĥân-ı ğazûb cülûs-ı hümâyûnı senesinde pây-taĥt-ı Burûsa'yı teşrif itdüklerinde mezbûrı sa'â-det-i şehâdetle talţif itmişlerdür. Ammâ bâ'ışı çendân ma'lûm olmamışdır. Ba'zılar ħavlince dellâk şüretinde varup zehrñak ustura ile Cem Sulţân'ı terâş idüp Frengistân'da şehîd⁶ eyledüĥi-çün ħatlı olındı, dirler.⁷ Nesl-i

1 düşüp//mezbûr: yire degüldüğünü görmüşler. Bi-iẖtiyâr eline ayağına düşüp i'tizâr menkûldür ki Şeyh Meĥammed-i mesfûr R4
2 gitdükçe//bulur: - EH
3 diyü//ammâ: didükde EH
4 Muştafâ: Vezir Muştafâ R4
5 ĥânĥâhı olup: ĥânĥâh bünyâd idüp R4
6 Ba'zılar//şehîd: - R4
7 dirler: - R4

şerîf-i pâdişâhiden birini katl idenlerün hayâtı ‘inde’l-mülûk mesnûn olan kânûndan olmayup cezâsı vâcibâtdan olmağla siyâset olındı, haberin virürler. Ba‘zılar kavlınce şeh-zâde-i kebîr Sultân Aḥmed tarafına mu‘âveneti olduğı-çün, dirler.¹

Şehîd-i mezbûruñ tercemesi tafşîli Sultân Bâyezîd merḥûmuñ vükelâsı faşında vuḫû‘ bulmuşdur. Bu maḥalde tekrâr zikri şühedâ-yı² vükelâdan olduğına binâ’endür.

Sinân Paşa

Bunlar tavâşî kısmından bir merd-i şeci‘ idi ki Mısr fethinde şadr-ı a‘zam bulunup teḫâbü-l-i şaffeyn olduğda Çerâkise leşkeri kendüyi Sultân Selîm kıyâs idüp hücum-ı tâmm ile zaḥmnâk eylemişler idi. Hattâ şehâdet sa‘âdeti anda vâḫi‘ olup haber-i mevti şehryâr-ı cihân-sitânı haylî gamnâk eylemiş idi. “Egerçi ki taḫt-ı Yûsuf’a mâlik oldum ve illâ semiy-y-i Yûsuf-ı şiddîk, Sinân Paşa gibi vekîl-i şadiḫ³ bir serdâr-ı [216a R4] ‘azîz-i Rüstem-sitüzümden ayrıldum.” diyü te’essüf itmişler idi. Çaldıran Şahrâsı’ndaki perḫâşda, ya’nî ki⁴ Şâh İsmâ‘il-i Erdebîli ile vâḫi‘ olan şavaşda daḫı vezîr-i a‘zam bulunup haylî ḫidmet ve fursata bâ’iş niçe cell-i himmet itmiş nâmdâr u yarar⁵ ve şeci‘ u kâr-güzâr bir vezîr-i bülend-iş-tihâr idi.

Yûnus Paşa

Mezbûr, merḥûm⁶ Sultân Bâyezîd ‘aşrında yeñiçeri ağalığından Anaḫolı beglerbegiligi ile ri‘âyet olınmış idi. Ba‘dehu pâdişâh-ı memâlik-penâh zamânında şadr-ı vezârete şu‘ud idüp haylî manzûrları olmuş idi. Hattâ Şâm fethinden soñra Mısr teşḫîrine teveccühi muḫarrer idüp vüzerâ-yı ‘izâm ve sa‘ir erkân-ı devlet olan fiḫâm ile meşveret itdüklerinde mezbûr Yûnus Paşa ayağâ ḫalkup beriyye levâzımınıñ cümleden ehemmi ﴿مِنَ الْمَاءِ﴾

1 dirler: - F | Ba‘zılar//dirler: - R4

2 şühedâ-yı: serdâr-ı EH

3 taḫt-ı//şadiḫ: - EH

4 Şahrâsı’ndaki//ki: Şahrâsı’nda EH

5 u yarar: - R4

6 Mezbûr, merḥûm: - EH

¹ كُلُّ شَيْءٍ حَيٌّ¹ mücibince lâzıme-i nüfûs u huyûl u devâbb olanlarıñ elzemi ki anlara² şu ihzârı idi, mezbûr müte’ahhid olup Bayram nâm müdebbir-i enâm olan kethudâ hıdmeti istihdâmında olup otuz biñ [227b F] kırba ile on beş biñ deve tedârük eyleyüp küllî hıdmeti sebķ itmiş bendeleri olmağın Mışır feth olınduğdan soñra eyâleti aña virilmiş idi. Ve Bulak İskelesi’nün ‘imâreti mezbûruñ kethudâsı ki³ Bayram Kethudâ’dur, aña lâ’ik görülmüş idi. Niçe eyyâm Mışır-ı Kâhire’de⁴ âsâyiş ü ârâm itdükden soñra ki mülk-i Rûm’a teveccüh buyurdılar, ba’zı umûr⁵ tavşiyeti için mezbûrı rikâb-ı hümayûnlarına yanaşdurdılar. Hikmet Hudâ’nuñdur, mâbeynde [232a EH] üç dört kelâm şudûr itdüğü gibi at başını çeküp mezbûrı atından indürdiler. Hemân ol yirde⁶ çökürüp, boynını urdılar. Ve Mışır hükümetini Hayr Beg’e münâsib gördiler. Ammâ bâ’iş-i katl ne idüğü ma’lûm olmadı. Ba’zılar “Mizâc-ı şeriflerine muhâlif kelimât-ı dürüştime binâen oldu.” didiler. Mışır’ı Hayr Beg’e münâsib görüp ba’dehu vüzerâ arzû-yı salţanat-ı Mışır’la ba’zı mekr ü fitneye sülûk idüp Hayr Beg’e şerr ü zararları toķınmasın, diyü ihtiyâten idüğü tahķıķa yitdi.

Hüsâm Paşa⁷

Mışır-ı Kâhire fethine⁸ giderken Hânyûnus nâm maħalde⁹ katl olınan vezirdür. Erbâb-ı kalemdeñ zühür idüp rey ü tedbir ile müşârûn ileyh bi’l-benân iken eşnâ-yı rükûbda ki yanaşdurmışlar idi, “Leşkerüñ kılletinden ve Çerâkise-i ebâlise¹⁰ cündîlerinüñ vefretinden ihtiyâţ lâzım degül midür?” diyü mezbûrı söyletmişler idi. Dermend kişi nev’an za’f-ı kâlbe bādî birkaç kelime nakline cür’et itmegin haķķından gelindi. Buyurdılar ki “Bunuñ gibi bātıl-ı bed-dil cünd-i manşûremüzde bulunmaķ münâsib degüldür.” diyü tedârüki görüldi.

1 “... diri olan her şeyi sudan...”, Enbiyâ Sûresi, 21/30.

2 anlara: - F, EH

3 ki: nâmına ki R4 | ki: - EH

4 Mışır-ı Kâhire’de: Mışır’da F, EH

5 buyurdılar//umûr: dört kelâm şudûr R4

6 yirde: maħalde R4, EH

7 R4 nüshasında biyografiler buradan itibaren “Biri daħı” ibaresiyle başlamaktadır.

8 Mışır//fethine: Mışır’a F, EH

9 maħalde: menzilde R4

10 ebâlise: - F, EH

Ahmed Paşa

Bunlar Rümili eyaleti beglerbegiliginden vezir olmuşlar. Duğakîn-zâde-lerün cedd-i a'lâsı ve 'izam-ı şânla maḥsūd-ı akrân olanlaruñ ser-bülend-i bî-hemtâsı olup dâhil-i şohbet-i pâdişâhî rütbe-i râtibesi ile imtiyâz-ı şân bulmuşlardır. Ba'zılar "Çaldıran cenginden¹ 'avdetle Amâsiyye'de kışladuğları senede mezbûrı katl itmişlerdür." ve² ba'zılar "Pâdişâhı şâhuñ ardınca varmadın men' eyleyen ve sipâhı muḥarrık olan Ca'fer Çelebi ve sekbânbaşı ile bunlaruñ dağı dili var idi, katline bâ'ış olan cinâyeti ol idi." demişler. Ammâ niçeler "Siyâsetinüñ sebebi Tâc Beg-zâde katlindeki sükûtu idi." diyü taḥkîk itmişler.³ Bu vech ile ki pâdişâh-ı nâmdâr gâyetle nâzik-ṭabî'at ve eṣnâ-yı muşâḥabetde rumûz u nikâta iltifâtları müşbet ve ibhâm ü kinâyâta her hâl ile rağbet üzere olup merḥûm Ca'fer Çelebi katlinden sonra ol maḥûle nikât ü dağâ'ik-âmîz ülfet ü şohbet müyesser olmayup paşa-yı mezbûr, sâde-dil ü vaḥûr, ḥuşûşâ ten-perver ü daḥîm,⁴ ne bellü muşâḥib ve ne bellü vezir ü nedîm bir 'azîz kişi olmağın şâhib-kırân-ı mağfûr, Ca'fer mün'adim olduğdan sonra anuñ dâhil-i meclis olmasını revâ görmez. Hümâ gitdükden sonra nişîm [216b R4] ü nişîmeni zâğa düşdüğini leṭâfet-i ṭab'ından 'add itmez.⁵ Eṣnâ-yı muşâḥabetde Ca'fer Çelebi⁶ merḥûmı yâd ider. "Ḥayf⁷ u dirîğ ki anuñ gibi vücûd-ı laṭîfi elden çıkarduğ." diyü te'essûf nevḥalarını bünyâd ider. Ba'dehu mezbûr Ahmed Paşa'ya ḥiṭâb idüp "Niçün ol zamânda Ca'fer'ün ḥabsini ilkâ itmedün? Bir ağız baña 'Kıyma pâdişâhum Ca'fer kuluña.' dimedün? Belki sözüñ mü'eşşir olaydı, ḥabse göndermekle def'-i gâzabımız taḥaḥkuḥ bulaydı. İmdi ol zamânda olan sükûtuñdan ma'lûmdur ki ol maḥûle emîrî'l-keḷâm mün'adim ola. Ekşer-i evḳâtda⁸ muşâḥabetimiz saña inḥişâr⁹ üzere ta'ayyün bula. Çünkü ol gitmişdür, şafâ-yı ṭabî'ati meclisimüzi terk itmişdür, senüñ dağı sâlik-i¹⁰ şâh-râh-ı fenâ olmañ sezâvârdur." buyurmışlar. Ve sâ'atiyle derdmendün tedârükini görmüşler.

1 cenginden: seferinden EH

2 ve: didiler ve R4

3 taḥkîk itmişler: taḥkîka irgürmişler R4

4 sâde//daḥîm: - F, EH

5 anuñ//itmez: - EH

6 Çelebi: Beg R4

7 Ḥayf: - R4

8 ekşer-i evḳâtda: - F, EH

9 inḥişâr: münḥaşır F, EH

10 senüñ dağı: yâ senüñ ne belâdur ardınca F, R4

İskender Paşa

Bunlar bostancıbaşı iken mîr-i mîrân, ba‘dehu vezîr-i zî-şân olmuşlar. Lâkin vecâhet-i zâhiriyyelerine göre le‘âfet-i bâtıniyyeleri olmayup nev‘an gül ve ğabî vü mechûl olmağın nüfûs-ı zâyi‘adan ancağ, diyü gidermişler. ‘Azl ile¹ müteķâ‘id olup “Ben dağı vezîr olmuşdum.” dimesini lâ‘iķ görmemişler. Ve bunuñ katlinden soñra pederleri ‘abâdileden olanlaruñ tevkiline degmede rızâ göstermemişler.

Zeynel Paşa

Müverrih Ramazân-zâde kıavlince bunlar dağı vezîr olmuşlar. Ammâ [228a F] nereden zühûr itdüklerini tafşîl itmemişler. Ba‘de zamânin Sulţân Süleymân Hân’uñ² sūr-ı hümayûnlarında dâhil-i meclis olan ekâbirden idüğini Celâl-zâde yazmışdur. Ve bi’l-cümle ‘ilm-i fıķhdâ mahâreti ve ba‘zî fûnûnda yed-i tûlâsı ve kıudreti³ olduğdan ğayrı zümre-i vüzerânuñ fuşâhâsından idi. Sulţân Selîm Hân ‘aşrında şadr-ı vekâletle kâm-rân u benâm ve Sulţân Süleymân Hân zamânında Kefe sancağı ile emr-i ma‘âşî kıarîn-i nizâm ve ber-vech-i te‘bîd-i teķâ‘üd livâ-yı kıadr u rif‘ati manzûr-ı ‘ulemâ-yı a‘lâm itmiş idi. Hattâ eyâlet-i vilâyet-i Kefe [232b EH] münâsebeti ile “lâle” redîf bir ğazel dimişdür ki maţla‘ı budur:

Min Nazmihi

Devr-i gülde düşmeyüp elden ayağı lâlenüñ
Bezm-i gülşende yanar pür pür çerâğı lâlenüñ

Ammâ n’olaydı şî‘ri mücerred “lâle” redîf olmayup “kefe” lafzı ile tenâsüb-i tām kıaşd ideydi. Tâ ki keff-i kifâyetinde nağd-ı ma‘rifet ü hüner mevcûd idüğünü işâ‘at kıılaydı. Bâri bizüm bu maţla‘ımız kendüden şudür itmiş olaydı:

Li-mü’ellifihî

Çeşm-i Tatara kıarşu haţt-ı rüyuñ âşikâr
Pervâzı lâledür Kefeden Rûma yâdigâr

1 ile: idüp R4

2 Hân’uñ: Hân ‘aleyhi’r-raħmetü ve’l-ğufrân Hâzretlerinüñ R4

3 ve kıudreti: - R4 | ve//kıudreti: - EH

Meḥemmed Paşa

Bunlar “Ḥāce-zāde” demekle ma‘rūf ve cevdet-i zihn ü firâsetle mevşûf-dur.¹ Edrine’de Çifte Medrese’nün birinde müderris iken ‘ilm ü ma‘rifetine binâ’en nişâncılık virilmiş. Ba‘dehu Kaşu Gavri Mısr’dan Şâm’a gelüp “Mâbeynimüzdeki übüvvet ü bünüvvet bozulmasun, dirseñ dârü’l-mülk-i Koşantıniyye’ye² dönesün.” diyü ‘izz-i ḥuzûr-ı şehryâriye ilçî ve nâme gönderdikde meşveret için cem‘iyyet ü dīvân olındukda herkes “ ‘Avdet olunmak münâsibdür.” diyü ittifâk-ı tamm itmişken muvaḳḳı‘-i mezbûr tab‘-ı şerif-i şehryâriye muvâfık niçe pesendide kelimât idüp “Evvelâ bize lâzım olan iki ḥaşm-ı kavî bir yire gelmedin birinün tedârükini görmekdür. Andan³ sonra iktizâ itdügine göre ol bir ğavinün dahı mühimmini encâma irgürmekdür.” dimiş idi. Şâhib-ķırân-ı maġfûr anuñ bu kelimât-ı dürer-bârından her vech ile maḥzûz u me’sûr olmuş idi.⁴ Der-‘aķab şad-r-ı vezârete ‘urûcî ol maḥalde kendüden şudûr iden aķvâl-i merdâne ve ğuftâr-ı dilirânesine binâ’en taḥķik bulmuş idi.

Li-münş’ihi

Böyle bilse ḳulunuñ ḳadrini sulṫân-ı cihân
 Böyle fark eylese nîk ü bedî şâh-ı zî-şân
 Böyle server yolına cân u seri virmeyenün
 İde çevgân-ı ḳazâ kellesi ğuyın ğaltân

Meḥemmed⁵ Paşa-yı Ḳaramanî

Şiddikî-neseb, Cemâlî-ḥaseb, meşhûr Pîri Paşadur ki yüz elli aķçe ile ḳaşabātuñ birinde ḳādî iken tevliyet ṫariķına sülük itdi. Ba‘dehu defterdârlîk rütbesine yitdi. Vaḳtâ ki Sulṫân Selîm şehryâr-ı cihân olup maḳâdir-i a’yân taḥķikî ile⁶ muḳayyed oldu, mezbûra [217a R4] Mısr seferinden sonra vezâret maḳâmını lâ’iķ ğördi. Az zamân geçmedin ‘aḳl-ı kâmil ve re’y ü

1 mevşûfdur: - EH

2 mülk-i Koşantıniyye’ye: mülke R4, EH

3 Andan: Şâniyen andan R4

4 maḥzûz//idi: ḥazz-ı mevfü idüp EH

5 Meḥemmed: Pîri R4

6 taḥķikî ile: tefahḥuşına EH

tedbîr-i şâmiline binâ'en vekâlet-i kübrâ¹ mesnedinde şadr-nişîn olup ol şehryâr-ı zî-şânuñ âhîr-i 'ömrine dek bi'l-istiqlâl vezâret itdi. Vaqtâ ki ved-i reşîdleri Sulţân Süleymân Hân câlis-i serîr-i salţanat-ı 'âlemiyân oldu, üç yıl miqdârı yine vezâret-i 'uzmâ hîdmeti müşîr-i müşârün ileyhde ta'ay-yün buldı. Ba'dehu Odabaşı İbrâhîm Ağa'ya virilüp² pîr-i mûmâ ileyhüñ 'azlin icâb ider hâli yoğ-iken pâdişâh-ı nîkû-mağâl, "Mâdâm ki Pîri Paşa 'arza girürdi, benüm vücûdum âfitâbını şehâb-ı şerm ü hiçâb bürürdi. Anı 'azl itmeyince ben salţanatumda müstakîll olmadum. Selâţîn-i mâziye gibi 'ârîza-i haclet ü hiçâbdan kırtulmadum.³" buyurmuşlardur.

Sâ'ir 'ulûm u kemâlâtından mâ'adâ meşâbe-i âb-ı hayâtta nazm-ı güftâr-ı rûh-efzâları dağı vardur. Mahlaşları Remzî olup bu ğazel-i âbdâr anlaruñ kelimât-ı cevâhir-nişârlarından idügi tezâkir-i şu'arâda mestûrdur.

Min Nazmihi

Şeb-i zülfinde kıalanlar zulumât-ıla yürür
 İrişen [228b F] lebleri âbına hayât-ıla yürür
 Zâhidi hasret-i mey şöyle za'if⁴ eyledi kim
 Elde tesbîh u 'aşâsı şalavât-ıla yürür
 Hüsni sermâyesine olalı kıaşları nişân
 Hüküm ider 'aşıkına şanki berât-ıla yürür
 Ve lehu
 Bencileyin ney varup feryâd idermiş her nefes
 Buldı çün la'lûñ gibi 'âlemde bir feryâd-res

Muştafâ Paşa

Bu dağı Rümili beglerbegiliginden vezîr-i şânî olmuştur. Gegivize'deki câmi' u 'imâreti bunlar ihyâ idüp, 'umûmen ruhâmını Mışt'dan getirüp medresesine kütüb-i nefîse vaqf eylemişdür. Hattâ vekâleti hâlinde Mışt'a vâlî olup Hâ'in Aşmed Paşa'ya virildükde bundan alınıp virilmişdür.

1 kübrâ: - R4

2 virilüp: vezâret-i 'uzmâ mağâmı münâsib görilüp R4

3 selâţîn-i//kırtulmadum: - EH

4 za'if: zebûn EH

Muvaḫḫî‘-i Dîvân-ı Sulṭānî, Celâl-zâde [233a EH] nâmıyla meşhûr olan Mîr Nişânî ki¹ Pîrî Paşa’nuñ tezkiyecisi olmışdır ve müddet-i ‘ömrini ḥidemât-ı dîvâniyyede ifnâ idüp “Koca Nişancı” diyü şöhret bulmışdır, bu ḥaḫîr ile mâbeyninde übüvvet ü bünüvvet ‘alâḫası merbûṭ olmağın ekser-i evḳâtdede şeref-i şohbetleri ile müşerref olurdu. Ve aḫvâl-i selefte müte‘allîḫ ḥavâdişi kendülerden işidürdüm. Şöyle naḫl eylediler ki merḥûm Pîrî Paşa vezâret şadrında dâ‘imâ bî-ḫarîne vü yektâ olup vezîr nâmına olanlar ayına varmadın siyâsetle nâ-bûd olmağın Sulṭân Selîm merḥûmuñ zamân-ı salṭanatları bir dereceye varmış idi ki devletlüler birbirine bed-du‘â itdükte “Bolay ki Sulṭân Selîm’e vezîr olasun.” dirlirdi. Ve vekâlet şadrına geḫenler vaşiyet-nâmelerin ḫoynında götürüp, her ‘arza girüp çıḫduḫça yeñiden dünyâya gelmiş gibi meserret ‘arza ḫılurlardı. Menḫûldür ki Pîrî Paşa bir gün ol şâh-ı memâlik-güşâyâ söylemiş. “Pâdişâhum, ön şon² bir bahâne ile beni de öldürecekseñ hemân bir gün evvel ḫalâş itseñ münâsib idi.” diyü ḫavfını beyân eylemiştir. Şehryâr-ı cihân vâfir gülmişler. “Benüm daḫı bu ma‘nâ³ murâdum ve seni bî-cân ve ḫâke yeksân itmek muḫtezâ-yı fu‘âdumdur.⁴ Lâkin yirüñi ṭutar bir âdem bulunmaz. Ve ḫidmet-i vezâreti kemâ-yenbağî edâ ider kimse var idügi taḫḫîḫ olunmaz.⁵ Yoḫsa seni murâda vâşıl itmek emr-i sehlüdür.” demiştir. Laṭîfe vü kinâyeye ile ḫaḫḫ-ı ḫidmetini ve bî-ḫarîne-i ‘aşr idüğünü bildüğünü beyân eylemiştir.⁶

El-ḫışşa bir gün mezbûr Celâl-zâde’ye bir telḫîs buyurmuş. “Yanımuзда celîs ü refîḫımız olmayup bir vezîre daḫı ihtiyâc var idüğün mü’eşşir kelimâtla yazuñ.” diyü emr itmiş. Vaḫtâ ki telḫîs-i ma‘hûd cenâb-ı pâdişâhiye varmış, irtesi vekil-i celîlü’l-ḫadre ḫiṭâb idüp “Bir vezîr istemişsün. Lâ’iḫ kimse varsa virilsün.” diyü ruḫşat virmiş. Paşa-yı mezbûr meserret-künân ve bi-ḫasebi’ṭ-ṭarîḫ “İşte Rûmîli Beglerbegisi Muştafâ Paşa ḫâzîr u nümâyândur.” didükde Ḥân Selîm-i ğazûb rû-gerdân olmuşlar. “Sulṭân Selîm Ḥân’a cünün ‘arîz⁷ olmadı ki öyle bî-‘aḫlı vezîr idine.” demiştir. Bu

1 nâmıyla//ki: - EH

2 ön şon: ol şol R4

3 bu ma‘nâ: - R4

4 fu‘âdumdur: mizâcumdur EH

5 var//olunmaz: bulunmaz EH

6 bildüğün//beyân: bildürmüş R4

7 ‘arîz: - F

hâl ile bir iki [217b R4] ay dağı geçmiş. Tekrâr bir telhîs ile dağı mezbûra vezâret recâ itmiş. Bu kerre Pîrî Paşa'ya hîttâb ü 'itâbî müş'ir cevâb itmişler. "Anuñ vezîr olması murâduñ ancağ. N'ola¹ senüñ vezîrüñ olsun." buyurmuşlar. Bu hâl ile mezbûrâ şadâret virilmiş.² Beş altı ay geçdükdün şoñra³ kulları kendüyi yardan uçurmuş ki "Cemî'-i umûri alup viren şadr-ı a'zamdur. Senüñ ahvâl-i vezârete duhûlün ve ahyanen Pîrî Paşa'ya mu'arâza-i ma'külün 'alâ külli hâlin mühimdür. Anuñ-çün kimse saña mürâca'at itmez. Hiç bir ferd seni vezîr yirine kıomaz." demişler. Ol gâfil-i lâ-ya'kılı pâreye atup mertebeden düşürmişler. İrtesi ki 'arza girilmiş, Pîrî Paşa her ne 'arz itdiyse "Bu böyle degüldür." diyü mu'arâza kıılmış. "Yâ nicedür?" diyü iltifât buyurduklarında zu'm-ı fâsidince taqrîre dağı mutaşaddî olmuş. Lâkin ol şehryâr-ı hışmnâk hiddetle bir âteş-i 'alevnâk olup elindeki kepâze ile ol maħalde başına girişmiş. "Bre mel'un, bunca zamândan berü hîdmete⁴ maqrûn olan Türk'ün şıdğ u kızbini bilmez miyin? Senüñ gibi bî-'akluñ kelâm-ı bî-me'âli dürüg idüğünü fehm itmez⁵ miyin? Çak başdan sen benüm vezîrüm degülsün. Anuñ vekilisün. Bi-ħasebî't-tevcîh [229a F] bu rütbeye anuñ naşb-ı ğayr-ı cemîlisün." buyurmuş. Pîrî Paşa ise "Pâdişâhum, bu bir bî-günâh derdmenddür. Kıyma, pâreye atılmışdur. Siyâsetini revâ görme."⁶ diyü bîñ belâ ile kıurtarmış. Vezîr-i zî-şân dağı miğdârını⁷ bilüp Pîrî Paşa'nuñ elin ve ayağın öperek taşra kıılmış.

Li-münşi'ihî

İşte şeh-i kıadr-şinâs işte ferîd-i rüzğâr
İşte sezâ-yı her sipâs işte büzürg-i nâmdâr

Bıyıklı Meħemmed Paşa

Bunlar şeci'⁸ ü dilir ve tûvânâ vü Rüstem-nazîr, mîr-âhûr-ı kebîr iken Diyâr-ı Bekr [223b EH] câniblerine serdâr gönderdiler. Şâh İsmâ'il'ün

-
- 1 N'ola: Bu da EH
 - 2 şadâret virilmiş: vezâret-i şadâret R4
 - 3 geçdükdün şoñra: geçmedin R4
 - 4 zamândan//hîdmete: zaman hîdmetüme R4
 - 5 fehm itmez: bilmez R4
 - 6 Siyâsetini//görme: - EH
 - 7 miğdârını: mağâdirini F
 - 8 Bunlar şeci': Nâmdâr R4

serdârlarından arահān nām merd-i řehāmet-niřān ile mirāren elleşüp de-feātle tır ü nizesini peykānı¹ gibi dilleşüp bi'l-āhire arահān'ın başın alup ve Diyār-ı Bekr'i ılıcı ile feth idüp beglerbegiler miyānında haylī nāmdār ve zaferbār u nuşret-kirdār sipehsālār idi.

Menıldür ki mīr-āhūrılıđı hālinde padiřāh-ı manřūrı řalāt-ı cum'aya atlandırıp, 'alā mā ceret bihi'l-'āde dāmānını² oñarup edā-yı hıdmet iderken rařř-ı tünd-i pādiřāhi mezbūra bir leked-küb havāle ider. Pehlevān-ı mezbūr mütenebbih olup bi'l-fevr pāy-ı semendi uvvetle utar. "Edepsizlik itme." diyü yirine vaz' eyler. Cidden kendüye toındurmaz. Ol maūle tevsen-i bād-pānuñ arb-ı leked-kübından mütē'ellim olmaz. Hālā ki řehryār-ı cihān güře-i eřm ile nigerān olur. Küllī sürür u hūbūr 'arz ider. Hattā cāmī'den geldükleri gibi bir kīse nuūd ve bir būđçe elbise-i zerrīn tār [u] pūd³ gönderüp bezl-i cūd eyler. Ve "Bizüm mīr-āhūrımız 'ařırınıñ Rüstem'idür." diyü apu ađasına söyler.

Hemdem Paşa

Harem-i sa'adetlerinde hāřıl olmuř mabülleri ve gāh u bī-gāh ruhřat-yāfteleri silkine münselik 'abd-ı ma'ülleri olmađın řehryār-ı cihān diyār-ı 'Acem seferine giderken pāreye atılmıř. Ba'zı ümerā vü sipāh ilasıyla⁴ 'izz-i hūzūrlarına menfūr bi'-ab' olan 'avdet hūřuřını terđibe mütē'alilik söz söylemiř. Binā'en 'alā zālīk 'unfuvān-ı řebābı hālinde bařdan ıkmıř. Ya'nī ki rüzgār-ı siyāset vücūdı eyvānını hāke berāber idüp yıkmıř.⁵

Ammā Defterdārları ve Niřāncıları

['Abdü'l-Vehhāb bin 'Abdü'l-Kerīm]

Evvelā 'Abdü'l-Vehhāb bin 'Abdü'l-Kerīm'dür ki aşaba ağılarından iken hāzīne defterdārlılıđı virildi. Niçe rüzgār ol rütbe-i rātibe ile kāmkar olup aldı, viridi.

1 peykānı: - R4, EH

2 dāmānını: ālātını EH

3 zerrīn//pūd: zer-endüd EH

4 Ba'zı/ilasıyla: Binā'en 'alā zālīk 'unfuvān-ı R4

5 idüp yıkmış: yitmiş R4

‘Abdü’s-Selâm

Yehūdilerden iken şeref-i İslâm ile müşerref oldu. Ba’zı hüdemâta kulları olup kaç’-ı pāye ile defterdârlık mertebesine vuşul buldı. Hıyâlî mâldâr ve şâhîb-i hayrât ve mütemevvil-i rûzgâr âdem idi. Küçükçekmece’de ‘imâret ve medrese mezbûruñ âşârındandır.

Meĥammed Beg-i Kâdî-zâde¹

Kırım hânı Mengli Hân cânibinden fütühât-ı mülk-i ‘Acem tehniyesine geldükde ĥüsn-i edâ vü taqrîri ma‘ârif ü leğâ’ifle şân buldı. Dil-pezir-i² pesendide-i şehryârî olmağın alıkonıldı. Dergâh-ı mu‘allâda ba’zı menâşiba naşb olındukdan soñra Mısr-ı Kâhire fetĥinde tevķî’-i refi‘ hüdmeti³ buyuruldu. Ba’de zamânin âsitâne defterdârı olup Sulţân Süleymân Hân ‘aşrında ki Hâ’in [218a R4] Aĥmed Paşa Mısr eyâletine gönderildi, mezbûr Meĥammed Beg muĥâfaza⁴ sancağıyla ma’an revâne kılındı. Ĥattâ bâğî-i mezbûr kendüyi vezîr idündükde emîr-i merķûm ‘âķıl u dâñâ olmağın ümerâ-yı Mısr’la ĥaberleşüp berü cânibden külli ‘asker ü serdâr gönderilmeksizin âteş-i fitnesi inĥifâsına sebep oldu.

Yüsuf Çelebi bin ‘Alî

Yegân-zâdeler’den mevâlî-i Rûm içinde ma‘ârif ü kemâlâtla meşhûr olan âzâdelerden iken ba’zı menâşibla kaç’-ı merâtibden soñra Amâsiyye kâdîsi oldu.⁵ Ba’dehu Sulţân Selîm Hân’uñ zamân-ı salţanatında âsitâne defterdârlığına niçe zamân istiĥdâm olındukdan soñra Şâm-ı şerîf kazâsı virildi. Ba’dehu ‘azl olunup seksen akçe ile teķâ’üd revâ görüldü. *Şerĥ-i Mevâķıf*a ĥâşiyesi ve ba’zı fûnunda daĥı risâlesi vardır.

1 âşârındandır//zâde: ĥayrâtındandır bir daĥı Kâdî-zâde’dür ki ismi Meĥammed Beg’dür R4

2 ma‘ârif//pezir-i: - EH

3 hüdmeti: hüdmetinde istiĥdâm R4

4 muĥâfaza: - R4

5 kâdîsi oldu: kazâsı virildi F, EH

Ve mine'l-'Ulemā fi 'Aşrihi

Mevlānā Şemsü'd-dīn [229b F] Aḥmed bin Süleymān bin Kemāl Paşa *ravvaḥallāhu rūḥahu*¹

Babaları mīr-livā ve cecdi melikü'l-ümerādan olmağın ni'met-i vāfire ve servet-i mütekāşire ile neşv ü nemā bulup *Muḥtaşarāt*²ı tamāmen taḥşil itdükten şoñra sipāh ṭarīḳına sülük itdi. Ve Sulṭān Bāyezid Hān bin Sulṭān² Meḥammed Hān³ 'aşrında vezīr-i a'zam-ı nāmdār ve vekil-i bülend-iştihār olan İbrāhīm Paşa bin Hālıl Paşa'ya mülāzemetle sefer kıldı. Ol eşnalar da bir gün şadr-ı a'zam-ı müşārün ileyhūn dīvānında ḥāzır ve şudūr iden umūr-ı cumhūra dīde-i 'ibret-bīn ile nāzır iken ḥaşmet-i kāmile ve übbehet-i şāmile ile mücāhid-i ğazā-me'nūs emīr-i kebīr-i 'aşr olan Aḥmed bin Mīr Evrenos dīvāna geldi. Ve cemī'-i ümerāya taşaddur ve mezbūr paşaya taḥarrubda teferrüd idüp [234a EH] oturdu. Ve der-'aḳab⁴ bir köhne libās u cāme ve 'ālimāne bir perişān 'imāme ile Monlā Luṭfi-i Toḳatī meclis-i vezire girdi. Ve bilā-tereddüd ol emīr-i kebīre tefevvuḳ idüp oturdu. Hālā ki mevlānā-yı mezbūr ol tārīḫde otuz aḳçe ile Filibe'de müderris idi. Kemāl Paşa-zāde merḥūm ki maḳām-ı ḥidmetde vāḳıf idi, mezbūruñ ol maḳūle zī-şāna taşaddur itdüğine ta'accüble ṭarīḳ-ı 'ilmūn şerefiyyetine 'arif oldı. Fi'l-vāḳi' taşavvur eyledi ki şuğl idüp Monlā⁵ Luṭfi mertebesine vāşıl olmaḳ cā'iz, fe-ammā sa'y u küşişle ol emīr-i büzürgvār rütbe-i 'āliesine varması müte'azzir ü ğayr-ı bārız, hemān ol sāt ṭarīḳ-ı sipāhdan rücū' itdi. Ve Monlā Luṭfi dīvāndan çıkup ḳatırcığına süvār olduḳda öñine düşüp menziline dek iletđi. Ol seferden dönölüp, dārü'l-mülke gelindüği gibi mevlānā-yı mezbürdan ayrılmayup, Edrine'de Dārü'l-ḥadış müderrisi olduḳda monlā-yı mezbürdan *Şerḥ-i Meṭāli*' ḥāşiyelerini oḳumağa başlayup şebān-rüz müṭāla'a çerāğını nūr-efrüz itmege niçe eyyām geldi ve gitđi.

Ve bi'l-cümle evvelā Monlā Luṭfi'den, sāniyen Mevlānā Ḳaşallānī'den, şālişen Mevlānā Ḥaṭīb-zāde'den, rabī'an Mevlānā Mu'arrif-zāde'den telemüz idüp ṭarīḳı muḳteżāsınca Edrine'de 'Alī Beg Medresesi'ne müderris

1 *ravvaḥallāhu rūḥahu*: - R4, EH

2 Sulṭān: Ebü'l-fetḥ R4

3 bin//Hān: - EH

4 'aḳab: ser-bürehe R4

5 Monlā: - R4

oldı. Ba‘dehu Üsküb Medresesi’ne, der-‘aķab Edrine’de Halebıyve Medresesi’ne¹ manşub olup şuġl u ifādesi iştihār buldı. Ğıbbe zālik Mevlānā Hācī Hasan-zāde ki kâbil-i şān olanları ʔarık-ı kâzāya sevķ ile fazileti cihetinden ser-bülend-i aķrān anılanları ʔaʔ-ı merātibden ‘avķla redd ü men‘ şadedinde olmaġın yigirmi beş yıl ‘ale’t-tevālī kâđī’asker olmışlar. Ve ol miķdār ‘ahd-ı ba’idde ‘ilm ü fazlı müsted’āsınca ʔaʔ-ı merātib idüp kendüye mu‘arız olacaķ ‘ulemā tezāhüminden bu hıle ile hālāş bulmuş idi.

Li-münşi’ihi

Zihī hırş-ı manşib zihī ġadr-ı şüm

Degüldür biri muķtezā-yı ‘ulüm

Mezbür Hācī Hasan-zāde, mesfūr Kemāl Paşa-zāde nāşiyesinde devlet ü fazilet emārātını² müşāhede itmekle semt-i kâzāya sevķ itmiş idi. Anlar daġı Anaķolı Kâđī’askeri Mü’eyyed-zāde merħūma varup vāķi-i [218b R4] hālī beyān eylemiş idi. Ol daġı “Var semt-i kâzāyı kâbul semtini ġöster. Hīn-i ‘arзда verā-yı kümūnda mestūr olan aġvāl ne yüzden zuhūr idecekdür ve ne ġayşıyyetle tedārük ister, ġöresün.” diyü tesliyet itmiş idi. Fī nefsi’l-emr mezbür Kemāl Paşa-zāde, Hācī Hasan-zāde’ye varup “Kâzāya rızā virdüm.” diyü söyler. Ol ‘aziz ise ol cihetden ri‘āyeti münāsib ġörüp bir ʔaşaba kâđılıġın telhīs eyler. Vaķtā ki ‘izz-i ġuzūr-ı şehryārīde ol ‘arızı oķur, “Kemāl Paşa oġlunuñ oġlı dā’ileri faķrına binā’en bu manşıba ʔālibdür.” diyü ġüsni terbiyet eyler. Ammā Mü’eyyed-zāde merħūm i’tirāz şekli ile cümle-i mu’terize gibi tavassuʔ eylemiş, “Kemāl-i faķrından kâzāya rızā virmişdür. Hālā ki meşāhīr-i fużalādan olacaķ kâbil-i vücūd ve iltifāt-ı pādişāhiye muķārin olursa az zamānda³ şadr-ı ‘ulemā olıcaķ şān-ı mes’ūddur.” diyü söylemiş. Hattā “Edrine’de ʔaşlık Medresesi maġlūldür, in‘ām⁴ buyuruñ.” diyü pādişāhı [230a F] sevķ eylemiş. Ve “Hāşıl-ı ġāk-i Bidlīs, Mevlānā İdrīs ki Fārisi inşā ile *Tevārīh-i Āl-i ‘Oşmān*⁵ te’lifine me’murdur, Kemāl Paşa-zāde dā’ilerine lisān-ı Türki’de taşnifi buyurılırsa ġayli ma’kül

1 müderris//Medresesi’ne: - R4

2 emārātını: āşārını EH

3 zamānda: zamān ġeçmedin R4

4 in‘ām: - F, R4

5 *Tevārīh-i ‘Oşmān*: Āl-i ‘Oşmān Tārīhi R4

ü meşkürdur. Hattâ fakr u fâka ile perîşân-hâtır idüğine binâ'en ol iztîrâbı dağı ref' buyurulursa te'lîfe huzûr-ı kalb ile mübâşereti mücidd ü meysûr-
dur." diyü terbiyet buyurmuş. Ve fazl u kemâlınden gayrı cihet-i ma'âşında-
ki noğşânını bile çuyurmuş. Hem manşib ile kâm-rân ve hem te'lifle hâmesi
gibi müşârün ileyh bi'l-benân ve on biñ¹ nağd aqçe ile bir şûf ihşân itdürüp
salţanata intisâbla maşsûd-ı akrân olmasına sebep² olmuş. Bu tarîk ile tay-
y-ı merâtib ve kaţ'-ı derecât-ı menâşib idüp Çifte Medrese'nün [234b EH]
birine, ba'dehu Şah'n'a, dağı sonra Edrine'de Sulţân Bâyezîd Medresesi'ne
müderris olup bir miğdâr³ mekş itdükden sonra Edrine kazâsı virildi. 'Aka-
bince Anaţolı kâğî'askeri olup beyne'l-mevâlî küllî imtiyâz u şân buldı.⁴
Hattâ Mışır fethinde manşib-ı mezbûrda bulunup bile seferledi.⁵ Ba'dehu
'azl olunup yevmî yüz aqçe ile Edrine'deki Dârü'l-hadîş Medresesi virildi.
Andan mahmiyye-i mezbûredeki Sulţân Bâyezîd Medresesi'ne geldi. Ve az
zamân geçmedin Mevlânâ Fuzayl Çelebi merhûmuñ vâlid-i mâcidi Mev-
lânâ 'Alî⁶ Cemâlî yirine müftî oldu. Sekiz yıl emr-i fetvâ ile te'lifâta iştigâl
eyleyüp sene erba'in ve tis'a mi'e târihinde vefât eyleyince şeyhü'l-İslâm
ve muqtedâ-yı 'ulemâ-yı a'lâm ve hallâl-i müşkilât [u] mu'dîlât-ı enâm ve
keşşâf-ı mübâhaşât-ı hâşş u 'amm⁷ oldılar.

Ammâ Mevlânâ 'Aşîk, *Meşâ'irü's-şu'arâ's*ında "Sene ihdâ ve erba'in
ve tis'a mi'e⁸ Şevvâl'inün ikinci günü fevt oldu." diyü naql itdi. Hâlâ ki
merhûm Zâtî'nün⁹ «مات النحرير» ve kefenine¹⁰ «هي آخر اللباس» ve mezâr-ı
şerîfine¹¹ «هذا مقام احمد» târihleri toquz yüz kırka maşsûb idüğünü ne bildi
ve ne eşahhını 'aql itdi. Bârî târihlerle bir şatrdâ yazmamış¹² olsa ve mâbey-
nde bir iki şahîfe geçmesi hâşsiyyetle 'Aşîk'un nisyânına haml olınsa câ'iz
idi.

1 bile//biñ: - R4

2 sebep: bâ'îş R4

3 birine//miğdâr: - R4

4 buldı: - R4

5 Hattâ//seferledi: - EH

6 'Alî: - R4 | Fuzayl//'Alî: - EH

7 ve//'amm: - EH

8 ve//mi'e: - R4, EH

9 "Bilge vefat etti."

10 "Bu giyilecek en son giysidir."

11 "Bu, övgüye layık makamdır."

12 yazmamış: yazmış EH

Ve bi'l-cümle sūr-ı İstanbul'dan taşra¹ Edrinekapusı semtinde² ve meşā'ih-i Nakşbendiyye'den Şeyh Maḥmūd Çelebi Zāviyesi'nün ḥaziresinde medfün ve genc-i nihān gibi қа'ır-ı ḥāk-i siyāha maḥrūndur.

Li-münşi'ihî

رَوَّحَ اللهُ رُوحَهُ الْاَشْرَفَ كَائِنٌ فِي الْجَنَانِ فَوْقَ غُرْفٍ³

Merḥūmuñ beydā-yı fāzileti bir şahrā-yı vāsī' ve fezā-yı tāsi' idi ki peyk-i bī-direng-i 'uḫūl anı tefekkür ile ṭayy idemezdi. Ve 'ummān-ı kemāl-i ma'rifeti bir baḥr-ı zāḥir ve deryā-yı 'amīḫ u ṭāḥir idi ki ḡavvāş-ı ḥibret ü başiret anuñ nihāyetini derk eyleyemezdi. Eger kayd-ı fetvāya mübtelā olmasa 'umūmen eslāfına taḡallüb itmesi muḫarrer idi. Ve 'amme-i 'ulemānuñ tereddüd ü mülāzemetleri izdiḥāmından şafā-yı zülāl-i ṭabī'ati taḡayyür ü tekeddür bulmasa aḥlāfına aḥlāḫ-ı fezā'il ü kemālātdan cidden behre ḫomaması müyesser idi. Ḳuyūd-ı fetvā-yı insāndan ḡayrı cin ṭā'ifesinüñ ḥall-i müşkilātına daḫı naşb-ı nefis itdüğü şāyi'dür. Ve yevmī beş yüz aḫçe 'ulūfe⁴ ile Dārü'l-ḥadīş müderrisi iken anlara müftī olup ba'dehu fetvā-yı ins ḥidmetine me'mūr olduğda⁵ «عزلت نفسي» diyü ferāḡatları ve birkaç gün 'ulemā-yı cin ṭā'ifei basīṭ-ı ma'mūre-i arzı ṭolaşup, mevlānā-yı mezbūrı 'aşrında efḍalü'l- [219a R4] mevcūd bulmaḡla vazīfesini biñ aḫçeye ta'yīn idüp hezār ilḫāḫ u ibrāmı irzā itmeleri beyān-ı vāḫi'dür. Ḥattā mezār-ı şerīfine⁶ «هذا قبر مفتي الثقلين» yazılması 'ulemā-yı 'izāmdan şühūd u 'udülle şābit olduğdan soñra vāḫi' olmuşdur. Ve kendüler daḫı ba'zı ḫavāşşına bu ma'nāyı keşf itdükleri şübūt bulmuşdur. [230b F] Ma'a ḥazā ins ü cinne müftiligi ḫālinde günde biñ fetvā virmeleri mirāren vāḫi'⁷ olmuşdur. Cinne virdükleri fetāvādan mā'adā inse maḫşūş bu deñlü ḥidemāt-ı meşküreleri mütebādir olmuşdur.

1 taşra: ḫāric EH

2 semtinde: cihetinde EH

3 "Allah onun şereflı ruhunu huzurlu kılsın. Cennette köşkerin üstünde var etsin."

4 'ulūfe: - R4

5 "Kendimi görevden aldım."

6 "Bu, insanlar ve cinlerin müftüsünün kabridir."

7 vāḫi': zāḥir R4

Bâ-ḥuşûş ki bir ân te'lifden ḥālî degüller imiş. Ve şeb ü rüzda altı sâ'atden ziyâde istirâhatleri az vâkı' olmuş.¹ Ḥattâ vefâtı ḥâlinde mecmû'-ı muşannefâtını görmüşler. Ve taḥmîn-i şaḥîḥ ile bu ḥuşûşı taḥkîka ırgürmüşler ki te'life mübâşeretleri gününden vefâtları târihine gelince gün başına bir cüz'ün te'lifi râst gelmiş ola.² Lâ-siyyemâ eyyâm-ı marâz u hengâm-ı ta'til ü 'ibâdât u ḥidemât-ı dīvāniyyeye maşrûf olan evkât bile ḥisâba gelmiş. Bu ma'nâ hiç bir mü'ellif ḥaḥḥında hüveydâ degüldür. Ve kerâmetle olan ṭayy-ı zamân mümkün olduğu gibi velâyetle imtidâd-ı ezmâna ḥaml olunmaḥdın ḡayrı cevâbla ḳâbil-i inhâ degüldür.

Egerçi ki müsevvede evrâḳında ḳalup beyâza çıḳmayan âşârına nihâyet yoḳdur ve illâ beyne'l-'ulemâ zuhûr u şuyû' bulan mü'ellefâtı daḫı ḡâyetle çoḳdur. Tamâm olmaḡa ḳarîb tefsîr-i şerîfleri ve tefsîr-i *Keşşâf*'a ḥavâşî-i laṭîfleri³ ve *Hidâye*'nün ba'zı medârisine⁴ şerḥ-i münîfleri ve 'ilm-i fiḥhda *İşlâḥ u İzâḥ* ve uşülde⁵ *Tagyîr ü Tenḳih* metn [235a EH] ü şerḥ te'lifi⁶ ve 'ilm-i ferâ'ize müte'allik metn ü şerḥ taşnîfi ve *Telwîḥ*'e ḥâşîye-i maḳbûlesi ve Mevlânâ Ḥ'âce-zâde'nün *Tehâfîr*'ine ḥâşîye-i ma'mûlesi ve fûnûn-ı şettâdan yüz miḳdârı risâle-i mergûbesi olduḡdan mâ'adâ Şeyḫ Sa'dî'nün *Gülüstân*'ı muḳâbili *Nigârîstân* nâm Fârisî kitâbı, ḳavâ'id-i Fûrs'e müte'allik *Deḳâ'iku'l-ḥaḳâ'ik*⁷ nâm mecmû'a-i müsteṭâbı ve zebân-ı Derîde *Mecmû'atü'l-lügâ't* ve lisân-ı Türkîde *Târiḥ-i Âl-i 'Oşmân*'a müte'allik münşe'âtı⁸ ve Fârisî vü Türkî eş'arı ve bî-mahlaşlıḡı maḥlaş idinmeḡe müte'allik *Vaz'-ı Muḫtâr*'ı vardur ki cümlesi beyne'l-'ulemâ maḳbûl ü mergûb ve 'inde'l-fuzâlâ kütüb-i mütebereden maḥşûbdur.

Ve bi'l-cümle kendüleri müfredât-ı dünyâdandır. Niteki eşerleri müteberât-ı inşâd u inşâdandır.⁹ Ḥuşûşâ 'âlem-i fezâ'ilün cebel-i râsiḫi ve erkân-ı ḥaşâ'ilün ḥaver-i şâmiḫidür ki târiḥ-i seb'a mi'eden berü ki Devlet-i 'Oşmâniyye zümre-i 'ulemâya ma'mûre ve merzbûm-ı Rûm ıtlâḳ olınan

1 az//olmuş: vâkı' olmamış EH

2 ola: - F

3 ḥavâşî-i laṭîfeleri: ḥâşiyeleri EH

4 medârisine: mevâzi'ına EH

5 İşlâḥ//uşülde: - R4

6 te'lifi: - F, EH

7 *Deḳâ'iku'l-ḥaḳâ'ik*: *Ḥaḳâ'iku'd-deḳâ'ik* F, R4

8 lügâ'r'ı//münşe'âtı: lügâ't-ı münşe'âtı F | ve//münşe'âtı: - EH

9 Nitekil//inşâdandır: - EH

memâlik-i hâkâniyye fırça-i fuşahâ vü fuzalâya meşküredür, ne anlar gibi bir zü-fünün ‘âlim¹ gelmişdür ve ne zât-ı şerifleri gibi mecma‘u’l-fezâ’il bir feyleşof-ı mevşûf u² muhterem işidilmişdür. Fâzıl-ı Cürcânî ve ‘Allâme-i Teftâzânî’ye şâliş bâhirü’l-ma‘âni idüğinde reyb yokdur.

Ve mevlânâ-yı ‘azîmü’ş-şânuñ muṭâyebât-ı laṭîfesine nihâyet yokdur. Cümleden biri Sulṭân Selîm Hân’la Mışır³ yollarında muşâhabet idüp giderken “Seyyid ‘Alî-zâde’nün *Gülistân*’ı şerḥ ve elfâzını edâ-yı ‘Arabî resminde çarḥ itdüğü ‘aceb degül midür?” buyurduklarında monlâ-yı nâdire-dân mezbûruñ kem-bıdâ‘a idüğünü i‘lân idüp;

Naẓm

Fârisî bilmezdi o yâ n’eylesün
Bilmedüğü dilde nice söylesün

diyü cevâb virmişdür.

Diger

Zurefâdan bir iki nükte-dân, monlânun sür‘at-ı intikâlini imtiḥân kaçdına müftiligi ḥâlinde ders-ḥânesine girerler. “Müşâ‘ u müşterek bir sefinemüz var idi. Mâbeynimüzde zâyi‘ oldı idi. Bundan aḳdem⁴ bunuñ ceybinden ṭaşra serinün⁵ ucunu görmüş idük.” diyü bir ḥarîfi gösterürler. Ol ise münker, bunlar ise⁶ “Maẓannemüz budur.” diyü mükerrer.⁷ Hemân monlâ-yı müşârün ileyh kelâma gelür. “Varuñ hele bu gice⁸ ṭobraḳ dö-kün.” diyü tenbîh kıılır. Ya‘nî ki ceybe sığması ḳâbil olan meḳûd berâtuñ⁹ ṭobraḳla dökülmesi mümkinü’l- [219b R4] vücûd idüğünü muṭâyebe ile beyân kıılır. *Nevvera’llâhu merḳadehu mâ dâme fi ferâdisi erḳadehu.*

1 ‘âlim: - F

2 mevşûf u: - R4

3 Mışır: Mışır’a giderken Mışır R4

4 Bundan aḳdem: Muḳaddemâ EH

5 serinün: serteng R4 | sürrenün EH

6 bunlar ise: - R4

7 Maẓannemüz//mükerrer: Maẓannemüzdür dirler EH

8 bu gice: - R4

9 ḳâbil//berâtuñ: mümkin olan maḳfüruñ EH

Mevlânâ ‘Abdü’l-Halîm bin ‘Alî

Kaştamonılıdır. Diyâr-ı ‘Acem’e varup ‘ilm-i zâhiri taḥşîl itdükden soñra ṭâ’ife-i şüfiyyûna lâhiḳ,¹ ba’dehu² vaṭanına gelüp zühd ü taḳvâ mezâyâsında daḫı fâ’iḳ oldu. Ḳable’l-cülûs Sulṭân Selîm merḫûma imâm ve ba’de’l-cülûs ḥ’âceliḳ ‘unvânıyla melâz-ı ‘ulemâ-yı a’lâm ve yevmî iki yüz aḳçe vazîfe [231a F] ile muḫaşşilü’l-merâm oldu. Mıṣr fethinden soñra Sulṭân Selîm ile Şâm-ı şerîfe gelüp anda vefât eyledi. Ḥaylıce kerîmü’ş-şân ve ‘amîmü’l-iḫsân kimse idi.

Mevlânâ Meḫemmed Şâh bin ‘Alî bin Yûsuf Bâlî

Âl-i Fenârî’ dendür. Babaları ḳâḫî’asker iken Sulṭân Meḫemmed Ḥân ‘aşrında vücûda gelmişdür. Ve toḫduḫı³ sâ’atde yevmî otuz aḳçe ‘ulûfe ta’yîn olunmuşdur. Ḥaṭîb-zâde’den ve Mu’arrif-zâde’den telemmüz idüp taḥşîl-i ‘ulûm itdükden soñra evvelâ elli aḳçe ile Manastır Medresesi virildi. Ba’dehu Şemâniyye medârisinin birine geldi. Çok zamân geçmedin Burûsa’ya ve der-‘aḳab İstanbûl’a, ḳâḫî’askerleri izdiḫâm-ı ṭâlibînle râḫat u ḫuzûrdan dür olduklarına binâ’en ḳâḫî-i leşker üç olmaḳ ḫuşûşî ki buyuruldu, mevlânâ-yı mezbûra vilâyet-i ‘Arab u ‘Acem ḳâḫî’askerliḫi revâ görüldi. Ba’de zamânin Anaṭolî’ya, ba’dehu Rûmilî’ne ḳâḫî’asker olup ol manşîb-ı celîlü’l-ḳadrde iken vefât eyledi. Burûsa’da medfûndur. Ve aḫlâḳ-ı ḫamîde ve ḫişâl-i pesendide şâḫibi bir zü-fünündür. Seyyid Şerîf’ün *Mevâkıf*’ına ḫâşiyesi ve *Şerḫ-i Ferâiz*’e ḫavâşîsi,⁴ ḫuşûşâ evâ’il-i *Şerḫ-i Viḳâye*’ye ḫâşiyesi vardur. Ḥaḳ budur ki her birini a’lâ yazmış ve laṭîf şerḫ itmişdür. [235b EH] Daḫı niçe te’lifâtı zühür iderdi.⁵ Lâkin tîz bitüp tîz yitdi.⁶

Mevlânâ Meḫemmed bin ‘Alî bin Yûsuf Bâlî

Bu daḫı evlâd-ı Fenârî’ dendür. Beş yıl miḫdârı evvelâ⁷ Anaṭolî’ya, sâ-niyen Rûmilî’ne ḳâḫî’asker oldu. Ba’dehu ḫüsn-i iḫtiyârıyla ferâḫat idüp,

1 lâhiḳ: lâhiḳ oldu F, R4

2 Ba’dehu: - R4

3 toḫduḫı: dünyâya geldüḫi EH

4 ḫavâşîsi: - R4, EH

5 zühür iderdi: vardur R4

6 Daḫı//yitdi: - EH

7 Beş//evvelâ: - EH

yüz elli aqçe teqâ'üd virilüp,¹ ba'dehu yevmî elli aqçe teraqkî ile şanı 'âlî oldu. Andan şoñra müftî olup, ba'de zamânin anı dahı terk idüp yine iki yüz aqçe teraqkî² virildi. Dânişmendlerine tefsîr-i şerîf dersin diyüp ba'zı vâridâtını te'lîf üzere oldu. Lâkin itmâmı müyesser olmadın fevt oldu. Vecîh ü mehîb, umûr-ı dîniyyede hâbîr ü bî-nehîb, şâbitü'l-cenân, talîku'l-lisân³ monlâ idi. Mezârî⁴ Ebî Eyyüb-ı Enşârî civârındadır. *Rahmetu'llâhi 'aleyh*.⁵

Mevlânâ Muhyî'd-dîn bin 'Alâ'ü'd-dîn el-Cemâlî

Hüsâm-zâde'den⁶ [ve] Mü'eyyed-zâde'den telemmüz⁷ idüp taşşil-i fazl ü kemâl ve tekml-i câh u celâl ile Edrine kâdîsi oldu. Ba'dehu seksen aqçe ile Şah'n'a geldi. Andan şoñra yüz aqçe teqâ'üd ile beyne'l-aqrân imtiyâz u şân buldı. Fâzıl⁸ u vaqûr, 'ilm-i fûrû' u uşulde ma'lûmâtı mevfur kimse idi.

Mevlânâ Şâh Mehemmed bin Mehemmed [bin] Hâcî Hasan

Bunlar "Dâbbe Çelebi" demekle ma'rûf ve fezâ'il ü kemâlâtla mevşûf bir mahdûm idi. Evvelâ Dâvûd Paşa Medresesi'ne, şâniyen Edrine'deki Çifte Medrese'ye⁹ müderris olduqdan şoñra Şah'n'a geldi. Andan Burûsâdaki Murâdiyye'nün müderrisi olup, tekrâr¹⁰ Şemâniyye Medresesi virilüp vazîfesi seksen oldu. İştigâle mücidd olup tullâba ifâde-i kemâlât üzere iken vefât eyledi. Şi'r ü inşâsı ve 'aqliyyât u şer'iyâtta yed-i tûlâsı, fezâ'il-i zâtiyyesini işbât eyledi. Kudûrî'ye ve *Şülâsiyyât-ı Buḥârî*'ye şerḥ yazmışdur. 'İlm-i târiḥ u âşârda ekşer-i 'ulemâdan imtiyâzla gelmişdür.

Mevlânâ Hüsâmü'd-dîn bin 'Abdu'r-Rahmân

Ba'de tayyî'l-merâtib ve ğıbbe kaç'î'l-menâşib¹¹ Burûsa'ya kâdî oldu. Andan şoñra seksen aqçe ile Şemâniyye medârisinün birine müderris olup

1 virilüp: imtiyaz buldı R4

2 teraqkî: teqâ'üd EH

3 umûr-ı//lisân: - EH

4 Mezârî: Merḳadı R4

5 *Rahmetu'llâhi 'aleyh*: - R4

6 Hüsâm-zâde'den: - EH

7 telemmüz: - R4

8 Fâzıl: Ehl-i 'ilm F, R4

9 Medrese'ye: Medrese'den birine R4

10 Murâdiyye'nün//tekrâr: Murâdiyye'ye ba'dehu mükerrer EH

11 menâşib: menâzil R4

vefâtına dek taşarrufla ve tahşil-i ‘ulûm u funûna tevağgulla¹ imtiyâz buldı. *Şerh-i Tecrid*’ün hâşiyesi evâ’iline hâşiyesi vardır. Ve *Şerh-i Viķāye*’ye müte‘allik [219a R4] te‘lifâtı ve ba‘zı resâ’il-i maķbülesi keşirü’l-iştihârdur.²

Mevlânâ Musliħü’d-din bin Ħalil

Şakâ’ik-ı Nu‘māniyye mü’ellifi Taşköpri-zâde merħümüñ babasıdır. İstanbul fetħ olınuğı senede Taşköpri nâm kaşabada toğmuşdur. Tahşil-i ‘ulûm ve tekmil-i rüsüm itdükden şoñra Ħaleb’e kağı oldu. İmtişâlen li-emri’l-‘alî Ħaleb’e vardı. Ba‘dehu “Kaźā kabül itmeyesün.” diyü vâlidinüñ vaşiyetini ‘arz idüp ferâgat eyledi. Āħir Şemāniyye medârisinde yetmiş aķçe ile bir medrese [231b F] virildi. Ğıbbe zâlik ‘ulûfesi toķsan aķçe³ olmaķ üzere Burûsa’da Sulţān Medresesi’ne naķl itdi. Muħaddis ü müfessir ve fûrû u uşulde tahķik u tedķika kâdir ve mü’ellefâtından ba‘zı resâ’ille fezâ’ili zâhir ehl-i ‘ilm idi.

Mevlânâ Kıvāmü’d-din Kâsım bin Ħalil

Sâbıķu’z-zıkr Ħüsāmü’d-din’ün birâderidür. İnegöl’de müderris iken vefât eyledi. ‘İlm ü kemâlınden ğayrı ħüsni ħaţtı⁴ var idi. Ve vaķâr u sükünla⁵ meşhûr ve ehliyyetle mezkûr ‘âlim idi. Vücüd-ı zihniye⁶ müte‘allik risâlesi ve *Şerh-i Muţavvel*e ba‘zı maķâlesi vardır.

Mevlânâ ‘Abdü’l-Vâsi’ bin Ħızır

Evvelâ vilâyet-i Rûm’da, şāniyen diyâr-ı ‘Acem’deki merzbümde tahşil-i ‘ulûm itdükden şoñra Sulţān Bāyezîd Ħān ‘aşırında Rûm’a geldi. Sulţān Selim Ħān zamānında kaţ’-ı merâtib idüp Burûsa kağısı oldu. Ve Sulţān Süleymān ‘aşırında Rûmili kağı’askeri olup ba‘dehu ‘azl ile yüz aķçe teķâüd virildi. Hemānâ cemî’-i mā-melekini ħayrâta ve mekteb ü medrese binâsıyla meberrâta şarf eyledi. Ve cümle kitâblarını Edrine’de sâkin olan ‘ulemāya vaķf itdi. Ve ‘âlem-i tecerrüdle Mekke-i Mükerrreme’ye vardı. Nās ile ihtilâf-

1 tevağgulla: - R4

2 keşirü’l-iştihârdur: meşhûrdur EH

3 aķçe: - R4

4 ħüsni ħaţtı: ħaţtı ħüsni F, R4

5 var//sükünla: ve vaķâr-ı müstaşseni F, R4

6 Vücüd-ı zihniye: Vücüd u behniye F | Vücüd u yehniye R4

dan münzevî ve fazl-ı zühd ü taqvâyı muhtevî monlâ idi. Sene hamsen ve erba'ın ve tis'a mi'e târihinde vefât idince mücâvir oldu. Zihî hüsni-i hâtime ki mevlânâ-yı mezbûrdan şudûr buldı.

Mevlânâ 'Abdü'l-'Azîz bin Seyyid Yûsuf

Ki “Âbid Çelebi” demekle meşhûr, Gelibolı'da müderris ve ba'zı kaşa-bâta [236a EH] kâdî olup 'ilm ü ma'rifetle ma'rûf u mezkûrdur.

Mevlânâ 'Abdu'r-Rahmân bin Seyyid Yûsuf

Burûsâda Cündî Beg müderrisi iken çarîk-ı taşavvufa maḥabbet ve zühd ü taqvâ cānibine meyl ü¹ raġbet eyledi. Ve “Ma'âşuma kifâyet ider.” diyü on beş aqçe teqâ'üd taleb idüp mültemesine fâ'iz oldu. Ve cezebât-ı ilâhiyye ile çoklık kerâmât-ı 'âliyeye vuşûl buldı. Burûsâda medfûndur. *Raḥimehu'llâhu te'âlâ.*²

Mevlânâ Pîr Aḥmed

Aydınlıdır. Taḥşil-i 'ulûm u ma'ârif ü kemâlât ve tekmil-i merâtib-i 'âliyetü's-simât idüp medâris-i Şemâniyye'den birine müderris oldu. Vefâtı târihine dek anda müderris olup vazîfesi izdiyâd buldı.

Mevlânâ Muḥyi'd-dîn bin el-Ḥaṭîb Kâsım

Amâsiyye'de vücûda geldi. Ve mevâlî-i 'izâmdan taḥşil-i 'ulûm ve kaṭ'ı merâtib idüp seksen aqçe ile Şemâniyye'de müderris iken sene erba'ın ve tis'a mi'e târihinde vefât eyledi. Ehl-i kanâ'at ve şâhib-i fazîlet, 'ulûmuñ envâ'ından ḥissemend ü icrâsında mâhir ve fenn-i vefk ü teksîr ü cifr ü müsiķî mezâyâsına kâdir olduğundan ġayrı³ müfessir ü muḥaddis ve muḥâzarât u 'ilm-i kıra'atda yed-i tûlâsı zâhir ehl-i 'ilm idi. Türkî vü 'Arabî nazma daḥı kudreti var idi. Ve va'z u tezķirde ḥod mahâreti ma'lûm-ı şıġâr u kibâr idi. 'İlm-i muḥâzarâtda *Ravzatü'l⁴-ahyâr* nâm kitabı ve *Şadruş-şeri'a* ya ve *Ferâiz-i Seyyidin*'e maḡbûl taḥrîr-i müsteṭâbı vâķi'dür. Ammâ *Ravza-tü'l⁵-ahyâr*'ı cümleden şâyi'dür.

1 cānibine//ü: semtine EH

2 *Raḥimehu'llâhu te'âlâ*: - F

3 ġayrı: şoñra F

4 Ravzatü'l: Ravzü'l F, R4

5 Ravzatü'l: Ravzü'l F, R4

Mevlânâ Zeynü'd-dîn Mehemmed bin Mehemmed Şâh-ı Fenârî

Amâsiyye'de Sulţân Bâyezîd 'İmâreti'ne mütevellî iken Tire kıazası virildi. Ba'dehu Haleb ve Şâm'a kıâdı olup vefât eyledi. Mâlik-i tab'-ı veqqâd,¹ şâhib-i zihni-i naqqâd,² ceriyyü'l-cenân, talıku'l³-lisân âdem idi.

Mevlânâ İdrîs bin Kemâl

Kocaili'ndendir. Burûsa kıâdîsi iken seksen akçe ile tekkâüd virildi. Ba'dehu tekrâr Burûsa kıâdîsi olup kıazâyı hüsn-i rızasıyla terk itdüğü-çün yüz akçe ile oturağ⁴ ta'yîn olındı. Kıabza-i İslâm'da bir seyfi-i⁵ meslûl idüğü Şakâ'ik'da mezkûrdur.⁶

Mevlânâ Bedrü'd-dîn Maḥmûd

"Küçük Bedrü'd-dîn" demekle meşhûr ve beyne'l-'ulemâ fazilet ile mezkûrdur. Seksen akçe ile Ayaşofya müderrisi iken [120b R4] yüz akçe vazîfe ile tekkâüd virildi. 'Âlim ü fâzıl ve muḥaddîş ü kâmil âdem idi.

Mevlânâ Nûru'd-dîn Ḥamza

"Üçbaş" demekle mülakḳabdur. Semâniyye müderrisi iken Amâsiyye'ye müftî oldı. Ba'dehu yetmiş akçe ile tekkâüd virildi. Ḥubb-ı mâl ü hırşla meşhûr ve hıssat ü denâ'etle mezkûr bir faḳîh kişi idi. 'Ömrinde ata binmedi. "Ḥarc-ı zâ'iddür." diyü rükûba mürtekib olmadı. Âḫir-i 'ömrinde nefsi İstanbul'da bir maḥalde mescid ü medrese binâ eyledi. Ḥattâ Vezîr İbrâhîm Paşa merḥûm ki Sulţân Süleymân [232a F] Ḥân'uhn vezîr-i muḳarrebî idi, "Monlâ, ben seni kıatı ḥasıs işidürin. Neden ki ḫayrâta akçe şarf idersün." didükde "Bu daḫı kemâl-i hıssatümdendir ki mâlumı dünyâda kıomayup 'uḳbâya bilece alup gitmek isterin." diyü ma'ḳûl cevâb virdi.

1 veqqâd: selim EH

2 naqqâd: müstaḳim EH

3 cenân talıku'l: - R4

4 oturağ: vazîfe EH

5 bir seyfi-i: - F

6 mezkûrdur: meştûrdur R4

Mevlânâ Mehemmed bin Mehemmed-i Berda'î

Diyâr-ı 'Acem'de taḥşil-i 'ulûm itdükden soñra Rûm'a geldi. Edrine'de Çifte Medrese'de müderris iken vefât eyledi. Hâdis ü tefsîrde fazîleti ve uşul ü fîrû'da küllî mahâreti olup ahlâk-ı ḥamîdeye mâlik ve ḥişâl-i ḥasene ṭarîkına sâlik monlâ idi. *Ḳâdî Beyzâvî Tefsîri'* ne ve *Şerḥ-i Tecrid'* e ve *Telvîḥ'* e ve *Âdâb-ı Bahş'* e ḥavâşîsi¹ ve Fârisî vü 'Arabî inşâya münâsebeti var idi.

Mevlânâ Seyyidi bin² Maḥmûd

Beyne'l-'ulemâ "Mücellid-zâde" dimekle meşhûrdur. Âbâ vü ecdâdı Ḳocaili'nden olup³ taḥşil-i 'ulûm u ma'rifetle Burûsâda müderris olduḡdan soñra süfîyyûn ṭarîkına sülûk idüp yevmî on beş aḳçe vazîfe⁴ virilmişdür. Hattâ Emîr Buḡârî Ḥazretlerine muḳârenet ve tekmîl-i ṭarîkat itmişdür. Ve ḥüsn-i kitâbet semtinde daḡı aḳrânınıñ ekşerinden yuḡaru gitmişdür.

Mevlânâ Mehemmed bin Ya'ḳûb

"Ece-zâde" dimekle şöhreti ve fûnûn-ı 'aḳliyye vü naḳliyyede mahâreti [236b EH] var idi. Selânik ḳâdîsi iken Burûsa ḳazâsı virildi.⁵ Andan ma'zûl olduḡdan soñra fevt oldu. Kerîmü'n-nefs, selîmü't-ṭab' bir monlâ idi.

Mevlânâ [Şeyḫ Şâzilü]

"Şeyḫ Şâzilü" diyü ma'rûf ve ba'zı fûnûnda mahâretle mevşûfdur. Edrine'de Ḥalebiyye müderisi iken vefât eyledi.

Mevlânâ Paşa Çelebi-i⁶ Yegâni⁷

Yegâne-i aḳrân ve bî-karîne-i a'yân olup Edrine'de Dârü'l-ḥadis müderisi iken vefât eylemişdür.⁸ Ve *Şerḥ-i Miftâḥ'* a câ-be-câ ḥâşiyeye yazup fazlını işbât itmişdür.

1 *Ḳâdî*//ḥavâşîsi: *Tefsîr-i Ḳâdî* ve *Telvîḥ'* e ve *Şerḥ-i Tecrid'* e ḥâşiyeleri EH

2 bin: - F

3 Ḳocaili'nden olup: Ḳocaili'ndendür R4

4 vazîfe: - R4

5 iken//virildi: olup EH

6 Çelebi-i: - R4

7 R4 ve EH nüshalarında bu biyografi ile kendisinden sonra gelen yer deḡiştirmiştir.

8 Yegâne-i//eylemişdür: - R4

Mevlânâ Pîr Ahmed Nûru'd-dîn Hamza

“Leys-zâde” demekle şöreti ve beyne'l-‘ulemâ feķâhet ü kerem-i şânla ‘ulüvv-i rütbeti meşhûrdur.¹ Mısr-ı Kâhire kâdîsi iken yüz aķçe teķâ‘üd virildi. Ve çoķuz yüz elli iki² târihinde³ vefât eyledi.

Mevlânâ Paşa Çelebi bin Monlâ⁴ Zeyrek

Edrine’de Çifte Medrese’nün birinde müderris iken vefât itdi.⁵ Zamânında lezîzü’l-muhâverelikle beyne’l-aķrân şöret buldı.

Mevlânâ Mehemmed⁶ bin Zeyrek

Ba’zı kaşabâta kâdî ve ekşer-i halk kendünün hüsni mu‘amelesinden râzî iken vefât eyledi.

Mevlânâ ‘Abdü’l-‘Azîz

Fuzalâdan⁷ Ümmü Veled merhûmuñ hafîdi, ya’nî veled-i veledi idi. Haleb kâdîsi iken Amâsiyye müftîsi oldu. Ba’dehu yetmiş aķçe teķâ‘üd-le huzûr u râhat buldı. Kaşâ’id-i ‘Arabiyye nazmında mahâreti ve ekşer-i ‘ulûm u fûnûnda fazîleti var idi.

Mevlânâ Mehemmed bin Şeyh Muşlihü’d-dîn-i Kocevi

Ki beyne’l-‘ulemâ “Şeyh-zâde” demekle ma‘rûf ve tefsîr-i şerîfi naķl ü taķrîr ve havâşîsine taķrîr ile mevşûf bir ‘azîz idi. Sene ihdâ ve hamsîn ve tis’a mi’e hudûdında⁸ vefât eyledi. *Rahimehu’llâh*.⁹ Müderris iken ferâğate râğîb ve zâviye-i kanâ’ate tâlîb olmağın yevmî on beş aķçe ile teķâ‘üd virildi. Tefsîr-i şerîf naķl idüp mesâcid ü cevâmî’de cem‘iyyet iderdi. Ve ekşer-i tâ’ife-i şüfiyyûn ile şohbet iderdi. *Vikâye*’ye ve *Ferâ’iz*’e hâşiyeleri

1 meşhûrdur: var idi EH

2 iki: - F, R4

3 târihinde: senesinde R4

4 Monlâ: - R4

5 Medrese’nüñ/itdi: müderrisi iken fevt oldu F, EH

6 Mehemmed: Maħmûd R4

7 Fuzalâdan: Fâzil F

8 mi’e hudûdında: mi’ede EH

9 *Rahimehu’llâh*: - F, EH

ve *Kaşîde-i Bürde*'ye laţîf şerhi¹ var idi. Ba'zı kerâmât ile dahı şöhreti mu arrer idi.

Mevlânâ 'Abdu'r-Rahîm-i 'Abbâsî²

Sultân Ğavrî'nün ilçisi ile Rûm'a geldi. Elli a çe tekâ'üd ile ri'âyet olındı. Kaşâ'id ü münşe'ât-ı 'Arabiyye'de yed-i tülâsı ve 'ilm-i hadîşde mesned-i a'lâsı oldu dan mâ'adâ hüsni-i ha tı dahı var idi. Bu ârî'ye müfid şerhi ve³ *Şevâhidü't-Tel ıs* şerhi ve *Mu'âhedü't-tan ış* nâm mü'ellefi ma'rûf-ı [221a R4] kibâr u şı ardur.

Mevlânâ Bah ı Halife

Amâsiyyelidür. Diyâr-ı 'Acem'de ta şil-i⁴ 'ul m itd kden sonra R m'a geldi.⁵ Va'z u tezkir ve na l-i hadîşde h sn-i ta'bir ile k ll  i tihâr buldı.

Mevlânâ Me emmed bin ' mer bin  amza

An akiyye'de mutava tın olup [232b F] 'ilm-i kırâ'ati ta şil itdi. A ir-i ' mrine dek ders ü iftâ ve va'z u tezkir ile ş hret-i 'ulyâ buldı.  attâ Mı 'a varup Mevlânâ Celâl d-d n-i S y t 'den na l-ı had se icâzet aldı. Ve 'ilm-i fıkhdâ *Nihâye* nâm kitâb te'lif id p hu besini Sultân  ayıtbay nâmına itmekle k ll  cevâ'iz-i seniyyeye sezâvâr oldu. Ba'dehu R m'a gel p Sultân Bâyezid  an'ı va'zı ile m şerref kıldı.⁶ Ve siyer-i Nebi'de *Tehzib 'ş- emâ'il* nâm kitâb te'lif id p virdi. Ve anları la Moton fethinde ve Sultân Selim ile  aldıran cenginde bile olup bir kitâb-ı nefis dahı anlar nâmına te'lif eyledi. Ve Serây'da ve  sk b'de c mi' ve mesâcid yaptı. Ve Sultân S leym n  an mer um ile Eng r s  azasında dahı bile bulundu. Bu  arık ile d rt pâdi ah-ı ' li- anu n iltifatına mu  arin oldu dan sonra sene şem n ve şel şin ve tis'a mi'e t ri inde⁷ vefat eyledi. ' lim-i Rabb n  ve k şif-i esr r-ı * ur' n * bir 'aziz idi.

1 la if şerhi: ve *Me ari e*'a dahı şerhleri EH

2 'Abb s : 'Abb s F

3 h sn-i//ve: - EH

4 ta şil-i: - R4

5 R4 n shasında burada, yukarıda yer alan "Mevl n  Me emmed bin Me emmed-i Berda'i" biyografisine ge ilip iki yer arasındaki kısım m kerrer yazılmıştır.

6 va'zı//kıldı: veziri ile m şerref oldu R4

7 t ri inde:  ud dında EH

Mevlânâ Hayrüd-dîn Hızır

“Monlâ ‘Aṭûfi” dimekle meşhûrdur. Serây-ı ‘Âmire h’âcesi iken va’z u tezkîr ʔarîkına sülûk idüp ‘ilm ü fazl ile mezkûr oldu. Yevmî seksen aqçe vazîfe ile İstanbul câmi‘lerinde nâsa¹ naşîhat iderdi. Ve dâ’imâ emr-i ma’rûf ve nehy-i münkerle muqayyed olup [237a EH] küllî cem‘iyyet iderdi. *Keşşâf*a hâşiyesi ve *Meşâriḳ*’a şerhi² ve ‘ilm-i kelâma müte‘allik resâ’ili ve tıbbâ müteferri³ taşnîfâtı vardır.

Mevlânâ ‘Abdü’l-Ḥamid bin Eşref

Ḳaşṭamonılıdır. Taḫşil-i ‘ulüm itdükden soñra ʔarîḳ-ı taşavvufa sülûk idüp meşâ’ih-i Naḳşbendiyye’den Uzun Muşliḥü’d-dîn nâm ‘azîz ile şohbet itmişdür. Yevmî otuz⁴ aqçe ile vâ’iz ü⁵ nâşih idi. ‘İlm-i tefsîrde yed-i ʔülâsı var idügi gün gibi vâzih idi.

Mevlânâ [221b R4] ‘İsâ Ḥalîfe

Bu daḫı Ḳaşṭamonı nevâḫisindendir.⁶ Va’z u tezkîr ve nuşḫ u tefsîr ile şohret-pezîr-i⁷ sağır ü kebîr olup Sulṭân Meḫemmed Ḥân Câmî’i’ne daḫı ḫaṭib naşb olınmışdır.

Mevlânâ Şu‘ayb

“Türâbî” nâmıyla şohreti var idi. Vecd ü ḫâl muḳtezâsınca va’z u naşîhati eşnâsında gâḫ mizâḫa meyl idüp ḫalkı güldürürdi ve gâḫ kendüsi mecbûr ağlayup ḫâzırını ağladurdi. ‘Unfuvân-ı şebâbı ḫâlinde na’l-bendliğe müte‘allik şan‘atı daḫı maḳbûldür.⁸ Ve bi’l-cümle müfredât-ı dünyâdan olup nüşhası gayr-ı mükerrer bir şaḫş-ı mecbûldür.

1 nâsa: ḫalka EH

2 hâşiyesi//şerhi: te’lifâtı F | hâşiyesi//şerhi: te’lifâtı R4

3 müteferri’: müte‘allik F, EH

4 otuz: yüz R4

5 vâ’iz ü: - F, R4

6 Ḳaşṭamonı nevâḫisindendir: Ḳaşṭamonılıdır R4

7 ve//pezîr-i: ile ma’lûm-ı EH

8 maḳbûldür: var idi R4

Mevlânâ Ca'fer Çelebi Tâc-zâde

Peder-i 'inâyet-mazharı Tâc Beg, ekfâ vü aqrânınıñ meşâhîrinden yeg bir şahş-ı emânetkâr ve emîn-i şadâkat-güzâr olup Sulţân Bâyezîd bin Mehemmed Hân livâ-yı Amâsiyye'de nüyîn-i zî-şân iken müdebbir-i umûr-ı, ya'nî ki "hâşşa emîni" nâmında bir muqarreb-i manzûr-ı idi. Ferzend-i necîbî mezbûr Ca'fer ve diğere veled-i lebîbî Sa'dî nâmındaki püser-i kih-ter ol âsitâne-i sa'âdetde neşv ü nemâ buldılar. Dağı 'âlem-i şîbâda tıfl-ı nâz-perver iken envâ'-ı ni'met ve luğf u¹ himmetleri ile perverde oldılar.

Merhûm Mevlânâ 'Âşık, *Meşâ'irü's-su'arâ'sında* "Tâc Beg, merhûm Sulţân Bâyezîd'ün lâlâsı idi." diyü² beg lafzında ğalağ itmişdür. "Lâlâlara 'paşa³ dinilür." diyenlere "lâ lâ" lafzı ile nizâ⁴ ıarıkına gitmişdür.

Ve bi'l-cümle mezbûr Ca'fer fevâzıl-ı 'aşrından telemmüz-i telezzüz-güs-ter ve tahşil-i 'ulûm u fûnûn-ı bî-mer kılup⁵ ıarıkınca Hâcî Hasan-zâde nâm fezâ'il ü kemâlâtı âmâde monlâdan mülâzemet pâyesine vâşıl ve dirâseti⁶ müsted'âsınca ba'zı medâris menâşıbını kendüye hâşıl kılduğdan şon-ra vaqtâ ki yevmî elli aqçe ile Maħmûd Paşa Medresesi'ne müderris oldı, beyne'l-ehâlî meziyyet-i şî'r ü inşâ ile ve fazilet-i dirâset-i dâ'imâ birle en-ğüş-nümâ idüğü ta'ayyün⁷ [233a F] buldı.

Li-münşî'ihî

Didi herkes ma'ârif ehlinden
Tâc Beg-zâde tâc-ı ser gibidür

Manşib ile aña tefevvuk iden
Tut ki efserdür ol güher gibidür

İttifâq ol ân [ki] hidmet-i tuğradaki emîr-i zî-şân vezâret pâyesiyle kâm-rân kılandı, miyân-ı hünerverân-ı küttâbda anuñ yirin tutar kimse yok idüğü bilindi. ıarık-ı 'ulemâdan bir münşî-i nâdire-dân ve şâhib-i 'irfân-ı

1 luğf u: - R4

2 diyü: - F

3 paşa: pâdişâh R4

4 nizâ: nizâ' lafzı R4

5 bi//kılup: - EH

6 dirâseti: fîrâseti EH

7 ta'ayyün: taħaqquk EH

ma'ârif-nişân tedârüki mühimmât-ı umûr-ı devletdendir, diyü vüzerâya emr olındı. Fe-lâ-cerem vükelâ-yı ma'âlî-şiyem tedbîr¹ eylediler. “*Ḳur'a-i ittifâḳ Ca'fer'e işâbet itmışdür.*” diyü söylediler. Hattâ “*Bi-taḳdîri ﴿تَعَزُّ مَنْ﴾*² *ḥidmet-i tevḳî' u inşâ ḥâlâ aña münḥaşırdu.*” demekle tevcîh³ itdürdiler.

El-ḳıṣṣa Sulṭân Bâyezîd Hân'ın devleti eyyâmında Ca'fer'ün menşûr-ı âmâlî tuḡra-i ḡarrâ-yı iḳbâl ile mu'anven oldı. Ve dîvân-ı übbehet-nişân-ı câh u celâlî, tevḳî'-i refî'-i tereffü'le izdiyâd-ı şeref ü 'unvân buldı. Niçe rûzgâr ḳadr-ı devlet-i vâfire ve şadr-ı übbehet-i bâhire ve 'izz ü nebâhet-i mütekâşire ile evḳâtı gûzerân ve sâ'ât-i rûzân u şebânî ez'âf-ı 'ayş u 'işretle nümâyân olduğdan soñra ḥadd-ı zâtında ḡayetle zen-perest ve hevâ-yı nefsanî mübtelâsı merdler gibi rütbesi pest olup zinâdan ibâ itmez ve bir mekkâre-i bî-hemtâ gördükde sevdâ-yı vişâlî süveydâsından gitmez, nefsi-ne maḡlûb ve ḥilḳat-ı zemîme ile ma'yûb bir 'azîz olmaḡın ekâbir-i 'ulemâdan birinüñ [237b EH] ḥarem-i muḥteremine ḳaşd-ı nâ-sezâ ḳıldı. Eñnâ-yı râhda sîmâsına ta'aşşuḳ ve ḳayd-ı bend-i zülfi 'anbersâsına müşâhede-i didârdan evvel ta'alluḳ idüp be-her-ḥâlet idlâl ü iḡvâsını iḳtizâ eyledi. Ya'nî ki bezl-i mâl ile ba'zı dellâleler ve metâ'-ı vaşl-ı dil-ârâma sîmsârî muḥtâleler gönderüp ne eylediye eyledi, ol nigâr-ı 'iffet-dişârı kendüye dönderdi. Eyyâm-ı firâḳ u melâl ve hengâm-ı mülâḳât u vişâl 'âlemine ittişâl bulınca *Heves-nâme* nâm meşnevîsini⁴ nazm eyledi. Hevâ vü heves şed'idini ba'zı ebyâtında münderic olan ma'anîyi taḡayyüle ile def idüp gönlin egledi. Ve'l-ḥâşıl ol ma'sûḳa-i nâzenîn kendüye meyyâle ve serâ-perde-i 'iffet ü 'işmeti dest ber-zen-i muḥtâleden [222a R4] pergâle olduğdan soñra şevheri olan zât-ı bî-hemtâ ve monlâ-yı şâhib-fetvâ ki ḥadd-ı zâtında şalâḥ u diyâneti zâhir, belki velâyet ü kerâmeti bâhir bir müstecâbü'da've 'azîz idi, ḥâle vâḳıf olduğ gibi gözyaşların derd ile dökerdi. Ve Ca'fer'ün celâl ü câhı zevâline ve siyâset-i ḡazab-ı şehryârî ile helâk ü intîḳâline bed-du'alar ile münâcât iderdi. Bâ'îş bu idi ki evvelâ evleri başılıp mâ-meleki yağmâlandı.⁵ Şâniyen Sulṭân Selîm Hân'ın tîḡ-ı tîz ü ḥışm-ı siyâseti vücûdını

1 tedbîr: ne ḳadar ki tedbîr R4

2 “Dilediğini aziz edersin.”, Âl-i İmrân Süresi, 3/26.

3 tevcîh: - R4

4 *nâme*/meşnevîsini: *nâme*'yi müş'ir şî'r EH

5 Bâ'îş/yağmalandı: - F

fenâya viridi. Ammâ daḥı Sulṭân Bâyezîd Hân kâr-fermâ-yı ‘âlemiyân iken¹ bir bahâne ile ‘azl olunup devleti zillete mübeddel oldu. Yevmî iki yüz aççe tekâ’üd virildükde istinkâf idüp qabûlinden ibâ vü istignâsı ta’ayyün buldı.

İttifâq ol eşnâda ki² Sulṭân Selîm Hân cülüs-ı ‘izzet-me’ nûsla pâdişâh-ı cihân oldu, maqâdir-i nâs tettebbu’ına mâ’il ve aşhâb-ı ‘irfân haqqında luṭf u keremi şâmil bir hüsrev-i³ nâmdar ve şehryâr-ı kerem-kirdâr olmağın Kostaṭıniyye etrâfındaki qaşabât kâdîliklerinden ba’zını manşıb itmekle izâfe-i hüsn-i qabûli taḥaqquḳ buldı. Giderek niçe iltifâta muqârin olup hâṭır-nişânı olan ḥidmet-i nişân ve rütbe-i taqarrub-ı hüsrev-i devrân ve maḥremiyyet-i şohbet-i server-i sâmi-mekân oldu.⁴ ‘Âkıbet Anaṭolî kâdî’ askerliği ile itilâ-yı şân daḥı muqarrer oldu.⁵ Ammâ ba’d ez-în Hâllâk-ı Cihân-âferîn ol ‘azizüñ aḥz-ı intikâmını zâhiren ğayrı şüretten müstebîn eyledi. Pes-i perde-i taqdîrdeki ḥavâdiş-i ‘ibret-rehîn âḥar cihetden zuhûrla Ca’fer’ün qatl ü siyâsetini ta’yîn eyledi. Bu çarîk ile ki Çaldıran⁶ Şahrâsı’ndaki perhâş-ı kıyâmet-nişânda şahenshâh-ı zafer-yâr cenâbına nuşret-i kâmile ve şâh-ı güm-râhuñ cânib-i mezellet-nişâbına kesr ü hezîmet-i şâmile muqarrer olmuş idi. Hâzret-i pâdişâh-ı deryâ-sipâh ber-vech-i istişâl izâle-i Sürh-serân’⁷ arz-ı teyaqquz u intibâh [233b F] idüp ardınca varmağı ve ol kış dârü’l-mülk-i Tebrîz’de kışlayup şirzime-i rafaza-i ḥazeleyi bi-esrihim kılıcdan geçürmegi muqarrer kılmış idi. Lâkin ‘amme-i yefîçeriyân aḥz-ı ‘inân-ı şâh-ı cihân idüp tazarru’ u zârî-künân ol şâhib-kırân-ı qadr-tüvân ḥazretlerini Rûm’a döndürmüşler idi. “Bu defa bu deñlü nuşret ü zafer kâfidür.” diyü⁸ «العود أحمد» mazmûnına rağbet göstermişler idi. Ba’de-mâ ol fitne-i ğarîbeden mâ’adâ⁹ Amâsiyye kışlasına ki gelindi, ba’zı vüzerânuñ evleri yağmâlandı. Hattâ qarîn-i şehryâr-ı cihân olan Ca’fer Çelebi’nün daḥı mâ-meleki ser-pençe-i nehb ü ğâret ile alındı. Bu maqûle evzâ’-ı nâ-sezâ evvelki ser-keşliklerine ser-ber bir bâr-ı girân-ı nâ-revâ olmağla ol şeh-

1 iken: degül iken R4

2 İttifâq//ki: Ol eşnâlarda R4

3 hüsrev-i: ḥidiv-i EH

4 şohbet-i//oldı: server-i sâmi-mekân R4

5 daḥı//oldı: buldı EH

6 taqdîrdeki//Çaldıran: - R4

7 serâna: serân itmege R4

8 “[Gerektiği takdirde] geri dönmek övülecek şeydir.”

9 Ba’de//mâ’adâ: Ba’dehu EH

ryār-ı gāzūb ki hışm u gāzabından şîr-i şerer-zedeler bile hāvfnāk ü mer‘üb idi, bu gūne bî-edebliklerine cidden tākāt getüremedi. Birkaç günden şoñra umūr-dîde ve kār-āzmüde tã’ife-i¹ yeñiçeriden iki ser-nefer-i muhtarı bir hîle ile harem-i muhteremine uğratmış idi. Ba‘dehu “Zümre-i ceri, ya’nî ki fırça-i yeñiçeri bizi uğurdan döndürmek huşuşını kimlerün tahtırık ü igvâları ile itmişler idi?” diyü su’âl itdi. Kezâlik vükelâ evleri başılmağa bā’iş ü bâdî kañğı müfsidler idüğini [238a EH] söyletdi. Pes ol iki nefer inkâr² itdükleri taqdirce siyâsetlerini muqarrer bilüp vâқи’-i hâli didiler.³ «النجاة في الصدق» kelâmı ile ‘amel idüp muharrik olanlar Qādî’asker Ca’fer⁴ ve sekbânbaşı nâmındaki seg-i muhaqqar birbirlerine memerr ü⁵ hem-ser idüğini söylediler. Sulţân Selîm ki bu mazmûnı tãb‘-ı selîmine⁶ tefhîm itdi, nizâm-ı ‘âlem için ikisinün dağı izâlesini taqdim itdi. Ammâ “Birkaç gün evvel bir mülhîd-i mühmil ve dâll ü muğill idügi muqarrer bir güm-râh-ı eğall iken ber-vech-i istisâl etbâ‘ u ensâlinün⁷ qal‘ u qam‘ına sell-i seyf iden şehryârı yolından tahtvîl idenlere şer‘an ne lâzım gelür?” diyü tahtîr eyledi. Ve cevâb-ı bā-şavâbına teraqqubla Ca’fer’e gönderdi. Ol dağı “Bilâ-te’htîr katl olınmaları lâzımdur.” cevâbını yazdı. Cidden kendüye ta’rîz ihtimâlini virmedi. Fe-lâ-cerem şehryâr-ı muhterem birkaç günden şoñra üçinün bile vücüdını ‘adem⁸ idüp [222b R4] fenâya virdi.

Merhûm Ca’fer Çelebi egerçi ki qable’l-qatl niçe hikâyât irâd eyledi ve⁹ Hârûnu’r-reşîd, Bermekiler’den Ca’fer’i öldürdüğüne niçe rûzgâr¹⁰ nâdim olduğunu söyledi, pençe-i siyâsetden bir tarîk ile halâş recâ eyledi, lâkin gamz-ı gammâzân¹¹ ol derecede nifâk itmemişler ki tãb‘-ı şerîfini vifâqa tahtvîl mümkün olaydı ve hussâd-ı fitne-engîzân bünyâd-ı fesâdı ol tarh ile kârger kılmamış idi ki nuşh u pend ile hışmı âteşi intifâ bulaydı.

1 ve//tã’ife-i: - R4, EH

2 inkâr: kızb R4 | ketm EH

3 Hadîs-i Şerîf, “Kurtuluş doğruluktur.” (Mekârimü’l-ahlâk, I, 46)

4 Ca’fer: Ca’fer Çelebi R4, EH

5 memerr ü: - F, EH

6 selîmine: şerîfine F, EH

7 ensâlinün: ensâbinün EH

8 ‘adem: mün‘adım EH

9 Merhûm//ve: - R4

10 öldürdüğüne//rûzgâr: katl itdüğüne niçe eyyâm EH

11 gamz-ı gammâzân: gammâzuñ gamzı R4

Egerçi ki ekşer-i müverrihin ve tezâkir te'lif eyleyen hünerverân-ı dūr-bîn şüret-i zâhirde bâ'îş-i siyâset olan aḥvâli bu tārîḫ ile tebyîn itmişlerdür, fe-ammâ mezbûruñ sebep-i ḫatlinde cümleden şahîḫ ve merḫûm Celâl-zâde-i Tevḫî'îden bu ḫaḫîre naḫl-i şarîḫ olan budur ki Sulṫân Selîm Ḥân ircâ-yı serîr-i¹ salṫanatla pây-taḫta revân ve Sulṫân Bâyezîd Ḥân ol vehm ile dârü'l-mülk-i İstanbul'a şitâbân iken ki Ḳarışdıran Şahrâsı'nda şeh-zâdenüñ müretteb ü müzeyyen alayların gösterüp "Devlet-i dest-bûsa 'âzîm degüldür. Belki ceng ü cidâlle sa'âdet-i cülûsa câzîmdür." diyü vüzerâ zümresi nifaḫda ittifaḫ itmeleri ile ṫoblara od virilmek, ya'nî ki ceng ile şeh-zâdenüñ alayı ğayr-ı münhâzîm gösterilmek,² buyurulmuş idi. Fe-lâ-cerem şeh-zâde-i hümâyün-maḫdem emârât-ı sitîzi 'ıyân ve 'alâmât-ı rest-ḫîzi zâhir ü nümâyân görmekle teveccühi Kefe cānibine döndürüp bilâ-nizâ'³ çekilmiş, gitmiş idi. Pes ol tārîḫde yâve-güyândan biri hezîmet ü firârî müş'ir bir nâ-şâyeste tārîḫ diyüp şeh-zâdenüñ cenâbına hecv-i nâ-mülâ'im ḫaşd itdükde ba'zı aşḫâb-ı aġrâz ol hecv-i rekîki merḫûm Ca'fer'e isnâd itmekle⁴ «من يسمع يخل» mazmûnı dâ'imâ Sulṫân Selîm Ḥân-ı ğayûruñ ṫab'-ı laṫîfine kesel virmekdin ḫâlî olmayup ġâḫ u bî-ġâḫ taşavvur iderler imiş. "İrz-ı şerîfûme bu vech ile ḫalel viren şahş meclis-i hümâyünuma dâḫil olmaḫ, belki [234a F] sermâye-i ḫayâtle bâzâr-ı fenâda nefes cevâhirini virüp olmaḫ nâmûs-ı devletüme münâsib degüldür." dirler imiş.

Âḫîbetü'l-emr ol ḫâṫıranuñ izâlesi için ḫatlini buyurmuşlar. Ḥattâ kemâl-i ḫışm u ġazabları tamâm mertebe şu'lelenüp⁵ bir iki ḫancer daḫı kendüler urmuşlar. Ba'de-mâ ġâḫ u bî-ġâḫ meclis-i hümâyünlarında ḫâzır ve devlet-i ruḫşat-ı şohbetleriyle müfteḫîr olan Aḫmed Paşa ile ḫâşşaten muşâḫabetleri silkinde hüveydâ ve Rûmili vilâyetlerine melikü'l-ümerâ idi, ya'nî ki Ca'fer ḫat olunduġı âvânda ḫavf-ı ġazab-ı pâdişâhîden sâkit ve siyâset vuḫû'ı ḫabs ilḫâsiyla fâ'it olmaḫ müyesser iken ilḫâ itmedüġine, ke-ennetu Ca'fer'ün ḫatlından ḫazṫ itdüġine 'ilm-i şerîfleri lâḫîḫ olup egerçi ki ḫavâşşına bu râzı açmazdı. Ve "Ḥayfâ ki Ca'fer gibi hünervere ḫıyduḫ." dimezdi. Fe-ammâ derünî nedâmet ü peşîmâni ekşer-i mecâlis-i

1 ircâ-yı serîr-i: recâ-yı F

2 ğayr-ı//gösterilmek: münhezim itmek EH

3 maḫdem//nizâ': - R4

4 "İşiten, tasavvur eder."

5 ġazabları//şu'lelenüp: ġazablarından bi'z-zât R4, EH

şeriflerinde¹ muğarrer olmağla az zamān geçmedin mezbūr Duğakīn-zā-de'ye 'itāb u ŧetm ü düŧnāmla niçe 'iğāb idüp "Ol zamān ki Ca'fer'ün siyāsetini muğarrer eyledüm ve² ħatlini mü'eddi niçe sözler söyledüm, saña lāzım olan zülāl-i luğf-ı ābla āteş-i ħāzabımı teskīn idi. Ve 'Bunuñ ħatlin-den ħabs ile cefā [238b EH] çekmesi, siyāsetden eşeddür. Bu bir yādigār-ı dīvāndur. Ħabs olınsun.' diyü taħvīli müş'ir ħuşuşları baña telkīn idi. Neden ki cidden söylemedün? ³«في التعجيل آفة و بالتأخير سلامة» mazmūnında bir mülā'imce edā eyledmedün? Belki anuñ izālesi kendünün devlet-i mücālesetün iğālesine sebep olmak mülāħazasıyla ħazlar eyledün. Bu tağdırcē Hümā gidüp ħurāb anuñ pervāzġāhında ħalmaq ve bebgā tayerān idüp büm-ı nā-şavāb anuñ nişimenini ħaplamak bi-vechin mine'l-vücūh şāyeste degüldür." diyü anı daħı ħatlı itmişler idi. "Bārī bu dāħil olduğça meclis-i⁴ Ca'fer'i tezekkür idüp ħamnāk olmayalum." demişler idi.

Bundan ağreb bir ħıŧşa-i bü'l-'aceb⁵ daħı olmuş idi ki Monlā Ca'fer'ün ħatlından bir miğdār zamān geçdükdē ŧoñra nefis-i İstanbul'da Tāvukbāzārı Çārşūsı tıtuşdı. Güpegündüz niçe mesākīnün mesākīn⁶ ü dükkānına āteşler düşdi.⁷ 'Ādet-i ħāşşaları üzere Sulţān Selīm Ħān-ı ħayūr⁸ bi'z-zāt def-i āteşē ħāzır [223a R4] oldılar. Vezīr-i a'zam olan zī-şānı ol maħalde bulup "Bu āteş ne āteşdür?" buyurdılar. Anlar daħı "Vechi mektüm ve nereden tıtuşduğı nā-ma'lūmdur." diyü cevābını virdükde "Aşlını bilememişsün. Ve bu āteş-i fūrüzān ħarığ-ı biğār-ı ħuğrān olan derdmend Ca'fer'ün āhi āteşidür ki cemerātı mülk-i cihānı sūzān itmededür. Ve ednā şereri ħulūbuñ ħānumānını yağup yandurmadadır." diyü buyurdılar. Ve ħatline nādīm, ħağālarına cāzīm idüklerini vüzerāya ve sār maħremāna bi't-taşriğ tıuyurdılar. *Raħmetu'llāhi aleyh ve eskenebu fi mecālisi ferādisi'l-'ulyā.*⁹

Bu daħı menğöldür ki Sulţān Selīm Ħān şāħib-i taht u dīhīm olduğda ki mezbūr Ca'fer Çelebi bir Fārisī ħaşīde virmiş, mağla'ında;

1 ekşer-ii//şeriflerinde: - EH

2 siyāsetini//ve: - EH

3 "Acele etmekte felaket, geciktirmekte selamet vardır."

4 meclis-i: - R4

5 bü'l-'aceb: - F

6 mesākīn: mesken F | meskenleri EH

7 dükkānına//düşdi: dükkānları yandı EH

8 ħayūr: - F

9 *Raħmetu'llāhi//ulyā*: - F, EH

Maṭla‘

جان آفریده بر کف ما نقد جان نهاد بهر نثار مقدم شاه جهان نهاد¹

maẓmūnı ile taşır itmiş. Ve zamān-ı katlınden üç gün evvel fenā-yı ‘āleme müte‘allik bir ğazel dimiş. Ebyātından;

Nazm

Ben şehid-i tiğ-ı ‘aşk olduḡda rāh-ı yārda
Yumadın defn eyleñüz tenden ğubārı gitmesün

beytini pesend eylemiş. Fī nefsi’l-emr siyāset olınuḡda ol ser-defter-i şühedānuñ cism-i hūn-ālūdı Yunmayup ḡanı ile defn olınmış. Egerçi ki tezākir muşannifleri olan mefāḡir mezbūruñ faẓl ü kemālini ve şı‘r ü inşāya müte‘allik ma‘ārif-i² ma‘lūmü’l-me‘ālini ifrātla ta‘rif eylemişler. Feẓā’il-i zātiyyesine naẓar eyleyüp umūr-ı i‘tibāriyyeden olan menāşıbına naẓar itmemişler. Ma‘a zālik mūmā ileyhūñ Türkī ve Fārisi eş‘arı ma‘lūm, meşnevīsi ḡod ne vādide idüġi mefhūmdur. Her çend ki nāmı zātına ġālib bir devletlüdür. Nihāyet şu‘arā-yı ‘aşırına göre inşāya mūmāreset itmiş ma‘rifetlüdür. İle’l-ān cümle şafaḡāt-ı āşārında bir bıkır maẓmūnı görölmemişdür. Belki bir kıt‘ası, yā bir rubā‘isi şahā’if-i rüzġarda der-kenār bulunmamışdır. *Heves-nāme*’si bir nazm-ı bī-nemektür. Ḥāldār-ı bikre beñzetdüġi ma‘nileri ḡarīn-i noḡḡa-i şekdür. Naḡş-ı niġārını taḡşin eyledüġi ebkār-ı efkārūñ [234b F] ‘Arab zenleri gibi dudakları ve yañaḡları kebūd noḡḡalar ile ḡonanmış, lāzımü’l-izāle vü ḡakdür. Müddet-i ‘ömrinde ol Fārisi maṭla‘ından belig ü rengin edāsını görmedüm. Maḡz-ı taṭayyur olduġi cihetden anı daḡı kemā-yenbaġı beġenmedüm.

Kendüsi³ Ḥācī Ḥasan-zāde’den mülāzım iken mañşıbına müzāḡim olmuş. Ya’nī ki ol henüz Rūmili ḡādī’askeri iken⁴ mezbūr, ḡaṭ‘-ı merātibile üstādına müsāhim⁵ olmuş. Ḥālā ki bu iltifāta göre āşarı nādirdür. Mecmū’alarda muḡayyed bulduġumuz inşāları ‘adili taḡrīr ve imlāları fī zamā-

1 “Canı yaratan [Allah], dünyaya hakim olan padişahın ayaġına saçmamız için can nakdini avucumuza koydu.”

2 ma‘ārif-i: - R4

3 Kendüsi: - R4

4 mañşıbına//iken: - EH

5 müsāhim: ġālib EH

ninā mütekāşirdür. Egerçi ki bu def'a irād olunan eş'arı aḥsen-i vāridāt u güftāridur, ammā rüzgārdan şikāyetle nazm eylediği “kāşki” redif olan ğazel-i yādigāri pīrāye-i¹ şāhid-i ḥāl ve vāridāt-ı ğarābet-dişāridur.

Ġazel

Ben ne ḥidmetkār ne maḥdūm olaydum kāşki
Gelmeyeydüm 'āleme ma'dūm olaydum kāşki

Buldı çün ḥākūm vücūd olmasa idüm sīm ü zer
Tāş u tobraḳ yā bir avuç ḳum olaydum kāşki

Çün nemā buldum reyāḥīnden şayılmazsam daḥı [239a EH]
Bir piyāz-ı kem-bahā yā şūm olaydum kāşki

Cān² buldum ḳala idüm bārī ḥayvānlıḳda ben
Būlbūl olmazsam ğurāb u būm olaydum kāşki

Çünkü insān oldum āḥir bār-ı luṭf-ı ṭab'ı yoḳ
Bir ğirān-cān u³ düm-i mez̄mūm olaydum kāşki

Ölmedüm çün ol daḥı yā Rab bu şevḳı görmeyüp
'Aşḳdan bī-behre vü maḥrūm olaydum kāşki

Bu belālarla dirilmekdin ölüm yegdür⁴ baña
Ca'ferā bir meyyit-i merḥūm olaydum kāşki

Heves-nāme te'lifine 'illet-i⁵ saḳīfe olan 'afifenūn 'ālem-i vişāli şu'ubetle bedidār olduğı eyyāmda dimişler. Niçe⁶ rüzgār gelüp, bunca ḥüsn-i edāya mālīk olduḳlarına nedāmet gösterüp ḥaylī cerş⁷ ḥarc itdükleri ğazel-i ābdārlarıdır ki mücerred “Ca'ferā” ḥiṭābında belāğat-ı edā ne mertebede bā'ış-i feraḥ u şafā idüğü ehline zāhir ü hüveydādur. Pes nazm-ı şehdāsā ve ḥalāvet-i neşr ü inşā şadr-ı mevālī iken mürtekib-i zinā⁸ olduḳları renc ü 'anā mine'l-ibtidā ile'l-intihā luṭf-ı ṭab'-ı mevlānāya delālet ider ma'ānī vü

1 pīrāye-i: āyīne-i F

2 Cān: Çünkü cān R4

3 u: olup EH

4 yegdür: çok yeg F, R4

5 'illet-i: bā'ış-i R4

6 Niçe: - F, EH

7 cerş: ḥırs F

8 zinā: - R4

fehvâ idügi nümüdâr olduğundan mâ'adâ aşhâb-ı tezâkir kemâl-i diğkâtle [223b R4] tetebbu'da tefâhür idüp¹ irâd ü iştihâd eyledükleri ebyât-ı belâgat-me'âşir² 'add olunan sözleri bunlardur:

Nazmuhu

Şaçundan küşte-diller çün bilinmez kimdürür kıtil
Dehânuñ gıybet itmişdür gümânum anda ve'l-hâşıl

Ve lehu

Hâç yazar haddün senün bu şafha-i sîm üstine
Bu ne sözdür noçta kor hâl-i lebün mîm üstine³

Ve Lehu

Günde bîn kez görse bilmez ol gül-i ra'nâ beni⁴
Neylesün bir demde bîn şekle koyar sevdâ beni

Heves-nâme'si beytlerinden Latîfî ve 'Âşık irâd eyledügi sözleri ki kudemâdan Aḥmed Paşa ve Şeyhî⁵ muḥâkemesinde nazm eylemişdür, huşûşâ ki kendü kelâm-ı bî-te'şirinün me'âlini beyân eylemişdür, Aḥmed'i Şeyhî'den tercîh itdükden sonra yine "Belâgat-ı kelâmı yoçdur." diyü bu beytleri dimişdür.

Nazmuhu

Egerçi vardur Aḥmedde zarâfet
Bulınur sözlerinde hem feşâhat
Belâgatde velî mâhir degüldür
Kelâmuñ rabtına kâdir degüldür
Sözinün ḥüsni vardur ânı yoçdur
Nuḫûş-ı deyre beñzer cânı yoçdur

1 idügi/idüp: ve F

2 me'âşir: nümün EH

3 Ve//üstine: - F

4 beni: seni F

5 Şeyhî: Şeyhî kaçan ki R4

Bularuñ her birinüñ bellü hâli
Olupdur terceme ulu kemâli

Muhaşşal-ı kelâm bunca sinîn ü a‘vâm müsta‘idd ü müderris-i be-nâm olup iştiğâl-i tamm eylemiş, ‘ulüm-ı ‘Arabiyyet’de bir pākçe eşeri te‘lifle¹ iş-tihâr bulamamış² ve iki pâdişâhun iltifât u ikrâmına muķârin olup niçe yıllar kâmkâr ve kütüb-i keşire temellükünden behredâr olmuş. Hâlâ ki mü‘eşşir ü hemvâr nazm-ı rengîni dürrer-bâr ne risâle te‘lifine ķudret bulmuş ve ne şöhre-i kibâr u pesendide-i ‘ulemâ-yı ahyâr olıcaķ kıt‘a vü ķaşıde ile müştehir olmuş. Ma‘a zâlik Monlâ Laţîfi, “Fenn-i nazmda Hâssân-ı dehr ve üslûb-ı neşrde Saĥbân-ı ‘aşr idi.” diyü vaşf itmiş. Mevlânâ ‘Āşık ise “Neşri bir lü‘lü’-i menşür olsa ‘acebmi dür ki rişte-i güzerân-ı ‘ömri le‘âlî-i ĥüsn-i nüvâziş-i pâ-dişâhî ile muntazam idi. Ve nazmı dürr-i³ manzûm olsa tañ⁴ mıdır ki dest-i ĥakkâk-i iltifât-ı pâdişâhî ile meşğûf olan dürrer-i ĥuzûr-ı ĥalb u şafâ-yı ĥâtıra mâlik olup ģanı vü ģanim idi.” edâlarıyla medĥ eylemiş.

Ve Mevlânâ Ĥasan bin el-Müĥennâ ĥod merĥumuñ muşannefâtından *Heves-nâme*’si ki meşhûr ve kemâl-i belâġat [235a F] ve nihâyet-i feşâĥat ile maķbûl-i cumhûrdur, kelimâtı ile ĥaylî ta‘rif kılmış. Hâlâ ki *Heves-nâme*’si ve sâ‘ir eş‘arı ne meşhûrdur ve ne büleġâ-yı ‘aşr ĥuzûrlarında⁵ maķbûl ü manzûrdur. Ve ol kitâbda kendünüñ mâ bihi’l-iftihârı olan bu üç beyt imiş ki mazmûn-ı ġaribi ķaşıde-i ĥaţţ-ı mu‘allâsına ġüyâ ki maķta‘ ve yâĥûd miyân beyt imiş.

Nazmuhu

Nedür ma‘nide erdâf-ı te‘âlî⁶
İki küh-ı girân-ı cennet-ĥavâlî
Zemîni dil-ġüşâ feraĥ-fezâsı
Hemânâ ol iki kühuñ arası
‘Aceb av idecek yirlerdür ey yâr
Ki anda dem-be-dem âhû izi var

1 iştiğâl-i//te‘lifle: - F

2 iştiğâl-i//bulamamış: iştiĥâr bulmuş EH

3 ki//dürr-i: - R4

4 tañ: ‘aceb EH

5 ĥuzûrlarında: ĥatında EH

6 te‘âlî: şeġâlî F | şe‘âlî R4

Murâdı “ferec ba‘de’ş-şidde” mazmûnını ihâm ve lafz-ı [239b EH] ferecûn tecnîs-i celîsini îmâ-yı âmdur. “Erdâf-ı te‘âlî” edâsı hûd lafz-ı şaķil idüĝi tamâmdur.² Fe-lâ-cerem mezbûruñ şâ‘ir degüldüĝi ‘inde’l-büleĝâ müsellemdür. Binâ‘en ‘alâ zâlik mevâlî gürühundan yazılması min ciheti’l-‘adâle elzemdür.

Mevlânâ Şeyh Mehemmed

Amâsiyyelidür. Vâ‘iz-i müfessir, nâşih-ı müzekkir, havâşş u ‘avâmmuñ kulûbî cezbînde mâhir bir ehl-i ‘ilm idi.

Mevlânâ Tokatî

Şıfat-ı nesebiyyesi kendüye ‘alem olmuşdur. Amâsiyye’de müderris iken fevt olup şugle mücidd idüĝi şübüt bulmuşdur.

Mevlânâ Muşlihu’d-dîn Mûsâ

Amâsiyyelidür. “Hâfız-ı Kütüb” dimekle meşhûrdur. Zîrâ ki Amâsiyye’de Sulţân Bâyezîd Hân’uñ câmi‘inde hâfız-ı kütüb idüĝi mezkûrdur. Taḥşil-i ‘ilm itdükden sonra belde-i mezkûrede gâh va‘z, gâh tã‘at u ‘ibâdet-i kavîm ile rûzgârın geçürdi. Ve ‘ilm-i fıķha³ müte‘allik mütün-ı ‘aşereyi câmi‘ *Maḥzenü’l-fıķh* nâmıyla şâyi‘ bir kitâb daḥı te’lif eyledi.

Mevlânâ Mu‘id-zâde

Amâsiyyelidür. ‘Ulümüñ ekşerini taḥşil itmiş idi. ‘İlm-i taşavvuf tãriķi-nı daḥı tekmil idüp marziyyü’s-sîre, müstecâbüd-da‘ve bir ‘azîz idüĝi tevâtüre yitmiş idi.

Mevlânâ ‘Abdu’llâh H‘âce

Kaşaba-i Köpricik’de mutavaḥḥîn ve ‘ulüm-ı ‘Arabîyyet ve fıķh u⁴ hey’etde mütefennin, huşûşâ şalâh u diyâneti müte‘ayyin kimse idi.

1 te‘âlî: şegâli F | şe‘âlî R4

2 tamâmdur: nümâyândur EH

3 ‘ilm//fıķha: - R4

4 fıķh u: fıķha vefķ R4

Mevlânâ Dedecik-zâde

Ladiğ kaşabasında mutavaftın, halkdan münkaftı¹ bir şâlih kişi¹ idi.

Mevlânâ Kaffâl-zâde

Sinob'da sâkin, kırâ²at-ı seb'aya mâlik ve ahlâk-ı haseneye mütehâlik bir 'azîz-i sâlik kimse² idi.

Mevlânâ Şadık Çelebi

Mağnisalıdır.³ Bu dağı 'ilm-i kırâ²atda mâhir bir ehl-i 'ilm idi.⁴

Mevlânâ Mehemmed bin Hâcî Hasan

Mağmûd Paşa Medresesi'nde müderris iken zîb ü zînete râğîb [224a R4] ve hadem ü haşem tertibine tâlib olmağın kazâ semtine sâlik oldu. Ba'dehu Kütâhiyye kâdîsi olup ğinâ ile şöhret buldı. Merhûm Sulţân Selim Hân, 'Acem fetminden gelürken kâdî-i mezbûr istiğbâl eyledi. Ve olur olmaz sancağ begi tertibinde müsellağ u müzeyyen hadem gösterdi. Pâdişâh-ı mağfür, ya'nî Sulţân Selim-i ğayûr⁵ anuñ gibilere iltifât üzere olmağın mezbûrı emâret rütbesine çıkardı. Niçe bilâd u sevâda mîr-livâ olup haşmet-i vâfire şâhibi iken vefât itdi. Kerim ü sağı, şî'r ü inşadan mağzûz u zekî ve müverriğ kimse idi.

Mevlânâ Nihânî

Nefs-i İstanbul'da Muştafâ Paşa Medresesi'nde müderris iken⁶ tedris tarîkını terk idüp Hicâz'a⁷ gitdi. Ve anda sa'âdet-i 'âlem-i uhûrâya fâ'iz olup Mekke-i Mükerrreme'de vefât itdi. Muğaddiş ü müfessir ve elsine-i şelâşede nazma kâdir kimse idi.

1 şâlih kişi: 'azîz R4

2 ki//sâlik kimse: idi sâlik ü şâlih kişi R4

3 Mağnisalıdır: Bunlaruñ aşlda vaţanları Mağnisa'dur R4

4 idi: 'azîzdür R4 | Mevlânâ Şeyh Mehemmed// 'azîzdür: - EH

5 ya'nî//ğayûr: - R4, EH

6 iken: olduğdan soñra EH

7 Hicâz'a: hacc-ı şerife EH

Mevlânâ Şadr-ı Şârih

Hayâlî merhûmuñ qarındaşı oğlı idi. Vilâyet-i Rûm'da, ba'dehu Mısr-ı Kâhire'de taşşil-i 'ulûm idüp¹ vaţanına geldi. Burûsa'da Sulţân² Orhân 'İmâreti'ne mütevellî iken vefât itdi. Maĥmûdu'ţ-tarıķa, maĥbûlü's-serire, nâzım-ı kaşâ'id-i 'Arabiyye bir ehl-i 'ilm âdem idi.

Mevlânâ Hızır Şâh bin 'Alâ'ü'd-dîn bin Hâcî Hasan

Ba'zı kaşabâta kâği ve ĥişâl-i marziyyesinden ekşer-i ĥalk râzî iken fevt oldı. Ef'âlî aĥvâline uyar, ĥoş-ţab' âdem³ idi.

Ve mine'l-Hükemâ fi 'Aşrihi

Mevlânâ Maĥmûd bin Kemâl

Ṭabîb-i ĥâzîķ ve 'ilm-i ṭıbda mahâretle fâ'ik, "Aĥî Cân" demekle mülaķķab, üç pâdişâh-ı 'azîmü's-şānuñ mecâlis-i 'āliyelerine muķarreb ve beyne'n-nās "Aĥî Çelebi" diyü meşhûr bir Calinûs-ı vaķûr ve Buķrâṭ-ı şāĥib-zuhûr idi ki babası Monlâ Kemâl dârü'l-mülk-i Tebrîz'den Rûm'a gelmiş ve niçe zamân Kaşţamonı ĥâkimi [235b F] İsmâ'il Beg'e ṭabîb-i ĥâşş olmuş, ba'dehu İstanbul'a gelüp Maĥmûd Paşa Çârşüsü'nda dükkân açup sermâye-i ĥazâķatle küllî nuķûd u emlåke mâlik olup me'mûlinden ziyâde ĥınâ bulmuş kimse idi. Dâ'imâ Müslimânlaruñ müdâvâtı ĥidmetine naşb-ı nefis itmegin birķaç kerre Sulţân Meĥammed Hân kendüyi ṭabîb-i ĥâşş idinmege meyelân göstermiş idi. Ĥâlâ ki ĥâkîm-i mezbûr ibâ vü istiĥnâ idüp "Bir⁴ ĥürr iken ķul olmazın. Ve Müslimânlara ĥidmet meşûbâtından ferâĥat itmezın." diyü istiĥnâ yüzinden ĥaber göndermiş.

Vâkta ki kendüsi vefât eylemiş, veled-i mezkûrı Aĥî Çelebi, Ṭabîb Kuṭbu'd-dîn ve Ĥâkîm İbnü'l-müzehheb nâm kâmil-i şadâķat-ķarîñ ĥidmetlerinden telemmüz idüp mahâretle iştiĥâr ve beyne'l-ekâbir ĥazâķatle küllî i'tibâr bulup bir zamân eṭıbbâ-yı ĥâşşa miyânında müşârün ileyh bi'l-benân olduķdan şoıra Sulţân Bâyezîd Hân'ın muķarreblerinden oldı. Mizâcına

1 idüp: idüp ba'dehu R4

2 Sulţân: - F

3 âdem: - F, EH

4 Bir: Ben EH

muvâfık eṭ'ime tedârüki semtinden meclisine küllî taḫarrub buldı. Hattâ "Maṭbaḫ-ı 'Âmire'den bir ân dūr olmasun." diyü maṭbaḫ emânetini virdi. Ba'de zamânin vüzerâdan biri mezbûra ḫased eyledi. Hâḫḫında ne didi ise didi, ḫidmet-i emânetden 'azl itdürdi. Lâkin şohbetine üns idüp ḫidmetinden rızâ ve şükranına¹ binâ'en tekrâr ri'âyet eyledi. Ya'nî kemâ-yenbağî iltifât idüp² ḫakîmbaşılığî kendüye 'inâyet eyledi. Bu hâl ile ni'met-i vâfireye vâşıl ve übbühet-i mütekâşire ile her me'mûli ḫâşıl iken Sulṭân Selîm³ Hân ki cülûs-ı taḫt-ı salṭanatla kâm-rân oldı, aşḫâb-ı ğarâz ﴿وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ﴾⁴ tekrâr 'azline fırsat buldılar. Ba'zı [240a EH] iftirâlar ile Aḫî Çelebi merḫûmı 'azl itdürdiler. Ba'de zamânin⁵ ol kâmkâr-ı ḫadr-şinâs ki ehâli tettebbu'ında ser-defter-i selâṭin-i kemâl-iḫtibâs idi, mezbûruñ ma'ârif ü kemâlâtını ṭuydı. Eṭibbâ-yı ḫâşşa riyâsetini tekrâr kendüye tefvîz ḫıldı. Hattâ gâh u bîgâh meclis-i şerîfine vâşıl olup şeref-i şohbetlerine⁶ sezâvâr oldı. Eşnâ-yı vefâtında ḫakîmbaşılı olup;

Naẓmuhu

Ba'na dermân ide şanurdum Aḫî
Oñılursa ḫakîm imiş o daḫi

buyurdukları bedîhe anlara ḫiṭâben idüğü maḫallinde taştîr olunmuşdur.

Ve bi'l-cümle şol zamân ki Sulṭân Süleymân Hân⁷ pâdişâh-ı memâlik-i 'âlemiyân oldı, nifâḫ-ı ḫussâdla bu def'a daḫı [224b R4] 'azli taḫaḫḫuk buldı. Lâkin der-âḫab nâdim olup küllî teraḫḫî ile manşıb-ı sâbıḫı yine teveccühleri münâsib görildi.⁸ 'Âḫıbet⁹ sene şelâşin¹⁰ ve tis'a mi'e târiḫinde¹¹ ḫüs-n-i icâzetleriyle ḫacc-ı şerîf niyyetine 'azîmet itdi. Sa'âdet-i ḫacc u ziyâretle müstes'ad olup Mısr'a geldükden soñra diyâr-ı âḫirete gitdi. Ve İmâm Şâfi'i *rahmetu'llâ-*

1 şükranına: şükran üzere olduğına R4

2 eyledi//idüp: ve EH

3 Selîm: Bâyezîd Hân'dan soñra Sulṭân Selîm R4

4 "... ve kalplerinde hastalık bulunan kimseler...", Enfâl Sûresi, 8/49.

5 Ba'de zamânin: - R4

6 şeref-i şohbetlerine: şohbet-i şeriflerine R4

7 Hân: Hân 'aleybi'r-rahmetü vel-ğufiân ḫaḫretleri R4

8 teveccühleri//görüldi: teveccühler dile bir def'a R4

9 'Âḫıbet: - F

10 şelâşin: erba'in R4

11 mi'e târiḫinde: mi'ede EH

hi 'aleyh mezârı civârında defn olındı. Ve ol eşnâda sinn-i 'azîzi toqsan altıda olup hâlâ ki mizâcı kemâ-yenbağî şihhat u kuvvetde ve ol miqdâr¹ sinn-ile esnânından biri eksilmeyüp tamâmen mevcüd idüğü şihhate yitdi.

Emîrek Hakîm bin Monlâ İdrîs

Bu dağı hükemâ-yı büleğädandur. 'İlm-i tıbdaki hazâkatinden mâ'adâ nazm u neşrde dağı mahâreti sâbit olan ezkiyâdandur. Şehryâr-ı cihândâr-ı küllî iltifâtına qarîn olmış idi. Ve eţibbâ-yı hâşşaya dâhil olup me'mûlinden ziyâde i'zâz u ikrâm müşâhede kılmış idi.

Mevlânâ Bedrüd-dîn eţ-Tabîb

"Hüdhüd" demekle mülakka, 'ilm-i tıbbî taşşil ve mahâretini tekmiil itdükden şoñra eţibbâ-yı hâşşadan iken vefât eyledi.²

Ve mine'l-Meşâ'ih fi 'Aşrihi

Baba 'Alî Çemişgezek³

Vâsılinden ve Melâmiyyün nâmındaki evliyâ-yı muşarrebinden imişler. Abdâlân ziyinde gezüp, hattâ âtiyyü'z-zıkr Gümişlioğlı Şeyh Mehemmed'i⁴ irşad için Amâsiyye'ye gelüp seccâde-nişin ve melâz u melce'-i mürîdin bir şeyh-i mürşid-i güzîn iken Çemişgezek'e iletmiş. Üç yıl bâğ billetdürüp mücâhede itdürmişdür. Ba'dehu hacc-ı şerîfe iletüp ol merâmları dağı hâşıl olduqdan şoñra ittifaqla Amâsiyye'ye gelmişler. Birkaç gün geçmedin Baba 'Alî-i⁵ mezbûr vefât eylemişdür. Hattâ kuşb-ı âfâk Pîr İlyâs-ı Amâsî *kuddise sırruh* hâlifesi Şeyh 'Abdu'r-Rahmân nâm 'azîzün başı ucında medfûndur. Ammâ anlar derûn-ı kubbeye, bunlar birünü açuq yirde defn olunmuşdur. *Ravvehâ'llâhu [236a F] rûhahumâ [ve] ekşere fütûhahumâ.*⁶

Li'llâhi'l-hamd ki bu haķir Amâsiyye'ye mîr-livâ oldum. Ve bu zıkr olunan 'azîzânun ziyâretleriyle istis'ad u feyz-i küllî buldum. Hattâ mez-

1 miqdâr: - F

2 Mevlânâ/eyledi: - R4

3 'Alî Çemişgezek: Çemişgezek 'Alî R4

4 Şeyh Mehemmed'i: - EH

5 'Alî: 'Alî-i Çemişgezek R4

6 ekşere fütûhahumâ: - F, EH

bür Şeyh ‘Abdu’r-Raḥmān ile mürşid-i ‘izzet-iştihārı Pîr İlyās hakkında bu maḳûle bir rubā’î dahı dimiş idüm.¹

Rubā’î [Li-münşî’ihi]

Ol ḥazret-i pîr ü Şeyh ‘Abdu’r-Raḥmān
 Ğavşeyn-i büzürgvâr u kuṭbeyn-i cihān
 Çün ikisidür Rūma nigebān el-ān²
 Onlardur iden şem‘-i murādum raḥşān

Şeyh Muḥyi’d-dîn bin Şeyh Celāl bin Şeyh Hüsāmü’d-dîn bin Şeyh Pîr İlyās-ı Amāsî

Ki “Gümüşliogli” dimekle meşhürdür. Bir ‘azîzdür ki ‘aşırında kat kat kerāmâtı müşâhede olunmuşdur. Bâlâda meşṭûr olduğı üzere fâtiḥ-i Mış olan Sulṭān Selīm Hân bunlaruñ bed-du’āsına hedef olup zaḥmetden bedel yanıkara çıkarmışdur.

Kendünüñ zâdesi, ya’nî ki veled-i reşîdi Ḥalîl Çelebi, merḥūmuñ bağ u râğ-ı vücūdında neşv ü nemā bulmuş nihāl-i âzâdesi, kuṣât-ı dîndâruñ muḥtârı olan³ perhîzkâruñ mâ bihi’l-iftihârı, ‘unfuvân-ı şebâbî ḥâlinde pîrâne evzâ’a mâlik, kemâl-i iftikâr u ihtiyâcî ḥilâlinde⁴ istiḳâmet çarîḳına sâlik, Mevlânâ ‘Abdu’llâh *‘ammerehu’llâhu ve irḍâhu* bu ḥaḳîre böyle naḳl itdi ki “Ceddîmüz Şeyh Meḥemmed’i Ḥazret-i Pîr İlyās hulefâsından Şeyh ‘Abdu’r-Raḥmān bir miḳdâr irşād u terbiyet itdükden soñra eşnâ-yı vefât-da seccâdelerini anlara işmarlayup virmişler. ‘Sen bir bakır idüñ. Biz cidd ü cehd idüp “Gümüşliogli” diyü şöhretüñ vâḳi’-i ḥâl olmasına niçe küşiş itdük. Lâkin bizden soñra bir kimse gelüp saña nişâne virse gerekdür. El-bette aña mütâba’at idesün. Nereye sevḳ [240b EH] ederse gidesün. Tâ ki ḥâliş altun olursun.’ buyurmuşlar.”

Pes Şeyh ‘Abdu’r-Raḥmān vefâtından soñra bundan evvel tercemesi meşṭûr olan Baba ‘Alî Çemişgezek abdâl ziyinde Amâsiyye’ye gelmişler.

1 dimiş idüm: dimişdür F

2 el-ān: olan F

3 olan: olan bir F | muḥtârı olan: - EH

4 ‘unfuvân-//ḥilâlinde: - EH

Ve bir şabâh bî-destür harem-serây-ı şeyhe girmişler. “Bâğ benim, bâğçe benim, bâğbân neme gerek.” diyü kelimât idüp, dönüp gitmişler. Şeyh Mehemmed ki vaşiyet-i şeyhi gözedürlerdi, “ ‘Acaba ne semtten bir mürşid zühür eyleye?’ dirlerdi,¹ fi’l-hâl pâ-bürehne kılçup ardlarına düşerler. “Bize bir nişâne göstermek gereksün.” dirler. Abdâl-ı mezbûr döner hîṭâb idüp “ ‘Abdu’r-Rahmân bize bir miḳdâr gümüş viridi, ‘Altun eyle.’ didi.” diyü söyledi. Şeyh Mehemmed ki bu remzi ma’lûm idinür, mezbûr Baba ‘Alî’nün ardına düşüp mütâba’at kıılır. “Himmet eyle.” [225a R4] diyü tazarru’ itdükte ol hinde çârşû başında râst geldüğü oduncunuñ libâsın şoyup şeyhe giydürür.² Şeyhün câmesini aña münâsib görüp bahşış kıılır. Ba’dehu³ kaşşâb dükkânına varup, iki işkenbe alup şeyhe yükledür. Kenâr-ı nehre inüp, pâk itdürüp pâreledür. Ve ol havâlidedeki kerkeslere tevzi’ itdürüp ve ol maḥalden toğrılıp Çemişgezek’e dek çekilür. Şeyh daḥı ser-pâ-bürehne muvâfaḳat kıılır. ‘Ömrinde yayan yürümiş degül iken Diyâr-ı Bekr muzâfâtından olan kaşaba-i Çemişgezek’e varınca bu cihetden mücâhede kııldurur. Ve anda varduğı gibi kendüyi ra’iyyet ziyindeki köhne kisve vü libâs ile bir bâğ yiri gösterür. “Bunu billeyüp, diküp⁴ yitişdürmek gereksün.” diyü tenbih kıılır.

Li-münşi’ihi

Bal yinmez çekilmeyince belâ
Merd odur mürşidine diye belâ

Ve bi’l-cümle şeyhi-i büzürgvâr, üç sene leyl ü nehâr vaṭanından mehcür ve pister-i râhat u hużurdan dūr, ḳandalığı bilinmez ve şihḳat haberleri alınmaz, eli ayağı yarılıp zaḥmnâk olmuş, cânı ağzına gelüp nezdik-i varṭa-i helâk olmuş. İttifâḳ bir gün kendü kendüye düşünür, “Ne belâdur ki ben bunu çekerin?” diyü tefekkür kıılır. Hâlâ ki bu hâṭıra ‘aziz-i mezbûra ma’lûm olur. Eline bir kürek alup pârelenince Şeyh Mehemmed’i döğmiş. Ve bu vech ile letden şoñra cell-i himmet kıılıp eline yapışmış. Bir meclis-i şerife iletüp ricâlu’llâhi’l-Ḥaḳ itmiş. Ba’dehu ittifâḳla ḥacc-ı şerife varmış.

1 ‘Acabâ//dirlerdi: - R4

2 şeyhe giydürür: - R4 | giydürür: virür EH

3 Ba’dehu: - R4

4 diküp: bâğ diküp R4

Ol merâmı dağı hâşıl itdükden soñra ma‘an Amâsiyye’ye gelüp Sulţān Bāyezid’ün eyyām-ı saltanatında irşād-ı fuķarāya iştigāl göstermiş. Ammā āhîr-i ‘ömrinde ki tekrār hacc-ı şerife varmış, mevālî-i Rüm’dan bir ķādî’askerle [236b F] hem-râh olmuş ki kırık elli nefer ‘ulemā vü zühhād anuñ süfresinden zād alurlarmış. İttifāk ol monlā ‘usr-i bevl mübtelā olmuş.¹ Hattā zaħmeti müştedd olup vefâtı ta‘ayyün bulmuş.² Şeyh-i mezbūr “Ol fuķarānuñ ma‘āşı hâlel-pezîr olmasun.” diyü ol marazı kendüsi ķabûl eyler. Du‘ā itdüğü gibi ķādî’asker hâlâş olup ‘usr-i bevl kendülere rücû‘ u hülûl eyler. Āhîr Mekke’de vefât idüp ķalmış. Fuzalā-yı Mekke meyyitini haylî ta‘zîm ile ķaldurmuş. Ba‘ızılar ķavlince “Sen Sulţān Selîm’ün vücüdünü ifnā itdün. Lā-büd sen dağı aña fedā olmaķ gereksün.” diyü rûhı ķabz olunmuş.³

Şeyh Naşûh

Ṭosyalıdır. Hüsni-i haṭṭa⁴ mâlik ve nazm u eş‘ara mütehâlik iken ṭarîķ-ı Zeyniyye’ye sülûk eyledi. Ve Şeyh Tâcüd-dîn-i Karamanî hîdmetine yitişüp irşâda mücâz oldu.

Şeyh Muşlihu’d-dîn

Burûsa’da⁵ imâm iken Şeyh Ayās hîdmetine vardı.⁶

Şeyh Mehemmed

“İbn Ahî” dimekle meşhûr ve istiğrâķ-ı hâl ile mezkûr, Şeyh Fazlu’l-lâh bin Akşemsü’d-dîn’den bî‘at ve tekmîl-i ṭarîķat itmiş, kerâmâta mâlik hâriķ-ı ‘âdete sâlik ‘azîz idi. Ve vefâtı ķarîb olduķda ba‘zı havâşşına tenbîh idüp “Yaķında baña insilâh vâķi’ olup, rûh bedenümi [241a EH] hâli koyup üç gün gitse gerekdür. Mâdâm ki tenümde infitâh olmaya, ya’nî çürimek ve şişmek vuķû‘ bulmaya, beni defn itmeyesüz.” demiş idi. Fi’l-vâķi’ üç gün meyyit gibi bî-rûh yatdı. Aşlâ bedeni müteğayyir olmadı. Üç gündüñ soñra müteğayyir olduķdan soñra defn ķılındı.

1 kırık//olmuş: - R4

2 Hattā//bulmuş: - EH

3 Aşağıda gelmesi gereken ‘Abdu’r-Raħîm el-Mü’eyyedî biyografisi EH nüshasında burada yer almaktadır.

4 Hüsni-i haṭṭa: Haṭṭ-ı hüsne F

5 Burûsa’da: Burûsalıdır. Burûsa’da R4

6 Şeyh Muşlihu’d-din//vardı: - EH

Şeyh Muhyi'd-dîn

“Ebü Şâme” demekle ma‘rûf ve Kaştamonî’da tavaţţun¹ idüp kerâmât u mükâşefât ile mevşûf bir ‘aziz idi.

‘Ārif bi’llāh mütevekkil ‘alā’llāh Şeyh ‘Abdu’r-Raḥīm-i Mü’eyyedî

“Hācî Çelebi” demekle meşhûr ve Mü’eyyed-zâdeler’den idüğü mezkûr-
dur. Mevālî-i ‘izâmdan ‘ulûm-ı zâhireyi taḥşil itdükden sonra Şeyh Yavsî
Ḥazretlerinden ṭarîḳ-ı şüfiyyûna sülûki daḥı tekmiil eyledi. Kerâmât-ı ‘aliy-
ye ve mükâşefât-ı seniyye ile mevşûf ve ma‘ârif-i şüfiyyede küllî mahâret ile
ma‘rûf idi. ‘Ale’l-ḥuşûş kâtib-i hoş-nüvis ve ricâl-i ğaybe celîs ü enîs idüğü
muḥber ‘anhdur.

‘Ārif-i mücâhid ve murtâz-ı zâhid Şeyh Meḥemmed bin Bahâ’ü’d-dîn

Balıkesrî’dür. Bunlar daḥı meşâhîr-i ‘ulemānuñ ḥidmetlerinde taḥşil-i
‘ulûm itdükden sonra Şeyh Yavsî Ḥazretlerine varmışlar. Niçe zamân
vaṭanında mütemekkin olup ba‘dehu İstanbul’a geldiler. Şeyh Hācî Çe-
lebi vefâtından sonra şeyḫinüñ² seccâdesine ve zâviyesine cülûs kıldılar.
‘Ulûm-ı ‘aliyede baḥr-ı zâhîr ve fûnûn-ı³ ‘Arabiyye’de fâzıl-ı mâhir, ṭarîḳ-ı
taşavvufda [225b R4] ḥod fezâ’ili zâhîr bir ‘aziz idi. İmâm Ebü Ḥānîfe’dan
yâdigâr kalan *Fıḳh-ı Ekber*’i şerḥ itmişler. Ve taşavvufa müte‘allîḳ niçe
resâ’il te’lif itmişler. Ve Mevlânâ ‘Alâ’ü’d-dîn Cemâlî müftî iken birkaç gün
marîz olduğda niyâbeten fetvâ daḥı virmişler. Sulṭân Süleymân Ḥân ‘aşrın-
da vezîr-i a‘zam-ı muḥterem olan İbrâhîm⁴ Paşa’ya ‘aziz-i müşârün ileyihi
bir ṭarîḳ ile nifâḳ iderler. Hattâ katl mertebelerine mü’eddî ola, diyü eḫib-
bâsî küllî ḥavf iderler. Şeyh-i mezbûr anları tesliyet idüp⁵ “Vezîr-i maġrûr
bizüm ḥaḳḳımızda üç nesneye ḳâdirdür ki üçü de muḳtezâ-yı ḥatîrdür.
Evvelâ katl ki sa‘âdet-i şehâdetdür. Şâniyen ḥabs ki ṭarîḳımızda lâzım ḥal-
vet ü ‘uzletdür. Şâlişen nefy ‘ani’l-beleddür ki sünnet-i Resûl ‘aleyhi’s-selâm⁶
olan hicretdür.” buyurdılar. Aşlâ ḥavf u hîrâs göstermediler. Sene ihdâ ve

1 tavaţţun: tevellüd EH

2 şeyḫinüñ: - R4

3 ‘aliyede//fûnûn-ı: - EH

4 İbrâhîm: Şadr-ı A‘zam İbrâhîm R4

5 tesliyet idüp: bu ṭarîḳ ile finân R4

6 ‘aleyhi’s-selâm: - F

hamsîn ve tis'a mi'e târihinde¹ hacc-ı şerîfe gitdiler. Ol sa'âdetle dahı müstes'ad olduğdan sonra Kayşeriyye'ye gelüp anda vefât itdiler. Ve şeyhlerinüñ şeyhi Şeyh İbrâhîm-i Kayşerî Hazretlerinüñ merķadi civârında defn olındı.

Şeyh Muşlihu'd-dîn [bin] H'âce-zâde

Şeyh Muşlihu'd-dîn diyü meşhûr ve² Şeyh [İbrâhîm-i] Kayşerî³ Hazretlerinden tekmil-i ıarîkat ile müftehir⁴ bir 'azîzdür. Hattâ Şeyh Şafiyü'd-dîn'den⁵ sonra ol zâviyede mürşid olup niçe âdemi⁶ irşâd eyledi. Ba'de zamânin ol maķâm-ı şerîfi Şeyh Naşûh'a virüp kendüsi ihtiyâr-ı 'uzlet kıldı. Dâ'imü'l-istiğrâķ, kuţbu'l-âfâķ bir velî-i kebîr idi. Kuds-ı Şerîf'de fevt oldu. Cesed-i laııfleri anda [237a F] defn olındı.

Şeyh Muşlihu'd-dîn

Bunlar Mu'allim-zâdelikle meşhûr ve vera' u taķvâsı mevfûr 'azîzdür. Meşâ'ihden Şeyh İbn Vefâ'ya⁷ muķârenet ve Hâcî Çelebi ile muşâhabet itdükleri menķüldür. Kırık yıl tamâm terâvih namâzını hatm-ı *Kelâmu'llâh* ile kılmışlar. Ve sene erba'in ve tis'a mi'enüñ onıncı günü⁸ vefât eylemişler.

Şeyh Muhyi'd-dîn

Bunlar⁹ "Kara Muhyi'd-dîn" diyü ma'lûm ve Hâcî Çelebi merhûmdan aĥz-ı ıarîķ ile 'izam-ı şânı mefhûmdur.¹⁰

Ârif bi'llâh Mevlânâ Şeyh Luţfu'llâh

Bunlar da Hâcî Çelebi'den mücâz ve mükâşif-i râz zâhid-i müteĥaşşi' ve nâsdan münķatı¹¹ 'âbid bir 'azîz idi.

1 mi'e târihinde: mi'ede EH

2 Şeyh//ve: - EH

3 Hazretlerinüñ//Kayşerî: - F

4 Hazretlerinden//müftehir: Hazretleri perverdelerinden EH

5 dîn'den: dîn Hazretlerinden R4

6 mürşid//âdemi: - F, R4

7 İbn Vefâ'ya: Ebü'l-vefâ'ya R4

8 mi'enüñ//günü: mi'e ĥudûdında EH

9 Bunlar: - F

10 mefhûmdur: mefhûmdur bir 'azîz-i zî-şân idügi beyne'n-nâs şâyî'dur R4

11 ve//münķatı': - F

Şeyh ‘Alî bin Emîr Hasan

Kitâb-ı Kifâye mü’ellifi Seyyid Celâlü’d-dîn-i Gūrânî neslinden idi. Seyyid Muḥammed-i Buḥârî Ḥazretlerinün ḥüsn-i terbiyetlerine muḳârin oldu. Ammâ hilâfeti Ṭosyalı Şeyḫ Naşûḫ’dan olup yevmi otuz aḳçe tekâ’üd vazîfesi ile âḫir-i ‘ömrine dek irşâda iştiğâl kıldı.¹

Şeyḫ Hızır Beg bin Aḫmed Paşa bin Mevlânâ Hızır Beg

Burûsâda Sulṭân Murâd Ḥân Medresesi’nde müderris iken “Emîr Sulṭân” diyü meşhûr olan Seyyid Aḫmed-i Buḥârî Ḥazretlerinün ḥidmet-i şerîflerine intisâb kıldı. Ve tehzîb-i aḫlâḳla tekmîl-i ṭarîḳatı cânına minnet bildi.

Faşlı fî Şu‘arâ fî Zamânihi’n-nâzımîn li-Düreri Evşâfi Şânihi

Mevlânâ Âhî

“Beñlü Ḥasan” dimekle mûlaḳḳab,² Rûmili’nde Nigbolı ḳazâsında tevellüd itmiş bir güşâde-meşreb, nazm-ı laṭîfi rûḫ-efzâ, inşâsı neş’e-i belâgatle ferâḫ-fezâ bir ‘azîz idi. Ḥâlâ ki Âhî maḫlaşınıñ şe’âmeti kemâ-hî³ kendüye te’sîr idüp ḡam u endûḫ ile âḫ u vâhdan ḳurtulmadı. Müddet-i ‘ömrinde [241b EH] rûzgârından kâmlup aḳrân u emşâli miyânında ta’ayyün bulmadı. Zamân-ı cüvânîde babası şan’atına raḡbet ve⁴ eline giren mâl-i mevrûşla ticâret ḳaşdın idüp dârü’l-mülk-i İstanbul’a geldi. Ol ‘aşrda pâ-dişâhların ‘ilm ü ma’rifete raḡbetlerini ve vüzerâ vü erkân-ı devletün aştâb-ı kemâlâta inâyetlerini görüp re’sü’l-mâlini me’âl-i kemâle deḡişdi. Ya’nî ki ṭarîḳ-ı ‘ilme sülûk idüp sinni ḫudûd-ı erba’îne varınca pâye-i mülâzemet nâmındaki ser-menzile düşdi. Fe-ammâ zâtında⁵ bedâyi’-i nazm-ı kelâma ḳudret ve melekesinde meziyyet-i inşâd ü inşâyâ raḡbet muḳarrer olmaḡla şu‘arâdan Mevlânâ Celilî⁶ ile muşâḫabet iderdi. Ol [226a R4] *Ḥüsrev ü Şîrin* nazmına mübâşeret itmegin Âhî daḫı anuñ tettebbu’ına mûmâreset idüp ḡâḫ anı nazm ider ve ḡâḫî ḡazeller dir idi. Ḥattâ ba’zı ebyâtını iletüp

1 irşâda//kıldı: müridin-i müştâḳın olan kibâr u şıḡâra iştiğâl üzere oldu R4

2 mûlaḳḳab: - F

3 kemâ-hî: - R4, EH

4 şan’atına//ve: vefât idüp EH

5 zâtında: şan’atında F, R4

6 Celilî: Ḥalil F

meşâ'ih-i Nakşbendiyye'den Maḥmūd Efendi'ye 'arz iderdi. Hālâ ki şeyḥ-i büzürgvâr Âhî'nün aña iştiğâlini ta'yīb ü inkâr idüp "Perviz-i bî-temyüz ki Resûl-i Hüdâ'nun nâme-i şerîfini yırtmış bir gebr-i pür-kibr¹ ola, mücerred ekâbirden cā'ize ümmîdiyle ḥayf² u dirîğ ki senüñ aña taḳayyüd ile taziy³-i evḳātuñ³ taḥaḳḳuḳ bula. Şöyle ki andan ferâğat eylesün, dâr-ı cezâda ben senüñ Cenâb-ı Risâlet'den şefâ'atüne zâmin olayın ki tekmiñ-i sa'âdet-i âḫiret idesün." diyü ta'ahhüdine binâ'en Âhî ol nazmı encâma irgürmedin ferâğat eyledi.⁴ Ya'nî ki nâ-tamâm ḳalup itmâmını münâsib görmedi. Haḳ budur ki ḥüb nazm eylemişdür. Ol vech ile tekmiñi mümkün olmamasını güyâ ki kemâl-i nezâketine delâlet eylemişdür.⁵ Ve bu ebyât ol kitâbdandır.

Nazmuhu

Fenâ bezminde çün devr-i zamâne
Beḳâ cāmın şunar Nüşinrevâne
Felek şundurdu birkaç devr⁶ aña cām
Çıḳardı kâse-i serden ser-encām
Anuñ da 'ayşını⁷ devr âḫir itdi
Tolusun Hürmüze nüş itdi gitdi

Der-vilâdet⁸

Togurdu şubḥ-dem bânü-yı devrân
Bir altun başlu şırma saçlu oğlan

Der-şıfat-ı Şeb

Nehengi çünki çerḥuñ Nîle batdı
Bir altun mâhî kendin şaşra atdı

1 gebr-i//kibr: pür-kîn F | gebr-i pür-kîn R4

2 ḥayf: virürseñ ḥayf EH

3 evḳātuñ: evḳât itmeñ R4

4 ferâğat eyledi: - R4

5 Ol//eylemişdür: - F

6 devr: gün R4

7 'ayşını: işini EH

8 vilâdet: vilâdet-i Şeh-zâde EH

Der¹-ğamgīnī

Nedendür ey meh-i āyīne-ruḥsār
 Ruḥuñ jengār-ı ğam tutmuş ƙamervār
 Mübārek ḥaṭıruñ ey çeşme-i cān
 Ƙarañulıƙdadur çün āb-ı ḥayvān
 Gönül āyinedür sevmez ğubārı
 Götürmez cām-ı Cemşid inkisārı

‘Alā küllī ḥāl meşnevīsi ğazellerinden rāciḥdür. Eş‘arı hemvār degül idü-
 ği zīrā ki² vāzıḥdür. Cümleden a‘lā eşeri ve mü’ellef-i maṭbū‘ u mu‘teberi
 kitāb-ı *Ḥüsn ü Dil* idür ki vilāyet-i Rüm’da te’lif olınan āşaruñ maḥbūl ü
 bī-mu‘ādilidür. Lāmi‘ī merḥūmuñ *Ḥüsn ü Dil* i ğüyā ki bu da‘vānuñ ḥall-i
 müşkilidür. Ve bu ƙıṭ‘alar daḥı ol kitābdandur:

Nazmuhu

Āb-ı ḥayvān cihānda bir şudür
 Ki anuñ ötesi ƙarañudur
 Niçe İskenderi o çeşme-i cān
 Şuya iltüp şusız getürdi hemān
 Yā çeken Hızır gibi ābumdur
 Yā Sikender gibi türābumdur³

Ve min Eş‘arihi [237b F]

Gitdi gönül saña gele ey bī-vefā gele
 Şāyed ki isteyü seni gönlüm baña gele
 Yārūñ ḥarāmī çeşmine ƙanum ḥelāl itdüm
 Yā ol ḥarāmī bir ğün ola kim yola gele

1 Der: Der-ḥaƙƙ-ı EH

2 zīrā ki: - F

3 Yā çeken//türābumdur: - F, EH

Ve lehu

Yirde almaz ateş-i ah-ı seergahum benim
 oınur erine bir gn ey felek ahum benim

Merum Sultan Selim, mezburun baı ebyatını grmiş. “abil-i vcd ancak.” diy pesend buyurup adı‘askerlere hnn sinn  ml  chını şormuş. “Henz mlzımdur. Zamn-ı ‘mri erbaın idğine alvimz czımdr.” didklerinde “Riayet eyle.” demişler. Anlar daı ark muteza-sınca bir medrese ‘arz eylemişler. Lkin ekbirden biri kendyi preye atmış.¹ “Sana kll riayet buyurulmuşdur. abl itme.” diy ima‘la yoldan ıarmış. Hl ki ‘adem-i abli ‘arz olunduda n-kmlıına sebep olmuş. “Henz zillet-i mlzemetden mazz ancak. Bir daı anı bana ama.” buyurmuş. Ve ol eşnlarda h bir gzel diyp;

Bejt

Didm yre nedendr ol² ad bl v zlf egri
 Didi Rmdur bunda olur ura-yı şh egri³

Diyr-ı ‘aş pr-şb memlik ser-te-ser [242a EH] fitne
 Şeh-i hsn olıca zlim olur l-bd⁴ siph egri

bejt[ler]i sem‘-i şehryriye oınmış. Gzab-ı ateş-nehbleri mştedd olup bir daı tezirine mecl olmamış.⁵ ‘ıbet nie zamndan sonra araferye Medresesi virilmiş. Ol rtbe-i sfilede aşide-i ‘mri muata‘ bulup n-murdlıla dnydan gitmiş. *Ravvea‘llhu rahu.*⁶

abi

‘Acem ser-addine arb bir nhiyedendr. Pdişh-ı mafurun zamnında Rm’a gelp veft itmişdir. İstima abil baı szleri vardur.

1 atmiş: almış F, R4

2 Didm//ol: O F

3 Didi//egri: - F

4 ser//bd: fitne şeh zlim ser-keş F

5 tezirine//olmamış: teziri mual olmuş EH

6 *Ravvea‘llhu rahu*: - F, EH

Nazmuhu

Ger senün-çün itmeyen çäk ey büt-i nâzik-beden
 Gûrum olsun bu kabâ egnümde pîrâhen kefen
 Gitmeye başdan ham-ı zülf-i hayâli sen mehüñ
 Üstühân-ı kellem üzre tutsa ‘aķrebler vaţan

Huzûri

Gelibolı nevâhîsindendür. Şüfiyyün tarîķına sülük itmiş. Ve bu devrün âhirinde gitmiş. Kelimâtı mü’essir, ‘uzlet ü huzûrla istirâhate nâzır kimse idi.

Nazmuhu

Biz kim bu cihân gülşenini hâra degüşdük
 Varını yoĝa yârini aĝyâra degüşdük
 Gel hûr u cinânı bize ‘arz eyleme vâ’iz
 Biz cennet ü hûrı kamu dîdâra degüşdük

Ve lehu

Bu cihân dâr-ı fenâdur bu fenâ dârına yuf
 Bu fenâ dârı nedür belki beķâ dârına yuf

Halîmî Çelebi

Nefs-i Kaştamoni’da tevellüd itmiş, [226b R4] i’ade-i Şemâniyye’den mülâzemet rütbesine yitmiş, ba’zı tekmîl-i ‘ulûm u fûnün taḥşîl itmege¹ diyâr-ı ‘Acem’e gitmiş, andan gelüp Mekke-i Mükerrreme’de müteķâ’id olmuş, hattâ tarîķ-ı Zeyniyye’de bir pîr-i murtâz hîdmetine yitişüp tekmîl-i tarîķat ile² i’tilâ-yı şân bulmuş kimsedür. Ba’dehu³ «حب الوطن من الإيمان» câzibesini ile Kaştamoni’ya gelüp ‘ilm-i zâhir ü bâtında irâdeye raĝbet göstermiş. İttifâķ Sulţân Selîm Hân, Tırabozın’da mîr-livâ-yı zî-şân⁴ iken

1 fûnün//itmege: fûnünden şofıra F

2 müteķâ’id//ile: - EH

3 Hadîs-i Şerîf, “Vatan sevgisi imandandır.” (Aclûni, *Keşfu’l-hafâ*, 1/345, no: 1102)

4 zî-şân: - F

mezbûruñ ahlâk-ı hasenesini işitmeleriyle şeref-i şohbetine t̄alib olup da'vetine emr-i şerîf ü âdem göndermişler. Hikmet Hûda'nuñdur, ismlerindeki münâsebet ülfetlerine sirâyet itmiş. Tamâm ittihâd üzere mücâlesetleri rağd-ı taḥkîka yitmiş. Ve bi'l-cümle yıldızları barışmış. Ya'nî ki¹ çok zamân geçmedin Sulṭân Selim'e cülûs-ı taḥt-ı sa'âdet müyesser olmağla Ḥalimî Çelebi dahı meydân-ı rağbet ü iltifâtda kaṭ'-ı merâtib kılmış. Ve ba'zı şu'arâ bu zıkr olınan ülfete ki muṭṭali' olmuşlar, bu maḳûle bir maṭla' diyüp şunmuşlar:

Nazm

Şol pâdişâh ki ism-i² şerîfi Selim ola
Lâ'ik budur muşâḥibi anuñ Ḥalim ola

Menḳüldür ki³ dârü'l-mülk-i İstanbul'a gelüp taḥt-ı sa'âdetle müşerref olduğda iki üç gün miḳdârı umûr-ı cumhûruñ nizâmı ile muḳayyed olmağın mezbûr Ḥalimî'yi görmemişler. Dördinci gün mecbûr olmağın bağçe kapusından içerü aldurup⁴ tefakḳud-ı ḥâṭıra teveccüh kılmışlar. Ḥattâ mezbûra iştiyâkan ve iltifâten "Ben bu salṭanatı neyleyin ki üç⁵ gündür senüñ cemâl-i bâ-kemâlünü göremezin." buyurmuşlar.

El-kıssa Kâḍî 'İsâ, Sulṭân Ya'ḳûb-ı Bayındırî'ye itdüğü duḫûl bunlarda zâhir imiş. Ve Kâḍî Ebû Dâvûd, Mu'taşım-ı 'Abbâsî ḥuzûrında bulduğı ḥüsn-i ḳabûl Ḥalimî Çelebi'de izdiyâdla mütebâdir imiş. Ba'zı umûr 'arzında vüzerâ türsnâk⁶ olsa feryâd-resleri monlâ-yı mezbûr imiş. Her ne söyleseler güş-ı rızâ ile işğaları elbette ḳarîn-i ḳabûl [238a F] ü me'sûr imiş. Fetḥ-i Mıṣr'la kâm-rân ve 'avdetle diyâr-ı Şâm'a mihmân olduklarında vefât itmişlerdür. Ḥattâ 'ibâdetine ve şalâtına bi'z-zât kendüler varup ri'âyet-i ḥuḳûḳı işbât itmişlerdür.⁷ Ve ammâ mü'ellefât u âşârı ğayr-ı şâyî', güyâ ki bu iki maṭla'a⁸ iktifâları vâḳi'dür.

1 Ve//ki: - EH

2 ism-i: nâm-ı R4

3 Menḳüldür ki: - F

4 aldurup: iletürüp R4, EH

5 üç: on F

6 türsnâk: ḥavfnâk EH

7 Ḥattâ//itmişlerdür: - F

8 maṭla'a: maḳṭa'a F

Nazmuhu

Elüme girmiş idi dün gice ol zülf-i dü-tâ
Şanki destümde idi memleket-i ÇİN ü HİTÂ

Ve lehu

Ol mäh-ruḥ ki ḥalkı yağan ḥüsni tâbıdur
Germ olmasun mı yir yüzünün âfitâbıdur

Monlâ Ḥalîmî

Bunlar diyâr-ı ‘Acem’den gelmiş ve Dımaşq-ı Şâm-ı cennet-meşâmda temekkün kılmış bir ehl-i ma‘rifet idi ki beyne’n-nâs *Ḥalîmî Luḡati* diyü meşhûr olan *Bahrü’l-ğarâ’ib* nâm kitâbı bunlar te’lif itmişdür. Bu ḥaḳîr, külliyyâtını gördüm. Otuz miḳdârı resâ’il [242b EH] ü ḳaşâ’id-i maşnû‘asını müṭâla‘a kıldum. El-ḥaḳ diḳḳat-ı ḳalb u ṭab‘-ı nâzikine âferîn ve mahâret-i zihn-i mü-şikâfına şad¹ taḥşin ki merḥûm Selmân-ı² Sâveci’nün ḳaşıde-i müşkilesine ḳarîb taḥayyülât-ı matbû‘ası vardır. Ve bi’l-cümle ekser-i eş‘arı taḥşîne sezâvârdur.

Revânî

Dârü’l-mülk-i Edrine’de Nehr-i Tıunca kenârında sâkin ve bir bihişt-i ḥadîḳa-i pür-iştihârda mütemekkin ve şebân-rûz nazargâhında cereyân-ı âb-ı revân müte‘ayyin olmağın Revânî taḥalluş itmiş idi. İsm-i mâder-zâdı Şücâ‘ ve şecâ‘ati tiğ-ı zebân ile ḳâṭı‘-ı nizâ‘ idügi taḥḳîḳa yitmiş idi. Merḥûm Sulṭân Selîm Ḥân şeh-zâde-i ‘âlî-şân iken melâz-ı erbâb-ı ‘irfân olan âsitânelerine ilticâ itmiş. Gâh u bî-gâh cevâiz-i seniyyelerini alup iltifât-ı ‘âliyelerine mazhar düşmiş. Ba‘de’l-cülûs gâh Maṭbaḥ-ı ‘Âmire emânetine mutaşarrıf olduğdan soñra şurre emâneti ile ḥacc-ı şerîfe varmış, gelmiş. Ḥattâ ḥaḳḳ-ı fuḳarâ olan şurreden³ «الصدقة لمن قبضه» müsted‘âsınca ekl ü bel‘ ile müttehem olmuşdur. Ḥattâ şehryâr-ı cihân, Selîm Ḥân-ı kâm-rân;⁴

1 şad: şad-hezârân EH

2 Selmân-ı: Süleymân-ı R4, EH

3 “Sadaka, elinde tutana aittir.”

4 Selîm//rân: - EH

Mısrâ“

Be Revānī saña neler dirler

mısrâ‘ıyla vâkı‘-i hâlden istihbâr itdükde;

Mısrâ‘

Bal tutan barmağın yalar dirler

zamîmesi ile cevâb virüp teftîşden kırtılmış idi. Ba‘de zamānin Kâpluca tevliyetine, ‘akabince¹ Ayaşofya tevliyeti hizmetine dest-res bulmuş.

Menkûldür ki Kırk Çeşme kırbındaki mescid ü hücerâtı hasbeten li‘l-lâh binâ eylemiş. Eşnâ-yı ‘imâretde merhûm Sulţân Selîm Hân ol reh-güzâ-ra² uğrayup “Bu hayrât kimüñdür?” buyurmuş. “Revānī kıllarınıñdur.” dinildükde başını şalup, bir miqdâr ta‘accübe kıalup “Hoş Ayaşofya’sun ki ayda bir mescid kıuzılırsun.” laţîfesi ile³ mezbûruñ ekl ü bel‘ töhmetini sâ-mi‘îne şuyurmuş. Hâyli ten⁴-perver ve âlûde-i cām u sâğar, şebân-rüz mey-[227a R4] perest ve dâ‘imâ maħmûr u ser-mest kimse imiş. Aña binâ’en ekşer-i eş‘ârı bâde-i nâb vaşfında vâkı‘ imiş. *İşret-nâme* nâm bir risâlesi vardır ki ol manzûme ebyâtı kendüñün mey-perestliğini dibelik şâyı‘ kılmışdır. Ve bu ebyât ol manzûmesindendir.

Nazmuhu

Kimüñ kim cām ile hoş ‘âlemi var
Süleymândur ki elde hâtemi var

Kimüñ hükminde olsa pâdişâdur
‘Aceb âyîne-i ‘âlem-nümâdur

Ne bedr olur ki bulduğda kemâli
Getürür bir araya beş hilâli

Ne yire kim ayak başa kıademdür
O bezmüñ kâse-bâzı cām-ı Cemdür

1 zamîmesi//‘akabince: diyü cevâb virdükde F, EH

2 güzâra: güzârdan birgün R4

3 laţîfesi ile: laţîfesini ider ya’nî EH

4 ten: ‘işret F

Aña kim dir qadehdür yâ bu müldür
Benefşe qoqlılı bir tâze güldür¹

Bu ebyât dahı *Divân*-ı eş'arındandır:

Nazm

Yâre 'arz itdi yaşum sîmini çeşm-i eşk-bâr
Baña göz yaşı gerekmez didi luftından nigâr

Ve bi'l-cümle 'aşrına göre şâ'ir-i hoş-edâ ve ekşer-i eş'arı maqbûl-i zurefâ idi. Sene şelâşin ve tis'a mi'e târihinde fevt olmuş. Şu'arâdan biri bu maqbûle târih-i maqbû' söylemişdür.

Nazm

Cihânı ser-be-ser tutmuşdı nâmı
Emîr-i nazm ki² ya'nî Revânî
Ecel cāmını çünki nüş kıldı
Şu deñlü kim düşüp mest oldu ânî³
İşidüp rûh-ı qudsî didi târih
Cinândan yaña cân atdı Revânî

Sücüdi

Rümili'nde Qalkandelen'den ve Pîri Paşa merhûmuñ mürebbâlarından olup ol 'aşr-ı qarînü'n-naşrda silâhdârlar kâtibi olmuşdur. Mücerred sâde nazma kudretine ve sâ'ir eş'ar u nezâ'ir didükçe anlara öykünüp taqlîd-i bî-bıdâ'atine binâ'en her ne hâl ise rağbet bulmuş idi. Hattâ hâyîde-ibârât ve nâ-şâyeste-fıkarâtle inşâyâ ölçümlenüp Sulţân Selim Hân'ın fütühâtını [238b F] bir kitâb itmışdür. Ba'de vefâtihi taşnîf itmegin câ'izesi ifnâ-yı vücüd olmadın kırtulmuşdur. Merhûm Revânî Mısr yollarında "berf" redif qaşide diyüp, ol şehryâr-ı zî-şân⁴ "Mağz tâbistân olup berf neydüğü bilinmeyen beriyyede nazm eylemeyesün." diyü buyurduqda Sücüdi fırsat bulup;

1 Ana//Güldür: - F

2 târih-i//ki: ya'nî Nazm F

3 ânî: qaldı EH

4 zî-şân: dahı zî-mağz F

Nazmuhu

Şovuḡ sözlerle taldurduñ cihānı
Başuña qarlar yağsun Revānı

dimiş idi. Revānı daḡı mezbūruñ nev-cüvānlığı ḡalini işrāben;

Nazmuhu

Yüzüñ tıḡınmaduḡ yir yoḡ cihānda
Anuñ-çün didiler saña Sücüdī

bedīhesi ile cevāb virmiş idi.

Sürürī

Vilāyet-i şarḡda [243a EH] neşv ü nemā bulmuş, kendü tavrındaki şu'arāya ekşer-i eş'arı pesendide idüḡi zāhir olmuştur. Tarz-ı lügazda daḡı niçe āşarı vardır. Ekşeri pesend ü taḡsine sezāvārdur.

Min Nazmihi

Ḳāmetüm ḡamdan büküldi sünbül-i pür-tāb tek¹
Gözlerüm ḡan ile taldı lāle-i sır-āb tek²

Ve lehu³

Tā ki sevdā-yı ser-i zülfün mekānidur gönül
Şāhbāz-ı lā-mekānuñ āşiyānidur gönül

Sa'yī

Şehr-i Pirizrenlidir. Sulṡān Bāyezīd merḡūmuñ ātiyyede meştūr olacaḡ ḡazelini pesend idüp, kendüsini getürdüp cevā'iz-i seniyye ile ri'āyetden soñ-ra Serāy-ı 'Āmire ḡ'āceliḡını virmişler. Taḡşil-i ma'rifete küşiş iden ḡilmān-ı ḡarem ekşeriyyā andan telemmüz itmişler. Vefātu Sulṡān Selīm Ḥān 'aşrında olmuştur. Ve ri'āyetine bā'ış olan şiri bu idüḡi taḡaḡḡuḡ bulmuştur.⁴

1 tek: vār EH

2 tek: vār EH

3 Ḳāmetüm//lehu: - F

4 bu//bulmuştur: budur EH

Nazmuhu

Şüretün naqşını yazınca gönül nâmesine
 Kıanlar ağlatdı gözüm kirpigümün hâmesine
 Bir gümiş¹ serv-i kabâ-püşdur ol meh ki anuñ
 Güneş altunlu gül olsa yaraşur câmesine

Sûzi

Ehl-i sülük-i Naqşbendiyye'dendür. Ve kaşaba-i Pirizren'de mütevellid olup Miḥâlođlı 'Alî Beg'le ekşer-i ğazavâtında bile bulunmuş, hattâ ba'zısını teşbihât-ı renginle nazma koymışdur. Bu ebyât anlardandır.

Nazmuhu

Seher vaqtinde çün Zâl-i zamâne
 Giyindi vü kuşandı Rüstemâne
 Güneş tîğ u 'Uṭārid hâme tutdı
 'Alî Beg rezm için hengâme tutdı

Ve bir kâği ile ba'zı mâcerâsı olup, bu ebyâtı diyüp Sulṭān Selîm Hân'a virmişdür. Ol kâğinün 'azline sebep olup evzâ'-ı nâ-hemvârını taḥkîka irgürmişdür.

Nazmuhu

Maḥşer 'araşâtında ki dîvân olacağdur
 Ey kâđi saña da'vâcı Yezdân olacağdur
 Hâşr içre sicillât-ı 'amel çün ola imzâ
 Rişvet raqamı nâmeñe 'unvân olacađdur²
 Devründe yetimün ki gözi yaşı revândur
 Bir gün seni ğarķ itmege tûfân olacağdur
 Bu sâzı ki sen perdeler altında çalarsun
 Şanma ki anuñ nağmesi pinhân olacağdur

1 gümiş; sehi EH

2 Hâşr//olacağdur: - EH

Bunlardan mā‘adā erbāb-ı ʔab‘ miyānında meşhūr olan ğazel-i ābdārı budur:

Ġazel

Serv-ķaddūn dikmesidūr šāh-ı gül gülzārda [227b R4]

Eşkimūn perverdesidūr lāleler kūhsārda

Yā gönül sīnemde mihrūn gizledi aġyārda

Yā örümcek perde çekdi Aħmed üzre ġārda

Ĥaķķa ser-ā-pā maṭbū‘ u bī-hemtā ġazeldür.

Sehī Beg

‘Abdu’llāhoġlıdur. Merħūm Şā‘ir¹ Aħmed Paşa ve Necātī Beg cenābına² yitişmiş, her birine niçe rüzġār ĥidmet itmişdür. Ve cümleden evvel diyār-ı Rūm’da *Tezkiretü’ş-şu‘arā* te’lifine bunlar ķoylanmışdur.³ Sulṫān Süleymān merħūm⁴ sancaġa çıķduķda dīvān kitābeti ile behremend olmuş, niçe yıllar ol āsitāne-i ‘ulyā ĥidmetinde neşv ü nemā bulmuşdur. Ve bu ebyāt mezbūruñ eş‘arındandır.

Nażmuhu

Dāġlar ĥalķası giydürdi zırnhlar tenüme

Cebe şatmaķ nic’olur ġostereyin düşmenüme

Ĥaķ oġuldur yaķadan geçme bugün eşk-i yetim

Ṭıfl iken daĥı bıraķmışdı ġözüm⁵ dāmenüme

Sīnede derd ü ġamuñ dāġını setr itmek iķün

Düġmeler ʔaķdı yaşum ʔaṫresi pīrāhenüme

Ve bir na‘t-ı Resūl diyüp maĥlaş-perverligini ĥaķ budur ki⁶ ĥüb⁷ edā itmişdür. Ol maķṫa‘ budur:

1 Şā‘ir: - F, EH

2 Necātī/cenābına: Necātī’ye EH

3 ķoylanmışdur: ķoyulmuşlardur R4 | te’lifine//ķoylanmışlardur: bunlar yazmışdur EH

4 merħūm: - F

5 bıraķmışdı ġözüm: ġözüm yaşı iner EH

6 ĥaķ//ki: - F, EH

7 ĥüb: - R4

Nazmuhu

Serv-i gülzâr-ı risâletsün Sehî dervîşüni
Sâye-i rahmetden itme yâ Resûla'llâh cüdâ [239a F]

Ammâ Mevlânâ 'Âşîk Meş'ar-ı Şu'arâ'sında "Edrinelidür. Evâhir-i 'öm-rinde bölükden tarîk-ı tevliyete girüp Ergene'ye ve ba'zî 'amâ'ire mütevel-lî oldı." diyü yazmışdur. Vefâtı sene hamse ve tis'a mi'ede vukû' bulup, mu'ammer olup çok yaşadığını bildürmüşdür.¹

Şemsî

Burüsevî'dür. Kuzât zümresinden olup şehryâr-ı cihānuñ Mısr fethine teveccühlerinde Kefe kâdîsi bulunmuşdur. Bu ebyât anuñ zâde-i tab'idur.

Nazmuhu

Bezm-i cengüñe senüñ gelmege yoqdur yüregi
Mâhuñ ey düst meger var ise çigdür² çöregi

Ve Lehu

Dervîş-i nemed-püş gibi bülbül ırakdan
Gül ruhlarnuñ vaşfın oqur al varakdan

Şabâyi

Edrinevî'dür. Furs'de ve 'ilm-i 'arûzda haylice mahâreti olup taḥsîn ü pesende kâbil Fârisî ve Türkî nazmı var imiş. Hattâ Şütür Hücre-i Kâtibî'ye nazîre diyüp ekşer-i ebyâtı tavşîfe sezâvâr imiş.

Fârisiyye

شتر نكنجند و تنگست حجره من	نه من شتر دل و نه آخورست حجره تن
چه گونه اشتر شادی كشم بحجره تن	شتر دلان جهان شد اسير حجره گور
مكش بحجره گردون شتر صفت گردن ³	مشو چو اشتر سرکش بحجره فقرا

1 Vefâtı//bildürmüşdür: - EH

2 çigdür: çokdur F

3 "Ne ben deve gönüllüyüm, ne de beden odası ahırdır. Gönül odam dardır. Oraya deve sığmaz. Dünyanın deve gönüllüleri mezar hücrelerine esir oldu. Ben mutluluk devesini beden hücreme nasıl sığdırayım? Fukaranın odasına serkeş deve gibi girme. Felek hücrelerine deve gibi başkaldırma."

Ve lehu

Lezzetde lebün kıand-ı mey-âlüdeye beñzer [243b EH]
Terlikde tenün sükkeri pâlüdeye benzer

Ve bu maқта' dağı İmāmeyn-i Hümāmeyn vaşındadır:

Ve lehu

Ben nice vaşf ideyin ol Hüseynle Hāsanı
Kim iki hümādurur *radıya'llāhu 'anhumā*¹

Şun'ı Beg

Ümerā-yı nāmdārdan İskender Paşa oğlu Muştafā Beg'dür ki Sulţān Selīm 'aşrında Tırablūs sancağı begi idi. Ma'rifeten ve şevketen mır-livā olanlaruñ begi idi.² Bu maқта'³ anuñdur:⁴

Nazmuhu

Ba'na rağbet saña nefret virmiş ey zibā-cemāl⁵
Hüsn sende müntehā vü 'aşk bende ber-kemāl

Ve lehu

Gül-ruğlaruña lāle eger olmasa hasret
Bağrında anuñ n'eyler idi dāğ-ı mağabbet

Tāli'i

Kaştamonılıdır. Zamānında haylice söhret bulmuş. Ba'zılar Necātī Beg merhūma mu'ādil tutmuş. Ehl-i dil ü nüktedān ve dergāh-ı 'ālī yeniçeri kitābeti ile kām-rān bir kıābil-i vücūd imiş.

1 Ve bu//'anhumā: - F

2 Ma'rifeten//idi: - EH

3 maқта': maқта' F

4 Bu//anuñdur: - R4

5 cemāl: mişāl EH

Nazmuhu

Görelî tal'at-ı ğarrâsını ol sîm-berüñ
Çerhi batdı güneşüñ yıldızı düşdi kamerüñ

Ve lehu

Keskin olduğı bu yeñiçerinüñ
Dâ'imâ seyf-i kıatı'ı biledür
Yağdırur haşma tîr-bârânı
Harbeden berķ-ı lâmi'i biledür
Zârdur gerçi nef'i de çoķdur
Çoķ muzır var menâfi'i biledür
Bahtı kördür bugün bu tã'ifenüñ
Nereye varsa Tãli'i biledür

Merhûm Sulţân Selîm bunlara ve Sücüdî'ye fütühâtı te'lîfini emr eylemiş. İkişi dağı nazm u neşr ile birer eşer kıomış. Ve illâ ol pâdişâh-ı zî-şânuñ tab'-ı 'âlilerine muvâfık ve gâh u bî-gâh istimâ' u işğâlarına lâ'ik¹ olmamağın hiç birisi şöhret bulmamış. Yine bu bıdâ'a ile iltifâten ser-vaķt-ı hâşşa dâhil olurmış. Hâlâ ki kendü işti'âl-i nâr-ı ğazâbından kıorķup duhûlden ibâ üzere olurmış. "Eşnâ-yı muşâhâbetde 'Ur Tãli'î'nün² boynını.' diyü buyururlarsa benüm hâlüm nice olur?" diyü tereddüd kıılurmış. "Bu maķûle vehm ü havf-ı hafîye mü'eddâ olan ül-fetden tecennüb ü ferâğat yegdür." diyü çekinmiş.³ Vaķtâ ki bu mazmûn sem'-i şerîf-i şehryârîye⁴ maķrûn olur, "Dâhil-i meclis olmaķsızın da ol ma'nâ muķarrer degül midür? Ya'nî ki 'Ur boynını.' dinilmek ülfet bahânesi yoğ-iken dağı müyesser degül midür?" buyurmışlar. Mezbûruñ nev'an ictinâbından [228a R4] âzürde-hâtır olmışlar. Ba'de zamânin ki bâlâda meştûr olan kııt'ayı dimiş, huşûşâ;

1 lâ'ik: mütevâfık EH

2 muşâhâbetde//Tãli'î'nün: kelâmda ur EH

3 Bu//çekinmiş: - EH

4 şehryârîye: pâdişâhiye R4

Nereye varsa Tâli'î biledür

mısrâ'ını muşarraḥ söylemiş idi, "Ma'lûm oldu ki yeñiçeri zümresi paşalaruñ evlerini başduḡda daḡı bile mi imiş?" buyurıldıḡda ḡavfından bir tedârük eyler. "Bile idüm, ammâ def-i fitne için varmış idüm." diyü söyler. Ve bu ḡavfla manşıbından ferâgat [239b F] idüp az zamân geçmedin dâr-ı âhirete riḡlet eyler.

Fakîrî

Rûmili'nde neşv ü nemâ bulan şuarâdan ve fuḡarâdan ġinâ-yı ḡalb ile¹ iksîr-i ḡanâ'ate mâlik olan ġurebâdan idi. Sûznâk sözleri ve ḡaylice maḡbû' gazelleri vardır.

Min Ebyâtihi

Ḥaste-dilem belâ-keşem âh n'idem n'idem n'idem
Yaḡdı beni belâ vü ġam âh n'idem n'idem n'idem

Güvâhî

Anaḡolı vilâyetinde Geyve nâm ḡaşabadandır. Pâdişâh-ı maġfûr Sulḡân Selîm² cenâbına *Kenzü'l-bedâyi'* nâm risâle virmişdür. Ba'dehu *Pend-nâme* nazm idüp rikâb-ı hümayûnlarına 'arza ḡılmışdır. Ḥattâ bu ebyât andandır:

Nazmuhu

Bu pendüñ diñledüñ³ mi sen atanuñ⁴
Kim oġlı ḡızı olmaz utananuñ
Gerekdür her ḡuşuşa cidd ü iḡdâm
Murâd üzre bula tâ kâruñ⁵ encâm
Ḥatı⁶ iḡdâm gerekdür ḡâle her ân
Meme virmezler aġlamasa oġlan

1 ḡalb ile: ḡalile-i R4

2 maġfûr//Selîm: maġfûrun leh F, R4

3 Bu//diñledüñ: Sözin işitdün EH

4 atanuñ: anuñ R4

5 tâ kâruñ: her kâmuñ EH

6 Ḥatı: Gerek R4

Ve lehu

Tâ eyledün benefşe-i terden niķâb gel
Virüp hevâya âteş-i ĥaddünle âb gel¹

Ve lehu

Sükker zülâl-i la'lün la'lün zülâl-i sükker
'Ar'ar nihâl-i ĥaddün ĥaddün nihâl-i 'ar'ar

Ferhâd olurdu görse görse olurdu Ferhâd
Sükker lebüni Şîrin şîrin lebüni sükker

Olsun Güvâhî şâhâ şâhâ Güvâhî olsun
Çâker ĥapuında dâ'im dâ'im ĥapuında çâker

Neşri

Anaĥolî vilâyetindeki² ĥaşabâtuñ birindendir. Ammâ Burûsa'da neşv ü nemâ bulmuşdur. Ĥuşuşâ *Tevârih-i Âl-i 'Osmân* yazup ĥaķ budur ki güzel³ tettebbu' ĥılmışdur. Şi'ri daĥı bed degüldür. Ve bu meşhür ĥazel anuñ zâde-i řab'idur:

Naşmuhu

Gözlerümden aķdı deryâlar gibi yaşum benüm
Düstlar çoķ nesne [244a EH] gördi oñmaduķ başum benüm
Geçmek için seyl-i eşkümden ĥayâlün 'askeri
Bir direklü iki gözlü köpridür ĥařum benüm

Nihâli

Burûsevî'dür. Ėalaĥa ĥazâsına mutaşarrif iken bir řarîķ ile Sulřân Selim'ün meclisine daĥil olmuşdur. Lâkin mekş idüp ülfetinden ĥařz olunmaķ mertebesine varmamışdur.⁴ Bu maşla'-ı meşhür anuñdur:

1 Ėatı//ĥel: - F | Ve//ĥel: - EH

2 vilâyetindeki: vilâyetinün birindeki F

3 güzel: iyü R4 | - EH

4 varmamışdur: varmuşdur R4

Nazmuhu

Ḥammāma girdi nāz ile bir sīm-ten güzel
Şu şöyle diyecek yiri yoğ cümle ten güzel

Nihānī

Arnavüdiyyü'l-aşldur. Tārīk-ı tadrīse sülükden¹ sonra fevt olmuşdur. Bu şî'ri diyüp Sultān Selīm merḥūma² 'arz itmişdür. Ba'zılar ğalaṭ idüp şehryār-ı mağfürun lehün nazmı³ zanneyleyüp ḥaṭā itmişlerdür.⁴ Ol ebyāt bunlardur.⁵

Nazm

Läleler çığdı kıızıl tāc ile şāhiler gibi
Çekdi süsen tığını Sünnī sipāhiler gibi⁶
Rāfızīdür lāle tācın bāde vir yā Rab diyü
Yāsemenler Ḥaqqā yüz tutmuş ilāhiler gibi
Ey Nihānī Çār-yarı sev Muḥammed 'aşkına
Bāyezīdī-meşreb ol olma sen tebāhiler gibi

Temmet cildü'l-evvel.⁷ [240b F | 228b R4 | 244a EH]

1 sülükden: sülük itdükden EH

2 Selīm merḥūma: Selīm'e F, R4

3 mağfürun//nazmı: mağfürun şî'ri EH

4 zanneyleyüp//itmişlerdür: zanneylemişler F

5 Ba'zılar//bunlardur: - R4

6 EH nüshasında birinci ve ikinci beytin ikinci mısraları yer değiştirmiştir.

7 Temmet//evvel: - R4, EH

DİZİN

A

- Abā-püş 255
Abaza 214, 219
Abbās 284
Abbās bin Hüdābende bin Şāh Tāhmāsb
(Şāh) 211
Abbāsiyān 181, 239, 650
Abbāsiyye 394
Abdāl Murād bk. Murād (Abdāl)
Abdī Beg 1216
Abdu'llāh 1127
Abdu'llāh bin Abbās 638
Abdu'llāh bin Ali Yāfi'i 115
Abdu'llāh bin Hālil-i Amāsī 157, 1274
Abdu'llāh bin Sa'd 639
Abdu'llāh bin Zeyd 638
Abdu'llāh (Bir Yeñiçeri) 1174
Abdu'llāh (H'ace) 906
Abdu'llāh H'ace (Mevlānā) 1311
Abdu'llāh Hān 1143
Abdu'llāh Hān bin İskender Hān 211
Abdu'llāh-ı Nakşbendī 1114
Abdu'llāh-ı Semerkandī (H'ace) 906
Abdu'llāh (Mevlānā) 873, 1316
Abdu'llāhoğlu 1135, 1332
Abdu'llāh (Sultān) 942, 951, 1102, 1139,
1149, 1150
Abdu'r-Raḥīm bin Emīr Azīz-i Merzifonī
(Şeyḥ) 490
Abdu'r-Raḥīm el-Mü'eyyedī 1318
Abdu'r-Raḥīm-i Abbāsī 1299
Abdu'r-Raḥīm-i Merzifonī (Şeyḥ) 842
Abdu'r-Raḥīm-i Mü'eyyedī 1110
Abdu'r-Raḥīm-i Mü'eyyedī (Şeyḥ) 1319
Abdu'r-Raḥīm (Mevlānā) 1095
Abdu'r-Raḥīm (Şeyḥ) 897
Abdu'r-Raḥmān 260, 1110
Abdu'r-Raḥmān Beg (Ġāzī) 255
Abdu'r-Raḥmān bin Aḥmed bin Hānbel 138
Abdu'r-Raḥmān bin Ali bin Aḥmed el-
Bişṭāmī 398
Abdu'r-Raḥmān bin Ali bin Mü'eyyed 1090
Abdu'r-Raḥmān bin Hüsāmü'd-din (Şeyḥ)
494
Abdu'r-Raḥmān bin Meḥemmed 1102
Abdu'r-Raḥmān bin Sā'ib-i Enşārī 138
Abdu'r-Raḥmān bin Seyyid Yūsuf 1295
Abdu'r-Raḥmān Ġāzī 233, 260
Abdu'r-Raḥmān (Ġāzī) 255, 270
Abdu'r-Raḥmān-ı Bişṭāmī 129
Abdu'r-Raḥmān-ı Cāmī 906
Abdu'r-Raḥmān (Mevlānā) 1110
Abdu'r-Raḥmān (Şeyḥ) 378, 494, 1315, 1316
Abdu'r-Raḥmān (Şeyḥ, Şūfi-zāde) 1113
Abdü'l-Azīz 238
Abdü'l-Azīz bin Ebī Seleme 143
Abdü'l-Azīz bin Seyyid Yūsuf (Ābid Çelebi)
1295
Abdü'l-Azīz ed-Dirini 113
Abdü'l-Azīz-i Ebherī 852
Abdü'l-Azīz (Mevlānā) 1298
Abdü'l-Azīz (Şeyḥ) 489
Abdü'l-Azīz (Ümmü Veled-zāde) 1145
Abdü'l-Bakī (Seyyid Ni'metu'llāhoğlu, Mīr)
1192
Abdü'l-Evvel bin Hüseyn 1106
Abdü'l-Ḥalīm bin Ali 1292
Abdü'l-Ḥalīm Efendi (Aḥī-zāde, Mevlānā) 48
Abdü'l-Ḥamid bin Eşref 1300
Abdü'l-Ḳādir 896
Abdü'l-Ḳādir bin Sa'du'llāh bin Aḳşemsü'd-
dīn 896
Abdü'l-Ḳādir Çelebi 889
Abdü'l-Ḳādir-i Merāġi-i Ūdi 1024
Abdü'l-Ḳādir (Mevlānā) 860
Abdü'l-Ḳādir-i Cürċānī (Şeyḥ) 567
Abdü'l-Kerīm 846, 847
Abdü'l-Kerīm (Mevlānā) 846
Abdü'l-Kerīm (Monlā) 875, 1087
Abdü'l-Kerimoğlu (Amrī) 1135
Abdü'l-Laṭif bin Abdu'r-Raḥmān bin Ali bin
Ġānim-i Enşārī 489
Abdü'l-Laṭif İbnü'l-Melek (İzzü'd-din) 397
Abdü'l-Laṭif-i Ḳudsī 900, 1111
Abdü'l-Laṭif-i Ḳudsī (Şeyḥ) 900
Abdü'l-Laṭif-i Maḳdisī 574
Abdü'l-Laṭif-i Maḳdisī (Şeyḥ) 489, 574, 853
Abdü'l-Laṭif (Şeyḥ) 489, 490
Abdü'l-Melik bin Mervān 654
Abdü'l-Mu'tī 910
Abdü'l-Vāhid bin Meḥemmed 397
Abdü'l-Vāsī' bin Hızır 1294
Abdü'l-Vehhāb bin Abdü'l-Kerīm 1284

- Abdül-Vehhâb (Mevlânâ) 1103
 Abdül-Vehhâb (Mîr) 1197, 1204
 Abdür-Rahîm Mısrî-zâde 898
 Abdür-Rezzâk Beg 1209
 Abdüs-Selâm (Defterdâr) 1285
 Abdüs-Selâm (Hâzîne Defterdârı) 1265, 1266
 Âb-ı Tuna 735
 Âbid Çelebi 907, 908
 Âbid Çelebi (Abdül-Azîz bin Seyyid Yüsuf) 1295
 Âbid Çelebi (Şeyh) 907, 1115
Acâ'ibü'l-kübrâ 612
Acâ'ibü'l-maḥlûkât 112, 121
Acâ'ibü'l-maḥlûkât-ı Diğer 112
 A'câm 258, 933, 1152, 1233
 Acem 203, 211, 214, 225, 226, 227, 228, 282, 298, 299, 301, 322, 323, 334, 354, 355, 380, 397, 407, 480, 484, 488, 503, 565, 566, 568, 582, 583, 590, 618, 622, 651, 655, 669, 678, 698, 704, 705, 706, 742, 762, 785, 786, 793, 797, 800, 826, 831, 838, 850, 852, 860, 876, 877, 878, 879, 881, 891, 905, 908, 918, 925, 933, 938, 980, 1012, 1023, 1087, 1096, 1097, 1099, 1100, 1124, 1125, 1138, 1146, 1147, 1156, 1176, 1180, 1186, 1189, 1191, 1200, 1217, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1244, 1246, 1262, 1263, 1264, 1284, 1285, 1292, 1294, 1297, 1299, 1312, 1324, 1325, 1327
 Acemî 189, 1152
 Acemiyâne 926
 Aclân (Emîr) 268
 Aclün 1247
 Âd 617, 988
Âdâb Bahşî 875
Âdâb-ı Bahş 1297
Âdâbü'l-bahş 851
 Adana 964, 965, 966, 967, 969, 971, 1071, 1249
 Adana Qal'ası 965, 976 ayrıca bk. Qal'a-i Adana
 Âdem 203, 205, 215, 351, 398, 611, 617, 620, 626, 632, 648, 650, 656, 813, 888, 1003, 1249
 Aden 216, 589
 Âdil 183
 Âdilcevâz 1220
 Âdil Ebü Bekr 183
 Adina 1002
 Adnî 928, 929
 Adnî Paşa 928
 Âfitâbî 1123
 Ağca Koca 233
 Ağniyâ 972
 Ağrıboz 779
 Ağuşus 649, 655
 Ahd 133
 Ahdî 1137
 Ahî 1314
 Âhî 1321, 1322, 1324
 Âhî (Beñlü Hasan) 1321
 Ahî Cân (Maḥmûd bin Kemâl) 1313
 Ahî Çelebi 1268, 1313
 Ahî (Evrân) 301
 Ahî Evrân 299, 300, 301
 Ahî-zâdeler 1084
 Ahî-zâde Mevlânâ Abdül-Ḥalîm Efendi bk. Abdül-Ḥalîm Efendi (Ahî-zâde Mevlânâ)
 Ahlât 231, 1220
 Ahmed 560
 Ahmed 208, 838, 916, 917, 1202
 Ahmed Beg 747, 759, 817, 1185
 Ahmed Beg bin Evrenos 747, 816
 Ahmed Beg bin Evrenos Beg 816, 906
 Ahmed Beg (Evrenosoğlu) 521, 998
 Ahmed Beg (Horosoğlu) 451
 Ahmed Beg (Qaraçinoğlu) 1207
 Ahmed Beg (Qara Hüseyin Oğlu) 1227
 Ahmed Beg (Qaramanoğlu, Pir) 788, 803
 Ahmed Beg (Kızıl) 973, 1120
 Ahmed Beg (Pir) 759, 760, 801, 802, 803, 804
 Ahmed Beg (Seyyid) 1224
 Ahmed Beg (Zerki) 1227
 Ahmed bin Abdullâh 275
 Ahmed bin Abdullâh-ı Qırımı (Seyyid) 552
 Ahmed bin Kâtib (Şeyh) 573
 Ahmed bin Maḥmûd (Qutbu'd-din) 852
 Ahmed bin Mîr Evrenos 1286
 Ahmed bin Muhammed-i Cezerî 355
 Ahmed Celâyir 331, 345, 348
 Ahmed Çelebi 1078, 1081
 Ahmed Çelebi (Feylesof-zâde) 1078
 Ahmed Çelebi-i Diğer 1081
 Ahmed (Dâ'i) 404
 Ahmed (Dinkoz) 875
 Ahmed (Diyâr-ı Bekri) 1220

- Ahmedek 760
 Ahmed el-Buhârî (Seyyid) 1114
 Ahmed (Eyyühüm, Mevlânâ) 1102
 Ahmed Gürânî 604
 Ahmed (H'âce) 284, 286, 292, 294, 899
 Ahmed (Hân) 1047
 Ahmed Hân 1023, 1046, 1048, 1050, 1055, 1060, 1168, 1169
 Ahmed Hân (Sulţân) 1023
 Ahmed Hayâlî (Mevlânâ) 890
 Ahmed (Hz. Muhammed) 205, 631, 1332
 Ahmedî 205, 347, 371, 382, 400, 401, 402, 403, 499, 500, 502, 694, 894, 1016, 1187
 Ahmed-i Bağdâdî (Sulţân) 348
 Ahmed-i Bîcân 573
 Ahmed-i Buhârî (Seyyid) 1321
 Ahmed-i Buhârî (Şeyh) 1114
 Ahmed-i Bünî (Şeyh) 129
 Ahmed-i Câmî (Şeyh) 490
 Ahmed-i Celâyirî 360
 Ahmed-i Dâ'î 403, 404
 Ahmed-i Dânişmend (Melik) 587
 Ahmed-i Erzincânî (Pîr) 910, 911
 Ahmedî-i Gazel-serâ 400
 Ahmed-i Kebîr-i Rifâ'î (Seyyid) 297
 Ahmed-i Kebîr-i Şâhib-hâl (Seyyid) 297, 298
 Ahmed-i Kırmî (Seyyid) 835, 1084
 Ahmed-i Muhtâr 667, 697, 1034
 Ahmed-i Yesevî (H'âce) 284, 286, 292, 294
 Ahmed-i Yesevî (Şeyh) 295
 Ahmediyye 654, 894
 Ahmed (Karaca) 287, 299
 Ahmed (Karaca, Mevlânâ) 875
 Ahmed (Kızıl) 738
 Ahmed (Mevlânâ) 355, 558, 604, 859, 868, 890
 Ahmed (Mevlânâ, Pîr) 1295
 Ahmed Mirzâ 980, 981, 982
 Ahmed Mirzâ (Sulţân) 980
 Ahmed Mirzâ (Uğurlu Mehemmed Hân Oğlu) 977
 Ahmed Nûru'd-dîn Hamza (Pîr) 1298
 Ahmed Paşa 382, 499, 558, 576, 585, 592, 742, 803, 807, 826, 832, 859, 868, 916, 920, 923, 927, 934, 939, 959, 967, 968, 1010, 1070, 1077, 1103, 1269, 1278, 1285, 1309
 Ahmed Paşa bin Hersek 968, 972, 1010, 1070
 Ahmed Paşa bin Hızır Beg 859
 Ahmed Paşa bin Veliyyü'd-dîn 560, 868
 Ahmed Paşa (Duğakînoğlu) 1192, 1202
 Ahmed Paşa (Duğakîn-zâde) 1169, 1185, 1199, 1204, 1305
 Ahmed Paşa (Gedik) 592, 742, 783, 784, 801, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 812, 818, 823, 824, 831, 832, 957, 959
 Ahmed Paşa (Hâ'in) 1281
 Ahmed Paşa (Hersekoğlu) 832, 964, 967, 985, 1022, 1077, 1192, 1202, 1233
 Ahmed Paşa İbn Veliyyü'd-dîn 558
 Ahmed Paşa (Kapudan) 976
 Ahmed Paşa Medresesi 1103
 Ahmed (Paşa, Şâ'ir) 1309
 Ahmed Paşa (Şâ'ir) 523, 1332
 Ahmed Paşa (Veliyyü'd-dînoğlu) 671, 833, 884, 914, 973
 Ahmed Paşa-yı Fenâri 1068
 Ahmed (Pîr) 759, 760, 763
 Ahmed (Sultan) 333
 Ahmed (Sulţân) 348, 427, 428, 507, 942, 981, 982, 1019, 1024, 1027, 1041, 1043, 1045, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1059, 1060, 1063, 1067, 1068, 1071, 1084, 1093, 1122, 1142, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1264, 1276
 Ahmed Sulţân (Celâyirî) 360
 Ahmed Sulţân (Karaca) 287
 Ahmed (Şâ'ir) 916, 1147
 Ahmed Şemsü'd-dîn (Kemâl Paşa-zâde) 1255
 Ahmed (Şeyh) 284, 1111
 Ahter-i Hücce 288
 Ahvâl-i Mülük-i Hıta 114
 Akâ'id 841, 1103
 Akâ'id-i Hayâlî 1106
 Akbaş 233, 279, 1029, 1030
 Akbaş (Emîr) 423
 Akbaş Maḥmûd Alp bk. Maḥmûd Alp (Akbaş)
 Akbıyık 362, 364, 570, 600
 Akbıyık Abdâl 364
 Akçabolı Kal'ası 417
 Akçaşişâr 254, 508, 539
 Akçaşişâr Kal'ası bk. Kal'a-i Akçaşişâr
 Akçakoca 254, 260, 270, 279
 Akça Koca 264
 Akçalıman 273

- Aḳçayluođlu 540
 Aḳdeñiz 214, 1202 ayrıca bk. Bađr-ı Ebyaz
 ve Deryä-yı Ebyaz
 Aḳhişär 299, 518
 Akkā 1173
 Aḳkirmän 960, 961, 962
 Aḳkirmän Ḳal'ası bk. Ḳal'a-i Aḳkirmän 943
 Aḳḳoyunlu 741, 759, 785, 789, 796, 798,
 800
 Aḳl-ı Selim 839
 Aḳseräy 376, 454, 758, 834, 910
 Aḳseräy Ḳal'ası bk. Ḳal'a-i Aḳseräy
 Aḳşu 1005
 Aḳşüy 1005
 Aḳşehr 291, 311, 354, 359, 496, 508, 758,
 1114
 Aḳşehri 527
 Aḳşehr Ḳal'ası bk. Ḳal'a-i Aḳşehr
 Aḳşemsü'd-din 600, 604, 608, 643, 674, 882,
 883, 885, 886, 888, 889, 890, 891, 892,
 895, 897, 898, 900, 910, 1104, 1108
 Aḳtimur 245, 258
Aḳvâl-i Şeyh Hâci Bayram Şerhi 885
 Aḳyazı 254, 279
 Aḳyazı Ovası 270
 Âl 210
 Alacaḳhişär 519, 527, 529, 929, 1053
 Alâ'iyye 354, 783, 784, 785, 957
 Alâ'iyye Ḳal'ası bk. Ḳal'a-i Alâ'iyye
*A'lâkul-ḥaḳîre fi Zikri Ümerâi'î-Şâm ve'l-
 Cezîre* 113
 Alaman 214, 221, 650, 1004
 Alaşehr Ḳal'ası bk. Ḳal'a-i Alaşehr
 Alaḫağ 797
 Alâ'ü'd-devle 966, 983, 984, 986, 1026,
 1203, 1208, 1209, 1231, 1264
 Alâ'ü'd-devle Beg 969
 Alâ'ü'd-devle Beg (Zü'l-ḳadrlü) 1019
 Alâ'ü'd-devle (Zü'l-ḳadrlü) 964
 Alâ'ü'd-devle (Zü'l-ḳadrođlu) 983
 Alâ'ü'd-din 283, 300
 Alâ'ü'd-din Abdâl 1116
 Alâ'ü'd-din Ali bin Aḫmed el-Cemâlî 1088
 Alâ'ü'd-din Beg 756
 Alâ'ü'd-din bin Ferâmurz (Sulḫân) 245
 Alâ'ü'd-din Cemâlî (Mevlânâ) 1319
 Alâ'ü'd-din el-Esved 1112
 Alâ'ü'd-din el-Yegâni 1085
 Alâ'ü'd-din Esved 267, 282, 369, 371, 372
 Alâ'ü'd-din Hâlif (Şeyh) 1116
 Alâ'ü'd-din-i Arabî 844, 845, 1093, 1094
 Alâ'ü'd-din-i Arabî (Mevlânâ) 570
 Alâ'ü'd-din-i Fenârî 902, 1093
 Alâ'ü'd-din-i Ḳoçhişâri (Mevlânâ) 568
 Alâ'ü'd-din-i Sâbiḳ (Sulḫân) 236
 Alâ'ü'd-din-i Şânî 236
 Alâ'ü'd-din-i Semerḳandî (Mevlânâ) 552
 Alâ'ü'd-din-i Ṭûsî (Mevlânâ) 565
 Alâ'ü'd-din (Ḳaramanođlu) 516
 Alâ'ü'd-din Keyḳubâd bin Ferâmurz 234, 235
 Alâ'ü'd-din (Mevlânâ) 282, 552, 565, 568,
 570, 845, 902, 1029, 1085, 1088, 1093,
 1094, 1097, 1108
 Alâ'ü'd-din (Monlâ) 369, 844, 874
 Alâ'ü'd-dinoğlu Şahrâsî 470
 Alâ'ü'd-din Paşa 241, 266, 269, 278, 279
 ALÂ'Ü'D-DİN (SULḫÂN) 228
 Alâ'ü'd-din (Sulḫân) 234, 235, 236, 238, 241,
 246, 247, 261, 299, 507, 508, 523, 784,
 1162, 1170
 Alâ'ü'd-din (Şeyh) 845, 908, 910
 Alâ'ü'd-din (Yetim) 1107
 Alemşâh (Sulḫân) 942, 1060, 1129, 1164,
 1172
 Ali 396, 516, 523, 1195
 Âli 493, 1147, 1148
 Âl-i Amâliḳa 617
 Ali (Baba) 1315, 1317
 Ali Beg 318, 368, 439, 511, 524, 746, 787,
 990, 1002, 1163, 1195, 1203, 1216,
 1217
 Ali Beg bin Aḫmed Beg 734
 Ali Beg bin Evrenos 522
 Ali Beg bin Evrenos Beg 745
 Ali Beg bin Firüz Beg 517
 Ali Beg bin Miḫâl 819
 Ali Beg (Evrenos Beg Oğlu) 419, 466, 523,
 524
 Ali Beg (Malḳoçođlu) 1163
 Ali Beg Medresesi 1286
 Ali Beg (Miḫâlođlu) 747, 813, 834, 990, 991,
 997, 998, 1331
 Ali Beg (Süciöğlu) 439
 Ali Beg (Şâh) 1173
 Ali Beg (Şehsüvärođlu) 1189, 1192, 1203,
 1206, 1208, 1209, 1236, 1264
 Ali Beg (Ṭür) 1002, 1195
 Ali bin Abdullâh el-Medenî 138
 Ali bin Emîr Ḥasan 1321
 Ali bin Ḥudeybî 138

- Ali bin Mecdü'd-dîn (Şeyh) 851
 Ali bin Mehemmed Kuşçı (Mevlânâ) 849
 Ali bin Meymün (Şeyh, Seyyid) 1112
 Ali bin Meymün (Seyyid) 1113
 Ali bin Müsâ Rızâ (İmâm) 284
 Ali bin Yüsuf el-Fenâri 860
 Ali Cemâlî 1089, 1288
 Âl-i Cengiz 235, 329
 Ali Çelebi 158
 Ali Çelebi (Abdu'llâh Paşa-zâde) 1241
 Ali Çelebi (Zağanos Paşa Oğlu) 1079
 Ali Çemişgezek (Baba) 1315, 1316
 Ali Dede 1112
 Âli Efendi 41, 1130
 Ali el-Arabî 853
 Âl-i Fenâri 525, 860, 874, 1081, 1292
 Ali Fenâri 877
 Ali Fenâri (Mevlânâ) 861
 Âli (Gelibolulu Mustafa) 859
 Ali (Hâzret-i) 1099, 1195, 1274
 Ali (Hz.) 131, 478
 Ali-i Acemî (Seyyid) 566
 Ali-i Arabî (Monlâ) 1095
 Ali-i Erdebîlî (Şeyh) 376
 Ali-i Hısnıkeyfî (Kâdî) 798
 Ali (İmâm) 284, 285, 287, 1029, 1111
 Ali-i Mağribî (Seyyid) 1112
 Ali-i Murtażâ (İmâm) 1155
 Âl-i İsfendiyâr 575
 Ali-i Tûsî 888
 Ali-i Tûsî (Mevlânâ) 486
 Ali-i Tûsî (Monlâ) 847, 850, 873, 874, 905
 Âl-i Karaman 593, 758, 762
 Ali Kuşçı 850, 856, 1085, 1087, 1088, 1103, 1104, 1108
 Ali Kuşçı (Mevlânâ) 849, 1084
 Âl-i Malkoç 1195
 Âl-i Mervân 394
 Ali (Mısrî, Hâfız) 158
 Ali (Mîr) 293
 Ali Müsâ Rızâ 286
 Âl-i Oşmân 46, 206, 209, 227, 228, 229, 234, 247, 267, 277, 298, 303, 330, 341, 348, 350, 362, 426, 429, 474, 477, 514, 520, 575, 577, 590, 597, 648, 675, 756, 798, 799, 954, 957, 966, 982, 1050, 1146, 1155, 1237, 1287
 Âl-i Oşmâniyân 1039
 ÂL-İ OŞMÂN 264
 ÂL-İ OŞMÂNİYÂN 288
 Ali Paşa 314, 317, 341, 362, 363, 365, 396, 411, 449, 451, 452, 453, 547, 828, 961, 970, 971, 973, 974, 975, 976, 977, 1016, 1017, 1018, 1028, 1043, 1044, 1045, 1046, 1052, 1055, 1068, 1151
 Ali Paşa bin Hayrüd-dîn Paşa 367
 Ali Paşa Câmî'i 1037
 Ali Paşa (Hâdım) 969, 1028, 1043, 1050, 1056, 1068, 1071
 Âl-i Ramazân 970, 972, 1248
 Âl-i Selçuk 213, 230, 235, 424, 756, 783, 784
 Ali (Seyyid) 1113, 1222
 Ali Şir (Mîr) 916, 928
 Ali Şir Nevâ'i (Mîr) 916
 Ali (Tâz) 253, 254
 Ali-zâde (Seyyid) 1291
 Allah 42, 203, 205, 213, 228, 232, 240, 249, 252, 287, 316, 317, 333, 334, 346, 347, 371, 392, 398, 426, 427, 434, 470, 476, 478, 507, 512, 520, 522, 532, 541, 561, 563, 580, 596, 598, 600, 602, 609, 610, 621, 646, 652, 671, 673, 675, 725, 734, 736, 739, 742, 752, 760, 763, 764, 769, 770, 772, 777, 778, 787, 788, 791, 797, 809, 811, 822, 828, 836, 866, 878, 884, 920, 937, 948, 979, 996, 997, 1015, 1058, 1161, 1166, 1170, 1178, 1179, 1180, 1181, 1193, 1207, 1220, 1224, 1239, 1242, 1250, 1251, 1262
 Allâh 215, 220, 243, 281, 298, 311, 355, 371, 390, 393, 419, 472, 589, 600, 634, 642, 722, 729, 734, 772, 781, 811, 895, 997, 1001, 1032, 1062, 1096, 1110, 1134, 1175, 1182, 1193, 1194, 1246, 1270, 1272
 Allahu Teâlâ 243, 355, 482, 599, 895, 1251
 Allâhu Te'âlâ 371, 390, 997
 Allâme 851
 Allâme-i Râzî 379
 Allâme-i Teftâzânî 566, 567, 850, 874, 1291
 Almalu 1042
 Alparslan 477
 Alpavut Pir Mehemmed Beg bk. Mehemmed Beg (Alpavut, Pir)
 Altmişlilar 681, 687
 Altmişli (Medreseleri) 678, 680
 Altmişli Medreseleri 691
 Altuncı-zâde (Mevlânâ) 881
 Altuntaş 1043

- Amâlika 343, 617
 Amâsiyye 47, 49, 146, 297, 325, 343, 366, 378, 386, 428, 429, 433, 438, 449, 477, 491, 492, 493, 506, 507, 547, 787, 788, 870, 871, 873, 884, 910, 911, 944, 1019, 1065, 1067, 1068, 1071, 1084, 1088, 1090, 1096, 1097, 1099, 1102, 1104, 1106, 1108, 1123, 1130, 1142, 1163, 1203, 1205, 1213, 1218, 1220, 1264, 1272, 1274, 1275, 1278, 1285, 1295, 1296, 1298, 1301, 1303, 1311, 1315, 1316, 1318
 Amâsiyye Qal'ası 798 ayrıca bk. Qal'a-i Amâsiyye 325
 Amâsiyyeli 873, 1084, 1090, 1142, 1299, 1311
 Amâsiyye Medresesi 1088
 Amaşrı Qal'ası bk. Qal'a-i Amaşrı
 Âmid 705, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1228, 1232
 Âmidî 1220
 Amrî 1135, 1136
 Amul 733
 Anadolu 333, 398, 491, 850, 1156
 Anamâliye 455
 Anaçolı 48, 214, 272, 292, 305, 306, 318, 325, 365, 383, 384, 385, 386, 408, 410, 442, 443, 445, 460, 476, 478, 481, 501, 505, 508, 510, 511, 513, 518, 519, 523, 527, 529, 531, 533, 534, 537, 540, 541, 545, 548, 549, 593, 594, 681, 682, 703, 704, 705, 706, 709, 711, 732, 749, 761, 783, 789, 793, 794, 796, 801, 815, 816, 820, 834, 842, 848, 868, 874, 905, 906, 943, 946, 947, 950, 960, 964, 967, 969, 971, 973, 974, 976, 985, 1015, 1016, 1022, 1026, 1036, 1038, 1041, 1042, 1051, 1055, 1059, 1060, 1066, 1069, 1070, 1075, 1077, 1079, 1080, 1090, 1094, 1098, 1099, 1104, 1162, 1163, 1168, 1169, 1177, 1192, 1194, 1195, 1210, 1224, 1227, 1236, 1255, 1263, 1266, 1276, 1287, 1292, 1303, 1336, 1337
 Anaçolı Qalemi 705, 706
 Anavarın Qal'ası bk. Qal'a-i Anavarın
 Andelîbî 1136
 Anka 1145
 Ançara 306, 320, 338, 341, 377, 447, 448, 455, 459, 462, 465, 496, 573, 869, 883, 910, 950, 1098, 1121, 1163
 Ançara Şahrâsı 950
 Ankür 612
 Ançâki 398
 Ançâkiyye 354, 514, 527, 651, 757, 759, 1029, 1035, 1042, 1299
 Ançâkiyye Qal'ası 514, 515 ayrıca bk. Qal'a-i Antâkiyye
 Ançâliyye 1029, 1035, 1042
 Arab 203, 215, 216, 217, 227, 262, 330, 363, 364, 400, 417, 420, 470, 535, 536, 557, 589, 590, 611, 622, 678, 705, 706, 826, 845, 850, 876, 880, 881, 933, 949, 964, 966, 967, 968, 969, 971, 972, 982, 983, 1023, 1032, 1100, 1173, 1206, 1230, 1231, 1236, 1237, 1240, 1247, 1292, 1307
 Arabgîr 1227
 Arab (Hakîm) 881
 Arabî 216, 225, 369, 557, 566, 580, 820, 821, 845, 853, 864, 874, 877, 885, 914, 925, 1094, 1095, 1100, 1103, 1120, 1291, 1295, 1297
 A'râbî 997
 Arabî (İbn) bk. İbn Arabî
 Arabî (Monlâ) bk. Mollâ Arabî
 Arabistân 214, 442, 618, 806, 1266
 Arabiyye 43, 179, 225, 321, 556, 568, 868, 885, 914, 1090, 1099, 1104, 1106, 1122, 1298, 1299, 1313, 1319
 Arabiyyet 487, 926, 1310, 1311
 Arab (Mevlânâ) 986
 Arabşâh 349, 356, 361
 Arab Şâh el-Enşârî 113
 Arabşâh-ı Münşî 349
 Arabşâh (Mevlânâ) 345
 Arafât 854, 1111
 Arap 334
 Arap Yarımadası 1156
 Arasat 559
 Aras Nehri bk. Nehr-i Aras
 Ârif Ali 587
 Aristü 238, 623
 Arçanos Hakîm 624
 Arnavüd 775
 Arnavüd 214, 216, 217, 222, 389, 508, 521, 522, 539, 592, 747, 777, 779, 814, 943, 987, 988, 989
 Arnavüdi 1338
 Arnavüd İskenderiyyesi 809, 832
 Arnavüdlük 217

- Artugâbâd 436
 Artuğ 230
 Arüz-ı Endülüsiyye 283
 Arz-ı Rûm 153, 706
 Âsaf 382
 Âşaf 270, 616
 Âşaf bin Berhîyâ 615
 Âşaf-ı Süleymânî 1079, 1082
Âşârü'l-evâ'il ve'l-Evâhîr 113
 A'sem el-Küfi 115
 Aşhâb-ı Kehf Ğarı 287
 Âşî Nehri bk. Nehr-i Âşî
 Aşma'î 115
 Aşos Hîşârî 1018
 Âşık (Çelebi) 1309
 Âşık Çelebi 937
 Âşık (Mevlânâ) 403, 501, 580, 940, 1126, 1128, 1143, 1144, 1288, 1301, 1310, 1333
 Âşık (Monlâ) 929
 Âşık Paşa 230, 263
Âşık Paşa Tarihî 230, 271, 383, 945
 Aşkı 930
 Âşürâ 853
 Aţâ'î 576, 577
 Atak 1174
 Aţa Köprüsi 544
 Aţâ'u'llâh (H'âce) 879
 Atina 661, 780
 Atina Kâl'ası bk. Kâl'a-i Atina 508
 Atmeydâni 628, 651, 656, 657, 1037
 At Meydâni 986
 Aţranos 254
 Aţţâr 138
 Aţţâr-zâde 900
 Aţûfî (Monlâ, Hâyri'd-dîn Hîzr) 1300
Avâmil 874
Avârifü'l-ma'ârif 490
 Avlonya 818, 987
 Avş bin Sâmi 647
 Aya Niçola 242
 Ayâs 846
 Ayâs Beg 1194
 Ayâs Kâl'ası 971
 Ayâs (Mevlânâ) 853, 854
 Ayâs Monlâ 236, 846, 854, 946, 1111
 Ayasofya 668
 Ayaşofya 606, 607, 609, 610, 628, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 640, 641, 656, 657, 659, 661, 664, 665, 666, 667, 864, 865, 1083, 1296, 1328
 Ayaşofya Câmî'i 677, 836
 Ayaşofya Medresesi 836, 850, 865, 866
 Ayâs Paşa 834, 945, 947
 Ayâs (Şeyh) 1318
 Ayaşuluğ 372, 565, 661, 853
 Ayaşuluğ Kâl'ası 462
 Ayâz 719, 732
 Ayazmend 749, 750
 Ayaş Kâl'ası bk. Kâl'a-i Ayaş
 Ayazmend İskelesi 1022
 Aydın 235, 274, 325, 356, 379, 431, 443, 445, 446, 457, 462, 475, 508, 519, 531, 550, 757, 758, 824, 876, 908, 910, 1071, 1117
 Aydıncık 265, 268, 271, 614, 631, 643
 Aydıncık Hîşârî 265
 Aydınlı 1095, 1107, 1150, 1295
 Aydınoğlu 325, 327, 372
 Aydınoğlu (Emir-i Kebir) 372
 Aydos 255, 265
 Aydos Kâl'ası 255
 Ayğud Alp 233
 Âyinelükemer 271
 Aykud 245, 252, 618
 Aykud Alp 245, 252
 Aykutluğ 230
 Ayntâb 1234, 1241
 Ayntâb Kâl'ası bk. Kâl'a-i Ayntâb
 Ayş 230
 Ayş bin İshâk 213, 230, 597
 Ayş bin İshâk (Hâzret-i) 229
 Ayş (Hâzret-i) 228, 229
 Ayvaz Beg 805
 Azak 808, 957
 Azak Benderi 808
 Azak Nehri bk. Nehr-i Azak
 Azeb Ağa 417
 Azeb Ağa (Mîr-'alem) 470
 Azeb Beg 420, 535, 536
 Âzerbaycân 323, 330, 345, 347, 361, 440, 786, 791, 981, 982, 1040, 1188, 1189, 1191, 1199, 1205, 1214, 1218, 1224
 Azîz Osmân 183

B

- Ba'albek 1237
 Baba Ali bk. Ali (Baba)
 Baba Ali Çemişgezek bk. Ali Çemişgezek (Baba)

- Baba İlyās bk. İlyās (Baba)
 Baba Neḥḥās-ı Ankaravî bk. Neḥḥās-ı Ankaravî (Baba)
 Baba Ni'metu'llāh bk. Ni'metu'llāh (Baba)
 Baba Ni'metu'llāh-ı Nakşbendî bk. Ni'metu'llāh-ı Nakşbendî (Baba)
 Baba Sulţān 579
 Baba Yūsuf bk. Yūsuf (Baba)
 Bābek Çelebi 1095
 Bāb-ı Ālî 224, 805
 Bāb-ı Hümāyün 712, 717
 Bāb-ı Sa'adet 699, 704, 713
 Bāb-ı Şehid 1096
 Bāb-ı Züveyle 1206
 Bābü's-sa'ade 712
 Bafra 477
 Bağdād 330, 331, 336, 361, 579, 645, 646, 647, 680, 711, 1194, 1214, 1224, 1227
 Bağlarucı 1271
 Bağl-i Aḥmer 876
 Bahādır 534, 535
 Bahâî (Şeyh) 182
 Bahā'ü'd-dîn 906
 Bahā'ü'd-dîn bin Şeyh Luţfu'llāh (Mevlānā) 867
 Bahā'ü'd-dîn-i Nakşbendî (H'âce) 906
 Bahā'ü'd-dîn Ömer 375
 Bahā'ü'd-dîn (Şeyh) 896
 Baḥr-ı Ebyaz 217, 419, 442
 Baḥr-ı Esved Boğazı 806
 Baḥr-ı Hürmüz 850
 Baḥr-ı Muḥiṭ 210, 238, 794
 Baḥrül-amiḳ 112
 Baḥrül-ğarâ'ib 1327
 Baḥrül-ulüm 112
 Baḥşāyiş Faḳih (Mevlānā) 568
 Baḥşî Ḥalife 1299
 Bakırküresi 738, 741, 1115
 Bākî 608, 1147
 Baḳrās Tağı 972
 Balabancık 258
 Balaban Paşa 529, 549
 Balaḳomna 266
 Balaṭ 641
 Balaṭkapısı 641
 Balcıḳ 230
 Balikesr 847
 Balikesri 265, 271, 367, 496, 549, 866, 867
 Balikesri 1319
 Bālî Ağa 1224
 Bālî Beg 819, 962, 963, 999, 1002, 1003, 1075
 Bālî Beg bin Malḳoç 819, 962
 Bālî Beg (Malḳoçoğlu) 747, 834, 943, 962, 1001, 1011
 Bālî (Mevlānā, Kara) 1095
 Bālî (Şaru) 239, 243
 Bālî Voyvoda 1189
 Balḳan Tağı 467
 Baltaoğlu 463, 472, 518
 Balyabadra Ḳal'ası bk. Ḳal'a-i Balyabadra
 Banṭos Ḳal'ası bk. Ḳal'a-i Banṭos
 Bānî-i Mebānî-i Kā'ināt 664
 Bārgāh-ı İzzet 661
 Bārî 243, 281, 405, 506, 598, 638, 671, 673, 677, 1010, 1201, 1250
 Bār-i Ḥudā 627, 892, 1274
 Bārî Ḥudā 293
 Bārî Te'ālā 909, 1109
 Başıri 1124
 Başmara 526
 Başra 336, 470, 526
 Baş 230
 Baṭḥā 216, 287
 Baṭlamyüs 658, 660, 878
 Batmānî 1247
 Baṭṭāl Gāzî 1185
 Baybeg 230
 Bayburd 742, 1202, 1221
 Bayburd Ḳal'ası 1189 ayrıca bk. Ḳal'a-i Bayburd
 Bayezid 333, 382
 Bāyezid 206, 354, 511, 1124
 Bāyezid bin Meḥammed Ḥān (Sulţān) 1301
 Bāyezid bin Murād Ḥān (Sulţān) 869, 875
 Bāyezid bin Süleymān Ḥān 1122
 Bāyezid bin Süleymān Ḥān (Sulţān) 954
 Bāyezid (Gönanlu) 512
 Bāyezid Ḥalife 1117
 Bāyezid Ḥān 145, 151, 238, 267, 312, 314, 315, 316, 322, 326, 331, 333, 336, 337, 338, 341, 344, 345, 346, 348, 356, 357, 359, 360, 361, 363, 365, 380, 405, 406, 417, 431, 590, 591, 788, 793, 795, 800, 848, 870, 871, 872, 912, 925, 944, 948, 951, 983, 985, 996, 1037, 1047, 1063, 1064, 1066, 1068, 1090, 1097, 1098, 1107, 1121, 1123, 1303, 1314
 Bāyezid (Ḥān) 179, 207, 331, 328, 348, 356, 911, 945, 946, 947, 948, 950, 982, 985, 1011, 1015, 1046

- BÂYEZİD HÂN BİN EBÜ'İ-FETĤ
SULTÂN MEĤEMMED 941
Bâyezîd Hân bin MeĤemmed Hân 493, 867
Bâyezîd Hân bin Murâd Hân 867
Bâyezîd Hân bin Sultân MeĤemmed Hân
1286
BÂYEZİD HÂN BİN SULTÂN MURÂD
HÂN (SULTÂN, YILDIRIM) 324
Bâyezîd Hân Ğâzî 339
Bâyezîd Hân Ğâzî (Sultân) 145, 151, 238
Bâyezîd Hân (Kötürüm) 325
Bâyezîd Hân (Sultân) 227, 315, 344, 350,
360, 362, 369, 375, 399, 407, 493, 504,
566, 591, 682, 787, 788, 790, 793, 795,
817, 827, 828, 832, 833, 840, 844, 846,
857, 859, 861, 863, 865, 866, 867, 868,
871, 872, 873, 875, 876, 901, 911, 912,
913, 915, 925, 944, 946, 947, 948, 950,
951, 980, 981, 1012, 1046, 1049, 1062,
1064, 1066, 1070, 1071, 1072, 1077,
1081, 1083, 1088, 1090, 1097, 1098,
1099, 1100, 1101, 1105, 1106, 1107,
1109, 1119, 1122, 1126, 1128, 1130,
1133, 1137, 1139, 1143, 1157, 1161,
1174, 1268, 1272, 1275, 1286, 1294,
1299, 1302, 1305, 1311, 1313
Bâyezîd Hân (Yıldırım) 305, 346, 359, 362,
366, 380, 383, 384, 406, 407, 457, 487,
497, 501, 510, 547, 681, 798, 1206
Bâyezîdî 1338
Bâyezîd-i Biştâmî 285, 288, 376, 885, 942
Bâyezîd İbn MeĤemmed Hân 1149
Bâyezîd-i Şüfî 440, 487
Bâyezîd (Kötürüm) 325, 327
Bâyezîd Paşa 419, 420, 437, 453, 458, 467,
469, 472, 475, 483, 506, 509, 510, 511
Bâyezîd (Sultân) 177, 207, 313, 347, 359,
360, 361, 429, 483, 539, 555, 556, 691,
731, 790, 833, 834, 848, 870, 875, 911,
944, 947, 950, 951, 1037, 1046, 1048,
1050, 1066, 1092, 1108, 1113, 1123,
1124, 1149, 1162, 1172, 1276, 1301,
1318, 1330
Bâyezîd (Yıldırım) 305, 319, 331, 337, 756
Bayıncar 236
Bayındırı Ķara Oşmân bk. Oşmân (Bayındırı,
Ķara)
Bayındırıyye 1181, 1189, 1199, 1215
BayĶara 1183
Bayram (Ķâdî) 685
Bayram (Ketĥudâ) 1277
Bayram Ketĥudâ 1277
Bayram (NaĶĶâş) 1145
Bayram (Şeyĥ) 495
Baysungur 980
Baytemür 230
Bâzârlu Toĝan 321, 341
Bâzûĝî 1220
Bedahşân 286, 347
Bedahşî 661
Bedî'ü'z-zamân Mirzâ 1201
Bedr 726
Bedrî Beg 1224
Bedrüd-dîn Baba 1116
Bedrüd-dîn ed-DaĶîĶ (Şeyĥ) 495
Bedrüd-dîn eĥ-Ṭabib 1315
Bedrüd-dîn-i Aĥmer (Şeyĥ) 495
Bedrüd-dîn-i Simâvî (Şeyĥ) 1106
Bedrüd-dîn Maĥmûd 423
Bedrüd-dîn Maĥmûd bin İsrâ'îl bin Abdül-
Azîz (Şeyĥ) 423
Bedrüd-dîn Maĥmûd (Küçük Bedrüd-dîn)
1296
Bedrüd-dîn Maĥmûd (Simavnoĝlu, Monlâ)
417
Bedrüd-dîn (Monlâ) 417, 424
Bedrüd-dîn Muĥammed bin Ĥasan-ı
Biştâmî 115
Bedrüd-dîn (Simavnaoĝlu, Şeyĥ) 479
Bedrüd-dîn (Simävnioglu, Şeyĥ) 845
Bedrüd-dîn (Simavnoĝlu, Monlâ) 470
Bedrüd-dîn (Şeyĥ) 423, 425
Bedrüd-dîn (Şeyĥ, Baba) 1116
Bebâzârî 407, 443, 449, 757, 758, 886,
896, 898
Begşehri 314, 476, 508, 527, 757
Behcetül-envâr 112
Behcetü't-tevâriĥ 365
Behisni 1241
Behisni Ķal'ası bk. Ķal'a-i Behisni
Bektaş-ı Velî 285
Bektaşî 267, 274
Belĝirad 508, 523, 525, 529, 540, 722, 727,
729, 732, 987, 997
Belĝirad Ķal'ası 726, 727 ayrıca bk. Ķal'a-i
Belĝirad
Belinüs 654
BelĶis 544, 613
Benâtü'n-na'ş 313, 403
BenediĶa Adası bk. Cezîre-i BenediĶa

- Benediķa Freng 1004
 Benî Abbās 646
 Benî Aşfer 230
 Benî Aṭā 1173
 Benî Aṭıyye 1173
 Benî İbrāhīm 1173
 Benî İsrā'ıl 178
 Benî Sevālim 1173
 Benî Ümeyye 643
 Beñlü Ḥasan (Āhī) bk. Ḥasan (Beñlü, Āhī)
 Bennā-yı Binā-yı Arzeyn ü Semāvāt 670
 Bercīs 600, 656, 697, 1015, 1199, 1215
 Berda'a 909
 Berġama 265, 268, 271, 487, 932
 Berġama Ḥiṣārı 268
 Berġama Qal'ası 265
 Berķük (EmİR) 328
 Bermekiler 929, 1304
 Beşe 216
 Beşiktaş 985
 BeşİR 605
 BeşİR Beg (İzzü'd-din) 1216
 Beyhākī 112
 Beyrüd 1249
 Beyt-i Ma'mür 275, 482, 671
 Beytu'llāh 1039
 Beytü'l-aḫzān 1253
 Beytü'l-ḫarām 1119
 Beytü'l-maḫdis 615, 616, 623, 632, 651, 653
 Beyzā Medresesi 1098
 Beyzāvi 114, 379, 837, 942, 1105
 Beyzāvi (Qādi) 112, 566, 680, 848
Beyzāvi Tefsiri 1106
 Bidlis 697, 1066, 1099, 1215, 1216, 1220,
 1227, 1287
 Biġa 804
 Biġados Qal'ası bk. Qal'a-i Biġados
 Biġa Qal'ası 305, 310 ayrıca bk. Qal'a-i Biġa
 Biġa Şahrāsı 236
 Bihiştī 1125
 Bilecik 242, 249, 250, 254, 283, 316, 317
 Bilecik Qal'ası bk. Qal'a-i Bilecik
 Bimāristān-ı Mıṣır 379
 Birecik Qal'ası bk. Qal'a-i Birecik
 Bi'r-i Ubeyd 1249
 Birke-i Ṭaberiyye Qal'ası bk. Qal'a-i Birke-i
 Ṭaberiyye
 Biştāmī 177, 207, 398
 Boġa bin Cumurmin 230
 Boġaz 649
 Boġazkesen 594, 595
 Boġazkesen Ḥiṣārı 595
 Boġdān 214, 325, 410, 533, 618, 710, 746,
 809, 810, 811, 812, 813, 816, 961, 962,
 998, 999, 1000, 1001, 1002
 Bolayır 276, 277, 381, 996
 Bolayır İnişi 996
 Bolı 270, 279, 440, 495, 520, 529, 737,
 1134
 Bolılı Çelebi (Şeyḫ Meḫmed) 1111
 Bolıstanatus 651
 Bosna 219, 222, 326, 368, 592, 719, 737,
 750, 752, 755, 768, 769, 943, 990, 991,
 997, 1003, 1006, 1008, 1069, 1071,
 1075, 1076
 Bosnalı 222
 Bosnavi 990
 Bostān 601
 Bozanṭin 626, 627, 647, 648, 655
 Bozcaata 817
 Bozhān bin Baytemür 230
 Bozoķ 292, 293, 1203
 Bozoķ Türkmānları 1263
 Boztaġ Yaylaġı 845
 Börklüce Muştafā bk. Muştafā (Börklüce)
 Brancova Qal'ası bk. Qal'a-i Brancova
 Bucakdere 1234
 Budaķ 983
 Budaķ Beg 983
 Budaķ (EmİR) 983, 984
 Budaķ (MİR) 983
 Buḫārā 139, 211, 376, 860, 906
 Buḫārī 553, 1114
 Buḫti 1174, 1215
 Buḫtunnaşr 226, 351, 618
 Buķrāt 879, 1313
 Bulaķ İskelesi 1257, 1277
 Bulġar 655, 663, 970
 Bulġar Taġı 970
 Bulġay 230
 Bulġur Aġa 449
 Buñarbaşı 474
 Bünī 718, 719
 Burāk 1236
 Burāk Beg 468, 469, 472, 1010
 Burāk Re'is 1009, 1010
 Burġos 279, 305, 592
 Burġos Qal'ası bk. Qal'a-i Burġos
 Burhān (Qādi) 326
 Burhānü'd-din Ḥaydar (Mevlānā) 484

- Burhânü'd-dîn (Mevlânâ) 323
 Burhânü'd-dîn Monlâ Hâydar 488
 Bursa 5, 260, 398, 1068
 Bursevî 920, 923, 928, 931
 Burûsa 248, 258, 259, 260, 261, 263, 265, 266, 267, 275, 277, 278, 279, 283, 298, 302, 304, 305, 306, 310, 313, 314, 316, 317, 322, 323, 324, 343, 344, 353, 354, 355, 364, 366, 370, 371, 373, 374, 375, 376, 380, 383, 384, 385, 386, 393, 398, 407, 408, 409, 413, 419, 440, 442, 443, 444, 446, 447, 448, 450, 451, 453, 454, 456, 457, 461, 463, 465, 473, 474, 475, 476, 478, 481, 482, 483, 486, 490, 506, 508, 509, 511, 517, 519, 546, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 557, 565, 566, 567, 570, 588, 590, 593, 594, 678, 680, 703, 749, 799, 834, 837, 838, 839, 840, 842, 845, 847, 853, 854, 855, 859, 860, 862, 863, 866, 867, 868, 869, 870, 872, 874, 875, 876, 877, 890, 895, 903, 908, 915, 937, 945, 946, 947, 953, 1069, 1079, 1084, 1085, 1086, 1088, 1093, 1094, 1095, 1097, 1098, 1101, 1102, 1103, 1105, 1112, 1113, 1115, 1121, 1162, 1163, 1166, 1167, 1168, 1172, 1233, 1275, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1313, 1318, 1321, 1337
 Burûsa Kâl'ası 258 ayrıca bk. Kâl'a-i Burûsa
 Burûsalı 923, 928, 1318
 Burûsa Sulţâniyyesi 842, 1088, 1093
 Burûsevî 382, 398, 496, 914, 923, 1128, 1137, 1140, 1149, 1152, 1333, 1337
 Burûsiçe 1006, 1008
 Bülbeys 1249
 Büşr-i Erţâl 637
 Büyük Oda 713, 715, 716, 717
 Büzürcmîhr-i Nüşîrevânî 1079, 1082
- C-Ç**
 Ca'ber 183
 Ca'ber Kâl'ası 231
 Ca'fer Beg (Tâc-zâde) 1155
 Ca'fer (Bermekî) 1304
 Ca'fer bin Muḥammed bin Ca'ferî 114
 Ca'fer (Çelebi) 1278, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1308
 Ca'fer Çelebi 1082, 1126, 1210, 1278, 1303, 1304, 1306
 Ca'fer Çelebi Tâc Beg-zâde 1082
 Ca'fer Çelebi (Tâc-zâde) 1195, 1210
 Ca'fer Çelebi Tâc-zâde 1301
 Ca'fer Gâzi 647
 Ca'fer-i Baţţâl 647, 648
 Ca'fer-i Münşî (Tâc Beg-zâde, Mevlânâ) 1184
 Ca'fer-i Şadık (İmâm) 285
 Ca'li Muşţafâ 510, 512
 Calinûs 878, 1313
 Câm 490
 Câmî 918, 1147
 Câmî-i Atîk 297, 421
 Câmî-i Atîk Medresesi 872
 Câmî-i Kebîr 287, 671, 862, 877
 Câmî-i Kebîr-i Sulţân Meḥammed 671
 Câmî-i Süleymâniyye 635
 Câmî (Mevlânâ) 114
 Câmî (Monlâ) 918, 933, 937, 1124, 1125
 Câmî'ül-buḥûr 147
 Câmî'ül-fuşûleyn 426, 1106
 Câmî'ül-bikâyât 114, 1144
 Câmî'ül-leḫâif 113
 Câmî'ül-ma'ârif 115
 Câmî'ül-meknûnât 347, 421
 Câmî'ül-ulûm 114
 Câmî'ül-uşûl 112
 Cânberd Ğazâlî 1239
 Cânberdi Ğazâlî 1259
 Canik 432, 433, 477, 508, 519, 549, 744, 1148, 1202
 Canik Kâl'ası 477 ayrıca bk. Kâl'a-i Canik
 Carboğa bin Çurılmış 230
 Cebbâr 625, 626
 Cebel 1115
 Cebelân 1240
 Cebel-i Nâblûs 1173
 Cebeliyye 1237
 Cebel Kâl'ası bk. Kâl'a-i Cebel 253
 Cebelöğlü 435
 Cebriyye 903
 Cehûd 775
 Cehûdlar 651
 Celâl (Gümüşiöğlü Hâlifesi) 1275
 Celâlî 483, 507, 509, 510, 511, 512, 513, 574, 1026, 1263
 Celâlü'd-dîn bin Sulţân Hümâyûn (Sulţân) 211
 Celâlü'd-dîn-i Devvânî 1090, 1104
 Celâlü'd-dîn-i Gûrânî (Seyyid) 1321

- Celälü'd-din-i Rümî 290
 Celälü'd-din-i Süyüti 151, 488, 1299
 Celälü'd-din Mehemmed bin Ferâmurz
 (Monlä Hüsrev) 835
 Celälü'd-din Yüsuf-ı Ubihî 852
 Celâl-zâde 156, 1171, 1211, 1213, 1272,
 1273, 1279, 1282
 Celâl-zâde-i Tevkîrî 1305
 Celâl-zâde (Muvakkî-i Dîvân-ı Sulţâni)
 1282
 Celâyiri Aḥmed Sulţân bk. Aḥmed Sulţân
 (Celâyiri)
 Celilî 1128, 1321
 Celilî (İznîkî) 1128
 Celüliyye Kâl'ası bk. Kâl'a-i Celüliyye
 Cem 250, 317, 346, 389, 394, 395, 420,
 432, 543, 590, 591, 693, 788, 790, 804,
 834, 911, 912, 920, 925, 943, 945, 946,
 947, 948, 950, 951, 952, 953, 954, 955,
 965, 1005, 1144, 1229, 1235, 1328
 Cemâle Kâl'ası 455
 Cemâl Ḥalife 1119
 Cemâl Ḥalife Tekyesi 1119
 Cemâlî 502, 503, 919, 1211, 1263, 1280,
 1319
 Cemâlî (Mevlânâ) 403
 Cemâlî (Şeyḥ-zâde) 503
 Cemälü'd-din Ebü Abdü'llâh Nu'mânî 137
 Cemälü'd-din-i Aḳserâyî 282, 369, 372, 1080
 Cemälü'd-din-i Kıftî (Vezir) 113
 Cemälü'd-din İshâḳ bk. İshâḳ (Cemälü'd-din)
 Cemälü'd-din Mehemmed bin Mehemmed-i
 Aḳserâyî bk. Mehemmed bin
 Mehemmed-i Aḳserâyî (Cemälü'd-din)
 Cemälü'd-din (Mevlânâ) 282, 321, 322, 373
 Cemälü'd-din Seyyid Sulţân 289
 Cemälü'd-din-zâde 1080
 Cemälü'd-din-zâde (Pir Mehemmed) 1080
 Cemendür 230
 Cemilî 497
 Cem Sa'disi 925, 952
 Cem Sulţân 590, 591, 804, 834, 911, 912,
 920, 925, 943, 945, 946, 948, 950, 951,
 952, 953, 954, 955, 958, 965, 1011,
 1072, 1122, 1131, 1140, 1275
 Cem (Sulţân) 591, 951
 Cemşid 356, 402, 948, 950
 Cemşid Beg-i Merdisi 1217
 Cemşid ü Hürşid 402
 Cenâb-ı Hâḳḳ 349, 793
 Cenâb-ı İlähî 978
 Cenâb-ı Kaçıyyü'l-hâcât 349
 Cenâb-ı Kibriyâ 350
 Cenâb-ı Rabbü'l-erbâb 43
 Cenâb-ı Risâlet 1322
 Cenderecioglı (Muştafâ Çelebi) 1078
 Cendereci-zâde 925, 1078
 Cenderelü Kara Ḥalil bk. Ḥalil (Cenderelü,
 Kara)
 Cenderelü Kara Ḥayrüd-din Paşa bk.
 Ḥayrüd-din Paşa (Cenderelü, Kara)
 Cenderelü-zâde 283
 Ceneviz 513, 806
 Cengiz 227, 228, 351, 760, 1210, 1244
 Cengiz Ḥân 231, 240, 838
 Cengiz Ḥâni 960
 Cengiziyân 181, 234, 239, 806
 Cermen 280
 Cevâmî' 138
 Cevsaḳ 1222, 1223
 Cevzâ 724, 727, 731
 Ceyhün 800
 Cezerî 425, 927
 Cezerî (Mevlânâ) 425
 Cezerî (Monlä) 355
 Cezîre 1224
 Cezîre-i Benediḳa 1005
 Cezîre-i Egriboz 779
 Cezîre-i Limyos 592
 Cezîre-i Midilli 749, 1021
 Cezîre-i Mora 1028
 Cezîre-i Ömeriyye 1215
 Cezîre-i Polya 592
 Cezîre-i Rodos 833
 Cezîre-i Saḳız 425
 Cihân-âferin-i Dâdâr 658
 Cihânşâh 341, 786, 793
 Cihânşâh bin Kara Yüsuf-ı Türkmân 786
 Cihânşâh (Emir) 354
 Cihânşâh Mirzâ (Emir-zâde) 341
 Cizre bk. Cezîre-i Ömeriyye
 Cubuḳcür 1174
 Cüci Ḥân 960
 Cuḳa Sulţân 1224, 1227
 Cumurmin 230
 Cüres Bârgân 1196
 Cühüd 1246
 Cündî 431
 Cündî Beg 1295
 Cüneyd 445, 462, 463, 518

Cüneyd Beg 478, 508
 Cüneyd Beg (İzmir Hâkimi) 518
 Cüneyd Beg (İzmiroğlu) 511
 Cüneyd İbn İzmir 462
 Cüneyd (İzmir Begi, Kara) 512
 Cüneyd (İzmiroğlu) 462, 463
 Cüneyd (İzmiroğlu, Emir) 462
 Cüneyd (Kara) 518
 Çağatayı 240, 836
 Çağmîni Şerhi 569
 Çah-ı Zemzem 290
 Çâkeri 1127
 Çakırbuñar 454
 Çakırbuñarı 450, 451
 Çaldıran 1090, 1158, 1193, 1214, 1268,
 1278, 1299, 1303
 Çaldıran Şahrâsı 1191, 1218, 1230, 1276,
 1303
 Çamurlu 470, 471, 513
 Çapağçur 1219
 Çâr 991
 Çârdâk-ı Bedevî 463
 Çartâk-ı Bedevî 420
 Çâr-yâr 1338
 Çâr-yâr-ı Güzîn 1200
 Çâr-yâr-ı Nebevî 294
 Çasâr 962, 991
 Çavdar 236
 Çeh 541, 542, 956
 Çehârşenbe Şuyı 300
 Çektemür 230
 Çelebi Hâlife 912, 1117, 1118
 Çelebi (Şeyh) 910
 Çelebi Şeyh 910, 911, 912
 Çemen Kâl'ası bk. Kâl'a-i Çemen 273
 Çemenlik 271, 272
 Çemişgezek 1173, 1227, 1315, 1317
 Çemişgezek (Baba Alî) 1315, 1317
 Çerâkise 217, 228, 1090, 1113, 1206, 1208,
 1230, 1231, 1232, 1234, 1237, 1243,
 1244, 1245, 1246, 1247, 1250, 1251,
 1253, 1254, 1256, 1259, 1276, 1277
 Çerkes 158, 214, 217, 219, 222, 235, 618,
 807, 966, 967, 1041, 1224, 1225, 1231,
 1232, 1235, 1236, 1245, 1247, 1250,
 1256
 Çerkesân 1233, 1244
 Çerkesler 1238, 1246
 Çifte Medrese 856, 858, 859, 1106, 1107,
 1280, 1288, 1293, 1297, 1298

Çifte Medreseler 1087
 Çin 560, 610
 Çin 211, 226, 293, 294, 295, 296, 618, 654,
 924, 1327
 Çipil-zâde 451
 Çorlu 269, 277, 305, 623, 737, 1056
 Çorlu Kâl'ası bk. Kâl'a-i Çorlu
 Çorum 263, 1036, 1098
 Çorumlu 1097
 Çubuk Ovası 338
 Çubuk Şuyı 377
 Çuğur Çayır 1052

D

Dâbbe Çelebi (Şah Mehemmed) 1293
 Dahhâk 1180
 Dâhil 687, 691, 692
 Dâhil Ellili Medârisi 680
 Dâhil Ellili Medrese 689
 Dâhiller 691
 Dâhil Medârisi 681
 Dâhil (Medreseleri) 677, 678, 683, 685
 Dâhil Medreseleri 692
 Dâhil Medresesi 680
 Dâ'î 922, 923
 Dâ'î-i Diğer 923
 Dânişmendiyye 213
 Dânişmend Kâra Rüstem bk. Rüstem
 (Dânişmend, Kâra)
 Dârâ 382, 602
 Dârâb 1180
 Dârâb 584, 800
 Darende 325, 1163, 1241
 Darende Kâl'ası bk. Kâl'a-i Darende
 Dârül-hadîş 858, 1286, 1289, 1297
 Dârül-hadîş Medresesi 858, 1288
 Dârü's-sa'âde 485, 718
 Dâvergüzîn (Emîr) 1216
 Davne 1004
 Dâvüd (Bayındırıyye Ümerâsından) 1189
 Dâvüd Beg 1227
 Dâvüd (Hâzret-i) 287, 1236
 Dâvüd-ı Kayşeri 282
 Dâvüdi 1024
 Dâvüd Nebî 287
 Dâvüd Paşa 533, 548, 677, 789, 794, 815,
 944, 969, 970, 977, 988, 1010, 1012,
 1013, 1014, 1017, 1066, 1164
 Dâvüd Paşa (Anatoli Beglerbegisi) 793, 796

- Dāvūd Paşa İskelesi 997
 Dāvūd Paşa (Koca) 1071
 Dāvūd Paşa Medresesi 1293
 Dāvūd Paşa-yı Şānī 1009, 1012, 1072
 Dāvūd (Şeyh) 1120
Dav'ül-miṣbāḥ 568
 Debbāğlar İmāmı 900
 Deccāl 422, 480
 Dedecik-zāde 1312
 Dede Ömer Rüşenī bk. Ömer Rüşenī (Dede)
Def'-i Metā'in 885
 Defter-hāne 700
 Degirmenderesi 467
 Dehliz Kapısı 1036
Deḳā'ikū'l-ḥakā'ik 1290
Delā'ilū'n-nübüvve 112
 Dem Kelle 156, 293
 Deñizlü 299, 300
 Depedelen 988, 989
 Depedelen Qal'ası bk. Qal'a-i Depedelen
 Derbend Qal'ası 465
 Dereḳırağın Şahrāsı 1226
 Derencil 943, 991, 992, 993, 995, 996
 Derencil Bān 990, 991, 992, 996, 1071
 Derendo 650, 656
 Dergāh-ı Ālī 189, 1219
 Dergāh-ı Mu'allā 757
 Derī 929, 1290
 Der'us 815, 816
 Der'us Qal'ası 815
 Derviş Meḥammed bin Hızır Şāh bk.
 Meḥammed bin Hızır Şāh (Derviş)
 Derviş (Monlā) 853
 Deryā-yı Ebyaz 814
 Deryā-yı Venedik 655
 Despot 528, 529, 530, 750
 Despot (Lāzoğlı) 543
 Deşt-i Bulğar 618
 Deşt-i Kıpçaq 217, 226, 426, 810
 Devlet-i Āl-i Oşmān 309, 697
 Devlet-i Oşmāniyān 228, 444
 Devlet-i Oşmāniyye 256, 282, 283, 317,
 427, 507, 663, 700, 705, 806, 869,
 1067, 1290
 Devlet-i Selçükiyye 241
 Devletşāh 431
 Devletşāh-ı Semerḳandī 114
 Devletşāh (Qara) 431, 432
 Deylem 203, 225, 590, 622
 Deylemī, 426
 Deyr-i Azrā'il 656, 667
 Deyyān 405, 721
 Dimaşq 183, 258, 287, 1242, 1243, 1259
 Dimaşq-ı Şām 183, 258, 490, 637, 966,
 1173, 1259, 1327
 Dımışla 1003
 Dırāc Qal'ası 1020 ayrıca bk. Qal'a-i Dırac
 Dırāma Qal'ası bk. Qal'a-i Dırāma
 Dıraḳula 523, 526
 Dıraḳula (Eflāk Voyvodası) 526
 Dibtaḳoy 230
 Dibtaḳoy Hān 230
 Dicle 1225
 Dicle Nehri bk. Nehr-i Dicle
 Dil 266
 Dimetoḳa 277, 279, 305, 367, 1063, 1064,
 1067, 1174, 1272
 Dimetoḳa Qal'ası 1204 ayrıca bk. Qal'a-i
 Dimetoḳa
 Dimetoḳa Medresesi 842
 Diniḳoz (Mevlānā) 875
 Divan 182, 245, 660
Divān 389
 Divān 48, 116, 380, 382, 402, 575, 894,
 917, 919, 924, 955, 1080, 1089, 1092,
 1098, 1109, 1122, 1133, 1147, 1155,
 1329
 Divān-hāne 1212
 Divān-hāne-i Hümāyūn 699, 707
 Divān (-i Hümāyūn) 689, 855
Divān-ı Aḥmed Paşa 939
 Divān-ı A'lā 685
Divān-ı Ālī 837
Divān-ı Eş'ār 591
Divān-ı Gazeliyyāt 500
Divān-ı Hākānī 1272
 Divān-ı Hümāyūn 380, 683, 687, 704, 705,
 1061, 1101, 1103, 1171
 Divriği 1241
 Divriği Qal'ası bk. Qal'a-i Divriği
 Diyār-ı Bekr 231, 330, 651, 706, 759, 785,
 921, 1026, 1173, 1194, 1214, 1218,
 1219, 1220, 1226, 1228, 1229, 1231,
 1236, 1242, 1283, 1317
 Dobravenedik 1213
 Doğlu Baba 302, 303
 Doline 1005
 Donan 596
 Döger Qal'ası bk. Qal'a-i Döger
 Duḳakīn-zāde (Aḥmed Çelebi) 1306

Duĥakîn-zâdeler 1278
 Düydâr Özbek-i Mıŝrı 967
 Dügünciler 392, 414
 Düldül 1032
 Dündâr 232
 Dürrer 531, 837, 1084
 Dürr-i Mekkûn 629, 635, 1027, 1051, 1061
 Düruzî 1237, 1247
 Düzmece Muştafâ 483, 510, 511, 513
 Düzme Muştafâ 511 ayrıca bk. Ca'li Muştafâ

E

Ebbeske Ķal'ası bk. Ķal'a-i Ebbeske 305
 Ebî Eyyüb 638, 639, 640, 643, 673
 Ebî Eyyüb (Ĥazret-i) 638, 640, 641, 642, 643, 673, 674
 Ebî Eyyüb-ı Enŝâri 598, 599, 638, 640, 641, 642, 673, 677, 851, 852, 886, 1091, 1097, 1104, 1107, 1122, 1176, 1201, 1293
 Ebî Eyyüb-ı Enŝâri Medresesi 1087
 Ebü Abdü'llâh Muĥammed bin Yüŝuf el-Genci eş-şâfi' 137
 Ebü Abdü'llâh Muĥammed Ķazvîni 121
 Ebü Alî Miskeveyh (Ĥakim) 115
 Ebü Bekr 205, 354
 Ebü Bekr (Emîr-zâde) 341
 Ebü Bekr-i ŝiddik 882, 910
 Ebü Bekr (Mirzâ) 354
 Ebü Ca'fer Muĥammed bin Abdü'llâh Kisa'i 123
 Ebü Dâvüd 138
 Ebü Dâvüd (Ķâdi) 1326
 Ebü Ĥanife-i Dîneverî 115
 Ebü Ĥânife (İmâm) 1319
 Ebü Ĥâzim 183
 Ebü Hüreyre 138, 596
 Ebü İŝhâĶ Alemdâr 367
 Ebü Miclez 131
 Ebü Naşr Aĥmed bin Alî Milkyâl 115
 Ebü Sa'id Bahâdir Ĥân 329
 Ebü Sa'id er-Rüstemi 183
 Ebü Sa'id Ĥudâbende 234
 Ebü Sa'id-i Mirânŝâhi (Sulţân) 786
 Ebü Sa'id (Sulţân) 234, 329, 786
 Ebü ŝevr 138
 Ebü Süfyân 653
 Ebü Süfyân bin Ĥarb bin Ümeyye 633
 Ebü Süleymân Dâvud-ı Benâketi 114

Ebü şâme (ŝeyĥ Muĥyi'd-dîn) 1319
 Ebü Ťâhir Muĥammed bin Muĥammed 568
 Ebü Ťalib 183
 Ebü Türâb (ŝeyĥ) 293
 Ebül-Abbâs Ĥizir 661
 Ebül-fazl BeyhaĶi 115
 Ebül-fazl bin Monlâ İdris 139, 140
 Ebülfeth 183
 Ebül-feth 224, 227, 485, 494, 521, 548, 549, 566, 598, 637, 648, 654, 655, 656, 669, 676, 682, 685, 689, 691, 695, 711, 722, 758, 773, 814, 826, 828, 830, 832, 835, 836, 842, 849, 858, 859, 864, 892, 901, 912, 919, 921, 926, 933, 934, 937, 938, 959, 965, 970, 980, 991, 1066, 1070, 1075, 1101, 1108, 1155, 1189, 1286
 Ebülfeth el-Büstî 183
 Ebül-feth Sulţân Meĥammed Ĥân Câmi'i 1083
 Ebül-Hasan et-Tihâmî 182, 590
 Ebül-ĥasen Alî bin şemsü'd-dîn BeyhaĶi 115
 Ebül-ĥasen-i ĤaraĶâni 885
 Ebül-ĥasen Muĥammed bin Abdü'llâh Bâkır-ı Fârisî 115
 Ebül-ĥasen Muĥammed bin Abdü'llâh-ı Ķâŝâni 112
 Ebül-ĥayr Oĝlan 211
 Ebül-Ķâsım Muĥammed bin Alî Ka'bi 115
 Ebül-Mu'in-i Neseŝi 117, 129
 Ebül-muzaŝfer-i Sem'âni 138
 Ebül-vefâ (ŝeyĥ) 298, 673
 Ebül-vefâ-yı Bağdâdi (ŝeyĥ) 298
 Ebü'n-naşr İşâ 115
 Ebü's-su'üd 1108, 1110
 Ebü's-su'üd (Mevlânâ) 942
 Ebyaz (Bahrı) 618
 Eceâbâd 274, 279
 Eceâbâd Ķal'ası bk. Ķal'a-i Eceâbâd
 Ece Beg 269, 271, 272, 274, 279
 Ece-zâde (Meĥammed bin Ya'Ķüb) 1297
 Ecvibe-i İŝkâlât 1094
 Edebâli 262, 267
 Edebâli (Mevlânâ) 261
 Edremid 268, 271, 357, 358
 Edremid Ķal'ası 358 ayrıca bk. Ķal'a-i Edremid
 Edrine 48, 258, 280, 306, 307, 308, 309, 310, 314, 318, 326, 343, 365, 366, 384, 386, 388, 389, 395, 404, 408, 410, 412,

- 413, 414, 415, 417, 419, 421, 425, 446, 451, 455, 456, 458, 466, 467, 473, 476, 479, 481, 482, 483, 486, 508, 509, 514, 517, 519, 523, 528, 529, 533, 536, 537, 538, 539, 544, 545, 547, 552, 574, 588, 594, 596, 599, 678, 680, 703, 709, 723, 724, 726, 776, 799, 813, 830, 831, 835, 839, 842, 853, 859, 866, 867, 868, 869, 872, 876, 910, 932, 958, 978, 989, 996, 1011, 1013, 1036, 1037, 1038, 1046, 1050, 1052, 1054, 1055, 1064, 1065, 1087, 1090, 1093, 1094, 1096, 1099, 1100, 1101, 1106, 1107, 1116, 1117, 1132, 1143, 1170, 1176, 1214, 1230, 1233, 1262, 1265, 1267, 1269, 1280, 1286, 1287, 1293, 1294, 1297, 1298, 1327
- Edrine Dâri'ül-hâdişi 856, 857
Edrine Kâl'ası 308
Edrinekapası 600, 1289
Edrineli 921, 1101, 1131, 1137, 1139, 1141, 1333
Edrine Serâyi 1150
Edrinevi 1333
Efçal (Melik) 183
Efçal-zâde 855, 1086, 1088, 1096, 1116, 1117
Eflâk 214, 305, 325, 326, 376, 395, 410, 411, 420, 478, 513, 522, 523, 525, 526, 533, 618, 710, 744, 745, 746, 747, 749, 810, 819, 956, 961
Eflâk Voyvodası Kâzuklı bk. Kâzuklı (Eflâk Voyvodası)
Eflâtûn 620, 758
Eflâtûn-zâde 917
Efrâsiyab 1180
Efrenc 214, 220, 222, 235, 266, 276, 326, 341, 343, 357, 534, 594, 601, 630, 647, 649, 650, 652, 654, 655, 724, 750, 764, 765, 767, 768, 814, 815, 825, 831, 943, 952, 953, 956, 991, 1020, 1039, 1210, 1211
Efrencî 534, 601
Efrenciler 649
Efrenciyye 649, 654, 1021, 1229
Efrenc Tonanması 1030
Egânî (Kâdi) 1204
Egil 1217, 1227
Egriboz 779, 780, 978, 1037
Egriboz Cezîresi 779, 780 ayrıca bk. Cezîre-i
- Egriboz
Egriboz Kâl'ası 783 ayrıca bk. Kâl'a-i Egriboz
Egrice 244
Egrikapu 642, 1036
Ehl-i Sünnet ve Cemâ'at 1157, 1214, 1262
Ekber Muzaffer 211
Ekcekik 1264
Ekil Kâl'ası bk. Kâl'a-i Ekil
Ekmelü'd-dîn 424
Ekmelü'd-dîn (Mevlânâ) 370
Ekmelü'd-dîn (Monlâ) 371
Ekmelü'd-dîn (Şeyh) 379, 400, 403
Ekrâd 431, 433, 1199, 1205, 1214, 1215, 1216, 1217, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1227, 1228, 1229
Eksemil Kâl'ası 273
el-Arâis 113
Elbistân 287, 1208
el-Burhân 113
Elbüzküh 477
Eleşkird 1190
el-İlâm bi-A'lâmi Beledi'llâhi'l-Harâm 113
Eliş Beg 236
el-Keşkül 182, 522
Ellili Medrese 682
el-Mevâ'iz ve'l-İtibâr fî Zikri'l-hıttâ ve'l-Âsâr 113, 120, 141
el-Müsâmere 113
Elvân Ağa 506
Elvân Ağa (Kâpucubaşı) 480
Emîn Beg (Kâbalcı) 535
Emîr Aclân bk. Aclân (Emîr)
Emîr Aşkbaş bk. Aşkbaş (Emîr)
Emîr Buğârî 890, 1114, 1297
Emîr Dâvergüzin bk. Dâvergüzin (Emîr)
Emîrek Hâkîm bin Monlâ İdrîs 1315
Emîr Evrenos bk. Evrenos (Emîr)
Emîri 1123
Emîr-i Çin 292, 293, 295, 296
Emîr-i Çin Osmân 292
Emîr-i Çin Zâviyesi 293
Emîr-i Kebîr Aydınoglu bk. Aydınoglu (Emîr-i Kebîr)
Emîr İsfendiyâr bk. İsfendiyâr (Emîr)
Emîr İsmâ'il (Âl-i İsfendiyâr'dan) 575
Emîr Lâlâ Şâhin bk. Şâhin (Emîr, Lâlâ)
Emîr (Naşkşendiyye'den) 910
Emîr Sibây bk. Sibây (Emîr)
Emîr Sulţân 332, 353, 376, 506, 544, 574, 915, 1321

- Emîr Şâh Melik bk. Şâh Melik (Emîr)
 Emre 288
 Enbârî 129
 Enderûnî 712, 713
 Endülüs 1112
 Engli Kaşrı 988
 Engüri 232, 338, 356, 359, 377, 386, 409,
 412, 444, 447, 1168, 1203
 Engüri Kal'ası 338, 449, 456
 Engürüs 272, 325, 327, 478, 523, 524, 525,
 527, 531, 533, 540, 618, 622, 626, 650,
 655, 657, 723, 727, 732, 736, 737, 748,
 763, 765, 768, 769, 810, 813, 819, 835,
 956, 962, 970, 986, 987, 990, 991, 997,
 1004, 1007, 1067, 1213, 1299
 Engürüsü 807, 1040
 Engürüs Kal'ası bk. Kal'a-i Engürüs
 Eniça Kal'ası bk. Kal'a-i Eniça
Enmüzeçül-Lebib 112
Enmüzeçül-ulüm 370
 Enşâr 673
 Enşârî 183
 Enüşîrvân 475, 651
Envârü'l-ahdâk 851
Envârü'l-âşûkin 573
Enveri Divânı 448
 Enveri (Mevlânâ) 496
 Erba'a 254
 Erciş 1220
 Erdebil 1215
 Erdebilî 211, 1176
 Erdebilî (Şeyh) 898
 Erdebiliyye 379
 Erdel 214
 Erdeşîr 973, 1251
 Erdevân 1051
 Eregli 236, 623
 Eregli Kal'ası bk. Kal'a-i Eregli
 Ergene 545, 1333
 Ergene Köprisi 545
 Erhamûr-râhimîn 522
 Ermen 214, 477, 655, 1211
 Ermenek 235, 802
 Ermenek Kal'ası 802 ayrıca bk. Kal'a-i
 Ermenek
 Ermenî Bâzârî 279
 Ermenî Derbendi 948, 949, 1168
 Ermeniyye 231
 Ertuğrul 232, 233, 234, 236, 237, 238, 242,
 365
 ERTUĞRUL 228
 Ertuğrul bin Süleymân Şâh 230
 Ertuğrul bin Süleymân Şâh bin Kayaalp bin
 Kızılboğa bin Timur bin Aykutluğ bin
 Tuğra bin Qarayku bin Şakur bin Bulğay
 bin Suyğur bin Toğtemür bin Yasaf bin
 Cemendür bin Kutluğ bin Turağ bin
 Qazhân bin Yansu bin Yalvac bin Baybeg
 bin Tuğra bin Toğmuş bin Gücbeğ bin
 Artuğ bin Qumarî bin Çektemür bin
 Turağ bin Kızılboğa bin Tomağ bin
 Baş bin Boğa bin Cumurmin bin Yaysu
 bin Sevinc bin Carboğa bin Qurılmış
 bin Qorçar bin Balçık bin Qubaş bin
 Qaraoğlan bin Süleymân Şâh bin Ferhalu
 bin Bozhân bin Baytemür bin Turmuş
 bin Gökalp bin Oğuz bin Qarağân bin
 Qayihân bin Dibtaqoy Hân bin Olca
 Hân 230
 Ertuğrul Gâzi 236, 237, 248
 Ervâm 221, 545
 Erzenü'r-Rüm 231
 Erzincân 323, 325, 328, 331, 345, 350, 477,
 791, 981, 982, 1202, 1205
 Erzincânî 378
 Erzincân Kal'ası bk. Kal'a-i Erzincân
 Esediyye Medresesi 839
 Eski Câmî' 482
 Eskidepe 1189
 Eskihişâr Kal'ası bk. Kal'a-i Eskihişâr
 Eski Qabluca 303
 Eski Serây 669, 718
 Eski Sultân Mehemmed Hân Câmî'i 671
 Eskişehir 247
 Esved (Bahrı) 618
Eşkal-i Seb'a 843
Eşkal-i Tesis 323, 862
 Eşkâniyân 181, 239
 Eşref-zâde 873
 Eşref-zâde (Mevlânâ) 873
 Etrâk 217, 221, 225, 227, 235, 244, 267,
 278, 303, 379, 392, 394, 540, 677, 690,
 709, 945, 948, 988, 1100, 1182, 1189,
 1237
 Etrâk-i Qaraman 515
 Etrâk-i Şamlu 972
et-Takrib 114
et-Tarih li-Mevlânâ İbn Harîr 112
et-Tevârih li-İbn Esîr 112
 Evhad 896

Evlik 891, 893
 Evran (Ahi) 301
 Evrenos 974
 Evrenos Beg 274, 277, 279, 280, 310, 311,
 319, 325, 340, 390, 418, 419, 454, 455,
 466, 467, 469, 509, 512, 523, 745, 973
 Evrenos Beg (Koca) 413, 451, 470
 Evrenos (Emir) 309
 Evrenos (Mir) 310
 Eylük bin Ramazân (Ramazanoğlu) 970
 Eyyüb 836
 Eyyüb Medresesi 845
 Eyyühüm (Ahmed) 1102
 Ezheri 496
 Ezheri (Monlä) 496

F

Fahhâri 577
 Faḥr-ı Âlem 183, 376, 626, 636, 648, 721,
 1121
 Faḥr-ı Âlemiyân 208
 Faḥr-ı Cihân 206, 652
 Faḥr-ı Enâm 293
 Faḥr-ı Enbiyâ 215, 216, 293
 Faḥr-ı Râzi 851
 Faḥrüd-din er-Rûmi 398
 Faḥrüd-din-i Acemî 373, 484, 865
 Faḥrüd-din-i Râzi 321
 Faḥrüd-din (Mevlânâ) 373, 484, 485
 Faḥrüd-din Muḥammed bin Dâvud 115
 Faḥrül-İslâm Pezdevî 851
 Fâkîhetü'l-hulefâ 113
 Faķiri 1336
 Fârisî 48, 112, 225, 382, 566, 580, 851, 877,
 895, 914, 924, 926, 927, 929, 941, 954,
 1069, 1087, 1092, 1099, 1104, 1127,
 1177, 1184, 1287, 1290, 1291, 1297,
 1306, 1307, 1333
 Fârisî Divân 580
 Fârisiler 225
 Fars 800
 Fârs 330, 347, 618
 Faşîhü'd-din Muḥammed 852
 Faşlül-hiṭâb 568
 Fâtıma 287, 365
 Fâtıma Bacı 287
 Fâtiḥ 1261
 Fâtiḥa 1105
 Fâtiḥa-i Şerîfe 370

Fâtiḥa Süresi 285
 Fâtiḥ-i Koştantıniyye 223
 Fâtiḥ-i Pây-taht-ı Rûm 674
 Fâtiḥ Sultân Meḥammed Hân 654
 Fâzıl Ahmed Beg 271, 272, 279
 Fâzıl Beg 269, 271, 274
 Fâzıl-ı Cürcânî 1291
 Fâzıl-ı Devvânî 848
 Fażlu'llâh 423, 424, 485, 889
 Fażlu'llâh bin Akşemsü'd-din 889, 1318
 Fażlu'llâh-ı Hurûfi 485, 578, 579
 Fażlu'llâh (Monlä) 487
 Fażlu'llâh Paşa 550
 Fenâri 373, 874
 Fenâri (Âl-i) 1292
 Fenâri (Mevlânâ) 322, 371, 372, 373, 376,
 550
 Fenâyî 930
 Feraḥşâd (Emir) 1189
 Ferâiz 1298
 Ferâiz-i Seyyidîn 1295
 Ferâiz-i Seyyid Şerif 1096
 Ferâiz-i Sinâciyye 370, 484
 Ferec bin Berķük 424
 Ferec bin Berķük (Melik Nâşır) 355
 Ferhâd 1337
 Ferhâd Beg 967
 Ferhâd Paşa 1263, 1264, 1267, 1270
 Ferḥalu 230
 Feridun 1180
 Ferķadân 304, 691
 Ferruḥ-nâme 403
 Fesleke 730
 Fetâvâ-yı Bezzâziyye 372
 Fetâvâ-yı Kâdîhân 896
 Fetâvâ-yı Muḥîṭ 1027
 Feth-i Kocaḳayası 508
 Fethiyye 849, 851, 1084, 1085, 1104
 Fethü'llâh-ı Şirvânî 1083
 Fethü'llâh-ı Şirvânî (Mevlânâ) 569
 Fettâḥ 642
 Fevâihü'l-miskiyye fi'l-Fevâtiḥi'l-Mekkiyye 398
 Feylesof-zâde (Ahmed Çelebi) 1078
 Feyzu'llâh (Mevlânâ) 424
 Feyyâz-ı Muṭlaḳ 793
 Feyzülkadir 486
 Fikḥ-ı Ekber 567, 1319
 Fırat 561
 Fiġânî 1139
 Fil Çayırı 1176

- Filibe 309, 467, 482, 1055, 1286
 Filibe Medresesi 840
Firâk-nâme-i Halîli 922
 Firavun 333
 Firdevsî 346
 Firdevsî 926, 1137
 Firdevsî (Hâkîm) 1138
 Firdevsî-i Tûsî 926, 1138
 Firdevsî-i Tûsî (Hâkîm) 115
 Firecik 273
 Firûz Beg 313, 320, 325, 326, 341, 514, 525, 550, 998
 Firûz Begoğlu 723
 Fişâgoraş 1024
 Franca 1021, 1022
 Franço 1211
 Franca 952, 953, 956
 Fransa 650, 654, 1213
 Freng 599, 600, 601, 647, 650, 655, 657, 663, 765, 782, 953, 978, 991, 1071, 1072, 1073
 Frengî 640, 806, 1229
 Frengistân 253, 319, 357, 533, 591, 612, 618, 622, 629, 630, 632, 640, 644, 645, 647, 649, 652, 654, 656, 667, 763, 778, 806, 807, 815, 820, 920, 925, 950, 951, 978, 1016, 1039, 1070, 1166, 1210, 1211, 1275
 Freng Tonanması 1010
 Freng yazusu 313
 Furât 231, 1231, 1263
 Furât Nehri bk. Nehr-i Furât
 Furkân 226
 Furkân-ı Azîm 215, 648
Fuşûlü'l-bedâyi' fi Uşûli'ş-şerâyi' 370
Fuşûlü'l-mühimme 133
Fuşûlü'l-mühimme fi Ma'rifeti'l-e'imme 113
 Fuzayl Çelebi 1288
 Füküre Kâl'ası bk. Kâl'a-i Füküre
 Fûrs 130, 587, 1133, 1290, 1333
 Fûrsân 800
Fûsûş 177, 282, 573
Fûtûh 115
Fûtûhât-ı Şâmiyye 1222
Fûtûhâtül-mekkiyye 112
- G**
 Gaffâr 1251
 Galağa 328, 594, 595, 598, 641, 647, 669, 670, 833, 836, 925, 1038, 1212, 1337
 Galağa Boğazı 925
 Galağa Hişârı 644
 Galağa Serâyı 641
 Galağ-bahşış 416
 Garrân 1216
 Gavrî 1206, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1237, 1238, 1239, 1240, 1243, 1244, 1246, 1247
 Gavrî (Sulţân) 1099, 1170, 1244, 1245, 1246, 1299
Gâyetül-emâni 553
 Gayûr 1274
 Gâzanfer 584
 Gâzanfer (Ağa) 178
 Gâzân Hân 234, 235
 Gâzî Abdur-Rahmân bk. Abdur-Rahmân (Gâzî)
 Gâzî Abdur-Rahmân Beg bk. Abdur-Rahmân Beg (Gâzî)
 Gâzî Çelebi 235
 Gâzî Hudâvendgâr 275, 303, 314, 424
 Gâzî Sulţân Murâd bk. Murâd (Gâzî, Sulţân)
 Gâzî Umûr Beg bk. Umûr Beg (Gâzî)
 Gâzî Umûr Beg (Gâzî, Aydın Beg Oğlu) 274
 Gâzî Umûr Paşa bk. Umûr Paşa (Gâzî)
 Gazzâlî 112, 688, 1259
 Gazze 1247, 1249
 Gazze Kâl'ası bk. Kâl'a-i Gazze
 Gedik Aĥmed Paşa bk. Aĥmed Paşa (Gedik)
 Gedüz 1065
 Gegivize 423, 487, 826, 1060, 1281
 Gelibolî 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 279, 305, 310, 318, 319, 381, 386, 423, 510, 512, 513, 548, 549, 570, 573, 586, 709, 724, 769, 779, 789, 824, 833, 840, 847, 856, 858, 868, 972, 979, 987, 996, 1009, 1040, 1077, 1081, 1149, 1170, 1295, 1325
 Gelibolî Boğazı 533
 Gelibolî İskelesi 1177
 Gelibolî Kâl'ası 275, 276, 510 ayrıca bk. Kâl'a-i Gelibolî
 Gelibolî Ma'beri 310, 343, 385, 386, 419, 443, 458, 510, 511, 512, 749, 820, 953, 1071, 1177, 1230
 Gence 347, 909
 Gerede 444, 445
 Gerger 1241
 Gerger Kâl'ası bk. Kâl'a-i Gerger

Germe 538, 539, 765, 767, 768
 Germiyân 236, 304, 313, 322, 325, 344,
 350, 356, 403, 457, 498, 549, 758, 829,
 1043
 Germiyân Kâl'ası 920
 Germiyânoğlu 326, 384, 407, 440, 442, 499,
 503
 Germiyânoğulları 517
 Gevher-nigin Kâl'ası bk. Kâl'a-i Gevher-nigin
 Geyiklü Baba 277, 298, 302
 Geylân 347
 Geyve 1065, 1336
 Ğılağori 1002
 Ğıyâşü'd-din Cemşid (Mevlânâ) 849
 Ğıyâşü'd-din Keyhüsrev 266
 Ğıyâşü'd-din (Mevlânâ) 849
 Ğıyâşü'd-din (Paşa Çelebi) 1104
 Ğıyâşü'd-din (Sultân) 213, 241, 262, 756
 Ğonçe Çelebi 156
 Gökâlp 230
 Gökçimen 1241
 Gökmevdân 1240
 Göksun 1209
 Gölbaşı 815, 816
 Göl Burcu 815
 Göle 1190
 Gömi 1241
 Gönanlı Bâyezîd bk. Bâyezîd (Gönanlı)
 Görke Tağı 1059
 Göynük 47, 248, 265, 270, 884, 886, 893,
 943, 1112
 Gözören 478
 Gözleröğlü 435
 Gürânî 553, 563, 678, 837
 Gürânî (Mevlânâ) 563, 843, 860
 Ğurer 531, 837, 1084
 Gücbeg bin Artuğ 230
 Gügercinlik Kâl'ası 735 ayrıca bk. Kâl'a-i
 Gügercinlik
 Gülek Kâl'ası bk. Kâl'a-i Gülek
 Ğülistân 182
 Ğülistân 1100, 1290, 1291
 Ğülizar Kalesi 276 ayrıca bk. Kâl'a-i Ğül'izâr
 Ğülnâr 518
 Ğülşeni 932
 Ğülşen-i Râz 584, 1114
 Ğülşeni (Şeyh) 932
 Ğülşen-i Tevhîd 1120
 Ğülzâr 899
 Ğümenek 567

Ğümüş 494
 Ğümüşlioğlu 494, 1272, 1316
 Ğümüşlioğlu (Muhyî'd-din bin Şeyh Celâl)
 1316
 Ğümüş Medresesi 1098
 Ğümülcine 310, 320, 592, 785
 Ğümülcine Kâl'ası 310 ayrıca bk. Kâl'a-i
 Ğümülcine
 Ğündüz Alp 239, 244, 245
 Ğüneş Kaşidesi 576
 Ğüntoğdı 232
 Ğürc 220
 Ğürcî 214, 220
 Ğürcistân 330, 592, 1189
 Ğürgen Kâl'ası bk. Kâl'a-i Ğürgen
 Ğüstemem 427, 1262
 Ğüştâsb 1046
 Ğüvâhi 1336, 1337
 Ğüzelhişâr 735
 Ğüzelhişâr Kâl'ası bk. Kâl'a-i Ğüzelhişâr

H

Ĥabeş 293, 661, 719
 Ĥabeşi 295, 718, 719
 Ĥabîb 205, 507, 909
 Ĥabîbî 1324
 Ĥabîb-i Ĥamidî (Mevlânâ) 489
 Ĥabîb-i Ĥudâ 636, 1029
 Ĥabîb-i Ĥaramanî (Şeyh) 909
 Ĥabîb-i Mevlâ 631
 Ĥabîb-i Neccâr 608
 Ĥabîb-i Yezdân 797
 Ĥabîb (Şeyh) 909, 1119, 1120
 Ĥabîbü's-siyer 114
 Ĥ'âce AĤmed bk. AĤmed (Ĥ'âce)
 Ĥ'âce AĤmed-i Yesevî bk. AĤmed-i Yesevî
 (Ĥ'âce)
 Ĥ'âce Beg 313
 Ĥ'âce Ĥâfîz bk. Ĥâfîz (Ĥ'âce)
 Ĥaceriyye 1084
 Ĥacerü'l-esved 1121
 Ĥ'âce-zâde 557, 565, 682, 838, 839, 842,
 843, 850, 853, 867, 872, 873, 1097,
 1101, 1105, 1280
 Ĥ'âce-zâde (Mevlânâ) 485, 565, 850, 867,
 872, 1103, 1290
 Ĥâcî Baba (Mevlânâ) 873
 Ĥâcî Bayram 496, 502, 504, 883, 886, 1120
 Ĥâcî Bayram-ı AnĤaravî 496

- Hâci Bayram-ı Velî 377, 867
 Hâci Bayramî 1121
 Hâci Bayram (Şeyh) 377, 495, 496, 570, 867, 882, 910, 1120, 1121
 Hâci Beg 1214
 Hâci Bektaş 284, 285, 286, 287, 288, 290, 291, 299, 301
 Hâci Bektaş Muḥammed bk. Muḥammed
 Hâci Bektaş bin Seyyid Mūsâ-yı Nişabûri bin Seyyid İshâk es-Sâkin Baba bin Seyyid İbrâhîm el-Askerî bin Seyyid Mūsâ Yâysıca bin Seyyid İbrâhîm el-Murtażâ el-Aşğar bin el-İmâm Mūsâ el-Kâzım (Seyyid)
 Hâci Bektaş-ı Velî 267, 284, 285, 287, 290, 291, 299, 399, 586
 Hâci Çelebi 1319, 1320
 Hâci Evrenos 269, 340
 Hâci Evrenos Beg 390, 451, 465
 Hâci Hâlife 870, 903, 1111, 1112
 Hâci Hâlife (Şeyh) 861, 902, 903
 Hâci Ḥasan-zâde 563, 840, 841, 842, 1090, 1091, 1287, 1301, 1307
 Hâci İlbegi bk. İlbegi (Hâci)
 Hâci Paşa 371, 379, 400, 403
 Hâci Şafâ bk. Şafâ (Hâci)
 Hâcû 1147
 Hâdâ'ikü'l-âdâb 113
 Hâdâ'ikü'l-îmân 851
 Hâdice 183
 Hadikatül-bakika ve Şeriatü'r-tarika 182, 662
 Hadikatü'r-rivâyât 114
 Hadikatü's-sü'edâ 132
 Hâdimül-Haremeyn 1270
 Hâdimül-Haremeyni-ş-şerifeyn 1153
 Hâffî 921
 Hâfız (Hâ'ice) 610
 Hâfız-ı Ebrû 116
 Hâfız-ı Kütüb 1311
 Hâfız-ı Rüm 1143
 Hâfız-ı Şirâzi 389, 390
 Hâfız (Monlâ) 1147
 Hâfız Muḥammed Ali Kuşçı-i Taşkendi bk. Muḥammed Ali Kuşçı-i Taşkendi (Hâfız)
 Hâfız Muḥammed bin Ali-i Kûşî bk. Muḥammed bin Ali-i Kûşî (Hâfız)
 Hâfızü'd-dîn-i Bezzâzi 488, 551
 Hâfızü'd-dîn Meḥemmed bin Meḥemmed el-Kerderî 372
 Hâk 178, 182, 208, 215, 249, 330, 407, 412, 570, 579, 582, 589, 634, 683, 729, 838, 857, 861, 889, 891, 903, 905, 956, 1097, 1112, 1115, 1124, 1125, 1135, 1136, 1175, 1187, 1261, 1268, 1292, 1317, 1322, 1338
 Hâki 575, 1129
 Hâkim (Allâh) 1314
 Hâkim Arab bk. Arab (Hâkim)
 Hâkim Ebü Ali Miskeveyh bk. Ebü Ali Miskeveyh (Hâkim)
 Hâkim Firdevsî bk. Firdevsî (Hâkim)
 Hâkim Firdevsî-i Tûsî bk. Firdevsî-i Tûsî (Hâkim)
 Hâkim Kuṭbu'd-din bk. Kuṭbu'd-din (Hâkim)
 Hâkim Lârî bk. Lârî (Hâkim)
 Hâkim Lâzoğlu 469
 Hâkim Ruḳya bk. Ruḳya (Hâkim)
 Hâk Te'âlâ 208, 330, 407, 947, 1006, 1261, 1270
 Hâkyıkdughîşâr 305
 Haleb 334
 Haleb 283, 287, 330, 578, 678, 679, 680, 692, 705, 786, 787, 845, 853, 883, 949, 966, 967, 969, 972, 974, 976, 982, 989, 1020, 1090, 1153, 1173, 1228, 1229, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1239, 1240, 1241, 1242, 1246, 1247, 1250, 1262, 1294, 1296, 1298
 Halebiler 976
 Halebiye 836, 861, 1287, 1297
 Halebiye Medresesi 836, 861, 1287
 Halebî-zâde (Abdu'r-Rahmân) 1102
 Haleb Kâl'ası 1239, 1246 ayrıca bk. Kâl'a-i Haleb
 Halebli 1102
 Hâlık 203, 661, 1012
 Hâlıkü'l-berâyâ 433
 Hâlic-i Baḥr-ı Ebyâz 214, 806
 Hâlic-i Baḥr-ı Freng 655
 Hâlic-i Baḥr-ı Rüm 266, 1063
 Hâlid bin Velid 407, 520, 1222
 Hâlid (Bir Kürd) 1200
 Hâlid (Kürd) 1216, 1220
 Hâlife 1217
 Hâlife Beg 1194
 Hâلیل Beg 157, 466, 518, 1217, 1222, 1248
 Hâلیل (Cenderelü, Kara) 267, 283
 Hâلیل Çelebi 1316

- Hâlıl (Emîr) 1215
 Hâlılı 921, 922, 1098
 Hâlıl (İbrâhîm) 1025
 Hâlıl-i Eyyübî (Melik) 1222, 1227
 Hâlılı (Mevlânâ) 1098
 Hâlıl (Kâra) 283, 309, 317, 364, 423, 466, 871
 Hâlıl (Kâra, Monlâ) 283
 Hâlıl (Melik) 1173
 Hâlıl (Mollâ) 267
 Hâlıl (Monlâ) 1060
 Hâlıl Paşa 283, 529, 531, 532, 533, 536, 537, 547, 550, 569, 583, 595, 599, 604, 828, 869, 971, 976
 Hâlıl Sulţân 980
 Hâlılı'r-Rahmân 287
 Hâlım (Hâlımî) 1326
 Hâlımî 1326, 1327
 Hâlımî Çelebi 1325, 1326
Hâlımî Luğati 1327
 Hâlımî (Mu'allim-i Sulţânî) 1204
 Hâllâk 205
 Hâllâk-ı Ademiyân 348
 Hâllâk-ı Cihân-âferin 1303
 Hâlveti 907, 1117
 Hâlvetiler 908
 Hâlvetiyye 845, 910, 1272
 Hamâ 1242
 Hamâ 1239, 1242
 Hamâ Kal'ası bk. Kal'a-i Hamâ
 Haman 333
 Hamdî 887, 888, 894, 899, 919
 Hamdî Çelebi 887, 888, 893, 895, 899, 919
 Hamdu'llâh-ı Müstevfî 116
 Hamel 727
 Hâmîd 311, 356, 508, 517, 757, 758, 860
 Hâmîd bin Mûsâ (Şeyh) 375
 Hâmîdî 574, 904, 1094
 Hâmîd-i Kayşeri (Şeyh) 495, 496
 Hâmîdlü 1093, 1103
 Hâmîdü'd-dîn bin Efđalü'd-dîn 855
 Hâmîd (Şeyh) 378
Hamis fi Ahvâli Nefis Nefis 113
 Hamse 234, 450
Hamse 972, 1125, 1128, 1146
 Hamse Mi'e 972
 Hamza 284, 403, 1080
 Hamza Bâli Beg 1075
 Hamza Beg 510, 514, 515, 516, 531, 539, 550, 744, 759, 958, 1075
 Hamza Beg (İzmiroğlı) 467, 469
 Hamza (Bir Elçi) 757
 Hamza (Hâcî) 909
 Hamza Hâlıfe 1204
 Hamza-i Karamanî (Mevlânâ) 566
 Hamza-i Karamanî (Monlâ) 1088
 Hamza-i Şâmî (Şeyh) 898, 900
 Hamza (Mevlânâ) 370, 564
 Hamza (Monlâ) 508
 Hamza Paşa 518
 Hamza Paşa (Anatolî Beglerbegisi) 519
 Hamza (Şeyh) 884
 Hamzavî 347, 403, 894
 Hamzavî (Mevlânâ) 402
 Hamzavî (Monlâ) 347, 403
 Hân 259
 Hândân (Şâh) 581
 Hândmîr 114
 Hânefî 138, 398, 852, 897
 Hânlecün Kal'ası bk. Kal'a-i Hânlecün
 Hânyünus 1247, 1249, 1277
 Harem 1077, 1121
 Haremeyn 208, 591, 610, 721, 951
 Haremeyn-i Şerîfeyn 929, 1153
 Haremeynü's-şerîfeyn 721, 1256
 Harem-i Muhterem 1230
 Hârezm 227, 347, 428
 Hâric 687, 689
 Hâric Ellili (Medreseler) 680
 Hâric Ellili Medreseler 680
 Hâric Elli Medresesi 687
 Hâricî 335, 427, 477, 510, 511, 514, 1019, 1062, 1157, 1171
 Hâric (Medreseleri) 678, 685
 Hâric Medreseleri 680, 691
 Hârîrî 920
 Harmançaya 248
Har-nâme 502
 Harput Kal'ası 1224
 Hârrân 183
 Hârûn-ı İmrânî 1079, 1082
 Hârûnu'r-reşîd 646, 647, 648, 1304
 Hârût 939
 Hâsan 373
 Hâsan Ağa 341, 390, 414, 1194
 Hâsan (Ahî) 263
 Hâsan Alp 233
 Hâsan (Andelîbî) 1136
 Hâsan Beg 477, 741, 742, 744, 759, 786, 787, 794, 795, 796, 797, 800

- Hâsan Beg (Alparslan Oğlu) 478
 Hâsan Beg bin Ali Beg bin Kâra Oğmân-ı Bayındırî 785
 Hâsan Beg İbn Melik Ağmed 477
 Hâsan Beg-i Tavil 741, 742, 801
 Hâsan Beg (Melik Ağmed Oğlu, Diğer) 478
 Hâsan Beg (Ulağoğlu) 805
 Hâsan Beg (Uzun) 759, 785, 798, 909
 Hâsan (Beñlü, Ađi) 1321
 Hâsan bin Abdu's-Şamed (Mevlânâ) 847
 Hâsan bin Ali 786
 Hâsan bin Ali Beg 980
 Hâsan bin Ali bin Cihânşâh (Emîr) 786
 Hâsan bin Ali (Seyyid) 567
 Hâsan bin el-Mühennâ 1310
 Hâsan Cân 1191, 1197
 Hâsan Cân-zâde Sa'dü'd-din bk. Sa'dü'd-din (Hâsan Cân-zâde)
 Hâsan Çelebi 861, 862
 Hâsan Çelebi bin İsmâ'il Beg 739
 Hâsan Çelebi bin Meğhemmed Şâh el-Fenârî 861
 Hâsan Çelebi (Muğaşşî) 859, 1100
 Hâsan (H'âce) 574, 839
 Hâsan H'âce (Şeyh) 574
 Hâsan (Hâricî) 477
 Hâsan (Hz.) 1181, 1334
 Hâsan-ı Dırâz 980
 Hâsan-ı Dırâz (Mîr) 792, 794
 Hâsan-ı Kâşserî 283
 Hâsan-ı Mu'îd 1128
 Hâsan-ı Rifâ'î 297
 Hâsan-ı Tavil 741, 762, 786, 817, 834, 849, 909, 1157
 Hâsan-ı Tavil (Mîr) 669, 786, 791, 793, 796, 798, 803, 817, 830, 831
 Hâsan (Kâra) 1010
 Hâsan (Kurd) 518
 Hâsan (Mevlânâ) 283, 372, 585
 Hâsan (Mîr) 669, 786, 791, 792, 794, 796, 798, 803, 817, 830, 831, 1204
 Hâsan Paşa 372, 373, 1052, 1060, 1077, 1177, 1195
 Hâsan Paşa bin Ali 372
 Hâsan (Sulţân) 507, 508, 588, 980
 Hâsan (Şeyh) 263
 Hâsan (Uzun) 785, 798, 834, 849, 853, 938, 980, 1189
 Hâş Bâğçe 717
 Hâseniyye 868
 Hâşinül-mir'ât 787
 Hâşköy 932
 Hâş Murâd (Rümili Beglerbegisi) bk. Murâd (Rümili Beglerbegisi, Hâş)
 Hâş Oda 716
 Hâş Odalı 716, 717
 Hâssân 1310
 Hâşimî 1152
 Hâşîye-i Keşşâf 566
 Hâşîye-i Şerh-i Metâli' 851
 Hâşîye-i Tecrid 678, 679, 841
 Hâşîye-i Tecrid Medârisi 679
 Hâşîye-i Tecrid Medreseleri 678
 Hâtemî 1092
 Hâţib-zâde 682, 841, 843, 844, 845, 864, 1086, 1090, 1094, 1095, 1096, 1102, 1105, 1286, 1292
 Hâtifi 114
 Hâtme 284
 Hâţţâb bin Ebi'l-Kâsum 262
 Hâţţâbi 128
 Hâvâle 525, 735
 Hâvâle Kâl'ası 525 ayrıca bk. Kâl'a-i Hâvâle
 Hâvâriyyün 628
 Hâvâsi-i Keşşâf 566
 Hâvî 1204
 Hâvrân 48
 Hay 213, 671
 Hayâlî 840, 841, 842, 843, 895, 1106, 1147, 1313
 Hayâlî Çelebi 841
 Hayâlî-i Buhârî 247
 Haydar 205, 920
 Haydar (Acem, Mevlânâ) 480
 Haydar-ı Acemî 426
 Haydarî 468, 937
 Haydariler 989
 Haydariyye 1204
 Haydar (Mevlânâ) 426
 Haydaroğlu Şâh İsmâ'il bk. İsmâ'il (Haydaroğlu, Şâh)
 Haydar (Şeyh) 379, 1025
 Hayrabolî 269, 273, 277
 Hayrbây 1237, 1239
 Hayr Beg 1259, 1277
 Hayrüd-din bin Halil bin Hâcî Şafâ 838
 Hayrüd-din bin Mi'mâr Murâd (Mi'mâr) 1038
 Hayrüd-din (H'âce) 854
 Hayrüd-din Hızr (Monlâ Aţûfi) 1300

- Hayrüd-din (Kara Halil) 364
 Hayrüd-din Paşa 283, 309, 316, 317, 364, 547
 Hayrüd-din Paşa (Cenderelü) 1078
 Hayrüd-din Paşa (Cenderelü, Kara) 828
 Hayrüd-din Paşa (Mî'mâr) 1037
 Hayrül-beriyye 1250
 Hayrül-mürselin 369
Hayvânât 1105
 Hayy-ı Lâ-yenâm 1074
 Hazîne-i Âmire 706, 707
 Hazîne Odası 716
 Hazret-i Bârî 177
 Hazret-i Hağ 352, 471, 634, 903, 1161, 1261
 Hazret-i Peygâmbir 43, 183, 638
 Hazret-i Rabbül-'âlemîn 532
 Hazret-i Resül 287, 377, 597, 636, 641, 648, 653
 Hazret-i Resûlullâh 486, 635, 652, 653, 730, 882, 887, 913, 1113, 1121
Hediyyetül-mehdiyyin 1084
Heft Meclis 147
Heft Peyker 610
 Hemdem Paşa 1168, 1189, 1284
 Hemedân 1224, 1227
 Heraql 627, 628, 635, 636, 645, 646, 647, 653
 Heraql-ı Azîm-i Rûm 652
 Heraql-ı Rûm 652, 653
 Heraqliye 976
 Herât 786, 851, 860, 906
 Herî 484, 1194
 Hersek 592, 750, 755, 991, 1070
 Herseki (Bir Kâl'a) 737
 Hersekoğlı 967
Heşt Bibişt 229, 590, 597, 649, 655, 697, 1023, 1146, 1215
 Hevâyî (Muhyî'd-din) 1107
Heves-nâme 1302, 1307, 1308, 1309, 1310
 Hevlonya 825, 826, 832
 Hımş 1239, 1242, 1243
 Hımş Kâl'ası bk. Kâl'a-i Hımş
 Hınûs 1216
Hıred-nâme 502
 Hırka Tağı 289
 Hırvâd 214, 219, 222
 Hırvât 829
Hısn-ı Hâşin 355
 Hışnikeyf 1217
 Hışnikeyfâ 1173, 1215
 Hıtâ 211, 589, 618, 924, 1327
 Hıtây 654
 Hızır 563
 Hızır 156, 292, 477, 493, 534, 626, 661, 997, 1132, 1323
 Hızır Bâli 525
 Hızır Beg 477, 557, 559, 563, 564, 836, 839, 840, 842, 853, 854, 856, 859, 863, 866, 967, 969, 990
 Hızır Beg bin Ahmed Paşa bin Mevlânâ Hızır Beg 1321
 Hızır Beg bin Celâlî'd-din 556
 Hızır Beg Hâtunî 543
 Hızır (Hazret-i) 352, 376, 571, 611, 672
 Hızır (Koca) 534, 535
 Hızır Nebî 996
 Hızır Şâh bin Alâ'ü'd-din bin Hâcî Hasan 1313
 Hızır Şâh (Mevlânâ) 565
 Hibe Sultân 981, 982
 Hicâz 653, 949, 998, 1312
 Hicâziler 1237
Hidâye 369, 424, 487, 565, 680, 855, 1290
Hidâye Şerhi 851
Hidâyetül-hikme 859
Hidâyetül-hikmet 840
 Hikmetî Çelebi 156
Hilâfiyât 262, 1106
 Hilâlî 1152
 Hind 138, 159, 211, 226, 227, 329, 406, 590, 618, 956, 965
 Hindistân 1068, 1081
 Hindü 934
 Hindüstân 340, 347, 956
 Hint 334
 Hışâr-ı Aşos 1018
 Hışâr-ı Boğazkesen 592
 Hışâr-ı Moton 1016
 Hızân 1174, 1215, 1216, 1220
 Hızâne-i Âmire 355, 682, 684, 713, 822, 1199
 Horasan 5, 334
 Hıorâsân 284, 285, 347, 428, 490, 786, 928, 1201
 Hıorâsânî 240
 Hıoros-zâde 451
 Hıoryâd 1004
 Hıoten 347, 589, 618, 940

- Høy 298, 1196, 1198
 Hu'and Hâtün Medresesi 897
 Hudâ 51, 182, 212, 216, 223, 230, 249,
 256, 297, 304, 359, 371, 380, 393, 404,
 425, 444, 446, 449, 529, 537, 544, 578,
 580, 601, 617, 619, 631, 640, 724, 737,
 746, 768, 777, 795, 830, 835, 841, 873,
 890, 913, 951, 972, 984, 993, 1001,
 1037, 1044, 1109, 1124, 1143, 1146,
 1148, 1151, 1170, 1192, 1194, 1220,
 1226, 1256, 1277
 Hudâvendgâr Gâzi 264
 Hudâvendgâr Hazretleri (Murâd Hân-ı
 Evvel) 283
 Hudâvendgâr (Livâsi) 254, 260
 Hudâvendgâr (Sulţân Murâd) 306, 310, 313,
 315, 318
Hudâvend-nâme 927
 Hudâ-yı Müste'an 340
 Hudâ-yı Te'âlâ 1007
 Hudâ-yı Yektâ 619
 Hüd Peygâmbere 623
Hulâşatü'l-vefâ 112
 Huneyn 726
 Hürî 726
 Hürşid Beg 742
Hürşid ü Ferahşad 504
 Hurûfî 485, 580
 Hurûfiyye 486
 Huţâd 1249
 Huzûrî 1325
Hüccetü'l-muhakkikîn 114
 Hüdhd (Bedrü'd-dîn eţ-Tabîb) 1315
 Hümâ 264, 735, 778, 826, 922, 927, 996,
 1063, 1234, 1278, 1306
 Hümâm bin Meniyye 115
 Hümâmî 583
Hümây u Hümâyün 919
 Hürmüz 1322
 Hüsâm Hüseyn bin Hasan et-Tebrîzi 865
 Hüsâm-ı Toĸatî (Mevlânâ) 567
 Hüsâmî 495
 Hüsâm Paşa 1277
 Hüsâmü'd-dîn 494
 Hüsâmü'd-dîn bin Abdu'r-Rahmân 1293
 Hüsâmü'd-dîn (bin Abdu'r-Rahmân) 1294
 Hüsâmü'd-dîn-i Kâfi 875
 Hüsâmü'd-dîn (Mevlânâ) 1108
 Hüsâmü'd-dîn (Monlâ) 857
 Hüsâm-zâde 1293
 Hüseyn Kâşifi 182
 Hüseyn (Hz.) 1181
 Hüseyn Aĸa 314
 Hüseyn Bayĸara 361, 916, 1201
 Hüseyn Bayĸara (Mîrzâ) 331
 Hüseyn Beg 819, 973, 1199
 Hüseyn Beg (Çerkes) 1224, 1225
 Hüseyn Beg (Helvâci-zâde) 1198
 Hüseyn Beg (Mîr) 1227
 Hüseyn bin Manşür-ı Hallâc 578
 Hüseyn bin Muĸammed bin Hasan ed-
 Diyârbekrî 113
 Hüseyn Çelebi (Yegân-zâde) 1079
 Hüseyn (Emîr, Sulţân) 1215
 Hüseyn (Emîr-zâde, Sulţân) 354
 Hüseyn Enîsi (Emîr) 882, 890
 Hüseyn Hân 1227
 Hüseyn (Hz.) 1334
 Hüseyn-i Ahlâĸî (Seyyid) 424, 425
 Hüseyniyye 1096
 Hüseyn Mîrzâ (Bayĸara) 1183
Hüsün ü Dil 1323
 Hüsrev 356, 500, 1143
 Hüsrev-i Dihlevî 1146
 Hüsrev-i Rüm (Necâtî) 1146
 Hüsrev Paşa 1224, 1225, 1227
Hüsrev ü Şîrin 246, 251, 600
Hüsrev ü Şîrin 500, 502, 503, 1087, 1321

I-İ

- İlĸaz Taĸı 478
 Irak 334
 Irâĸ 216, 786, 798, 1113, 1218
 Irâĸ-ı Acem 347
 Irâĸ-ı Arab 679
İşlâĸ u İzâb 1290
 İştâbl-ı Âmire 361, 710
 İştâbl-ı Hâşşa 712
 İştıklar 989
 İblis 430, 613, 615, 625, 988
 İbn Abbâs 131, 183
 İbn Abdü'l-berr 138
 İbn Ahî (Şeyĸ Meĸammed) 1318
 İbn Alâ Beg-i Münşî 587
 İbn Arabî 573
 İbn A'râbî 138
 İbn Arabşâh-ı Enşârî 139
 İbn Asâkir 486
 İbn Berikî 1093

- İbn Beşir (Mevlânâ) 838
 İbn Bezzâzî 372
 İbn Cerir 140
 İbn Cerir-i Taberî 112
 İbn Ebî Şeybe 143
 İbn Eşir 112, 113, 121, 140
 İbn Eflâtûn 869
 İbn el-Cevzî 112, 113
 İbn el-Hacer 114
 İbn el-Melek 114
 İbn Erdebil 1050
 İbn Firişte 488
 İbn Germiyân 440
 İbn Hacer 553, 862
 İbn Hâllikân 113
 İbn Haneş 1173
 İbn Haţib 564
 İbn Hurkûş 1173
 İbn Hürrem 129
 İbn İrâk 1113
 İbn İnal 433, 456
 İbn Kâdî-i Ayaşuluğ 839
 İbn Karaman 305, 514, 515, 516, 527, 533
 İbn Kelb 436
 İbn Keşir 112, 132
 İbn Kubâd 432, 433
 İbn Mağnisa 864, 865
 İbn Mu'îd (Mevlânâ) 1102
 İbn Muğle 896
 İbn Neccâr 558
 İbn Ömer (Mevlânâ) 1108
 İbn Sâ'âtî 565
 İbn Sa'îd 1173
 İbn Şaruhan 325
 İbn Sinâ 851
 İbn Temcid (Mevlânâ) 566
 İbnü'l-Mu'arrif (Mevlânâ) 866
 İbnü'l-müzehheb (Hakim) 1313
 İbn Vefâ (Şeyh) 911, 1320
 İbn Velve 521
 İbn Verdî 129
 İbn Yahyâ 129
 İbn Zehebî 882
 İbrahim 244, 550, 758, 769, 1068
 İbrâhîm 516, 1018, 1097
 İbrâhîm Ağa (Odabaşı) 1281
 İbrâhîm Beg 516, 527, 757, 902
 İbrâhîm Beg (Karamanoğlu) 526, 593, 758, 902
 İbrâhîm bin Halil (Mevlânâ) 869
 İbrâhîm bin Hanif Şah 612
 İbrâhîm bin İbrâhîm (Haţib-zâde) 1105
 İbrâhîm (bin Kara Halil) 869
 İbrâhîm (bin Kara Halil, Mevlânâ) 870
 İbrâhîm bin Mehemmed Hanefî 375
 İbrâhîm bin Yahşi Faķih (Şeyh) 902
 İbrâhîm el-Mücâb 284
 İbrâhîm (Hazret-i) 230, 661
 İbrâhîm (İbn Üstâd, Mevlânâ) 1102
 İbrâhîm-i Kayseri 1108, 1320
 İbrâhîm-i Mücâb 284
 İbrâhîm (Mevlânâ, Seyyid) 1097
 İbrâhîm (Monlâ) 869, 870, 871
 İbrâhîm Paşa 417, 419, 457, 458, 483, 506, 509, 510, 517, 519, 523, 537, 628, 844, 1197, 1296, 1319
 İbrâhîm Paşa bin Halil Paşa 1068, 1286
 İbrâhîm Paşa bin Halil Paşa bin Ali Paşa 1068
 İbrâhîm Paşa Medresesi 1094
 İbrâhîm Paşaoğlu 1060
 İbrâhîm Paşa Serâyı 986
 İbrâhîm (Seyyid) 284, 1097
 İbrâhîm (Şeyh) 895, 897, 898, 902, 910
 İbrâhîm Tennürî 895, 897, 898
 İbrâhîm Tennürî bin Şarrâf Hüseyn 897
 İbrânî 674
 İbrî-zâde (Mevlânâ) 1102
 İbsala 310
 İbsala Kal'ası 326 ayrıca bk. Kal'a-i İbsala
 İçil 455, 508, 679, 703
 İdris bin Kemâl 1296
 İdris (Hakimü'd-din) 1229
 İdris-i Bidlisî (Hakimü'd-din, Mevlânâ) 1205
 İdris-i Münşî 229, 597, 649, 1070, 1099
 İdris (Mevlânâ) 229, 590, 597, 600, 656, 697, 758, 784, 1015, 1023, 1066, 1070, 1074, 1099, 1146, 1199, 1205, 1214, 1215, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1228, 1287
 İdris (Monlâ) 649, 711, 954, 1027, 1146, 1221, 1222, 1223
 İdris Nebî 1218
 İdris Peygamber 118
 İdrisü'n-Nebî 118
 İfrikiyye 985
 İfritâh 373
 İğnadiyüs 658, 659, 660, 666, 667
 İğnadiyüs (Mîmâr) 665, 666, 667
 İhtimanoğlu 1243
 İhyâ 688

- İhyâ'ul-ulûm* 112
 İkbâl Beg 447
 İkindü Dîvânı 700
 İlahî (Şeyh) 566, 905, 906, 1114, 1115, 1116
İlâbiyyât 569, 1087
İ'lâmü'l-hüdâ 490
İ'lâmü'l-verâ 137
 İlbaşan 775, 777, 778, 1020
 İlbaşan Kâ'ası 775, 778 ayrıca bk. Kâ'a-i
 İlbaşan
 İlbeği 280
 İlbeği (Hâcî) 269, 277, 279, 280, 281, 320,
 341
 İlhânî 960
 İlm Tağarcığı 556
 İlya 635, 645, 646, 647
 İlyanüs 656
 İlyâs 313, 341, 453, 491, 492, 493, 1149
 İlyâs (Baba) 298
 İlyâs Beg 313, 341, 594
 İlyâs bin İbrâhîm (Mevlânâ) 567
 İlyâs bin Yahyâ bin Hâmza-i Rûmî 568
 İlyâs (Hz.) 626
 İlyâs-ı Amâsî (Pîr) 491, 493, 494, 1272, 1315
 İlyâs-ı Hânefî (Mevlânâ) 569
 İlyâs Niyâzî 1149
 İlyâs (Pîr) 492, 495, 1272, 1316
 İlyâs (Şeyh) 262, 756
 İlyâs (Şeyh, Niyâzî) 1111
 İmâdiyye 1174, 1215
 İmâd Sulţân 296
 İmâdü'd-dîn 579
 İmâdü'd-dîn bin Keşîr-i Şâmi 115
 İmâm Alî (Mevlânâ Alâ'ü'd-dîn) 1097
 İmâmeyn-i Hümâmeyn 1334
 İmâm-ı A'zam 836
 İmâm-ı Debbâğîn 573
 İmâm-ı Gazzâlî 565, 1144
 İmâm-ı Herevî 852
 İmâm Şâfi'î 1314
 İmâm-zâde (Şeyh) 1117
 İmâret-i Âmire 672, 677
 İmlâk 647
İnâye 567
 İnce Beg 321
 İncecik Balaban 313
 İncegiz 419, 458
 İncil 635, 652
 İnebahtı 834, 1004, 1010, 1012, 1013,
 1021, 1070
 İnebahtı Kâ'ası 1006, 1009, 1010 ayrıca bk.
 Kâ'a-i İnebahtı
 İne Beg 320, 340
 İne Beg Şubası 441
 İnegöl 242, 244, 247, 254, 557, 861, 1294
 İnegöl Kâ'ası 252
 İne H'âce 449
 İnönî 247, 254, 270, 279, 508
 İnöz Kâ'ası bk. Kâ'a-i İnöz 592, 724
 İpşala 269, 724, 904
 İpsalan 518
 İpsalan Kâ'ası 519
 İrân 130, 231, 330, 335, 406, 785, 787, 800,
 849, 905, 1189, 1232
 İrem 647, 751
 İrem bin Avş 647
 İrte Gülbali 1002
 İsä 325, 384, 385, 408, 422, 442, 916
 İsä Beg 313, 443, 444, 445, 446, 819, 835,
 973, 974
 İsä Beg bin Hüseyn Beg 819
 İsä Beg (İshâk Paşa Oğlu) 881
 İsä Beg (Oğuzoğlu) 834
 İsä Çelebi 347, 365, 366, 383, 384, 385,
 440, 441, 442
 İsä (Emîr) 408
 İsägüci 1105
 İsä (Hâzret-i) 380, 649, 650, 655, 657
 İsä (Kâdî) 1326
 İsä Hâlife 1300
 İsä Hân 385, 444
 İsä (Hz.) 381, 623, 628, 631, 655
 İsä Kapısı 1036
 İsä (Necâtî) 916, 1143
 İsä (Sulţân) 384, 386, 408, 446
 İsevi 652, 654, 657, 663, 664, 1207
 İseviyye 385, 408
 İsi 919
 İsfendiyâr 344, 350, 407, 410, 426, 430,
 444, 478, 520, 532, 738, 741, 835, 973
 İsfendiyâr (Emîr) 327, 410, 411, 425, 429,
 438, 444, 477, 479, 496, 520, 524, 588
 İshak 561, 596
 İshâk Beg 369, 734, 759, 762, 803
 İshâk Beg (Karamanoğlu) 1018
 İshâk Beg (Maırakçı) 1013
 İshâk (Cemâlü'd-dîn) 1119
 İshâk (Hâzret-i) 228
 İshâkiyye Medresesi bk. Medrese-i İshâkiyye
 İshâklı 994

- İşhâk (Mevlâ) 560
 İşhâk (Mîr) 759
 İşhâk Paşa 321, 326, 368, 531, 544, 549,
 594, 779, 829, 1066
 İşhâk Paşa Kapısı 1036
 İskele Kapısı 1036
 İSKENDER 1153
 İskender 228, 266, 344, 351, 382, 406, 539,
 618, 619, 627, 649, 650, 697, 814, 832,
 954, 1007, 1008, 1045, 1142, 1180,
 1183, 1210, 1232, 1244, 1270, 1323
 İskender (Arnavüd) 539
 İskender Beg 973
 İskender Beg (Karaca Paşa-zâde) 977
 İskender Beg (Miḥâloĝlı) 747, 983, 984
 İskender Beg (Yörgüçoĝlı) 1194
 İskender Çelebi bin Abdullâh bin Ḥudâdâd
 bin Cârullâh bin Resûl bin Hızır Balım
 bin İskender 156, 292
 İskender (Ḥâ'in) 777, 778
 İskenderî 649
 İskender-i Feylesûf 627
 İskender-i Filikûs 661
 İskender-i Makedonî 266
 İskender-i Rûmî 617, 619, 627, 655
 İskenderiyye 592, 809, 815, 816, 817, 1237,
 1259
 İskenderiyye Kal'ası 814, 832 ayrıca bk.
 Kal'a-i İskenderiyye
 İskender-i Zül-karneyn 226, 626, 814, 816
 İskender (Miḥâloĝlı, Mîr) 771
 İskender Mirzâ 342
 İskendernâme 602
 İskender-nâme 371, 400, 401, 403, 1139
 İskender Paşa 989, 1003, 1006, 1008, 1069,
 1210, 1279
 İskilib 886, 898, 900, 1110
 İslam 2, 41, 311, 334, 653, 668, 733, 740,
 1178, 1180, 1181
 İslâm 159, 181, 190, 205, 213, 214, 221,
 239, 244, 245, 249, 253, 254, 255, 256,
 267, 268, 279, 292, 293, 296, 307, 319,
 329, 336, 338, 362, 369, 384, 425, 445,
 478, 487, 519, 523, 524, 526, 529, 534,
 535, 538, 542, 543, 551, 578, 590, 593,
 594, 597, 599, 603, 606, 607, 613, 628,
 634, 639, 641, 644, 645, 652, 653, 654,
 667, 669, 674, 682, 683, 686, 693, 695,
 722, 725, 727, 728, 736, 737, 738, 741,
 745, 747, 748, 750, 752, 753, 765, 767,
 768, 770, 772, 773, 781, 782, 783, 806,
 807, 808, 809, 810, 811, 812, 814, 819,
 821, 823, 829, 835, 847, 851, 879, 882,
 884, 942, 943, 952, 961, 962, 967, 969,
 972, 981, 982, 983, 986, 987, 990, 991,
 992, 994, 995, 996, 997, 999, 1000,
 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006,
 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1018,
 1020, 1022, 1032, 1033, 1040, 1048,
 1064, 1069, 1070, 1071, 1075, 1080,
 1108, 1116, 1118, 1121, 1144, 1153,
 1157, 1161, 1177, 1182, 1185, 1187,
 1195, 1206, 1221, 1222, 1224, 1235,
 1245, 1246, 1250, 1251, 1285, 1288,
 1296
 İslâmiyân 239, 526
 İslâmiyye 269, 270, 722, 724, 737, 738, 779,
 806, 813, 965, 992, 1012, 1021
 İsmâ'il 291, 1158
 İsmâ'il Beg 566, 569, 738, 739, 740, 1313
 İsmâ'il bin Ḥaydar 1049
 İsmâ'il bin Şeyḫ Ḥaydar (Şâh) 1025, 1042
 İsmail (Emir) 1180
 İsmâ'il (Ḥaydaroĝlı, Şâh) 943
 İsmâ'il-i Şirvânî 1113
 İsmâ'il-i Erdebilî (Şâh) 1157, 1170, 1176,
 1229, 1276
 İsmâ'il (Şaru) 288, 289, 290
 İsmâ'il (Şâh) 1025, 1026, 1042, 1049, 1062,
 1183, 1187, 1192, 1195, 1215, 1223,
 1224, 1227, 1230, 1231, 1244, 1245,
 1262, 1264, 1267, 1268, 1283
 İsmâ'il (Şeyḫ Ḥaydaroĝlı) 1040, 1174
 İspanya 649, 650, 763, 806, 825
 İspanyol 1211
 İstanbul 2, 5, 43, 44, 49, 50, 54, 116, 131,
 139, 159, 178, 179, 180, 183, 184, 189,
 223, 224, 247, 248, 253, 256, 259, 266,
 268, 293, 319, 323, 327, 328, 329, 357,
 363, 365, 385, 387, 392, 410, 411, 414,
 417, 418, 419, 422, 423, 441, 443, 456,
 457, 458, 461, 465, 506, 510, 514, 517,
 519, 521, 547, 552, 556, 557, 587, 594,
 595, 596, 597, 598, 600, 603, 605, 606,
 609, 612, 618, 619, 622, 623, 626, 627,
 628, 629, 633, 637, 639, 640, 644, 645,
 646, 647, 648, 650, 651, 654, 655, 656,
 657, 658, 659, 667, 669, 670, 672, 678,
 681, 701, 703, 705, 708, 709, 722, 726,
 730, 737, 738, 743, 789, 799, 806, 810,

826, 827, 830, 831, 832, 834, 836, 837, 838, 840, 841, 842, 846, 847, 848, 849, 850, 852, 855, 864, 869, 870, 872, 877, 886, 901, 902, 904, 905, 906, 912, 913, 925, 927, 929, 944, 946, 952, 985, 986, 987, 1036, 1037, 1039, 1050, 1055, 1059, 1064, 1068, 1069, 1087, 1088, 1089, 1093, 1094, 1097, 1098, 1099, 1104, 1108, 1109, 1111, 1114, 1116, 1118, 1119, 1122, 1155, 1159, 1161, 1174, 1176, 1201, 1204, 1210, 1232, 1233, 1242, 1262, 1263, 1265, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1275, 1289, 1292, 1294, 1296, 1300, 1305, 1306, 1312, 1313, 1319, 1321, 1326

İstanbul Ma'beri 789

İstanoz 514

İstefan 645, 647

İstefe 780

İstefe K'al'ası bk. K'al'a-i İstefe

İşret-nâme 1328

İvaz Beg 972

İvaz Paşa 371, 509

İvaz Paşa (Hâcî) 474, 483, 506, 510, 519, 576

İvaz Şubası 484

İzâh 321, 322, 484

İzârî (Mevlânâ) 1087

İzlâdi 529

İzlâdiyye 529

İzmir 357, 358, 445, 462, 749, 1029

İzmir K'al'ası bk. K'al'a-i İzmir

İzmiroğlu 445, 446, 462, 467, 471, 512

İznigmid 255, 264, 265, 266, 268, 270, 1266

İzniğ 235, 252, 253, 265, 266, 277, 282, 283, 374, 421, 425, 426, 442, 472, 479, 517, 520, 583, 840, 841, 843, 857, 858, 921, 1093, 1117

İzniğî 873, 1128

İzniğî Celili bk. Celili (İzniğî)

İzniğ K'al'ası 254, 265, 268

İzniğ Medresesi 564, 841, 1088

İzvornik 770, 771, 773, 1053, 1214

İzvornik K'al'ası 770, 771 ayrıca bk. K'al'a-i İzvornik

İzz Beg 972

İzzü'd-din Abdül-Laîf İbnü'l-Melek bk. Abdül-Laîf İbnü'l-Melek (İzzü'd-din)

İzzü'd-din Beşir Beg bk. Beşir Beg (İzzü'd-din)

J

Jülide-müy 581

K

Ka'be 377, 546, 553, 591, 657, 709, 751, 913, 925, 1023, 1200

Ka'be-i Müşerrefe 949

Kâbil 347

Ķâdi Ali-i Hışnıkeyfi bk. Ali-i Hışnıkeyfi (Ķâdi)

Ķâdi Beyzâvi bk. Beyzâvi (Ķâdi)

Ķâdi Beyzâvi Tefsiri 566, 837, 1084, 1105, 1297

Ķâdi-i Bağdâd (Ķivâmü'd-din Yûsuf) 1099

Ķâdi-i Balat 568

Ķâdi-i Erzincân 323

Ķâdi-i Simavna Oğlu 421, 423

Ķadim-i Bi-Zevâl 620

Ķâdi Paşa 1204

Ķadîr 234, 1013, 1236

Ķâdiri 1139

Ķâdiyyü'l-hacât 1274

Ķâdi-zâde 323, 569, 849, 856, 862, 863, 903, 1093, 1285

Ķâdi-zâde-i Rûmî 323, 569, 849, 856, 863, 1083, 1119

Ķâdi-zâde (Mevlânâ) 840

Ķadri Çelebi (Muṭahhar) 158

Ķadri Efendi 896

Ķâf 614, 631, 803, 1156

Ķâfâle 431

Ķaffâl-zâde 1312

Ķâfiye 489, 853, 861, 874, 896, 1105, 1106

Ķâfiyeci 487, 489

Ķahhâr 346

Ķahhâr 335, 365, 625, 626

Ķahhâr-ı Muṭlağ 1170

Ķâhire 1170

Ķahramân 181

Ķâhta 1241

Ķâhta K'al'ası bk. K'al'a-i Ķâhta

Ķaḳun K'al'ası bk. K'al'a-i Ķaḳun

Ķal'acik 407

Ķal'a-i Adana 943, 964

Ķal'a-i Akḳahışâr 508

Ķal'a-i Akḳirmân 943

Ķal'a-i Akşerây 325, 592

Ķal'a-i Akşehr 325

Ķal'a-i Alâiyye 592

- al'a-i Alaşehir 325
 al'a-i Amâsiyye 325
 al'a-i Amaşrı 592
 al'a-i Anavarın 943
 al'a-i Antâkiyye 1173
 al'a-i Atina 508
 al'a-i Ayaş 273
 al'a-i Ayntâb 1173
 al'a-i Balyabadra 508
 al'a-i Banços 305
 al'a-i Bayburd 1202
 al'a-i Behisni 325, 1173
 al'a-i Belğırad 727, 729, 987
 al'a-i Biğa 305
 al'a-i Biğados 592
 al'a-i Bilecik 251
 al'a-i Birecik 1173
 al'a-i Birke-i aberiyye 1173
 al'a-i Brancova 592
 al'a-i Burğos 305, 592
 al'a-i Burûsa 259
 al'a-i Canik 325
 al'a-i Cebel 253
 al'a-i Celüliyye 1173
 al'a-i Çemen 273
 al'a-i Çorlı 305
 al'a-i Darendede 1173
 al'a-i Depedelen 943
 al'a-i Dırac 592, 943
 al'a-i Dırama 305
 al'a-i Dimetoka 305
 al'a-i Divriği 325, 1173
 al'a-i Döğer 273
 al'a-i Ebbeske 305
 al'a-i Eceabâd 273
 al'a-i Edremid 265, 357
 al'a-i Egriboz 592
 al'a-i Ekil 1174
 al'a-i Engürüs 325
 al'a-i Enika 1018
 al'a-i Ereğli 592
 al'a-i Ermenek 592
 al'a-i Erzincân 325
 al'a-i Eskihişâr 305
 al'a-i Füküre 273
 al'a-i Gâzze 1173
 al'a-i Geliboli 269
 al'a-i Gerger 1173
 al'a-i Gevher-nigîn 276
 al'a-i Gügercinlik 592
 al'a-i Gülek 592
 al'a-i Gül'izâr 276
 al'a-i Gümülcine 305
 al'a-i Gürgen 592
 al'a-i Güzelhişâr 592
 al'a-i Haleb 1241
 al'a-i Hamâ 1173
 al'a-i Hânlecün 1173
 al'a-i Havâle 508
 al'a-i Himş 1173
 al'a-i İbşala 305
 al'a-i İlbaşan 592
 al'a-i İnebahtı 943, 1003
 al'a-i İnöz 592, 724
 al'a-i İskenderiyye 592, 1173
 al'a-i İstefe 943
 al'a-i İzmir 357, 358, 508
 al'a-i İzvornik 592
 al'a-i Kâhta 1173
 al'a-i Kaçun 1173
 al'a-i Karaferye 305
 al'a-i Karahişâr 246
 al'a-i Karahişâr-ı Şarkî 592
 al'a-i Karalar 1173
 al'a-i Kartene 508
 al'a-i Kaştamonı 325, 592
 al'a-i Kavala 305
 al'a-i Kayşeriyye 325
 al'a-i Kemâh 1205, 1206, 1208
 al'a-i Kili 943, 960
 al'a-i Kitel 433
 al'a-i Kocacık 508
 al'a-i Konya 325
 al'a-i Kopruk 508
 al'a-i Koron 943
 al'a-i Koştantıniyye-i Kübrâ 592
 al'a-i Körfös 730
 al'a-i Körfüz 592
 al'a-i Kumluhişâr 592
 al'a-i Malâtiyye 325, 1173
 al'a-i Malğara 305
 al'a-i Manastır 305
 al'a-i Marhas 254
 al'a-i Marula 305
 al'a-i Menküb 592
 al'a-i Midilli 592, 943
 al'a-i Misini 305
 al'a-i Mora 508
 al'a-i Moton 943
 al'a-i Nigde 325

- al'a-i Novoberda 592
 al'a-i Odköklük 273
 al'a-i Osmancı 325
 al'a-i Oynaş 254
 al'a-i Rencene 305
 al'a-i Rüsucu 325
 al'a-i Şafed 1173
 al'a-i Şamsün 325
 al'a-i Selânik 508
 al'a-i Selâsil 444, 447, 456, 462, 463
 al'a-i Semendire 528, 592, 737
 al'a-i Setül 592
 al'a-i Silifke 592, 803
 al'a-i Silistre 325
 al'a-i Silivri 592
 al'a-i Sinob 325, 592
 al'a-i Siroz 305
 al'a-i Sivas 325, 336
 al'a-i Sivrihişâr 592
 al'a-i Tıraqlıborlu 325
 al'a-i Tarsüs 943
 al'a-i Terkoz 305
 al'a-i Tırabozın 592
 al'a-i Tokat 325
 al'a-i Toltu 305
 al'a-i Ulubâd 265, 268
 al'a-i Üsküb 325
 al'a-i Varsa 943
 al'a-i Vidin 325
 al'a-i Vodina 325
 al'a-i Yaniçe 592
 al'a-i Yarhişâr 251
 al'a-i Yayça 770, 1008
 al'a-i Yeñice-i Zağra 305
 al'a-i Zağra Eskisi 305
 alanora 248
 al'atu'r-Rüm 1241
 alavo 647
 alender-hâne 1084, 1087, 1094
 alender-hâne Medresesi 1090
 alenderiyye 1126
 alkandelen 1329
 amanıçe 1001
 Kâmil (Melik) 183
 amçı Şuyı 534
 anafor bin Yağfur bin İlya bin Heraql bin İstefan bin Miħâ'il bin oştanın bin Yorgi bin Heraql bin İlya bin Yorgi bin Heraql bin İlyâ bin oştanın bin Kir Miħâl bin Terendefil bin İlya bin İstefan bin Miħâ'il bin anafor bin Bozanın bin 'İmlâ bin İlya bin alavo bin Bozanın bin Yano bin Mâdiyân bin 'İmlâ bin İrem bin 'Avş bin Sâm bin Nüh 'aleyhi's-selâm 647
 andırı 407
 andi 1140
 Kanırı 909
 anşu Ğavri 228, 1206, 1209, 1237, 1250, 1280
 anşu (Emir) 972
 anırı 279
 ânün 402, 843
 apan apusu 1038
 apluca 258, 316, 474, 1328
 araağac 311
 ara Âmid 1221, 1244
 arabâğ 786, 1026, 1200, 1201
 arabâğ-ı Muğân 1026
 ara Beg (Başlı) 279
 arabere 994
 arabiyıoğlu 1042
 ara Boğdan 592, 809, 943, 960, 961, 962, 970
 araburun 978
 araca 414
 araca Beg 391, 392, 414, 423, 725
 aracabeg ayıru 1206
 araca hişâr 254
 aracalar 909
 araca Paşa 533, 534, 548, 727, 729, 1185, 1233, 1241
 araca Paşa-zâde İskender Beg bk. İskender Beg (araca Paşa-zâde)
 aracaşehr 236
 aracaağ 232
 arainoğlu 1167
 aradeñiz 357, 595, 779, 1186
 aradeñiz Boğazı 810 ayrıca bk. Baqr-ı Esved Boğazı
 ara Devletşâh bk. Devletşâh (ara)
 araferye 325, 327, 367, 1090
 araferye Medresesi 1324
 araferye al'ası bk. al'a-i araferye
 aragöz Beg 977
 aragöz Paşa 943, 964, 967, 968, 969, 977, 1041, 1042, 1077
 ara H'âce (Alâ'ü'd-din Esved) 282
 ara Hâlıl bk. Hâlıl (ara)

- Kara Halil (Cendereli) 869
 Karahân 230, 1219, 1220, 1221, 1222, 1225, 1227, 1228, 1233, 1244, 1284
 Karahân bin Dibtağoy 230
 Karaşişâr 236, 244, 245, 246, 248, 254, 262, 267, 279, 325, 354, 435, 440, 478, 514, 516, 527, 897, 903
 Karaşişâr-ı Şâbîn 435, 477, 800, 1046, 1202
 Karaşişâr Kal'ası 245 ayrıca bk. Kal'a-i Karaşişâr
 Karaşişâr-ı Şarkî Kal'ası bk. Kal'a-i Karaşişâr-ı Şarkî
 Karâ'isâlu 943
 Karaşoyunlu 477, 785, 798
 Karaşöpri 1221
 Karalar 1243
 Karalar Kal'ası bk. Kal'a-i Karalar
 Karaman 235, 246, 261, 262, 313, 314, 322, 325, 344, 350, 359, 446, 455, 462, 487, 506, 508, 515, 517, 526, 532, 577, 582, 590, 592, 593, 661, 706, 756, 757, 758, 759, 760, 762, 779, 783, 784, 787, 788, 793, 801, 802, 804, 805, 806, 817, 831, 874, 875, 908, 910, 911, 919, 945, 950, 951, 957, 964, 967, 971, 973, 974, 976, 983, 984, 985, 1018, 1019, 1037, 1043, 1044, 1060, 1070, 1114, 1119, 1143, 1150, 1161, 1163, 1168, 1186, 1189, 1209, 1224, 1225, 1227, 1248, 1263
 Karamanî 282, 382, 803, 881, 909, 911, 1106, 1119, 1139, 1149, 1189
 Karamaniler 516, 1044
 Karamanlı 1094, 1106, 1107
 Karamanoğlu 313, 325, 371, 407, 410, 444, 454, 474, 484, 508, 514, 515, 527, 531, 540, 564, 595, 757, 802, 803
 Kara Mürsel (Gâzi) 233, 255
 Kara Mürsel (Gâzi) 279
 Karamürsel (Kalesi) 254
 Karamürsel (Yerleşim yeri) 255, 279
 Karaoğlan 230, 233
 Karaöyük 290
 Karaşu 470
 Kara Tegin 233, 254
 Karateke (Başlı) 233
 Karayku 230
 Karayülük 323
 Karesi 235, 254, 265, 268, 271, 277, 310, 313, 340, 356, 408, 443, 457, 537, 549, 574, 1022, 1194
 Karışdıran 943, 1272
 Karışdıran Şahrâsı 1055, 1152, 1156, 1268, 1305 ayrıca bk. Şahrâ-yı Karışdıran
 Karışdıran Süleymânoglu (Bihiştî) 1125
 Karlı Göl 1206
 Karşlı 1094
 Kartene Kal'ası bk. Kal'a-i Kartene
 Kâsım 284, 325, 761
 Kâsım Beg 520, 760, 762, 788, 801, 803, 805, 806, 950, 1003, 1167, 1173, 1217, 1227
 Kâsım Beg (Güzelce) 1242
 Kâsım Çelebi 365, 1079, 1081, 1120
 Kâsım Çelebi (Defterdâr) 1064
 Kâsım Çelebi (Pir Mehemmed-zâde, Sirâcü'd-devle) 1079
 Kâsım Hân 325
 Kâsım Haîb bin Ya'küb 1084
 Kâsım (Kâdi-zâde, Mevlânâ) 862, 1093
 Kâsım (Mevlânâ) 863
 Kâsım Paşa 598, 1242
 Kâsım Paşa 549, 833, 1066, 1242
 Kâsım (Sultân) 265
 Kaşide-i Bürde 851, 1106, 1299
 Kaşide-i Bürde Şerhi 851
 Kaşide-i Nümiyye 557
 Kaşide-i Rûhiyye 851
 Kasr-ı Havernak 666
 Kaşallânî 842, 843, 867
 Kaşallânî (Mevlânâ) 1286
 Kaşallânî (Monlâ) 871
 Kaşamonî 235, 325, 407, 444, 566, 569, 575, 709, 738, 741, 804, 823, 838, 863, 917, 918, 922, 924, 925, 1077, 1120, 1300, 1313, 1319, 1325
 Kaşamonî Kal'ası bk. Kal'a-i Kaşamonî
 Kaşamonî Hışârı 643
 Kaşamonîli 919, 1292, 1300, 1334
 Kaşamonî 919, 1101, 1107, 1108, 1133
 Kaşos 651
 Kaşğarı 347
 Kaşıkhişârı 265
 Kaşifi 114
 Kaşâr-zâde 892
 Kâtibi 931, 1140
 Kavâ'id-i İ'râb 874
 Kavak 884
 Kavala 785
 Kavala Kal'ası bk. Kal'a-i Kavala
 Kayaalp bin Kızılboğa 230

- aya Beg 524
 ayı Hân 229, 231, 242
 ayıhân bin Dibtaoy Hân 230
 ayıklar apısı 1036
 ayıtbay 555, 949, 956, 965, 1071, 1098
 ayıtbay (Melik Eşref) 1011
 ayıtbay (Sultân) 554, 555, 1299
 aynî 129
 Kayser 344, 358, 654
 Kayser Hân 1224
 Kayseriyye 287, 292, 293, 300, 301, 325, 361,
 375, 627, 788, 895, 897, 898, 899, 977,
 984, 985, 986, 1126, 1184, 1188, 1194,
 1203, 1209, 1230, 1231, 1232, 1320
 Kayseriyye al'ası bk. al'a-i Kayseriyye
 Kayser Sultân 1227
 Kayyüm 213
 Kazâbâd 434, 788, 1026
 Kazâbâd Şahrâsı 433
 Kazancı Toğan 594
 Kazhân bin Yansu 230
 Kazuklu (Eflâk Voyvodası) 744
 Kazvîn 211
 Kazvînî 112
 Kebîrî 1141
 Keikıran 292
 Keşîrüd-dîn-i Irâkî 115
 Kefe 235, 479, 497, 806, 807, 957, 1041,
 1047, 1050, 1051, 1058, 1064, 1130,
 1159, 1279, 1305, 1333
 Kefe al'ası 808
 Kelâm-ı Kadîm 215, 237, 648
 Kelâmu'llâh 297, 352, 608, 885, 1320
 Kemâh 742, 1205, 1207, 1220, 1227
 Kemâh al'ası 742, 1205 ayrıca bk. al'a-i
 Kemâh
 Kemâl 1040
 Kemâl Beg 1010
 Kemâl Çelebi (Çömleki-zâde) 1241
 Kemâleddîn-i İsfahânî 183
 Kemâl-i Hâlvetî 504
 Kemâlîler 480
 Kemâl-i Zerd 932
 Kemâl apudan 1010
 Kemâl (Monlâ, Ahi Cân Babası) 1313
 Kemâl Paşa 1287
 Kemâl Paşa-zâde 848, 1118, 1153, 1255,
 1261, 1286, 1287
 Kemâl Re'is 943, 978, 979, 1009, 1017,
 1040
 Kemâl (Torlağ Hü) 480
 Kemâlü'd-dîn İsmâ'il 1106
 Kemâl (Ümmî) 579
 Kemâl Ümmî 579, 582
 Kemer 272
 Kenzü'l-avârif 113
 Kenzü'l-bedâyi' 1336
 Kerbelâ 338
 Kerh 1225
 Kerim (Monlâ) 1103
 Kerkük 1224, 1227
 Keskin 898
 Kestel 254
 Kestel Medresesi 839
 Kestel (Monlâ) 842
 Keşân 305
 Keşîş Tağı 355, 574, 870, 915
 Keşşâf 566, 680, 845, 851, 1106, 1290, 1300
 Keşşâf Hâşiyesi 845
 Keşşâf-ı Zemaşşeri 680
 Keşşerül-câri 553
 Kevser 392
 Keyân 181, 239
 Keyânî 1160
 Keyfâ 1202, 1221
 Keyhüsrev 1180
 Keyv 957
 Keyvân Beg 1013
 ibleteyn 610
 ıbrıs 147, 1213
 ıbt 129
 ıbtî 230
 ıbtîler 129
 ılavuz 244
 ılıcarıslan 783, 784, 785
 ılıcarıslan Beg 592, 783
 ılînüs 654
 ıpçak 334
 ıpçak 618
 ıraova 315, 325, 326
 ırım 551, 552, 960, 1285
 ırımî 678
 ırımî (Mevlâna) 552
 ırımî (Monlâ) 552, 836
 ırk Çeşme 1328
 ırklı 688
 ırklı Medrese 678
 ırklı (Medreseler) 680
 ırklı Medreseler 680
 ırklı Medreseleri 681

- Kırshehri 263, 301, 407, 476
Kırsaş-ı Enbiyâ 152, 616
Kırsaşul-enbiyâ 112
 Kıvâmü'd-dîn Kâsım bin Aḥmed el-Cemâlî 1087
 Kıvâmü'd-dîn Kâsım bin Ḥalil 1294
 Kıvâmü'd-dîn Yûsuf 1099
Kıyâfet-nâme 894, 1257
 Kıyâmet-i Şuğrâ 1035
 Kızılbaş 943, 1043, 1045, 1050, 1171, 1174, 1177, 1192, 1200, 1201, 1204, 1214, 1216, 1217, 1224, 1225, 1226, 1228, 1232, 1234, 1245, 1262
 Kızılbaşlar 1216, 1222
 Kızılboğa 230
 Kızılca Tuzla 265, 268
 Kızılca Tuzla Hîşârı 265
 Kızılhîşâr 783
 Kızılırmağ 800, 972
 Kızlar Manastırı 912
 Kılâr-ı Âmire 713
 Kılâr-ı Hâşşa 716
 Kili 960, 961, 962
 Kili Hîşârı 1003
 Kili Qal'ası bk. Qal'a-i Kili
Kimyâ-yı Sa'âdet 1144
 Kirâmen Kâtibin 1082
 Kirdbeng 1220
 Kirdgâr 205, 243, 346, 350, 476, 483, 531, 541, 566, 626, 644, 799, 976, 985, 1015, 1164, 1174
 Kirdgâr-ı Lâ-yezâl 246
 Kirdgâr-ı Müste'ân 349
 Kirişçi 365
 Kir Luğa 599
 Kirmân 347, 428, 849, 905, 960
 Kirmastî 265, 268
 Kirmastî (Mevlânâ) 870, 1116
 Kirmastî (Monlâ) 870, 872, 1116
 Kir Miḥâl 627, 647
 Kisrâ 636
 Kisû 216, 217
Kitâb-ı Güzide 116
Kitâb-ı Kifâye 1321
Kitâb-ı Neşri 996
Kitâb-ı Şalât 374
Kitâb-ı Şifâ 379
 Kitâbu'llâh 237
Kitâbü'l-acâ'ib vel-Garâ'ib 568
Kitâbü'l-fütûḥ 143
 Kîtel Qal'ası 433 ayrıca bk. Qal'a-i Kîtel
 Kluc 750, 752
 Kluc Qal'ası 752
 Kocacık 539
 Kocacık Qal'ası bk. Qal'a-i Kocacık
 Koca Efendi 322
 Koca Evrenos Beg bk. Evrenos Beg (Koca)
 Koca Ḥasan-zâde 1130
 Kocaili 254, 264, 270, 279, 817, 904, 1094, 1296, 1297
 Koca Nişancı 1211
 Koca Nişancı (Celâl-zâde) 1282
 Koçhîşâr 254, 1226
 Koğacı Dede 1116
 Koñur Alp 233, 264, 270, 279
 Koñurapa 254, 270, 279
 Konuş 482
 Konya 232, 238, 290, 299, 300, 354, 371, 424, 425, 476, 490, 508, 527, 758, 804, 852, 897, 900, 939, 949, 1233, 1265
 Konya Qal'ası 1060 ayrıca bk. Qal'a-i Konya
 Koprük Qal'ası bk. Qal'a-i Koprük
 Korçar bin Balçık 230
 Korfu 1002
 Korqud 944, 1051, 1166
 Korqud Ḥân 944, 1022, 1027, 1030, 1031, 1032, 1034, 1051, 1063, 1098, 1123, 1165, 1167
 Korqud (Sultân) 942, 1025, 1028, 1039, 1041, 1046, 1051, 1064, 1097, 1122, 1172, 1272
 Koron 1012, 1016, 1017, 1021
 Koron Hîşârı 1016
 Koron Qal'ası bk. Qal'a-i Koron
 Koşova 314, 469, 470, 539, 540, 541, 726
 Koşova Şahrâsı 315
 Koştantıniye 49, 211, 223, 252, 258, 329, 363, 365, 521, 592, 596, 597, 598, 610, 611, 617, 627, 628, 632, 637, 638, 643, 644, 645, 646, 647, 649, 654, 667, 671, 674, 676, 708, 711, 722, 744, 801, 826, 851, 854, 884, 904, 944, 982, 1036, 1037, 1038, 1061, 1073, 1084, 1089, 1093, 1115, 1162, 1262, 1263, 1269, 1280, 1303
 Koştantıniye Ḥalici 818
 Koştantîn 627, 628, 629, 632, 633, 634, 635, 640, 647, 648, 649, 650, 651, 654, 655, 656
 Koştantîn bin Alâniye 627, 629

- Koştançin bin Varnos 649
 Koştançiniyye-i Kübrâ Kal'ası bk. Kal'a-i
 Koştançiniyye-i Kübrâ
 Koştançin-i Küçük 640
 Koştançinüs 653
 Koştançinüs-ı Şanı 653
 Koştemu Kaşunlar 943
 Kovacık Hâcım Sultân 289
 Koyunluhişâr 741
 Koyun Müsâsı 389, 392, 413, 416
 Kozludere 513
 Köpekoğlu 456
 Köpri 417
 Köpricik 1311
 Köprihişâr 252, 254
 Körfös 730, 765, 768
 Körfös Kal'ası 730, 768 ayrıca bk. Kal'a-i
 Körfös
 Körfüz Kal'ası bk. Kal'a-i Körfüz
 Köse Miñâl bk. Miñâl (Köse)
 Köştâğı 886
 Kubâd 432, 651
 Kubaş bin Karaoğlan 230
 Kuds 1237
 Kuds-ı Mübarek 631
 Kuds-ı Mübareke 618
 Kuds-ı Şerif 287, 489, 546, 615, 632, 1173,
 1247, 1320
 Kudürî 1293
 Kûh-ı Arafât 285
 Kûh-ı Baqrâş 972
 Kûh-ı Bulğar 971
 Kûh-ı Elbürz 477, 614, 1008
 Kûh-ı Kâf 631, 1007
 Kûh-ı Pâye 338
 Kûmarı bin Çektemür 230
 Kûmluca 813
 Kûmluhişâr Kal'ası bk. Kal'a-i Kûmluhişâr
 Kur'an 334, 766, 1180
 Kur'an 369, 881
 Kur'an-ı Azîm 226, 424, 555, 897, 1108,
 1260
 Kur'an-ı Kerim 1181
 Kur'an-ı Şerif 554
 Kur'anî 1197, 1299
 Kurdboğan Mezârı 885
 Kurd Hasan bk. Hasan (Kurd)
 Kurılmış 230
 Kürşâh Melik 457
 Kürşeh Melik 458
 Kurtâb 992
 Kurtubî 152, 648
 Kuţbu'd-din el-Hanefî 113
 Kuţbu'd-din (Hakim) 878
 Kuţbu'd-din-i İznîkî (Şeyh) 374
 Kuţbu'd-din (Monlâ) 375
 Kuţbu'd-din (Müverrih) 129
 Kuţbu'd-din (Tabib) 1313
 Kuţeybe 1249
 Kutlu Beg 320
 Kutlu Boğa 321, 341
 Kutluğ bin Turağ 230
 Küçük Ayaşofya 656, 667
 Küçük Bedrü'd-din (Bedrü'd-din Mağmüd)
 1296
 Küçükçekmece 1285
 Küçük Oda 715, 717
 Külâse 183
Künh-i Abbâr 44, 215
Künhül-abbâr 43, 44, 159, 191
 Küpelü-zâde 868
 Kürd 1174, 1200, 1216, 1224
 Kürdistân 1173, 1194, 1218, 1221, 1228
 Küre-i Nuğâs 838
 Kür Tekavür 469
 Kütâhiyye 313, 355, 367, 498, 594, 1103,
 1171, 1312
- L**
- Lâdik 47, 146, 297
 Lârende 235, 495, 553, 582, 758, 761, 762,
 801, 802, 806
 Lârende Hişârı 761
 Lârende Kal'ası 762
 Lâri (Hakim) 879, 881
 Lâs 341, 342, 722, 724, 725, 732
 Lâs Freng 341, 342
 Lât 581
 Laţîfî 404, 924, 931, 1126, 1143, 1309
 Laţîfî (Mevlânâ) 402, 577
 Laţîfî (Monlâ) 380, 382, 579, 919, 937,
 1128, 1138, 1149, 1310
Latîfî Tezkiresi 1152
 Lâz 269, 272, 276, 313, 314, 356, 419, 465,
 466, 469, 519
 Lâzoğlı 543
 Lâzoğlı Despot bk. Despot (Lâzoğlı)
 Lâzoğlı (Hakim) 469
 Le'âlî 933

Leccün 1247
 Lefçe 1006, 1007
 Lefçe Kal'ası 1007
 Lefke 254
 Leh 541, 542, 710, 956, 998, 1000, 1001, 1002
 Leş 815, 816
 Leş Hişarı 816
 Leş Kal'ası 815
Leşâ'ifül-işârât 426
 Levh-i Maḥfûz 578
 Leylâ 388, 1006, 1141
Leylâ vü Mecnûn 893, 1144, 1145
 Leyluci 254
 Leys 1079
 Leys Çelebi 1078, 1079, 1101
 Leys-zâde (Pîr Ahmed Nûru'd-dîn Ḥamza) 1298
 Likâyî 1133
 Limyos Adası bk. Cezîre-i Limyos
 Loḳmân 285, 582
 Loḳmân (Emîr) 213
 Loḳmân-ı Perende (Şeyḥ) 285
 Loḳmân (Mevlânâ) 259
 Loḳmân (Seyyid) 240
 Loḳmân (Şeh-nâme-güy) 154
 Loḳmân (Şeyḥ) 284, 285
 Lök 541, 542
 Luṭfi-i Toḳatî (Monlâ) 843, 1286
 Luṭfi (Monlâ) 843, 856, 1086, 1087, 1286
 Luṭfu'llâh 496
 Luṭfu'llâh-ı Toḳatî 1086
 Luṭfu'llâh (Şeyḥ) 496, 1115, 1320

M

Macar 214, 220, 222, 618, 810, 991, 1004, 1005
 Mâçin 618
 Mağnisa 475, 480, 536, 537, 538, 539, 549, 553, 554, 568, 588, 836, 845, 1022, 1025, 1027, 1165, 1176, 1312
 Mağnisalı 1312
 Mağnisa Medresesi 845
 Mağrib 612, 618, 623, 624, 985, 1112
 Mağribi 923
 Mâhân 231
Maḥbûbül-ḥamâ'il 851
 Maḥmûd 732, 838, 965
 Maḥmûd Ağa 796

Maḥmûd Ağa (Azebler Ağası) 796
 Maḥmûd Alp (Aḳbaş) 233
 Maḥmûd Bedrüd-dîn (Mevlânâ) 322
 Maḥmûd Beg 529, 550
 Maḥmûd Beg (Müstansırı) 973
 Maḥmûd Beg (Ramazânoglu) 1236
 Maḥmûd bin Kemâl (Aḳî Cân) 1313
 Maḥmûd bin Meḥemmed 1104
 Maḥmûd bin Şeyḥ Meḥemmed 1098
 Maḥmûd Çelebi (Şeyḥ) 1115
 Maḥmûd Efendi (Naḳşbendiyye Şeyḫi) 1322
 Maḥmûd-ı Dâver 794
 Maḥmûd-ı Gaznevî (Sulṭân) 719
 Maḥmûd-ı Ḥayrân (Seyyid) 291
 Maḥmûd-ı Şebüsterî (Şeyḫ) 182
 Maḥmûd-ı Şer'î (Kâdî) 798
 Maḥmûdiyye 1098
 Maḥmûd Paşa 552, 565, 592, 676, 677, 720, 723, 732, 736, 739, 740, 743, 752, 753, 767, 768, 771, 779, 780, 782, 791, 792, 794, 823, 829, 830, 831, 832, 833, 841, 846, 853, 868, 928, 983, 1084
 Maḥmûd Paşa bin Mûsâ 48
 Maḥmûd Paşa Çarşüsü 1313
 Maḥmûd Paşa Medresesi 1082, 1096, 1301, 1312
 Maḥmûd Paşa (Vezîr) 485, 552, 732, 743, 746, 763, 765, 767, 800, 829, 839, 840, 846, 852, 860, 864, 928, 932, 939
 Maḥmûd (Seyyid) 291, 1105, 1123
 Maḥmûd (Simavnoğlu, Şeyḫ) 472
 Maḥmûd (Sulṭân) 427, 942, 1024, 1133, 1136, 1144, 1145, 1164
 Maḥmûd (Şâh) 1144
 Maḥmûd (Şeyḫ) 233, 381
 Maḥmûd (Vezîr) 552
Maḥzenü'l-belâğa 115
Maḥzenü'l-fikḫ 1311
Maḳâmât-ı Evliyâ 885
 Maḳâm-ı Maḥmûd 51, 212
 Maḳdisî 115
 Makedon 266, 650, 656, 657
 Maḳşüd 426, 875, 876
 Malâtıyye 213, 328, 646, 1163, 1168, 1173, 1231, 1241
 Malâtıyye Kal'ası bk. Kal'a-i Malâtıyye
 Mâldepe 1161, 1177
 Mâldepesi 1063
 Malğara 269, 276, 305, 310
 Malğara Kal'ası bk. Kal'a-i Malğara

- Mâlik-i Hâkîkî 652
 Malkoç Beg (Kâsım Beg Oğlu) 1003
 Malkoçoğlu Beg (Ali) 1164
 Malkoçoğulları 1195
 Malta Aşası 978
 Ma'mûriyye 338
 Manastır 305, 776, 988
 Manastır K'al'ası bk. K'al'a-i Manastır
 Manastır Medresesi 370, 860, 876, 1103, 1292
 Manavgatlı 574
 Manşür 579, 580
 Manşür Beg 982
 Manşür (Bir İmâm) 1152
Manzûme-i Neseî 1088
 Mar'âş 1026, 1264
 Mardin 1221, 1222, 1223, 1224, 1228, 1244
 Mardin K'al'ası 1223, 1224, 1228, 1242
 Marhas K'al'ası bk. K'al'a-i Marhas
 Mâriye 720
 Marmara 252, 254
 Martolos Toğan 540
 Marula K'al'ası bk. K'al'a-i Marula
 Mâşi-zâde (Şemsü'd-din Aḥmed) 1106
 Maṭbaḥ-ı Âmiri 1314, 1327
 Mâverâ'ü'n-nehr 213, 226, 566, 753, 808, 853
 Mâzenderân 330, 347
Me'âlimüs-sünen 128
Mecâlisü't-tefâsîr 895
 Mecdü'd-din-i Kayşeri 283
 Mecdü'd-din (Mevlânâ) 556
Mecma' 488, 565
Mecma'u'l-bahreyn 1106
Mecmû'atü'l-lügât 1290
 Mecnûn 388, 1141
 Mecüsiler 657
 Mecüsiyân 657
 Medâris-i Şemân 672, 680, 685, 838, 842, 847, 855, 862
 Medâris-i Şemâniyye 675, 676, 692, 839, 847, 858
 Medâyin 657
 Medenî 183
 Medine 477
 Medine 287, 353, 377, 679, 913, 998, 1121
 Medine-i Münevvere 287, 482, 546, 1113
 Medine-i Resûlu'llâh 353
 Medinetü'l-kaḥr 644
 Medinî 132
 Medrese-i Cedid 876
 Medrese-i İshâkiyye 569
 Medrese-i Müselsele 322
 Medrese-i Orḫâniyye 282
 Medrese-i Sulṭân Bâyezid Hân 1094
 Medrese-i Sulṭâniyye 373, 374, 1094
 Medret 293
 Mefḥar-ı Kâ'inât 223
 Mehdî 937, 989
 Meḥammed 177, 207, 322, 434, 732, 888
 Meḥammed Ağa 519, 719, 721, 830, 846, 1225
 Meḥammed Ağa (Bıyıklı) 1168, 1202
 Meḥammed Ağa (Yeñiçeri Ağası) 812
 Meḥammed (Alâ'ü'd-din Beg Oğlu) 756
 Meḥammed Beg 157, 466, 527, 535, 950, 1020, 1037, 1072, 1189, 1285
 Meḥammed Beg (Akcıncı Begi) 735
 Meḥammed Beg (Alpavut) 797
 Meḥammed Beg (Alpavut, Pır) 797, 798
 Meḥammed Beg (Bıyıklı) 1013
 Meḥammed Beg bin İsa Beg 1020
 Meḥammed Beg bin Miḥâl 466
 Meḥammed Beg (Çipiloğlu) 451
 Meḥammed Beg-i Kâdi-zâde 1285
 Meḥammed Beg (Karamanoğlu) 515, 756, 757
 Meḥammed Beg (Kaşşaboğlu) 593
 Meḥammed Beg (Miḥaloğlu) 369, 389, 413, 417, 470, 472, 1185, 1189
 Meḥammed Beg (Minnetoğlu) 770
 Meḥammed Beg (Pır) 1173
 Meḥammed Beg (Şaşon Hâkimi) 1227
 Meḥammed Beg (Sulṭân-zâde, Şâh) 1194
 Meḥammed Beg (Uğurlu) 669
 Meḥammed Beg (Yörgüçoğlu) 1194
 Meḥammed bin Abdü'l-Laṭîf 397
 Meḥammed bin Alemşâh (Sulṭân) 1043
 Meḥammed bin Ali bin Yûsuf Bâlî 1292
 Meḥammed bin Armağan (Mevlânâ) 550
 Meḥammed bin Bahâ'ü'd-din (Şeyḥ) 1319
 Meḥammed bin Hâci Ḥasan 1312
 Meḥammed bin Ḥamza 369
 Meḥammed bin Ḥamza (Akşemsü'd-din) 882
 Meḥammed bin Ḥasan 1093
 Meḥammed bin Hızır Şâh (Derviş) 853
 Meḥammed bin İrâk 1113
 Meḥammed bin İbrâhîm bin Ḥasan 1083
 Meḥammed bin Kâdi-i Ayaşuluğ (Mevlânâ)

- 565
Meḥemmed bin Kāḍī-i Manyas (Mevlānā) 568
Meḥemmed bin Karaman 756
Meḥemmed bin Kuṭbu'd-din-i İznīkī (Mevlānā) 569
Meḥemmed bin Meḥemmed bin Kāḍī-zāde-i Rūmī (Kuṭbu'd-din) 1103
Meḥemmed bin Meḥemmed bin Meḥemmed bin Fahrū'd-din-i Rāzī 321
Meḥemmed bin Meḥemmed-i Akşerāyī (Cemālū'd-din) 321
Meḥemmed bin Meḥemmed-i Berda'ī 1297, 1299
Meḥemmed bin Miḥāl 422
Meḥemmed bin Muşṭafā bin Ḥācī Ḥasan 847
Meḥemmed bin Naşūḥ (Re'is) 157
Meḥemmed bin Neşrī (Mevlānā) 551
Meḥemmed bin Ömer bin Ḥamza 1299
Meḥemmed bin Ramazān (Tevkī'i) 240
Meḥemmed bin Sulṭān Murād Ḥān (Ebül-fetḥ, Sulṭān) 146
Meḥemmed bin Sulṭān Şehenşāh (Sulṭān) 1172
Meḥemmed bin Süleymān bin Sa'd bin Mes'ūd-ı Rūmī 487
Meḥemmed bin Şehenşāh (Sulṭān) 1019
Meḥemmed bin Şeyḥ Hüsāmūd-din bin Pīr İlyās-ı Amāsī (Gümüşlioğlu, Şeyḥ) 1272
Meḥemmed bin Şeyḥ Muşliḥūd-din-i Kocevī 1298
Meḥemmed bin Ya'kūb 1297
Meḥemmed bin Yenlik (Mevlānā) 868
Meḥemmed bin Zeyrek 1298
Meḥemmed Çelebi (Cemālū'd-din-zāde, Pīr) 1080
Meḥemmed (Ebül-fetḥ, Sulṭān) 773
Meḥemmed Efendi (Defterdār, Pīr) 1199
Meḥemmed Efendi (Pīr) 1202
Meḥemmed Efendi (Ramazān-zāde, Tevkī'i) 261
Meḥemmed Emru'llāh 888
Meḥemmed eş-Şehir bi-Yazıcı-zāde (Şeyḥ) 570
Meḥemmed Fazlu'llāh 888
Meḥemmed (Gümüşlioğlu, Şeyḥ) 1315
Meḥemmed (Ḥ'āce) 438
Meḥemmed (Ḥācī) 157
Meḥemmed Ḥalife 372
Meḥemmed Ḥamdī (Akşemsü'd-din Oğlu) 887
Meḥemmed Ḥamdu'llāh 888
Meḥemmed Ḥamdu'llāh bin Akşemsü'd-din 893
Meḥemmed Ḥān 247, 344, 365, 386, 407, 408, 419, 422, 426, 440, 442, 444, 446, 447, 449, 451, 452, 456, 463, 476, 493, 517, 532, 547, 552, 553, 554, 556, 557, 605, 697, 756, 787, 829, 836, 839, 845, 846, 870, 877, 878, 879, 906, 915, 924, 925, 1060, 1186
Meḥemmed (Ḥān) 481
Meḥemmed Ḥān bin Bāyezid Ḥān 756
Meḥemmed Ḥān bin Murād Ḥān (Sulṭān) 177, 207, 485, 648
Meḥemmed Ḥān bin Yıldırım Bāyezid Ḥān Medresesi 895
MEḤEMMED ḤĀN BİN YILDIRIM BĀYEZİD ḤĀN (SULṬĀN) 427
Meḥemmed Ḥān bin Yıldırım Ḥān (Sulṭān) 508
Meḥemmed Ḥān (Ebül-fetḥ) 637, 830, 892, 1066
Meḥemmed Ḥān (Ebül-fetḥ, Sulṭān) 485, 505, 521, 567, 598, 648, 654, 655, 656, 669, 676, 697, 711, 814, 828, 832, 835, 836, 901, 912, 921, 938, 959, 970, 980, 991, 1066, 1075, 1101, 1155, 1189
Meḥemmed Ḥān Ğāzī (Ebül-fetḥ, Sulṭān) 247, 548
MEḤEMMED HĀN (SULṬĀN) 588
Meḥemmed Ḥān (Sulṭān) 206, 224, 227, 325, 340, 341, 343, 365, 384, 386, 406, 407, 408, 409, 410, 413, 420, 421, 422, 425, 429, 433, 438, 440, 446, 447, 450, 453, 455, 456, 457, 458, 461, 472, 481, 482, 483, 487, 491, 494, 501, 506, 507, 514, 523, 530, 532, 536, 537, 538, 539, 543, 544, 545, 547, 548, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 565, 566, 589, 600, 602, 603, 610, 617, 643, 667, 670, 671, 674, 691, 711, 721, 757, 768, 769, 783, 787, 789, 828, 833, 834, 836, 837, 838, 839, 841, 842, 843, 845, 847, 848, 849, 852, 853, 854, 856, 857, 858, 860, 861, 864, 865, 866, 868, 870, 872, 876, 877, 878, 879, 881, 884, 887, 890, 892, 910, 914, 920, 924, 925, 927, 928, 939, 1066, 1068, 1069, 1088, 1090, 1102, 1292,

- 1313
 Mehemmed Hân (Şehenşâh Oğlu) 1164
 Mehemmed Hân (Ustaclu) 1186, 1194, 1218
 Mehemmed Hâvâfi 484
 Mehemmedî 709, 763
 Mehemmed-i Aydınî (Emîr) 379, 397
 Mehemmed-i Bedahşî 1114
 Mehemmed-i Engüştêri (Şeyh) 323
 Mehemmed-i Fenârî (Seyyid) 332
 Mehemmediyîye 722
 Mehemmed (Karamanoğlu, Emîr) 474, 475, 476
 Mehemmed (Mevlânâ, Şeyh) 1311, 1312
 Mehemmed (Minnet-zâde, Gâzi) 482
 Mehemmed Mirzâ (Uğurlu) 980
 Mehemmed (Monlâ Zeyrek) 838
 Mehemmed Naşru'llâh 888
 Mehemmed Nûru'l-hüdâ 888, 891
 Mehemmed Nûru'llâh 888
 Mehemmed Paşa 394, 423, 511, 512, 761, 762, 805, 806, 827, 879, 911, 944, 967, 968, 969, 1066, 1221, 1222, 1223, 1226, 1228, 1242, 1280
 Mehemmed Paşa (Bıyıklı) 1173, 1205, 1221, 1225, 1228, 1233, 1237, 1244, 1283
 Mehemmed Paşa bin Hızır Beg 1067
 Mehemmed Paşa (Bosnevî) 806
 Mehemmed Paşa (Güvegü) 816
 Mehemmed Paşa (H'âce-zâde) 1232
 Mehemmed Paşa (Hızır Beg Oğlu) 983
 Mehemmed Paşa İmâreti 910
 Mehemmed Paşa (Karamanî) 911, 938, 1097
 Mehemmed Paşa (Miğhaloğlu) 509, 511, 512, 513
 Mehemmed Paşa (Pîri) 1271
 Mehemmed Paşa (Rûm) 805, 806
 Mehemmed Paşa-yı Cemâlî (Pîr) 1211
 Mehemmed Paşa-yı Karamanî 842, 879, 890, 911, 912, 1088, 1280
 Mehemmed Paşa-yı Tavîl Cöngî 147
 Mehemmed Sa'du'llâh 888
 Mehemmed (Sultân) 223, 366, 384, 385, 386, 408, 409, 415, 416, 418, 419, 423, 436, 437, 440, 441, 443, 444, 445, 447, 449, 451, 454, 455, 456, 460, 461, 466, 467, 468, 471, 479, 497, 531, 532, 533, 535, 536, 537, 539, 549, 552, 557, 564, 606, 637, 671, 711, 764, 826, 834, 853, 854, 855, 868, 928, 944, 1066, 1070, 1130, 1172
 Mehemmed Şâh bin Ali bin Yûsuf Bâlî 1292
 Mehemmed Şâh bin Fenârî 484
 Mehemmed Şâh bin Şemsü'd-din-i Fenârî 373
 Mehemmed Şâh bin Yegân 551
 Mehemmed Şâh-ı Fenârî 370, 864
 Mehemmed (Şeyh) 1316, 1317, 1318
 Mehemmed (Şeyh, Bolulu Çelebi) 1111
 Mehemmed (Uğurlu) 669, 794, 795
 Mehemmed Yegân (Monlâ) 838
 Mehemmed (Za'îfi) 586
 Mehemmed Zeynü'd-din 895
 Mekhül 131
 Mekhül (İmâm) 129
 Mekir 1220
 Mekke 287, 377, 614, 653, 679, 950, 1039, 1318
 Mekke-i Mükerreme 47, 287, 424, 482, 556, 653, 844, 1104, 1113, 1294, 1312, 1325
 Mekketu'llâh 424, 1027, 1035
 Mekrân 347
 Melâmiyyün 1315
Mele'ül-gibe fi Tülü'l-gaybe 137
Melhame-i Manzûme-i Kübrâ 573
 Melihî 934, 935, 936
 Melik 213, 1153
 Melik Abbâsî (Emîr) 1216
 Melik Aşmed-i Dânişmend bk. Aşmed-i Dânişmend (Melik)
 Melik Efđal bk. Efđal (Melik)
 Melik el-Mü'eyyedî 113
 Melik Eşref Kayıtbay bk. Kayıtbay (Melik Eşref)
 Melik-i Allâm 228
 Melik-i Ğafür 945
 Melik-i Mu'in ü Ğafür 766
 Melik-i Zü'l-celâl 290
 Melik Nâşır Ferec bin Berçük bk. Ferec bin Berçük (Melik Nâşır)
 Melik Nâşır Sultân Muhammed bin Kayıtbay bk. Muhammed bin Kayıtbay (Melik Nâşır Sultân)
 Melikü'n-Nâşır Şalâhu'd-din 183
 Melvâne 971
 Memlûk 334
Menâbicü'l-fikr ve mebahicü'l-iber 113
Menâkıb 261, 372, 569, 833, 897, 902
Menâkıb-ı Enîsî 885

- Menâkıb-ı İmâm-ı A'zam* 372
Menâkıb-ı Şu'arâ 833
Menâkıbü'l-vâsılın 580
Menâr 397, 551
Menâsik-i Kırmânî 112
 Mengli Girây Hân 960
 Mengli Hân 1285
 Menküb Kâl'ası 808 ayrıca bk. Kâl'a-i Menküb
 Mennân 321, 612, 632, 1153, 1256
 Mennân Kâl'ası 802
 Menteşe 325, 344, 350, 356, 445, 446, 457, 508, 519, 531, 549, 594, 757, 758, 829
 Menteşeoğlu 325
Merâh 373, 875
Merâhu'l-ervâh 874
 Mercidâbık 1235, 1246
 Mercidâbık Şahrâsı 1238
 Merend 1201
 Meriç 467
 Meriç Nehri bk. Nehr-i Meriç
 Mervân bin Hâkem 645
 Mervâniyân 181, 239
 Merve 231
 Meryem 924, 1138
 Merzifon 490, 491, 552, 568, 1104
 Merzifon Medresesi 873, 1097
 Merzübân 1234
Meşâbih 487, 680
 Mescid-i Akşâ 617
 Mescid-i Serrâcîn 493
Meserretü'l-kulüb 426
 Meşih 650, 656, 657, 663, 999, 1019, 1125
 Meşihâ 408, 631
 Meşihî 654, 657, 663
 Meşihiyân 650
 Meşih Paşa 820, 822, 824, 833, 1019, 1068
 Meşih Paşa-zâde 1196
 Mesleme 644, 645
 Mesleme bin Abdü'l-Melik 654
 Mestî 1141, 1142
 Mes'ud-ı Rûmî 875
 Mes'ud (Sultân) 234, 235
 Mes'ud (Şeyh) 910
Meşâ'irü's-su'arâ 1288, 1301
Meşârik 680, 1299, 1300
Meş'ar-ı Şu'arâ 1333
 Meşhed 1194
 Me'vâ 392
Mevâhibü'l-ledünniyye 112
Mevâiz 182
Mevâkıf 567, 569, 843, 1292
 Mevlâ 51, 212, 214, 537, 561, 688, 1148
 Mevlânâ Aşık bk. Aşık (Mevlânâ)
 Mevlânâ (Celâlüd-din-i Rûmî) 299
 Mevlânâ Celâlüd-din-i Rûmî 261, 274, 490, 1115
 Mevlânâ Halil (Cendereli, Kara Halil) 283
 Mevlânâ (Hâzret-i) 299, 1265
 Mevlânâ-yı Rûmî 507, 527, 827, 938
 Mevlânâ-yı Rûmî (Hâzret-i) 907
 Mevlânâ Şeyh 1107
 Mevlevî 274, 304, 590
Mevlid-i Nebî 381
Mevlud 273, 577, 893
Mevlud-ı Nebî 273, 577
 Mevşil 1215, 1227
 Meydân-ı Erzen 1242
 Meylik Kâl'ası 276
 Meyyâfârikîn 1217
 Mezâr-ı Türk 232
 Mezîd 436, 437, 525
 Mezîd Beg 438, 519, 524, 525, 550
 Mıgâlgara Medresesi 847
 Mısır 1170
 Mısr 183, 191, 282, 322, 323, 328, 331, 355, 360, 369, 379, 400, 403, 424, 425, 488, 490, 553, 554, 565, 589, 591, 628, 644, 653, 655, 679, 681, 684, 692, 711, 714, 719, 720, 785, 820, 861, 862, 875, 932, 949, 956, 964, 965, 966, 967, 969, 970, 971, 972, 973, 975, 976, 982, 983, 984, 985, 986, 989, 1011, 1012, 1027, 1029, 1030, 1031, 1033, 1034, 1035, 1038, 1039, 1046, 1070, 1071, 1077, 1088, 1095, 1098, 1112, 1118, 1153, 1170, 1173, 1206, 1229, 1231, 1232, 1233, 1235, 1236, 1237, 1243, 1244, 1247, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1256, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1276, 1277, 1280, 1281, 1285, 1288, 1291, 1292, 1299, 1314, 1316, 1326, 1329, 1333
 Mısr-ı Kâhire 189, 224, 227, 228, 282, 369, 379, 403, 424, 488, 490, 553, 565, 861, 875, 1095, 1156, 1173, 1206, 1239, 1243, 1247, 1248, 1249, 1259, 1260, 1277, 1285, 1298, 1313
 Mısrî 897, 898, 956, 967, 975, 1065, 1237, 1247

- MıŖrî Hâfız Alî bk. Alî (MıŖrî, Hâfız)
MıŖriler 976
MıŖriyân 972, 974, 976, 985
MıŖrî-zâde 897
MuŖtaba-i Sulţân 1243
Midilli 765, 768, 769, 1021, 1022, 1064
Midilli Cezîresi 765 ayrıca bk. Cezîre-i
Midilli
Midilli Kâl'ası 1021 ayrıca bk. Kâl'a-i Midilli
Mi'e 567
MiŖtâh 678, 679, 681
MiŖtâh Medârisi 679
MiŖtâh Medreseleri 678
MiŖtâhu'l-ğayb 370, 376, 569
Miğâ'il 644, 645, 647
Miğâl 248, 249, 250, 369, 420, 422, 423,
644, 645, 647, 991
Miğâliç 661
Miğâl (Köse) 248, 249, 250, 251, 259, 260,
369
Miğâloğlı 459, 467
Miğrî 1142
Mi'mâr Sinân bk. Sinân (Mi'mâr)
Minhâc bin Mevdûd-ı Cûzcânî 115
Minnetoğlı 535
Minnet-zâde 482, 735
Mir Ali Ŗir Nevâ'i bk. Alî Ŗir Nevâ'i (Mir)
Mir'âtü'l-memâlik 113
Mir'âtü'l-uŖûl 837
Mir'âtü'z-zamân 140
Mircü 326, 386, 387, 411
Mircü (Eflâk Voyvodası) 326, 456
Mircü Voyvoda 386, 387, 411
MirekŖâh-ı Manığı 379
MirĖ'ând 240, 331, 361
MirĖâtü'l-vuŖûl 837
Mir Necm-i Ŗânî 1192
Mirriğ 766
Mir Ŗadr 848
Mir Ŗoyurân 447
Mirzâ Canik (Gürcistân Ümerâsından) 1189
Mirzâ Serâyı 1271
MiŖbâh 373, 487, 874, 1100
Misini Kâl'ası bk. Kâl'a-i Misini
Miskeveyh bk. Ebü Alî Miskeveyh (Ėakîm)
Mizânü't-taŖrif 848
Moğân 786
Moğol 230, 231, 235, 246, 341, 356, 406,
471, 618
Moğolâne 356
Mollâ Arabî 846
Monlâ Arab (Zeynü'd-dîn Alî) 985
Monlâ Fenârî 373, 400, 403, 556, 569
Monlâ Gürânî 554, 556, 836, 845, 1096
Monlâ Hünkâr 290
Monlâ (Mollâ Hünkâr) 291
Monlâ Ėüsrev 531, 835, 836, 837, 838, 847,
864, 876, 1084, 1085, 1088, 1106
Monlâ Ėüsrev Medresesi 1084
Monlâ-zâde 859
Mora 327, 538, 592, 730, 732, 765, 768,
1010, 1017, 1018, 1069, 1194
Mora Cezîresi 731, 1009, 1013, 1016 ayrıca
bk. Cezîre-i Mora
Mora Kâl'ası 538 ayrıca bk. Kâl'a-i Mora
Morava Ŗuyı 469, 813
Moton 1012, 1013, 1014, 1016, 1021, 1299
Moton Kâl'ası bk. Kâl'a-i Moton
Moğrum Kâl'ası 824
Mu'âbedü't-taŖiŖ 1299
Mu'allim-zâde 1320
Mu'ammer 131
Mu'arriŖ-zâde 1286, 1292
Mu'âviye 183, 637, 653, 673
Mu'âviye bin Ebü Süfyân 820
Mu'cemül-büldân 1196
Mucez 321, 1080, 1105
Mudurnı 254, 270, 279, 314, 398, 842,
1120
Mudurnı Kâl'ası 417
Muğni 282, 369
Muğni'l-lebib 861, 862
Muğammed (Abdullah OĞlu) 652
Muğammed Alî KuŖcı-i ŖaŖkendî (Ėâfız)
139
Muğammed bin Abdu'llâh bin Mes'ud 115
Muğammed bin AĞil-i BelĖi 115
Muğammed bin Alî 115
Muğammed bin Alî el-KâŖânî 115
Muğammed bin Alî-i KûŖî (Ėâfız) 114
Muğammed bin Ebü Bekr 882
Muğammed bin Ebü Bekr-i Ŗiddiç 882
Muğammed bin İbrâğim eŖ-Ŗânî (Seyyid)
284
Muğammed bin İŖĖâĖ Seyyâr 114
Muğammed bin KuŖayıtbay (Melik NâŖır
Sulţân) 1011
Muğammed bin Muğammed Ėazzâlî 117,
129
Muğammed bin Muğammed Mûsâ bin

- Şanı İbrâhîm el-Mücâb bin İmâm Mûsâ Kâzım 284
- Muhammed bin Ömer er-Râzî 114
- Muhammed bin Yûsuf el-Cezerî (Şeyh) 355
- Muhammed bin Zekeriyâ-yı Râzî 129
- Muhammed Buḥârî (Emîr) 506
- Muhammed Buḥârî (Seyyid) 506
- Muhammed el-Mustafâ 1180
- Muhammed el-Muştafa (Ḥazret-i) 237
- Muhammed Eş'arî 115
- Muhammed Ğazzâlî 113
- Muhammed Ḥâcî Bektaş bin Seyyid Mûsâ-yı Nişâbüri bin Seyyid İshâk es-Sâkin Baba bin Seyyid İbrâhîm el-'Askerî bin Seyyid Mûsâ Yâsıca bin Seyyid İbrâhîm el-Murtaza el-Aşğar bin el-İmâm Mûsâ el-Kâzım (Seyyid) 284
- Muhammed (Ḥazret-i) 205
- Muhammed (Hz.) 333, 604, 609, 739, 1016
- Muhammed (Hz.) 203, 475, 763, 773, 1087, 1157, 1172, 1338
- Muhammedi 205, 280, 405, 422, 471, 523, 669, 694, 750, 764, 781, 1161, 1187
- Muhammed-i Buḥârî (Seyyid) 332, 355, 1121, 1321
- Muhammed-i Buḥârî (Şeyh) 574
- Muhammed-i Cezerî 355
- Muhammed-i İsfahânî 1197
- Muhammediyye 234, 385, 570, 571, 654, 849, 851, 1098, 1153
- Muhammed Kemâne (Seyyid) 1194
- Muhammed Mîrzâ (Pîr) 342
- Muhammed Mustafa 1181
- Muhammed Muştafa 215, 507, 521, 635, 636, 652, 653, 1029
- Muhammed Pârsâ (İmâm) 568
- Muhammed Sulṭân 354, 360
- Muhammed Şâh (Emîr-zâde) 342
- Muhammed Şâh-ı Behmenî 965
- Muḥibbü'd-dîn Şaḥne 112
- Muḥliş Paşa 262, 263
- Muḥliş Paşa (Şeyh) 756
- Muḥtarât* 1089
- Muḥtaşar* 488
- Muḥtaşarât* 282, 679, 840, 854, 875, 876, 909, 1286
- Muḥtaşar-ı Kudûri* 567, 1088
- Muḥtaşar Şerḫi* 847
- Muḥyi'd-dîn bin Alâ'ü'd-dîn el-Cemâlî 1293
- Muḥyi'd-dîn bin el-Ḥaṭîb Kâsım 1295
- Muḥyi'd-dîn bin en-Neccâr 561
- Muḥyi'd-dîn bin Mağnisa (Mevlânâ) 864
- Muḥyi'd-dîn bin Şeyḫ Celâl bin Şeyḫ Ḥüsâmü'd-dîn bin Şeyḫ Pîr İlyâs-ı Amâsî (Gümüşlioğlu) 1316
- Muḥyi'd-dîn Ebü Abdî'llâh el-Kâfiyeci 488
- Muḥyi'd-dîn Efendi (Şeyḫ) 904
- Muḥyi'd-dîn el-Cemâlî (Şeyḫ) 1088
- Muḥyi'd-dîn eş-Şehîr bi-Aḥaveyn (Mevlânâ) 863
- Muḥyi'd-dîn (Hevâyi) 1107
- Muḥyi'd-dîn-i Arabî 129
- Muḥyi'd-dîn (İbni'l-Ḥaṭîb, Mevlânâ) 843
- Muḥyi'd-dîn-i Ekber (Şeyḫ) 177
- Muḥyi'd-dîn-i İskilîbî 1108
- Muḥyi'd-dîn-i Kocevi 1112
- Muḥyi'd-dîn-i Yavsi (Şeyḫ) 942
- Muḥyi'd-dîn (Kâra) 1320
- Muḥyi'd-dîn (Leys Çelebi, Mevlânâ) 1078
- Muḥyi'd-dîn (Mevlânâ) 487, 564, 866, 868, 1096
- Muḥyi'd-dîn (Şeyḫ) 1319, 1320
- Muḥyi'd-dîn (Ṭabl-bâz) 1105
- Mu'îd-zâde (Mevlânâ) 1311
- Mu'in 991
- Mu'in-i Kâdir 478
- Muḫaddimât-ı Erba'a* 843, 844, 846, 847, 848
- Muḫaddime-i Faḫîh Ebül-leys Şerḫi* 875
- Muḫanṭarât 879
- Muḫbil (Kâra) 391, 392, 414
- Mûnisül-ahbâb* 113
- Mûnisül-uşşâk* 894
- Murâd 206, 264
- Murâd (Abdâl) 302
- Murâd bin Meḫemmed Ḥân (Sulṭân) 484
- Murâd bin Sulṭân Meḫemmed Ḥân (Sulṭân) 830
- Murâd bin Şâh Selim (Sulṭân) 260
- Murâd Beg 520
- Murâd (Ġâzî, Sulṭân) 362
- Murâd Ḥân 506, 511, 514
- MURÂD ḤÂN BİN EBÜ'N-NAŞR
SULṬÂN MEḤEMMED ḤÂN BİN
EBÜ'L-ḤURÜB BÂYEZİD ḤÂN
(SULṬÂN) 505
- Murâd Ḥân bin Meḫemmed Ḥân (Sulṭân) 423
- Murâd Ḥân bin Orḫân 862

- MURÂD HÂN BİN SULTÂN ORĦÂN
BİN OŞMÂN HÂN ĞAZÎ (SULTÂN)
303
Murâd Hân bin Sulţân Selîm Hân (Sulţân)
211
Murâd Hân-ı Evvel (Sulţân) 283
Murâd Hân-ı Kadîm 264
Murâd Hân-ı Şâliş (Sulţân) 691, 709
Murâd Hân-ı Şânî (Sulţân) 575, 828, 853,
946, 953
Murâd Hânî 536
Murâd Hân (Sulţân) 190, 211, 267, 275,
279, 283, 305, 310, 321, 322, 379,
423, 427, 475, 481, 491, 502, 506, 511,
514, 515, 516, 517, 518, 519, 529, 530,
532, 534, 536, 537, 538, 552, 553, 564,
565, 566, 575, 587, 588, 686, 709, 721,
730, 757, 828, 829, 830, 839, 846, 856,
1085, 1107
Murâd (Hâş) 791, 792, 831
Murâd-ı Kadîm (Sulţân) 508, 577
Murâd-ı Şânî (Sulţân) 483, 579
Murâdiyye 840, 847, 859, 860, 915, 1101,
1105, 1293
Murâdiyye (Medresesi) 859, 868
Murâdiyye Medresesi 840, 847, 853, 860,
1084
Murâd Paşa (Hâş) 792, 834
Murâd Paşa Medresesi 872
Murâd (Rûmili Beglerbegisi, Hâş) 791
Murâd (Sulţân) 260, 265, 270, 306, 315,
318, 357, 481, 494, 507, 510, 511, 512,
513, 514, 515, 532, 533, 535, 536, 537,
542, 543, 547, 549, 553, 554, 569, 576,
584, 586, 722, 787, 834, 836, 1170,
1264
Murâd (Şeyţân) 292
Murtâz 1094
Murtazaâbâd 439
Müsâ 178, 322, 325, 389, 392, 404, 408,
410, 418, 422, 460, 467, 469, 471
Müsâ (Abdâl) 302
Müsâ Abdâl 302
Müsâ Beg 967
Müsâ Çelebi 207, 343, 365, 366, 383, 387,
440, 442
Müsâ Hân 407, 419, 422, 423, 482
Müsâ (Hân) 405
Müsâ (Hâzret-i) 352
Müsâ Kâzım (İmâm) 284
Muşannifcik 851
Muşannifek (Monlâ) 851
Müsâ Paşa 458, 862
Müsâ Ruzâ (İmâm) 284, 293
Müsâ (Sulţân) 207, 383, 386, 387, 388, 389,
390, 391, 392, 393, 395, 404, 407, 408,
409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 417,
418, 419, 421, 422, 425, 426, 455, 457,
458, 459, 460, 461, 465, 466, 467, 468,
470, 471, 472, 474, 483
Müsâ (Sulţân Maĥmûd Oĝlı, Sulţân) 1164
Müseviyye 408
Muşhaf-ı Şerif 237, 578, 896, 985
Muşliĥû'd-din bin Aţţâr 898
Muşliĥû'd-din bin Evĥadû'd-din (Mevlânâ)
872
Muşliĥû'd-din bin H'âce-zâde 1320
Muşliĥû'd-din bin Hâlıl 1294
Muşliĥû'd-din bin Hüsâm (Mevlânâ) 862
Muşliĥû'd-din bin Vefâ (Şeyĥ) 828
Muşliĥû'd-din bin Yûsuf (H'âce-zâde) 839
Muşliĥû'd-din bin Zekerıyyâ bin Aytoĝmuş
875
Muşliĥû'd-din Ebü'l-vefâ (Şeyĥ) 675
Muşliĥû'd-din (H'âce-zâde) 839
Muşliĥû'd-din H'âce-zâde (Monlâ) 557
Muşliĥû'd-din Hâlıfe 908
Muşliĥû'd-din Hâlıfe (Şeyĥ) 496
Muşliĥû'd-din-i Kocevi (Şeyĥ) 901
Muşliĥû'd-din (İmâm-ı Debbâĝin, Şeyĥ) 573
Muşliĥû'd-din-i Tâvil 907
Muşliĥû'd-din Kaşşallânî 842
Muşliĥû'd-din (Mevlânâ) 47, 839, 842, 859,
862, 872, 875, 876, 1093
Muşliĥû'd-din (Mi'mâr) 595
Muşliĥû'd-din Müsâ (Hâfız-ı Kütüb,
Mevlânâ) 1311
Muşliĥû'd-din (Sıdķi) 1272
Muşliĥû'd-din (Şeyĥ) 900, 904, 1110, 1318,
1320
Muşliĥû'd-din (Şeyĥ, Uzun) 1115
Muşliĥû'd-din (Uzun) 157, 907, 1115, 1300
Muşliĥû'd-din Vefâ (Şeyĥ) 900
Muşţafâ 325, 507, 512, 719
Muşţafâ Aĝa 953
Muşţafâ Aĝa (Kaĥpucıbaşı) 953
Muşţafâ (Aĥi) 439
Muşţafâ Beg 594, 1006, 1012, 1013, 1067,
1069
Muşţafâ Beg bin İskender Paşa 1008

Muştafâ Beg (Celâl-zâde) 1211
 Muştafâ Beg (Dâvüd Paşa Oğlu) 1164
 Muştafâ Beg (İskender Paşa Oğlu) 1334
 Muştafâ Beg (Miḥaloğlu) 1194
 Muştafâ Beg (Yaplağ) 1189
 Mustafa bin Ahmed es-Sadrî el-Konevî 900
 Muştafâ bin Meḥemmed Hân 517
 Muştafâ (Börklüce) 475, 479
 Muştafâ (Celâli) 546
 Muştafâ (Celâloğlu) 1273
 Muştafâ Çävüş 190
 Muştafâ Çelebi 347, 1078
 Muştafâ Çelebi (Celâl-zâde) 689
 Muştafâ Çelebi (Cenderecioğlu) 1078
 Muştafâ Dede 158
 Muştafâ (Emîr Meḥemmed Oğlu) 476
 Muştafâ (Ġâzî) 971
 Muştafâ Hân 365, 517, 790, 791, 793, 830
 Muştafâ (Ḥazret-i) 393
 Muştafâ (Hz.) 1172
 Muştafâ (Ḳaramanoğlu) 476
 Muştafâ (Ḳaramanoğlu, Emîr) 943
 Muştafâ (Leklek) 944
 Muştafâ (Meḥemmed bin Ḳaraman Oğlu) 756
 Muştafâ Nişânî (Celâl-zâde, Mîr) 156, 1171, 1272
 Muştafâ (Nöker-zâde) 1164
 Muştafâ Paşa 155, 677, 833, 912, 958, 1008, 1010, 1047, 1060, 1072, 1094, 1168, 1192, 1202, 1269, 1270, 1275, 1281, 1282
 Muştafâ Paşa bin Ḥamza Beg 833
 Muştafâ Paşa Câmî'i 1119
 Muştafâ Paşa Medresesi 1094, 1095, 1104, 1312
 Muştafâ Paşa Zâviyesi 1118
 Muştafâ Sulṭân 590
 Muştafâ (Sulṭân) 427, 506, 509, 517, 590, 731, 757, 788, 796, 804, 810, 1172
 Muştafâviyye 237
 Muş Şahrâsı bk. Şahrâ-yı Mûş
 Mut 322
 Mu'tasım-bi'llâh 394
 Mu'tasım-ı Abbâsî 1326
Mutavassıt 853, 1107
Muṭavvel 835, 862
 Muṭurnı 248
 Muẓafferü'd-dîn Medresesi 838
 Muẓafferü'd-dîn (Şeyḥ) 495, 1104

Muẓmerât 112
 Mübârekşâh-ı Mantıķî 424
 Mücellid-i Evvel 216
 Mücellid-zâde (Seyyidi bin Maḥmüd) 1297
 Mücerred-i Devvânî 297
 Müderris Köyi 565
 Mü'eyyed bin Abdü'l-Mü'min 424
 Mü'eyyed-zâde 848, 1060, 1091, 1104, 1106, 1144, 1145, 1287, 1293
 Mü'eyyed-zâdeler 1319
Mühimmâr 112
Mülahbaş-ı Çağmîni 874
Münâcât 857
 Münâvî 486
Münâzara-i Gül ü Ḥüsrev 1144, 1145
 Münîrî 1142
Münşe'at 863
Münşe'atü's-selâtin 428
 Müntakim 626, 1274
 Müslimân 255, 306, 646, 964, 1118
 Müslimânî 306
 Müslimânlar 329, 414, 475, 486, 519, 528, 531, 533, 606, 641, 642, 646, 757, 820, 1112, 1121, 1171, 1267, 1313
 Müslimîn 214, 253, 263, 302, 306, 340, 352, 494, 529, 534, 535, 588, 597, 637, 645, 674, 681, 699, 707, 723, 727, 729, 737, 774, 812, 821, 823, 902, 963, 998, 999, 1003, 1010, 1021, 1043, 1187, 1245, 1251, 1266, 1267
 Müslümanlar 334, 653, 1181
 Müslümanlık 1181
 Müstecâb Şubaşı 313, 321
 Müşteri 301, 404

N

Nâblüs 1237, 1247
Nâdirü'l-mahârib 147
 Naḥcivân 1201, 1202
 Naḳşbendiyye 906, 908, 910, 1114, 1289, 1300, 1322, 1331
 Na'l-bend-zâde 567
 Naşârâ 130, 138, 425, 601, 631, 635, 641, 645, 647, 1246
 Nâsır 991
 Naşrânî 637
 Naşru'llâh bin Akşemsü'd-din 891
 Naşûḥ Ağa 945
 Naşûḥ Beg 747, 943, 977

- Naşûh (Bir Gâzi) 1228
 Naşûh (Şeyh) 1318, 1320
 Naşûh (Tosyalı, Şeyh) 1321
 Navarin K'al'ası 1016, 1017
 Nebevî 377, 580, 726, 1190
 Nebeviyye 610, 722
 Nebî (Hz. Muhammed) 667, 772, 1299
 Nebiy-i Arabî 667
 Necâh 1224
 Necâti 499, 576, 916, 917, 925, 1092, 1133, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1150, 1332
 Necâti Beg 1132, 1133, 1141, 1143, 1332, 1334
Necâti Divânı 1149
Necâtül-ervâh 908
 Necef 287
 Necmetü'n-nebeviyye 284
 Necmî 1148
 Necmü'd-din Haneî 375, 397
 Nedimî 586
Nefehâtü'l-üns 114
Nehcül-belâga 1099
 Nehhâs-ı Ankaravî (Baba) 495
 Nehr-i Aras 1201
 Nehr-i Âşî 757, 1242
 Nehr-i Azak 817
 Nehr-i Dicle 651
 Nehr-i Furât 231, 1005
 Nehr-i Meriç 308
 Nehr-i Nîl 1256
 Nehr-i Şakarya 248, 451
 Nehr-i Şava 727, 735
 Nehr-i Tuna 523, 727, 734, 773, 810, 813, 961, 990, 999
 Nehr-i Tunca 508, 1037, 1327
 Nehr-i Yünân 816
 Nemçe 943, 987
 Nemrân 1227
 Nemrüd 971
 Nerimân 181, 584
 Nesâ'i 114
Neseb-nâme 284
 Nesim 579
 Nesimî 578, 579, 580, 581
 Nesimî (Seyyid) 578
 Neşri 1337
 Neşri-i Edrinevî 1027
 Neşri (Mevlânâ) 240, 383, 532, 979
 Neşri (Monlâ) 230, 512, 534
 Nevâ'i 380, 497, 916, 1124, 1125
 Nevâli 1002
Nigâristân 1290
 Nigbolî 314, 325, 327, 523, 528, 1072, 1321
 Nigbolî K'al'ası 327
 Nigde 314, 476, 487, 758, 909, 983, 986, 1194
 Nigde K'al'ası 314 ayrıca bk. K'al'a-i Nigde
 Nihâli 1337
 Nihânî 1312, 1338
Nihâye 1299
 Niksâr 432, 1083, 1203
 Niksâr K'al'ası 432
 Nîl 1256, 1257, 1322
 Nîl Nehri bk. Nehr-i Nîl
 Ni'metu'llâh (Baba) 909, 1114
 Ni'metu'llâh-ı Nakşbendî (Baba) 909
 Niş 312, 529, 735, 815, 816
 Nişâbü 284, 285
 Nişancı Paşa 1060
 Nişânî 156, 938, 1171
 Nişânî (Celâl-zâde) 1282
 Nitse 950, 951, 952
 Niyâzi 1149
Niyâzi Divânı 1149
 Niyâzi-i Karamanî 1150
 Niyâzi (Mevlânâ) 382
 Niyâzi (Monlâ) 382
 Niyâzi (Şeyh İlyâs) 1111
 Nizâmî 499, 874, 931, 939, 940
 Nizâmî-i Arûzî 182
 Nizâmü'd-din 1226
 Nizamüddin el-İsfahânî 182
Nizâmü't-tevârih 114
 Nodtırav 735
 Nofca 751
 Novoberda Hişârî 524
 Novoberda K'al'ası 725 ayrıca bk. K'al'a-i Novoberda
 Nûh (Hz.) 1193
 Nûh en-Nebî 230
 Nûh Nebî 632
 Nûh Necî 229
 Nûh Necî (Hâzret-i) 229
 Nuğâh 1249
 Nuğâr 1241
Nuğâye 397
 Nu'mân-ı Şânî 941
 Nürî 941
 Nuriyye 885

- Nürü'd-din 262, 287, 496, 756
 Nürü'd-din Hâlife (İmâm) 907
 Nürü'd-din Hamza 1101
 Nürü'd-din Hamza (Üçbaş) 1296
 Nürü'd-din (İmâm) 907
 Nürü'd-din Mirzâ (Emir-zâde) 342
 Nürü'd-din (Şarigörez) 1094
 Nürü'd-din (Seyyid) 287
 Nürü'd-din (Şeyh) 354
 Nürü'l-hüdâ 891, 892
 Nürü'l-hüdâ Buñarı 891
 Nürü'llâh 890
 Nürü'llâh (Akşemsü'd-din Oğlı) 890
 Nürü'llâh bin Akşemsü'd-din 890
Nuşret-nâme 147
 Nüşinrevân 1322
Nüzhetü'l-müştek 118
Nüzhetü'l-müştek fi İhtirâki'l-âfâk 118, 123
- O-Ö**
- Odköklük Kâl'ası 273 ayrıca bk. Kâl'a-i
 Odköklük
 Oğuz 229, 230, 231
 Oğuz bin Qarahân 230
 Oğuz bin Qarahân bin Dibtaqoy bin Yulhas
 bin Yafeş bin Nüh en-Nebî 230
 Oğuz Hân 230
 Oğuzoğlı İsa Beg bk. İsa Beg (Oğuzoğlı)
 Oğri 973
 Oğlağı 476
 Olca Hân 230
 Onaküye 991
 Ordu-yı Hümâyün 267, 458, 463, 466, 469,
 726, 738, 742, 1052, 1240, 1269
 Orhân 236, 241, 251, 258, 259, 260, 266,
 278, 279, 508
 Orhân Ğâzi 236, 241, 271, 277, 302, 379,
 381, 1167
 Orhân Ğâzi Medresesi 1093
 Orhân Ğâzi (Sulţân) 271, 278, 283, 302
 Orhân Hân 251, 258, 259, 264, 272, 278,
 282
 Orhân Hân Ğâzi 251, 258, 259, 277, 298
 Orhân Hân (Sulţân) 279
 Orhânî 177, 206, 230, 258, 324
 Orhâniyye 507
 Orhâniyye Medresesi bk. Medrese-i
 Orhâniyye
 ORHÂN (SULTÂN) 264
- Orhân (Sulţân) 206, 236, 266, 267, 268,
 270, 272, 274, 282, 298, 362, 507, 547,
 1165, 1172
 Orhân (Sulţân Maħmüd Oğlı, Sulţân) 1164
 Ornoslı 994
 Ortaköy 909
 Oruc 368, 391, 511, 795
 Oruc Beg 318, 368, 391, 511
 Oruç Paşa 547
 Osaqlandrus Papa 650
 Oşmân 292, 294, 295, 514, 1056, 1261
 Oşmân (Bayındırı, Qara) 798
 Oşmân Beg 234, 787
 Oşmâncık 325, 438, 508, 1065
 Oşmâncık Medresesi 882
 Oşmâncık Kâl'ası bk. Kâl'a-i Oşmâncık
 Oşmân Ğâzi (Sulţân) 258
 Oşmân Hân 206, 234, 239, 240, 242, 243,
 244, 245, 246, 247, 250, 251, 252, 259,
 261, 262, 264, 266, 267, 268, 277, 278,
 279, 283, 362, 369, 379, 784, 1068
 Oşmân Hân Ğâzi 238, 239, 242, 245, 246,
 248, 249, 250, 251, 258, 259, 260, 261,
 422
 OŞMÂN HÂN ĞAZİ 239
 Oşmân Hân Ğâzi (Sulţân) 44
 Oşmân Hân (Sulţân Alemşah Oğlı) 1164
 Oşmân (Hazret-i) 183, 239, 294, 639
 Oşmân (Hz.) 225
 Oşmân-ı Tünisi (Sulţân) 985
 Oşmânî 177, 206, 230, 258, 264, 305, 324,
 512, 609, 679, 790, 848, 860, 877,
 1061, 1159, 1164, 1192, 1194, 1196,
 1198, 1257
 Oşmâniyân 181, 211, 223, 231, 239, 312,
 317, 393, 406, 505, 516, 547, 970, 983
 Oşmâniyye 213, 220, 241, 261, 268, 283,
 366, 370, 389, 425, 507, 553, 684, 741,
 756, 1082, 1208, 1211
 Oşmân (Qara) 341
 Osmanlı 323, 334, 424, 553, 568, 853,
 1086, 1106
 Osmanlı Devleti 1181
 Oşmânlu 474, 784, 1044
 Osmanoğulları 1156
 Oşmân Paşa Tekyesi 292
 Oşmân (Sulţân) 254, 1172
 Oşmân (Şeyh) 296
 Otağ 1227
 Oynaş Kâl'ası bk. Kâl'a-i Oynaş

Ömer Beg 747, 752, 753
 Ömer Beg bin Bâyezîd Beg 798
 Ömer Beg bin Tırhân 747
 Ömer Beg bin Tırhân Beg 752
 Ömer Beg (Tırhân Beg Oğlu) 791
 Ömer Beg (Tırhânoğlu) 973
 Ömer bin Abdül-Azîz 643, 644
 Ömer (bin Abdül-Azîz) 643
 Ömer bin Bektaş-ı Mevşîlî (Emîr) 788
 Ömer bin el-Haţţâb 213
 Ömer bin Velîd 184
 Ömer Dede (Şeyh) 496
 Ömer (Emîr) 213
 Ömer (Hazret-i) 131, 653
 Ömer (Hz.) 225
 Ömer (Mevlânâ) 1107
 Ömer (Monlâ) 1108
 Ömer Neseîfî (Şeyh) 262
 Ömer (Nûru'llâh bin Akşemsü'd-din Oğlu)
 890
 Ömer (Pîr) 477
 Ömer Rüşenî (Dede) 908
 Ömer Şeyh 342
 Özbek 966, 974, 976, 984
 Özbek Düydâr 967, 969, 972
 Özbekiyye 211

P

Palu 1174
 Palu Kâf'ası 1217
 Papa 952, 1211
 Papasoğlu 459
 Pasin Ovası 232
 Paşa 1204
 Paşa Çelebi bin Monlâ Zeyrek 1298
 Paşa Çelebi (Gıyâşü'd-dîn) 1104
 Paşa Çelebi-i Yegânî 1297
 Paşa Yigit 321, 326, 368, 465, 467, 468, 469,
 549
 Payâs Kâf'ası 971
Pend-nâme 1336
 Perverdgâr 340, 626
 Perverdgâr-ı Deyyân 340
 Pervin 313, 702, 766, 888, 1160
 Perviz 403, 501, 1322
 Peşen 957
 Piravadi Kâf'ası 314, 417
 Pireveze 1012
 Pirevezin 1194

Pîrî Halife (Hamîdi) 904
 Pîrî Halife (Şeyh) 574
 Pîr İlyâs bk. İlyâs (Pîr)
 Pîrî Paşa 707, 1119, 1204, 1211, 1232,
 1248, 1263, 1269, 1270, 1272, 1280,
 1282, 1283, 1329
 Pîrî Paşa-yı Cemâlî 1263
 Pîrî Paşa-yı Karamanî 1119, 1154
 Pirizren 1331
 Pirizrenli 1330
 Piyâle 1165, 1167
 Pojeğa Kâf'ası 157
 Polya 817, 818, 832
 Polya Cezîresi 831 ayrıca bk. Cezîre-i Polya
 Polya Yağası 817, 824, 825
 Portuçal 650
 Postîn-püş 316
 Postîn-püş (Şeyh) 323
 Purut 962
 Pürsüz Beg 972

R

Rab 312, 386, 571, 581, 633, 673, 742, 854,
 1149, 1154, 1180, 1239, 1299, 1308,
 1338
 Rabbül-izzet 854, 892
Rabtü's-süver ve'l-Âyât 1105
 Radul Voyvoda 749
 Rafâza 1182
 Râfîzî 989, 1128, 1338
 Raḥmân 857, 1124
Râziyye 503
 Râkiye 1012
 Ramazânlu 974
 Ramazânoglu 970
 Ramazânoglu Eylük bin Ramazân bk. Eylük
 bin Ramazân (Ramazânoglu)
 Ramazân (Şeyh) 399, 1120
 Ramazân-zâde Efendi 1066
 Ramazân-zâde (Müverrih) 830, 1279
 Raşa 733
 Ravza-i Muţahhara 377, 913, 1121
Ravzatü'ş-şafâ 114, 331
Ravzatü'l-ahyâr 1295
Ravzatü'l-müttakîn 114, 397
Ravzatü'l-üns 114
Ravzatü'ş-şühedâ 182
Ravzatü'ş-şühedâ 114, 132
Ravzül-ahyâr 113

- Ravzü'l-menâzır fi İlmi'l-evâil ve'l-Evâhir* 112
 Râygâ 1065
Rebî'ül-ebrrâr 112
 Remle 1173
 Remzî (Meĥammed Paĥa-yı Karamanî) 1281
 Rencene Kâl'ası bk. Kâl'a-i Rencene
 Resmî 920, 923
 Resûl 216, 292, 377, 635, 638, 653, 673,
 730, 854, 965, 1029, 1319, 1332
 Resûl Baba 289
 Resûl-i Aĥmed 773
 Resûl-i Ekrem 152, 287, 377, 597, 603, 635,
 636, 652, 730, 881, 1111
 Resûl-i Ĥudâ 1322
 Resûl-i Muĥtır 602
 Resûl-i Müctebâ 215, 507
 Resûlullâh 596
 Resûlullâh 292, 377, 492, 597, 635, 652,
 653, 673, 721, 730, 854, 1087, 1111,
 1333
 Reĥîd-i Tâbîb (Ĥ'âce) 116
 Revâfîz 1176, 1177, 1191, 1200, 1201,
 1219, 1262
 Revân 1201
 Revânî 1327, 1328, 1329, 1330
 Rezzâk 205, 572
 Rezzâk-ı Âlemiyân 348
 Rîdâniye 1249
 Rîka 825
 Rîm Papa 650, 952, 953, 991
 Rîm Papa Şehri 656
Risâle-i Eĥîriyye 370, 875
Risâle-i Menâkıb 890
Risâletü'n-necât min Şerri'ş-şîfât 372
Riyâzü'n-naĥret 112
Riyâzü'ş-şâlihîn 113
 Rodos 594, 637, 660, 820, 824, 952, 1039
 Rodos Cezîresi 660, 820 ayrıca bk. Cezîre-i
 Rodos
 Rodos Kâl'ası 594, 637, 902, 950
 Romalılar 652
 Rub'-ı Müceyyeb 863, 879
 Ruhâ 183, 651, 1219
 Rûĥ-ı Kudsî 381
 Rûĥî-i Edrinevî 240, 271
 Rûĥî (Mevlânâ) 237, 240, 271, 480
Rûĥî Târîĥî 237
 Ruĥya 623, 624
 Ruĥya (Ĥakîm) 624
 Rûm 47, 146, 203, 206, 210, 213, 214, 215,
 225, 226, 227, 230, 234, 235, 240, 258,
 259, 269, 282, 286, 287, 288, 290, 292,
 295, 296, 297, 298, 301, 306, 321, 322,
 323, 326, 328, 329, 330, 331, 335, 337,
 342, 343, 345, 346, 348, 352, 359, 360,
 361, 362, 365, 366, 370, 371, 372, 374,
 375, 376, 378, 379, 380, 382, 384, 385,
 397, 399, 405, 406, 412, 424, 428, 429,
 430, 431, 439, 445, 465, 477, 480, 483,
 484, 485, 487, 491, 493, 501, 504, 514,
 519, 551, 553, 555, 557, 565, 566, 568,
 569, 573, 579, 587, 617, 618, 623, 632,
 637, 647, 649, 652, 654, 655, 656, 657,
 663, 667, 676, 677, 678, 679, 693, 694,
 761, 788, 793, 794, 805, 806, 835, 838,
 840, 842, 845, 849, 850, 851, 852, 853,
 856, 860, 862, 875, 876, 877, 878, 881,
 882, 884, 891, 893, 898, 900, 905, 906,
 910, 914, 920, 921, 922, 925, 928, 933,
 934, 949, 951, 953, 965, 966, 967, 969,
 974, 980, 989, 1025, 1026, 1029, 1030,
 1035, 1039, 1044, 1049, 1050, 1051,
 1068, 1087, 1090, 1099, 1100, 1102,
 1105, 1113, 1114, 1118, 1120, 1124,
 1125, 1146, 1147, 1164, 1185, 1186,
 1201, 1206, 1210, 1218, 1220, 1223,
 1231, 1233, 1234, 1237, 1239, 1244,
 1254, 1262, 1263, 1264, 1277, 1279,
 1285, 1290, 1294, 1297, 1299, 1303,
 1313, 1316, 1318, 1323, 1324, 1332
 RÛM 228
 Rûm-ı Yünân 213
 Rûmî 330, 491, 640, 927, 1127, 1128,
 1156, 1230
 Rûmiler 976, 1253
 Rûmili 214, 241, 271, 272, 273, 274, 279,
 287, 292, 305, 309, 314, 318, 319, 325,
 326, 327, 329, 365, 366, 381, 383, 384,
 385, 386, 387, 389, 395, 408, 409, 410,
 411, 412, 414, 415, 416, 417, 418, 420,
 422, 423, 443, 458, 464, 465, 470, 472,
 477, 478, 479, 481, 482, 505, 506, 509,
 510, 511, 512, 519, 521, 523, 525, 527,
 529, 531, 532, 533, 534, 540, 541, 545,
 546, 548, 549, 550, 592, 594, 629, 650,
 656, 682, 683, 686, 687, 703, 704, 705,
 708, 709, 711, 727, 757, 771, 780, 788,
 789, 791, 792, 793, 794, 809, 815, 816,
 830, 834, 842, 861, 864, 871, 944, 946,
 947, 960, 961, 969, 970, 971, 973, 974,

- 976, 996, 1012, 1026, 1038, 1041, 1043, 1048, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1060, 1064, 1067, 1068, 1071, 1072, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1090, 1091, 1094, 1098, 1099, 1135, 1141, 1162, 1177, 1185, 1189, 1192, 1195, 1196, 1203, 1208, 1210, 1223, 1230, 1231, 1233, 1236, 1263, 1269, 1278, 1281, 1282, 1292, 1294, 1305, 1307, 1321, 1329, 1336
- Rümî (Şeyh Abdu'r-Raḥîm) 491
- Rümiyân 329, 330, 332, 339, 340, 365, 380, 659, 791, 974, 976, 1192, 1193, 1199, 1227
- Rümiyye-i Kübrâ 650, 656
- Rümiyye-i Şuğrâ 787, 790, 1221
- Rumlar 203, 343
- Rûs 214, 220, 235, 618, 655, 657, 663, 773, 831, 943
- Rüscuk 327
- Rüscuk Kâ'ası bk. Kâ'a-i Rüscuk
- Rûsî 807
- Rüşenilik 908
- Rüknü'd-dîn Meḥammed Zeyrek 1099
- Rüknü'd-dîn (Zeyrek-zâde, Mevlânâ) 1233
- Rüstem 430, 535, 791, 835, 981, 993, 1051, 1075, 1200, 1214, 1227, 1276, 1283, 1284, 1331
- Rüstem (Dânişmend, Kâra) 364
- Rüstem (H'âce) 574
- Rüstem (Hâci) 1199
- Rüstem Hâlîfe 1112
- Rüstem Hân 981
- Rüstem (Kürd) 1204
- Rüstem Mîrzâ 980
- Rüstem Paşa 685
- Rüstem (Sulṭân) 981
- Rüstem (Sulṭân Maḳşûd Oğlu, Mîrzâ) 980
- S-Ş**
- Sa'adet Girây Hân (Tatar Hân Oğlu) 1169
- Şabâyi 1333
- Şâbit Aḥmed Beg-i Zerķi 1217
- Sa'd 742
- Şâdık Çelebi 1312
- Sa'dî 889, 925, 930, 952, 955, 1100, 1290, 1301
- Sa'dî bin Tâc Beg 1103
- Sa'dî-i Şîrâzî 182
- Şadr-ı Şâriḥ 1313
- Şadruş-şeri'a 843, 845, 874, 1084, 1085, 1103, 1106, 1295
- Şadruş-şeri'a Ubeydu'llâh bin Maḥmûd-ı Burhânî 568
- Şadrü'd-dîn Hâzretleri 492
- Şadrü'd-dîn-i Konevî (Şeyḥ) 261, 299, 300, 370, 376, 569
- Şadrü'd-dîn-i Şîrvânî (Şeyḥ) 491
- Şadrü'd-dîn (Şeyḥ) 261, 299, 300, 490, 492
- Sa'du'llâh bin Akşemsü'd-dîn 888
- Sa'dü'd-dîn 556
- Sa'dü'd-dîn bin Ḥasan Cân 240, 1169
- Sa'dü'd-dîn (Ḥasan Cân-zâde) 1238
- Sa'dü'd-dîn (Ḥasan Cân-zâde, Mevlânâ) 1191
- Sa'dü'd-dîn-i Teftâzânî 333, 484, 568, 1101
- Sa'dü'd-dîn (Mevlânâ) 240, 333, 484, 875, 1197
- Sa'dü'd-dîn (Monlâ) 556, 1101
- Şafâ (Hâci) 838
- Şafâyi 1133
- Şafed 1173, 1247
- Şafed Kâ'ası bk. Kâ'a-i Şafed
- Şafi 585
- Şafi 927, 1146, 1147
- Şafiyye Hâtûn 691, 1118
- Şafiyü'd-dîn-i Erdebîli 378
- Şafiyü'd-dîn (Şeyḥ) 1320
- Şahbân 1310
- Şahîḥayn-i Müslim ü Buḥârî 114
- Şahîḥ-i Buḥârî 862, 1086
- Şahîḥ-i Müslim ü Buḥârî 680
- Şahî 678, 687, 1288, 1293
- Şahî-nî Semâniyye 1085
- Şahî-n Medârisi 681, 696
- Şahî-n Medreseleri 672, 676
- Şahî-n Medresesi 1094, 1095, 1107
- Şahrâ-yı Karişdırân 227
- Şahrâ-yı Müş 1216
- Şahrâ-yı Tercân 793
- Şa'id 1237
- Sâ'ili 1143
- Saḳâlîbe 650, 655, 657, 808
- Şaḳarya Nehri bk. Nehr-i Şaḳarya
- Saḳarya Şuyı 399
- Saḳcı 478
- Saḳız Atası 357 ayrıca bk. Cezîre-i Saḳız
- Saḳşın 663
- Saḳur bin Bulğay 230
- Şalâhu'd-dîn 183

- Şalâhu'd-dîn (Kâtib) 573
 Şalâhu'd-dîn (Melikü'n-Nâşır) 183
 Şalâhu'd-dîn Mūsâ bin Efdâlü'd-dîn 1096
 Şalâhu'd-dîn (Şeyh) 495, 1117
 Sâlar-ı Enbiyâ 586
 Sâle 478
 Sa'lebî 113
 Şâlihiyye 1259, 1265
 Şâlihiyye-i Mısr 1249
 Şâlihiyye-i Şâm 1259
 Şaltuğ Alp 233
 Şaltuğ (Şaru) 290
 Şamaço 420
 Şamandariye 254
 Şamandıra 264
 Şamandıra Qal'ası 264
 Sâm bin Nüh 647
 Sâm bin Nüh Necî 253
 Sâmiri 178
 Şamşa Çävüş 233
 Samsün 477, 738, 741
 Samsünî 1093
 Samsün Qal'ası 477 ayrıca bk. Qal'a-i Şamsün
 Şanamğaroğlu 313
 Şânî 1127
 Şânî' 203, 348, 404
 Şânî-i Cihân-âferin 348, 1161
 Şarığörez 1094
 Şarığörez (Mevlânâ) 1050
 Şarmaşıklık 1044
 Şaru Bâli bk. Bâli (Şaru)
 Şaruca 313, 318, 319, 340, 421, 596
 Şaruca Paşa 313, 318, 319, 340, 421, 521, 523, 531, 537, 544, 548, 829
 Şaruhan 235, 325, 356, 445, 446, 457, 462, 508, 531, 537, 749, 1042, 1051, 1065
 Şaruhanoğlu 327
 Şaruhanoğulları 757, 758
 Şaru Qaplan 1225
 Şaruqaya 248
 Şaru Şaltuğ bk. Şaltuğ (Şaru)
 Şaşa Çävüş 248
 Sâsân 227
 Sâsâniyân 181, 239
 Şaşon 1174, 1216, 1217, 1220, 1227
 Şava 770, 774
 Şava Nehri bk. Nehri-i Şava
 Savcı Beg 241, 242, 305, 306
 Savcıoğlu 471
 Şaydün 612
 Sa'yî 1330
 Sazlık 510
 Şe'alibi 115
 Sebâ 216, 772
 Seb'-i Şidâd 1086, 1087
 Sedâmâço 735
 Seferihîşâr 476, 830, 920
 Seferihîşârlı 925
 Sefer Şâh (Mevlânâ) 373
 Sehi 1333
 Sehi Beg 402, 404, 1145, 1332
 Sekület 541, 542
 Selâçka-i Rüm 234
 Selâme 293
 Selânik 326, 418, 509, 519, 526, 549, 726, 829, 927, 1071, 1175, 1297
 Selânik Qal'ası 519 ayrıca bk. Qal'a-i Selânik
 Selâsil 472
 Selâsil Qal'ası 439, 455 ayrıca bk. Qal'a-i Selâsil
 Selçük 235, 424
 Selçük Hâtün 909, 946
 Selçükî 232, 279
 Selçükîler 227, 266
 Selçükiyân 234, 266, 394
 SELÇÜKİYÂN 228
 Selçükiyye 213
 SELİM 1153
 Selim 206
 Selimânî 177, 207
 Selim (Hân) 1051, 1055, 1170, 1273, 1274, 1282, 1326
 Selim Hân 227, 228, 393, 394, 891, 943, 1040, 1041, 1047, 1048, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1063, 1124, 1197, 1211, 1244, 1251, 1272, 1275, 1305, 1327
 Selim Han bin Sultan Bayezid Han bin Sultan Mehmed Han bin Sultan Murad Han 1180
 SELİM HÂN BİN SULTÂN BÂYEZİD HÂN (SULTÂN) 1153
 Selim Hân bin Sultân Süleymân 891
 Selim Hân bin Süleymân Hân 393, 394
 Selim Hân (Sultân) 224, 227, 686, 942, 943, 970, 1037, 1046, 1048, 1056, 1082, 1090, 1094, 1095, 1097, 1103, 1104, 1105, 1107, 1114, 1115, 1128, 1152, 1155, 1157, 1162, 1183, 1191, 1197, 1211, 1230, 1246, 1251, 1253, 1255,

- 1257, 1270, 1279, 1282, 1285, 1291, 1294, 1302, 1303, 1305, 1306, 1312, 1316, 1325, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331
- Selimî 717, 1160
- Selîmnâme* 1181
- Selîm-nâme* 145, 151, 1250
- Selim (Osmanoğullarından) 1156
- Selim (Sulţân) 691, 891, 942, 943, 954, 970, 1037, 1041, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1052, 1056, 1059, 1082, 1089, 1090, 1093, 1094, 1097, 1122, 1154, 1158, 1161, 1236, 1244, 1248, 1274, 1275, 1276, 1280, 1282, 1292, 1299, 1312, 1314, 1318, 1324, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338
- Selîm (Şeh) 1158, 1258
- Selmân 914, 1147
- Selmân-ı Sâvecî 182
- Selmân Şubaşı 451
- Şemân 672
- Şemâniyye 565, 691, 704, 838, 843, 846, 847, 859, 862, 863, 864, 865, 867, 872, 874, 876, 1036, 1065, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1090, 1093, 1094, 1095, 1096, 1098, 1099, 1101, 1103, 1104, 1105, 1107, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1325
- Şemâniyye Medreseleri 842, 874
- Şemâniyye Medresesi 863, 867, 876, 1293
- Semendire 521, 528, 529, 543, 550, 735, 737, 750, 813, 971, 987, 990, 997, 1053, 1054
- Semendire Kâ'ası 521, 722, 733, 737 ayrıca bk. Kâ'a-i Semendire
- Semerķand 211, 333, 335, 336, 347, 359, 406, 440, 569, 618, 849, 860, 906
- Semhûdî 112
- Senâyi 182
- Şenâyi 918
- Şenâyi (Monlâ) 503
- Serâkise 217
- Serâkisü 217
- Serây 1299
- Serây-ı Âmire 224, 304, 670, 713, 714, 777, 827, 864, 1036, 1074, 1270, 1300, 1330
- Serây-ı Atîķ 668, 670, 718, 719
- Serây-ı Cedîd 670, 671
- Serây-ı Cedîd-i Âmire 718
- Seref 272
- Server-i Enbiyâ 183, 380
- Setül Kâ'ası bk. Kâ'a-i Setül
- Sevâdiyye 493
- Severin Kâ'ası 478
- Sevinc 230
- Sevindük (Şeyh) 1116
- Seyfi 1130
- Seyfûd-dîn (Emîr) 1215
- Seyyid Ali-zâde bk. Ali-zâde (Seyyid)
- Seyyid bin Şâh Ali (Emîr) 1215
- Seyyidi Ali-zâde (Ya'ķûb) 1100
- Seyyidi Beg 689
- Seyyid-i Benî Âdem 571
- Seyyidi bin Maħmûd 1297
- Seyyidi-i Ħamidi 1089
- Seyyidi-i Ħamidi (Mevlânâ) 1094
- Seyyidi Meħmed bin Meħmed 1094
- Seyyidi (Mevlânâ) 1093, 1094
- Seyyidi (Monlâ) 1089
- Seyyidişehri 476
- Seyyid Nesimî bk. Nesimî (Seyyid)
- Seyyid Şerif 322, 370, 379, 424, 484, 551, 552, 566, 567, 569, 845, 847, 850, 855, 874, 875, 1086, 1101, 1192, 1292
- Seyyid Şerif-i Cürċânî 322, 379, 424, 484, 568, 693, 850, 1192
- Seyyidül-enâm 1187
- Seyyid Velâyet 1111, 1119
- Şidķi Muşliħud-dîn bk. Muşliħud-dîn (Şidķi)
- Şifatüs-şafve 113
- Şihâh-ı Ceuberî 322, 847
- Şırf 280, 320
- Şırf Şınduğı 280
- Şırrul-âlemîn 113
- Sibây (Emîr) 1237
- Sidre 672, 706, 736, 1001, 1074, 1159, 1228, 1240
- Si'ird 1215
- Sikender 227, 228, 404, 584, 790, 1005, 1075, 1132, 1229, 1232, 1323
- Sikender-i Rûmî 1156
- Silifke Kâ'ası 759, 801 ayrıca bk. Kâ'a-i Silifke
- Silistre 314, 325, 327, 479, 962, 999, 1001, 1195
- Silistre Kâ'ası 314 ayrıca bk. Kâ'a-i Silistre
- Silivri 417, 623, 661
- Silivri Kâ'ası 1039 ayrıca bk. Kâ'a-i Silivri
- Simâk 1251

- Simav 905
 Simavna Kāl'ası 424
 Simavnoğlu 417, 470, 472, 475
 Simnân 347
 Simre 235
Sî-nâme 583
 Sinân 671, 1252
 Sinân Ağa 1167, 1224
 Sinân Ağa (Kâpucubaşı) 1167, 1169
 Sinân Beg 469, 519, 765, 766, 767, 973
 Sinân Beg (Arnavüd) 979
 Sinân Beg (Çerkes) 158
 Sinân Beg (Kıralıoğlu) 1194
 Sinân Beg (Rakqâş) 817
 Sinân Beg (Tırhala Begi) 465, 468
 Sinân Beg (Yularkışdı) 977
 Sinân (Bihîştî) 1125
 Sinân Çelebi 1081
 Sinân Efendi (Sünbül) 1117
 Sinân eş-Şâ'ir 1085
 Sinân (Hâkîm) 498
 Sinân-ı Acemî (Monlâ) 847
 Sinân (Mevlânâ, Kara) 874
 Sinân (Mi'mâr) 666
 Sinân (Mîr) 766
 Sinân (Paşa) 1253
 Sinân Paşa 147, 550, 843, 858, 859, 987,
 1015, 1022, 1077, 1088, 1094, 1095,
 1192, 1194, 1209, 1231, 1232, 1237,
 1252, 1276
 Sinân Paşa (Rûmili Beglerbegisi) 519, 523,
 1076, 1208, 1236
 Sinân (Sünbül) 1117
 Sinân (Şeyh) 903
 Sinân (Şeyh, Mevlânâ Yûsuf) 1103
 Sinânü'd-dîn (bin Hızır Beg) 856
 Sinânü'd-dîn (Şeyh) 903, 1097
 Sinânü'd-dîn Yûsuf 856, 1085
 Sinânü'd-dîn Yûsuf bin Hızır Beg 856
 Sincâr 1221, 1222, 1223, 1224
 Sind 329, 406, 590
 Sinimmâr 595, 608, 665, 666, 671
 Sinob 235, 325, 327, 384, 411, 567, 643,
 738, 740, 741, 1185, 1312
 Sinobi 1130, 1133
 Sinob İskelesi 235, 738
 Sinob Kāl'ası 327, 520, 739 ayrıca bk. Kāl'a-i
 Sinob
 Sirâc (Mevlânâ) 877
 Sirâcü'd-dîn (Hâtıb) 877
 Sirâcü'd-dîn Mehemmed bin Ömer el-Halebi
 853
 Sirâcü'd-dîn (Mevlânâ) 853, 865, 867
 Siroz 311, 320, 480, 509, 538, 730
 Sirozi 1140, 1149, 1151
 Siroz Kāl'ası 311 ayrıca bk. Kāl'a-i Siroz
 Sirozlu 1110
 Sis Kāl'ası 971
 Sistân 347
 Sitti 971, 972
 Sitti Beg 971
 Sivas 306, 331, 336, 351, 352, 372, 402,
 436, 437, 438, 545, 792, 795, 897, 980,
 1184, 1185, 1188, 1208, 1221, 1236,
 1245
 Sivas-ı Rûm 706, 790, 793
 Sivas Kāl'ası bk. Kāl'a-i Sivas
 Sivrihişâr 287, 407, 455, 476, 556, 722, 830,
 857, 858, 859, 920
 Sivrihişâr Kāl'ası bk. Kāl'a-i Sivrihişâr
 Şofıye 628, 629, 630
 Şofya 468, 529, 540, 541, 737, 768, 771,
 831, 956, 1130, 1195
 Şofya Şahrâsı 732, 737, 768, 944, 956, 987
 Şoşol 750
 Şokrât 879
 Şol 377
 Şorğun 248
 Söğüt 236
 Sûdân 1215
 Şüfi Hâtûn 1037
 Şüfi-i Kisrâ 475
 Şüfîkiran 1193
 Şüfiler 1116
 Şüfi-zâde (Şeyh Abdur-Rahmân) 1113
 Sulţân Bâyezîd Câmî'i 1037
 Sulţân Bâyezîd Hân Câmî'i 1121
 Sulţân Bâyezîd Hân Medresesi 566, 867,
 873, 875, 1100, 1101, 1106 ayrıca bk.
 Medrese-i Sulţân Bâyezîd Hân
 Sulţân Bâyezîd İmâreti 1296
 Sulţân Bâyezîd Medresesi 553, 1099, 1288
 Sulţân (Ebül'feth Duşteri) 524
 Sulţân Emîr (Sulţân Maḥmûd Oğlu) 1164
 Sulţân-ı Enbiyâ 597, 653, 693, 851, 1155
 Sulţân-ı Rûsül 605
 Sulţâniyye 347, 482, 567, 860, 1084
 Sulţâniyye Medresesi 373, 839, 840, 853,
 1084 ayrıca bk. Medrese-i Sulţâniyye
 373, 374, 1094

- Sulţān Maḥmūd-ı Ğaznevī bk. Maḥmūd-ı Ğaznevī (Sulţān)
 Sulţān Medresesi 551, 1294
 Sulţān Meḥammed bin Bāyezīd Ḥān Medresesi 862
 Sulţān Meḥammed Cāmi'ī 878, 1036, 1114, 1271
 Sulţān Meḥammed Ḥān Cāmi'ī 666, 877, 1108, 1300
 Sulţān Meḥammed Ḥān Medresesi 565
 Sulţān Meḥammed Kānūnı 709
 Sulţān Meḥammed Medresesi 567
 Sulţān Murād Ḥān Ğāzī Medresesi 855
 Sulţān Murād Ḥān-ı Şāliḡ Medresesi 691
 Sulţān Murād Ḥān İmāreti 890
 Sulţān Murād Ḥān Medresesi 845, 868, 1321
 Sulţān Murād Medresesi 565, 1086, 1088
 Sulţān Orḡān İmāreti 1313
 Sulţānōñi 322, 915
 Sulţānōyügi 306
 Sulţān Süleymān Ḥān Cāmi'ī-i Şerifi 666
 Sulţān Süleymān Ḥān Medresesi 691
 Sulţān Şücā' Tekyesi 579
 Sulţānül-enbiyā 598
 Şulucağaraöyük 286, 288
 Şunġur Tegin 232
 Şun'ī 585, 928, 1133
 Şun'ī Beg 1334
 Sürān 1174, 1215
 Süre-i Ādiyāt 1114
 Süre-i Duḡān 1084
 Süre-i En'am Tefsiri 848
 Süre-i Fetḡ 1105
 Süre-i Mücadele 552
 Süre-i Naşr 343
 Süre-i Yāsın 865, 1102, 1115
 Susam Ataş 817
 Şuşmanoz 314
 Şuverül-ekālīm 120
 Suyġur bin Toġtemür 230
 Sūzī 1331
 Sücūdi 1329, 1330, 1335
 Süheyli 129
 Sührāb 584
 Şülāsiyyāt-ı Buḡārī 1293
 Sülemiş Çāvüş 233
 Süleymān 206, 272, 380, 441, 544, 584, 586, 617, 1045, 1050, 1183, 1229
 SÜLEYMĀN 1153
 Süleymān Aġa 719
 Süleymān (Alā'ü'd-devle Oġlı) 1203
 Süleymān Beg 543, 973, 974, 1194, 1203, 1228
 Süleymān Beg (Zü'l-ğadroġlı) 543
 Süleymān bin Abdül-Melik 643, 644
 Süleymān bin Alī 1106
 Süleymān bin Dāvūd (Ḥazret-i) 612
 Süleymān Çelebi 273, 380, 381, 569, 577
 Süleymānegi 1106
 Süleymān (Emir) 386, 393, 442, 454
 Süleymān Ḥān 340, 341, 343, 365, 393, 395, 1197, 1261, 1279, 1296
 Süleymān Ḥān bin Selim Ḥān 146
 Süleymān Ḥān (Sulţān) 227, 628, 685, 691, 693, 709, 710, 719, 729, 1089, 1128, 1159, 1160, 1172, 1176, 1197, 1211, 1233, 1242, 1267, 1269, 1270, 1279, 1281, 1285, 1299, 1314, 1319
 Süleymān (Ḥazret-i) 612, 613, 615, 616, 632, 775
 Süleymān (Hz.) 227, 1256
 Süleymāni 177, 207, 405
 Süleymāniyye Medreseleri 678
 Süleymānlık 380, 1261
 Süleymān-nāme 1137, 1138
 Süleymān Nebi 386, 613, 615, 617, 631
 Süleymān Paşa 265, 269, 270, 271, 272, 276, 277, 278, 279, 304, 363, 368, 381, 792, 815, 816, 823, 834, 987
 Süleymān Paşa bin Orḡān Ğāzī 270
 Süleymān Paşa Ğāzī 273, 274
 Süleymān Paşa (Ḥadım) 834
 Süleymān Paşa (Rümlili Beglerbegisi) 809
 Süleymān (Selim Ḥān Oġlı, Şāh) 1041
 Süleymān (Silāḡdar Kethudası) 1269
 Süleymān (Sulţān) 207, 283, 292, 325, 422, 691, 712, 954, 1047, 1050, 1064, 1128, 1172, 1294, 1332
 Süleymān Şāh 230, 231, 232, 365, 366, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 391, 392, 393, 395, 396, 402, 403, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 422, 423, 425, 443, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 458, 472, 481, 503
 Süleymān Şāh bin Ferḡalu 230
 SÜLEYMĀN ŞĀH BİN YILDIRIM
 BĀYEZİD ḤĀN 383
 Süleymān Şāh bin Yıldırım Bāyezid Ḥān 402
 Süleymān Şāh (Sulţān) 395

- Süleymān (Şeh) 441
 Sünbül 721
 Sünbül Ağa 719
 Sünbül Efendi 913, 1118
 Sünbül Sinān Efendi bk. Sinān Efendi (Sünbül)
 Sünnī 1200, 1201, 1338
 Sünniler 1225
 Süpān Tağı 1220
 Süpürge Şüca' bk. Şüca' (Süpürge)
 Süreyya 800
 Süreyyā 940, 1251
 Sürhāb 1200
 Sürh-ser 1026, 1041, 1158, 1177, 1199, 1226
 Sürh-serān 1050, 1052, 1176, 1183, 1186, 1191, 1193, 1195, 1196, 1198, 1205, 1214, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1232, 1244, 1303
 Sürh-serler 1056, 1226
 Sürmelüçukur Şahrāsı 232
 Sürürī 1330
 Süryān 203
 Süyüti 112
 Şābīn Karahişār 898
 Şādī Beg 535
 Şādī (Kör) 1190
 Şādī Paşa 1192, 1221, 1223
 Şāfi'i 138, 852, 897, 1104, 1112
 Şāfiye 874
 Şāh Abbās bin Hūdābende bin Şāh Tahmāsb bk. Abbās bin Hūdābende bin Şāh Tahmāsb (Şāh)
 Şāhī 1147
 Şāhidī 1131
 Şāhidī (Mevlānā) 424
 Şāhīn (Emir, Lālā) 309
 Şāhīn (Lālā) 281, 307, 308, 309, 314, 318
 Şāhīn Paşa 318, 340, 604
 Şāhīn Paşa (Lālā) 318, 340
 Şāh İsmā'il bk. İsmā'il (Şāh)
 Şāh İsmā'il bin Şeyh Hāydar bk. İsmā'il bin Şeyh Hāydar (Şāh)
 Şāh İsmā'il-i Erdebīlī bk. İsmā'il-i Erdebīlī (Şāh)
 Şāhī (Şeh-zāde Bāyezīd) 1122
 Şāhkulı 1045
 Şāh Mehemmed bin Mehemmed bin Hācī Hāsan (Dābbe Çelebi) 1293
 Şāh Mehemmed (Hākīm) 1104
 Şāh Melek Medresesi 835
 Şāhmelik 417, 419, 510, 522
 Şāh Melik (Emir) 342
 Şāhmelik-i A'ver 417, 419
 Şāhruḥ 428, 983
 Şāhruḥ Beg 1019
 Şāhruḥ Mīrzā 428
 Şāh Veled Beg 1227
 Şakā'ik 282, 304, 502, 563, 567, 908, 1105, 1121, 1296
 Şakā'ik-ı Nu'māniyye 304, 858, 859, 902, 1294
 Şakāiku'n-nu'māniyye 1086
 Şakā'iku'n-nu'māniyye 113
 Şam 334, 1242
 Şām 48, 261, 262, 283, 287, 306, 330, 335, 349, 591, 618, 637, 640, 641, 644, 645, 652, 653, 661, 678, 679, 680, 692, 705, 706, 786, 787, 804, 805, 882, 884, 900, 913, 949, 966, 967, 969, 971, 972, 976, 982, 983, 984, 989, 1020, 1112, 1113, 1114, 1153, 1173, 1229, 1231, 1232, 1233, 1236, 1237, 1239, 1242, 1243, 1244, 1247, 1248, 1249, 1256, 1259, 1260, 1262, 1265, 1276, 1280, 1285, 1292, 1296, 1326
 Şāmī 541, 1073, 1131
 Şāmiler 975, 984
 Şāmī (Şeyh) bk. Şeyh Şāmī
 Şāmiyān 966
 Şāmlıoğlu 1131
 Şāver 1132
 Şāzilü (Şeyh) bk. Şeyh Şāzilü
 Şefi' 205
 Şehdī 926
 Şehensāh (Sulṭān) 942, 1164
 Şehmelik-i A'ver 422
 Şeh-nāme 115, 240, 259, 926, 927
 Şehrī Çelebi 925
 Şehrizürī 129
 Şehrküyī 468, 529
 Şehsüvār 1206
 Şehsüvāroğlu 1203
 Şemā'il-nāme 154, 259
 Şemse Bānū 625, 631, 632
 Şems Efendi 891
 Şemsi 584, 1333
 Şems-i Tebrizī 299, 490
 Şemsiyye 874, 875
 Şemsü'd-din Aḥmed bin İsmā'il-i Gūrānī 553

- Şemsü'd-din Ahmed bin Mûsâ 840
 Şemsü'd-din Ahmed bin Süleymân bin Kemâl Paşa 1286
 Şemsü'd-din Ahmed (Kemâl Paşa-zâde) 1153
 Şemsü'd-din Ahmed (Mâşi-zâde) 1106
 Şemsü'd-din Efendi 890
 Şemsü'd-din el-Fenârî 282
 Şemsü'd-din Hayâlî (Monlâ) 557
 Şemsü'd-din-i Fenârî 374, 375, 398, 488, 550, 838
 Şemsü'd-din (Kâdi-zâde, Mevlânâ) 686
 Şemsü'd-din Mehemmed bin Ali Hüseynî (Şeyh) 376
 Şemsü'd-din Mehemmed bin Mehemmed bin Hamza bin Mehemmed-i Fenârî 369
 Şemsü'd-din Mehemmed bin Mehemmed el-Fenârî 355
 Şemsü'd-din (Mevlânâ) 282, 355, 369, 374, 398, 550, 553, 838, 840, 876
 Şemsü'd-din Muhammed-i Buḥârî 1065
 Şemsü'd-din Seyyid Muhammed-i Buḥârî (Şeyh) 355
 Şemsü'd-din (Şeyh) 355, 375, 376, 839
 Şemsü'd-din (*Tarih-i Cibân-güşây* Müellifi) 115
 Şem'un 628
 Şeref Beg 1217, 1227
 Şeref (Emir) 1217
 Şeref Hân 1220
 Şerefü'd-din 552
 Şerefü'd-din Ali Yezdî 349
 Şerefü'd-din bin Kemâl-i Kırımı 551
 Şerefü'd-din (Emir) 1216
 Şerefü'd-din Yezdî 114, 356, 358
 Şerh-i *Aduḍ* 566, 1101
 Şerh-i *Akâ'id* 552, 568, 841, 843, 852, 859, 867, 875, 909, 1103, 1105
 Şerh-i *Ca'beri* 553
 Şerh-i *Çağmîni* 856
 Şerh-i *Ferâ'iz* 1292
 Şerh-i *İrşâd* 851
 Şerh-i *Qavâ'id-i İ'râb* 488
 Şerh-i *Kelimeteyi Ş-şehâde* 488
 Şerh-i *Keşşâf* 484, 851
 Şerh-i *Keşşâf-ı Zemaşşerî* 851
 Şerh-i *Kitâbü'l-Menâr* 397
 Şerh-i *Lübâb* 851
 Şerh-i *Maqâşid* 567
 Şerh-i *Mecma'ul-bahreyn* 397
 Şerh-i *Mesâbih* 851
 Şerh-i *Meşârikül-envâr* 397
 Şerh-i *Meţâli'* 379, 567, 1101, 1286
 Şerh-i *Meţâli' Hâşiyesi* 566
 Şerh-i *Meţâli' Havâşisi* 551
 Şerh-i *Mevâkiḥ* 370, 566, 567, 569, 680, 839, 840, 844, 857, 859, 862, 889, 1087, 1093, 1096, 1106, 1285
 Şerh-i *Miftâḥ* 568, 679, 680, 874, 1086, 1093, 1103, 1297
 Şerh-i *Miftâḥ-ı Allâme* 851
 Şerh-i *Miftâḥ-ı Seyyid Şerif* 851
 Şerh-i *Mişbâḥ* 851, 875
 Şerh-i *Muhtaşar* 844, 855
 Şerh-i *Muḥavvel* 851, 862, 872, 1294
 Şerh-i *Muḥavvel Telhîsi* 862
 Şerh-i *Şemsiyye* 567, 852, 1101
 Şerh-i *Tavâli'* 853
 Şerh-i *Tavâli'-i İsfahâni* 855
 Şerh-i *Tecrid* 567, 845, 1093, 1096, 1101, 1102, 1294, 1297
 Şerh-i *Tecrid-i Seyyid* 863
 Şerh-i *Vikâye* 845, 852, 859, 863, 1084, 1106, 1292, 1294
 Şerhu't-*Teshil* 426
 Şerif-i Cürçânî 424
 Şerif-i Cürçânî (Seyyid) bk. Seyyid Şerif-i Cürçânî
 Şerif (Seyyid) bk. Seyyid Şerif
 Şevâhidü'n-nübüvve 653
 Şevâhidür-Telhîs 1299
 Şevkî 1132
 Şevkî (Kâtib) 1141
 Şeybek Hân 1049
 Şeyh Çelebi 1117, 1118, 1120
 Şeyh Ebül-vefâ Maḥallesi 1145
 Şeyh el-Ekber el-Arabî 113
 Şeyhî 382, 402, 496, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 1087, 1309
 Şeyh-i Ekber 282, 1259, 1260, 1265
 Şeyh-i Ekber Arabî 282
 Şeyh-i İrakeyn 263
 Şeyh-i Üsküb 569
 Şeyh Kocevî 901
 Şeyh *Künbâyî Tarihî* 140
 Şeyh Maḥmüd Çelebi Zâviyesi 1289
 Şeyhoğlu 402
 Şeyh Şâmî 889
 Şeyh Şazilü 1297
 Şeyh Şibli 579
 Şeyhu's-sultân (Muhyî'd-din-i İskilîbî) 1109

Şeyh Vefâ Câmî'i 1084
 Şeyh Vefâ Zâviyesi 1086
 Şeytân 292, 379, 614, 988
 Şeytânkulu 943, 1045, 1069, 1077, 1171
 Şıkk-ı Şâni 705
 Şî'a 1177, 1200
 Şibli 579
 Şibli (Şeyh) bk. Şeyh Şibli
 Şifâ 400, 402, 403, 843
 Şifâ'ül-garâm 112
 Şihâbü'd-dîn bin Hacer 323
 Şihâbü'd-dîn İmâm Zeynü'd-dîn 365
 Şihâbü'd-dîn-i Sivasi 372
 Şihâbü'd-dîn-i Sühreverdi 491, 882
 Şihâbü'd-dîn Paşa 508, 524, 525, 531, 535,
 537, 548, 549, 593
 Şir'atü'l-İslâm 1100, 1105
 Şirâz 1090, 1104
 Şirâzî 1099
 Şirâzî (Mevlânâ) 584
 Şirîn 501, 1337
 Şirvân 491, 492, 908, 1220
 Şirvânât 1227
 Şu'abü'l-îmân 112
 Şu'ayb (Mevlânâ, Türâbî) 1300
 Şumnu 314
 Şücâ' (Müfred) 569
 Şücâ' (Revânî) 1327
 Şücâ' (Süprüge) 1101
 Şücâ'u'd-dîn-i Karamanî (Şeyh) 495
 Şücâ'u'd-dîn İlyâs 1085, 1101
 Şücâ'ud-dîn İlyâs (Mevlânâ) 569
 Şücâ'u'd-dîn İlyâs (Süprüge Şücâ') 1101
 Şücâ' (Uşlı) 1085
 Şükru'llâh-ı Ma'âli 1204
 Şükru'llâh-ı Şirvânî (Hakîm) 878
 Şükru'llâh (Mevlânâ) 564
 Şütür Hücre-i Kâtibi 1333

T

Tabakât-ı Nâşiri 115
 Tabakâtü'l-memâlik 1171
 Tabanos 724
 Tabduğ Emre 289, 399
 Taberistân 347
 Tabl-bâz (Muhyî'd-dîn) 1105
 Tâc Beg 1301

Tâc Beg-zâde 1184, 1278, 1301
 Tâcî 1126
 Tâcî Beg 1126
 Tâclu Hânım 1195, 1196, 1197, 1198,
 1199
 Tâcü'd-dîn 517
 Tâcü'd-dîn İbrâhîm bin Yahşi Fağih 574
 Tâcü'd-dîn İbrâhîm (Mevlânâ) 564
 Tâcü'd-dîn-i Karamanî 1318
 Tâcü'd-dîn-i Kürdî 282
 Tâcü'd-dîn (Şeyh) 574, 853, 903, 905, 1115
 Tâcü'l-meâsir 115
 Tâcü'l-meâsir 182
 Tâc-zâde 1103, 1196, 1197, 1210
 Tagyir ü Tenkib 1290
 Tâhâ 404
 Tahâretü'l-kulüb 113
 Taharten 331, 345, 350, 361
 Tahîr-i Halvetî (Şeyh) 910
 Tahte'l-çal'a 935
 Ta'î 112
 Taqıyyü'd-dîn Ahmed bin Muhammed el-
 Maqrîzî 113
 Taqıyyü'd-dîn-i Endülüsî 138
 Takvimü Kavîmi'l-ahbâr 1198
 Takvimül-büldân 113
 Tâli'î 1133, 1334, 1335, 1336
 Tamacıoğlu 471
 Tañrıyıkduğkal'a 311
 Taraçcı Yeñicesi 248, 270
 Taraçlıborlı 520
 Taraçlıborlı Kal'ası bk. Kal'a-i Taraçlıborlı
 Taraçlı Yeñicesi 248, 265, 329
 Tarğan Mihmân 233
 Tarih 230, 235, 236, 240, 258, 259, 263,
 274, 347, 671, 1197
 Tarih-i Abdül-Bâsit-ı Hanefî 139
 Tarih-i Al-i Osmân 263, 1290
 Tarih-i Batâliyye-i Yehûd 113
 Tarih-i Cihân-güşây 115
 Tarih-i Cihân-nümâ 240
 Tarih-i Hüsvî 115
 Tarih-i İbn Bibî 114
 Tarih-i İbn en-Neccâr 113
 Tarih-i Mevlânâ İbn Eşîr 112
 Tarih-i Mirh'ând (Ravzatu's-safâ) 114
 Tarih-i Muşlihi'd-dîn-i Lâri 114
 Tarih-i Neşri 230, 236, 259
 Tarih-i Rûhî 235
 Tarih-i Şerh-i Nukâyeye 397

- Târih-i Şerîf-i Alâî* 114
Târihu'l-hükemâ 113
Târihu'l-Kuds 113
Târihu Yemenî 115
 Ȧarsûs 804, 964, 965, 966, 967, 969, 970, 971, 1071
 Ȧarsûs Kâl'ası bk. Kâl'a-i Ȧarsûs
 Ȧaşili 527, 761, 762, 801, 802, 804, 806, 969, 1019
 Ȧaşinođlı 432, 433
 Ȧaşköpri 838, 1294
 Ȧaşköpri-zâde 1105, 1294
 Ȧaşköpri-zâdeler 838
 Ȧaşkun Hâlîfe 876
 Ȧaşkun Şûfi Mağallesi 876
 Ȧaşlık Medresesi 1287
 Tatar 231, 234, 235, 236, 246, 292, 313, 323, 328, 334, 335, 337, 339, 341, 342, 344, 350, 351, 353, 354, 360, 365, 366, 379, 405, 406, 426, 427, 428, 429, 438, 439, 447, 459, 472, 480, 488, 678, 806, 960, 1279
Ȧavâli' 379, 840, 1105
Ȧavâli'u'l-envâr 112
 Ȧavukbâzârı Çârşusu 1306
Tavzih 848, 875
 Ȧâz Ali bk. Ali (Ȧâz)
 Ȧâz Ali Kâl'ası 253
 Tebriz 424, 485, 566, 669, 849, 909, 980, 981, 982, 1026, 1190, 1196, 1198, 1199, 1200, 1201, 1204, 1210, 1214, 1216, 1218, 1227, 1263, 1303, 1313
Tecnis 861
Tecrid 679, 681, 851, 1099
Tefsir 1084
Tefsir-i Allâme 876
Tefsir-i Allâme Zemahşeri 114
Tefsir-i Beyzâvi 841
Tefsir-i Ebül-leys-i Semerkandî 114
Tefsir-i Haddâdi 114
Tefsir-i Kâdi 566, 837, 1297
Tefsir-i Kâdi Beyzâvi 114
Tefsir-i Kebir 896
Tefsir-i Keşşâf 321
Tefsir-i Kur'an-ı Azîm 1105
Tefsir-i Kur'an-ı Kerim 556
Tefsir-i Mevlânâ Ebûs-su'ûd 114
Tefsir-i Mevlânâ Kurtubi 114
Tefsir-i Süre-i En'am 837
Tefsir-i Şerif 552, 1102
Tefsir-i Şeyh 372
 Teftâzânî 568, 850
Tebâfüt 485, 565, 839, 840, 1105, 1290
 Tehemten 427
Tebzîbü's-şemâil 1299
 Teke 457, 514, 516, 1041, 1051, 1166
 Tekeoğlı 515
 Tekfurbuñarı 254
 Tekfurtağı 274
Telhiş-i Def-i Me'tâ'in 885
Telhişu'l-mağâzi 112
Telvih 323, 551, 552, 566, 680, 837, 840, 841, 846, 862, 863, 1290, 1297
Telvih Hâşiyesi 851, 861
Telvih-i Tefiâzânî 1093
 Temâşalık 614
 Temennâyî 1126
 Temir (Timur) 1244
 Tenâsuhi 1126
 Tennür 897
 Tennüri 897
 Teräkime 1182
 Teräkimler 341
 Tercân 794, 834
 Tercân Şahrâsı bk. Şahrâ-yı Tercân 793
Tercih 323
 Terendefil 647
Teressül 403
 Terfil 645
 Terkoz Kâl'ası bk. Kâl'a-i Terkoz
 Tersâne-i Âmire 701, 1009, 1210
Teshil 379
 Tesnîm 392
Tevârih-i Âl-i Oşmân 848, 926, 1099, 1287, 1337
Tevârih-i Âl-i Sebüktekin 115
Tevârih-i Herat ü Belh u Nişâbüri 115
Tevârih-i Selaţin-i Hüniüd 113
 Tevki'i Meğemmed bin Ramazân bk. Meğemmed bin Ramazân (Tevki'i)
 Tevrât 117, 128, 623
Teyisir 488
Tezkire 402, 919
Tezkire-i Devletşâh 139
Tezkire-i Laţifi 931
Tezkiretü'l-evliyâ 857
Tezkiretü's-su'arâ 501, 1332
Tegnib-i Râfi'i 112
Ȧıbbü'l-ebdân 884
 Ȧırabozın 738, 741, 742, 743, 744, 957,

- 1040, 1046, 1050, 1160, 1186, 1189,
1202, 1325
 Tırabozın Qal'ası 1041 ayrıca bk. Qal'a-i
 Tırabozın
 Tırakula 746, 748
 Tırhala 465, 468, 538
 Tırnova 314
 Timur 152, 211, 225, 227, 228, 318, 328,
 329, 331, 333, 334, 335, 336, 337, 338,
 342, 343, 345, 346, 347, 348, 349, 351,
 352, 353, 354, 355, 356, 357, 359, 360,
 361, 365, 366, 368, 374, 375, 386, 393,
 405, 406, 407, 425, 427, 429, 431, 438,
 439, 440, 584, 756, 760, 1206, 1207,
 1210, 1240
 Timur bin Aykutluğ 230
 Timur (Emir) 207, 225, 333, 401, 424, 425,
 491, 556, 798, 850, 853
 Timur Hân 325, 329, 348, 349, 351, 352,
 353, 354, 355, 356, 357, 359, 360, 361,
 365, 366, 374, 380, 382, 383, 406, 407,
 428, 429, 431, 439, 477, 480, 487, 509,
 756, 1247
 Timur-ı Gürkân 324, 328, 329, 340, 341,
 344, 346, 348, 349, 354, 360, 401, 406,
 438, 440, 501, 786, 798, 1201
 Timuri 344, 351
 Timuriyân 181, 239
Timur-nâme 345
 Timurtaş 441, 972, 973, 974
 Timurtaş Beg 267
 Timurtaş Paşa 313, 314, 318, 340, 355, 368,
 511, 546
 Tire 357, 425, 475, 863, 869, 1296
 Tire Medresesi 397
 Tirmizi 114, 152, 648
 Tıbruca 479
 Toca 817
 Toğan Beg 528, 538
 Toğmuş 230
 Tokat 297, 325, 384, 429, 438, 442, 443,
 453, 463, 472, 477, 509, 528, 567, 587,
 788, 910, 934, 1026
 Tokatî 1084
 Tokatî (Mevlânâ) 1311
 Tokat Qal'ası 420, 422 ayrıca bk. Qal'a-i
 Tokat
 Toqmaq Hişârî 730
 Toqtemür 230
 Toquzlu 501
 Toltı Qal'ası bk. Qal'a-i Toltı
 Tomaq bin Baş 230
 Tomalic 236
 Tomalic Bili 242
 Tomalic Derbendi 244, 440
 Tomanbây 1232, 1250, 1254
 Tonanma-yı Hümâyün 780, 972, 1010
 Torlaq Hü Kemâl bk. Kemâl (Torlaq Hü)
 Torul 817
 Tosya 430, 873
 Tosyalı 1318
 Toyca Balaban 321, 341
 Toyuran 448
 Toyuran Beg 447
 Trablüs 644, 1237, 1334
 Trablüs-ı Şâm 706
 T.ş.ğ. Ovası 236
 Tübâ 672, 736, 925
 Tuğra bin Qarayku 230
 Tuğra bin Toğmuş 230
 Tuğrul 288
 Tuğrul (Hâcî) 288
Tuhfe 490
Tuhfe-i Sâmi 116
Tuhfetül-'acâib ve Turfetül-ğarâib 113
Tuhfetül-ğarâib 114
Tuhfetül-mahmüdiyye 851
Tuhfetüs-selâtin 851
 Tuna 706, 727, 733, 736, 1001
 Tuna Nehri bk. Âb-ı Tuna ve Nehr-i Tuna
 Tuna Yalıları 706, 956
 Tunca Nehri bk. Nehr-i Tunca
 Turah bin Kızılboğa 230
 Turaq 230
 Tür Ali Beg bk. Ali Beg (Tür)
 Türân 231, 330, 354, 406
 Turğud 233, 306
 Turğud Alp 233
 Turğudlu 540, 974
 Turğud (Oğlı) 972
 Turğudoğlı 969, 976
 Turhân Beg 465, 512, 529, 538, 550, 593,
 791
 Turmuş Beg 1219
 Turmuş bin Gökalp 230
 Turmuş Hân 1227
 Turna Tağı 1208
 Tursun 1130
 Tursun Faqih 262, 267
 Tüsî 566

- Tûsî (Mevlânâ) 565
 Tûsî (Monlâ) 565
 Tuvâbây (Emîr) 1173
 Tûrâbî 917, 1300
 Türk 203, 230, 534, 622, 719, 1283
 Türkân 788
 Türkî 48, 263, 379, 382, 400, 402, 491, 495, 498, 500, 580, 581, 583, 610, 848, 857, 877, 885, 893, 914, 924, 927, 1069, 1087, 1092, 1098, 1105, 1120, 1124, 1125, 1184, 1268, 1287, 1290, 1295, 1307, 1333
 Türkîstân 284, 286, 329, 347, 350, 360, 497, 618, 808
 Türkîstân Yaylağı 1011
 Türkân 233, 306, 313, 331, 345, 360, 392, 430, 431, 433, 435, 436, 459, 463, 472, 578, 579, 741, 759, 768, 786, 787, 788, 791, 794, 796, 943, 983, 1209
 Türkânân 430, 742, 759, 797, 970, 972, 985, 1189, 1208, 1209, 1236
 Türkânlar 742, 785, 796
 Tüvanâ 671
- U-Ü**
- Ubeydu'llâh (H'âce) 566
 Ubeydu'llâh-ı Semerqandî (H'âce) 1113
 Ubeydu'llâh Münaqqâ' 115
Ucâletü Leyleteyn 557, 563
 Uqbe bin Hâlif 635
 Ulubâd 271, 440, 441, 512
 Ulubâd Qal'ası 271 ayrıca bk. Qal'a-i Ulubâd
 Ulubâd Şuyı 511
 Ulug Beg 323, 849
 Ulug Beg Mirzâ 323, 849
 Ulvân Beg 765
 Ulvân Çelebi (Şeyh) 263
 Ulvân-ı Hamevî 1112
 Ulvî 930
 Ulyalu 661
Umdetü'l-ma'âni 112
 Umür Beg 274, 318
 Umür Beg (Gâzi) 269, 274, 368, 546
 Umür Beg (Gâzi, Aydın Beg Oğlı) 274
 Umür Beg (Kapucıbaşı) 525
 Umür Paşa 546
 Umür Paşa (Gâzi) 511
Unküdül-cevâbir 426
Unküdüz-zevâbir 851
- Urbân 228, 591, 820, 972, 1173, 1237, 1247
 Urmî 1215
 Ustaclu 1194
 Uğrid 1331
Uyûnu't-tefâsîr 372
 Übey bin Ka'b 131
 Üçbaş (Nûru'd-dîn Hâmza) 1296
 Üç Şerefeli 545
 Ülker 624
 Ümmü Dünyâ 1173, 1247
 Ümmü'l-Hâsen 1249
 Ümmü Veled 865, 1298
 Ümmü Veled-zâde 1106
Ünsü'l-celîl bi-Târihi'l-Kuds ve'l-Halîl 113
 Üsküb 276, 326, 569, 722, 731, 787, 881, 1102, 1115, 1299
 Üsküb Hişârî 276
 Üskübî 1129, 1130
 Üsküb Qal'ası bk. Qal'a-i Üsküb
 Üskübli 1115
 Üsküb Medresesi 1287
 Üsküdâr 465, 691, 789, 826, 836, 913, 981, 985, 1039, 1060, 1177, 1233, 1264
 Üstünyanu 657, 659, 661, 663, 664, 665
 Üstünyüs 664, 665, 666, 667
 Üştî 1215
 Üveys Beg 1194
 Üveys el-Qaranî 293
 Üveys (Hâzret-i) 294
- V**
- Vâcid (Şeyh) 488
Vahdet-nâme 897
 Vâhibül-âmâl 775
 Vâkıdî 115
 Vâlide Sulţân Medresesi 691
 Vardar 320
 Vardar Yeñicesi 320
Vâridât 426, 845
 Varna 533, 534, 536, 548
 Varsağ 306, 313, 970
 Varsağ Qal'ası bk. Qal'a-i Varsağ
 Varsağ Türkleri 1019
 Vaşala 655
 Vaşfi 1151
Vaz'-ı Muhtâr 1290
Veciz 872
 Vefâ 900
 Vefâ (Şeyh) 857, 900, 901, 902, 907, 912,

1088, 1112, 1114
 Vefâ-zâde 900, 901
Vefeyâtü'l-a'yân 113
 Vehb bin Münebbih 114
 Vehhâb 456, 1250
Velâyet-nâme 291, 299
 Velî Şemsü'd-dîn (Şeyh) 574
 Veliiyyü'd-dîn 901
 Veliiyyü'd-dîn (Mevlânâ) 523, 524, 585, 874
 Velve 469, 521
 Velveoğlu 395, 469, 540
 Venedik 655, 763, 779, 814, 816, 817, 1004,
 1005, 1010, 1013, 1014, 1021, 1022,
 1211, 1213
 Venoş 629
Veşâyâ-yı Kudsiyye 491
 Veysiler 376
 Vilkoğlu 722, 725, 726
 Vidin 326
 Vidin Kâl'ası bk. Kâl'a-i Vidin
 Vidinli 1134
Vikâye 282, 369, 397, 567, 874, 1084, 1096,
 1105, 1298
Vikâye-i Fıkh 872
Vikâye Şerhi 851
 Vildân (Monlâ) 868
 Vişâlî 1150
 Vize 269, 277
 Vize Şuyı 465
 Vodina Kâl'ası bk. Kâl'a-i Vodina

Y

Yafeş 230
 Yafeş bin Nüh en-Nebî 230
 Yağfur 647
 Yağfur bin İlya 647
 Yağşi Beg 314, 420, 423
 Yağşi Beg (Miğaloğlu) 419, 466, 467, 472
 Yağşiöğlü 970
 Yahyâ 1190
 Yahyâ bin Ali 646
 Yahyâ bin Yağşi (Mevlânâ, Şeyh) 1105
 Yahyâ (Bir Cündî) 1190
 Yahyâ (Kara) 430, 438
 Yahyâ Paşa 944, 975, 988, 1026, 1071, 1075,
 1076
 Yahyâ Paşa-yı Zâlim 1075
 Yahyâ Paşa-zâde 1002
 Yahyâ Peygâmbere 656

Yahyâ (Şeyh) 908, 909
 Yahyâ-yı Bâkiyi 1120, 1272
 Yahyâ-yı Şirvânî (Şeyh) 909
 Ya'küb 895
 Ya'küb Beg 448, 449, 456, 462, 525, 946,
 947
 Ya'küb Beg (Firuzoğlu) 447
 Ya'küb Beg (Germiyanoğlu) 326, 384, 407,
 440
 Ya'küb bin İdris (Monlâ) 487
 Ya'küb bin Seyyidi Ali 1100
 Ya'küb Çelebi 305, 312
 Ya'küb Ece Beg 272
 Ya'küb (Emir) 449
 Ya'küb (Germiyanoğlu) 440
 Ya'küb (Hakim) 879
 Ya'küb Hân 315, 316
 Ya'küb (Hazret-i) 228, 229
 Ya'küb-ı Bayındırî (Sultân) 1326
 Ya'küb (Kara) 487
 Ya'küb (Mevlânâ, Şaru) 486, 897
 Ya'küb Mirzâ (Sultân) 909
 Ya'küb Paşa 495, 859, 943, 966, 973, 974,
 990, 991, 992, 995, 996, 1013, 1017
 Ya'küb Paşa (Hadım) 1071
 Ya'küb Paşa Zâviyesi 495
 Ya'küb (Sultân) 313, 980, 1157
 Ya'küb (Zağarcı) 435
 Yâküt 896, 940
 Yalağâbâd 253, 254, 255, 256, 257
 Yalvac bin Baybeg 230
 Yanık 48
 Yanık Kâl'ası 48
 Yaniçe Kâl'ası bk. Kâl'a-i Yaniçe
 Yanço 524, 525, 529, 531, 535, 540, 541,
 542, 543, 617, 618, 619, 622, 623, 625,
 626, 627, 647, 648, 655, 727, 986
 Yanço bin Mâdiyân 616, 617, 618, 619, 623,
 625, 647, 648, 655
 Yanço İbn Mâdiyân 607
 Yanço Kral 728, 729, 732
 Yansu 230
 Yanya 1189
 Yapo Germe 808
 Yâr Ali-i Şirâzi 397
 Yaraluca 866
 Yarhişâr 249, 254, 872
 Yarhişâr Kâl'ası bk. Kâl'a-i Yarhişâr
 Yasaf bin Cemendür 230
 Yâsin-i Şerif 888

- Yaşşıçemen 1186
 Yavsî (Şeyh) 1108, 1319
 Yayça 750, 769, 770, 943, 991, 1007, 1008
 Yayça Qal'ası 768, 769, 1007 ayrıca bk.
 Qal'a-i Yayça
 Yaysa 719
 Yaysa Qal'ası 754
 Yaysu bin Sevinc 230
 Yazıcı-zâde 1098
 Yediqulle 829, 831, 912, 915, 929, 1036,
 1073, 1198
 Yegân Beg 1224
 Yegân (Mevlânâ) 564
 Yegân (Monlâ) 362, 364, 486, 550, 553,
 556, 838, 847, 855, 1083
 Yegân-zâde 550
 Yegân-zâdeler 1102, 1285
 Yehûd 598, 649, 879
 Yehûdî 879, 936, 944
 Yemânî 1237
 Yemen 216, 227, 293, 589, 711, 720
 Yeñibâgçe 1061, 1174
 Yeñibâgçe Şahrâsı 1061
 Yeñice 305, 418, 906, 1097
 Yeñice-i Vardar 418, 906
 Yeñice-i Zağra Qal'ası bk. Qal'a-i Yeñice-i
 Zağra
 Yeñiçeri Ocağı 709, 711
 Yeñişişâr 832, 977, 1039, 1204
 Yeñi Medrese 876
 Yeñişehr 253, 254, 265, 311, 316, 362, 450,
 451, 730, 741, 789, 948, 1010, 1037,
 1168, 1194
 Yeñişehr Şahrâsı 946, 1176, 1177
 Yesev 286
 Yeşrib 216, 287, 610
 Yetîm (Alâ'ü'd-dîn) 1107
 Yetîme 877
 Yezdân 405, 633, 799, 1035, 1157, 1331
 Yezdânî 571, 822
 Yezîd 132, 184
 Yezîd bin Mu'âviye 673
 Yıldırım 324, 328
 Yıldırım Hân 324, 327, 328, 330, 361, 363,
 376, 382, 438, 440
 Yıldırım Hân Ğâzi 1149
 Yigirmi Aqçelîk Manşıb 679
 Yirgögi Qal'ası 528
 Yoğurdllu Baba 303
 Yorgi 635, 639, 640, 645, 647
 Yörgüç Paşa 519, 549
 Yulhas bin Yafeş 230
 Yumlu 950
 Yünân 203, 214, 227, 232, 235, 262, 313,
 591, 614, 617, 652, 756, 758, 759, 760,
 784, 787, 802, 805, 831, 939, 1060,
 1171
 Yünânî 661, 780
 Yünânîler 276, 649, 652
 Yünânîyân 341
 Yünânîyye 130, 817
 Yünân Nehri bk. Nehr-i Yünân
 Yundhişâr 254
 Yunus Ağa 1077
 Yunus Beg 744, 1234
 Yunus Emre 290, 399
 Yunus Paşa 1064, 1077, 1239, 1247, 1276
 Yusuf 789
 Yusuf 747, 777, 887, 1127, 1149
 Yusuf (Baba) 1121
 Yusuf Bâli 374
 Yusuf Bâli bin Fenârî 1083
 Yusuf Bâli bin Yegân 551
 Yusuf Beg 535, 789
 Yusuf bin Cüneyd (Ahi) 1084
 Yusuf bin Hüseyn (Mevlânâ) 872
 Yusufca Beg 788, 789
 Yusufca Beg bin Bayındır 788
 Yusuf Çelebi bin Ali 1285
 Yusuf (Hz.) 404, 1253, 1276
 Yusuf-ı Şânî 1127
 Yusuf-ı Türkmân (Kara) 361, 477, 798
 Yusuf (Kara) 333
 Yusuf (Kara) 331, 345, 360
 Yusuf (Mevlânâ) 374, 551, 872, 1096
 Yusuf (Monlâ) 424
 Yusuf (Sultân) 427
 Yusuf (Şeyh, Sinân, Mevlânâ) 1103
 Yusuf u Züleyhâ 888, 893
 Yüzdeyara 292
 Yüz Elli 687
 Yüz Ellili (Medreseler) 684
- Z**
 Zâbilistân 330, 335
 Zâdü'l-mesîr 112
 Zâdü'l-müşâkin 908
 Zafer-nâme 114, 358
 Zağanos Paşa 537, 549, 604, 1079

- Zağra 305, 309, 426, 467, 480, 1055
 Zağra Eskisi 1054
 Zağra Eskisi Kāl'ası bk. Kāl'a-i Zağra Eskisi
 Zağreviye 997
 Zahr-i Färyâbi 182
 Zahirü'd-din 914
 Zâ'ifi 586
 Zâl 993, 1013, 1331
 Zâmîrî 1036, 1107
 Zâmîrî Medresesi 1036
 Zâmîrî (Mevlânâ) 1107
 Zârî 1130
 Zârifî 1134
 Zârifî-i Diger 1134
 Zâtî 1147, 1288
 Zâv' 875
 Zebür 623, 1261
 Zekâyî 1129
 Zekeriyâ (Hâzret-i) 631, 636
 Zekeriyâ (Şeyh) 493, 494
 Zekeriyâ-yı Hâlveti 493
 Zemaşşerî 942
 Zemzem Kuyusu bk. Çâh-ı Zemzem
 Zengibâr 459
 Zerîkî 1174
 Zerkeşi 113
 Zevce-i Cihânşâh Zâviyesi 909
 Zeyd bin Şâbit 183
 Zeyla'î (Mevlânâ) 424
 Zeyneb Hâtün 924
 Zeynel Beg 796
 Zeynel Beg (Emir-zâde) 796
 Zeynel Beg (Hâsan Beg-zâde) 796
 Zeynel Paşa 1189, 1236, 1279
 Zeyniyye 910, 1111, 1318, 1325
 Zeynü'd-din Ali 985
 Zeynü'd-din el-Hâfi 852, 883
 Zeynü'd-din-i Hâfi 372
 Zeynü'd-din-i Hâfi (Şeyh) 489, 490, 492
 Zeynü'd-din Mehemmed bin Mehemmed
 Şâh-ı Fenârî 1296
 Zeynü'l-Arab 152, 648
 Zeynü'l-kaşâş 112
 Zeyrek Câmî'i 565, 905, 906, 907
 Zeyrek Medresesi 905
 Zeyrek (Monlâ) 838
 Zeyrek-zâde 1233, 1234
 Zeyrek-zâde Mevlânâ Rüknü'd-din bk.
 Rüknü'd-din (Zeyrek-zâde, Mevlânâ)
 Zic-i Şâmîle 567
 Zihni 497, 1130
 Zihni (Monlâ) 157
 Ziyâd (Emir) 213
 Zuhûr 565
 Zukağ Cengi 1255
 Zukağî (Havâdişi) 1255
 Zübdetü'l-a'mâl 113
 Zübdetü't-tevârih 115
 Zühâl 766
 Zühre 922, 923, 939
 Zühri 183
 Zü'l-kadriyye 966, 1026, 1203, 1206, 1208,
 1209, 1221
 Zü'l-kadrlü 964, 1227
 Zü'l-kadroğlı 444, 445, 463, 464, 969
 Züveyle 1254